

Programmabegroting 2026 - 2029

INHOUDSOPGAVE

Leeswijzer	4
Algemene beschouwingen en financiële beschouwingen.....	6
Programma's	12
Programma 1 Bestuur, dienstverlening en veiligheid	12
Programma 2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit	19
Programma 3. Sociaal domein.....	26
Programma 4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie	37
Programma 5. Onderwijs en Sport	44
Programma 6. Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen.....	49
Programma 7. Algemene inkomsten.....	54
Programma 8. Overhead	57
BBV-indicatoren	59
Paragrafen.....	66
Paragraaf 1 Lokale heffingen.....	66
Paragraaf 2 Weerstandsvermogen en risicobeheersing	76
Paragraaf 3 Onderhoud kapitaalgoederen	85
Paragraaf 4 Financiering	90
Paragraaf 5 Bedrijfsvoering.....	95
Paragraaf 6 Verbonden partijen	101
Paragraaf 7 Grondbeleid	131
Paragraaf 8 Wet open overheid	138
Financiële begroting.....	139
1 Overzicht van baten en lasten	139
2 Incidentele lasten en baten	142
3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves.....	143
4 Ramingsgrondslagen	144
5 Geprognosticeerde balans.....	146
6 EMU-saldo	148
7 Investeringsplanning	149
8 Staat van reserves.....	156
9 Staat van voorzieningen	159
10 Kasstroomoverzicht.....	161
11 Afschrijvingstermijnen	162
12 Begrotingssubsidies.....	165
13 Overzicht mutaties Kadernota naar Begroting	166
14 Overzicht op taakvelden.....	176
Afkortingenlijst.....	179

LEESWIJZER

De programmabegroting bestaat uit vier delen: de algemene en financiële beschouwingen, de programma's, de paragrafen en de financiële begroting.

In de algemene en financiële beschouwingen geven we een brede inleiding op de begroting. We beschrijven eerst kort welke maatschappelijke ontwikkelingen spelen in Woerden en hoe deze zich tot deze begroting verhouden. Vervolgens zoomen we in op de financiële ontwikkelingen. Hierbij kijken we breder dan alleen de inhoud van deze begroting: ook onderwerpen uit het collegewerkprogramma of andere beleidskaders kunnen aan bod komen.

De programma's beschrijven wat het bestuur wil bereiken, wat er gedaan wordt om daar te komen en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn. Elk programma start met overzichten van de verantwoordelijke portefeuillehouders en de taakvelden. Hierna beschrijven we waar we naartoe willen (ambities) en wat er momenteel speelt (actuele ontwikkelingen). Hierna volgt de doelenboom, geordend per opgave. De doelenboom beschrijft waar het bestuur naartoe wil (maatschappelijke effecten), wat we daarvoor precies willen bereiken (resultaten) en wat we doen om hier te komen (inspanningen). Het programma eindigt met twee financiële tabellen. Eerst geven we een overzicht van de baten en lasten per taakveld, tot slot volgt een analyse van de financiële verschillen tussen de begroting 2026 en de begroting 2025.

Samenvattend bestaat elk programma uit de volgende onderdelen:

- De verantwoordelijke portefeuillehouders per thema;
- De taakvelden, inclusief omschrijvingen;
- De ambities;
- De actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen;
- De doelenboom, geordend per opgave, met daarin:
 - Maatschappelijk effecten: waar willen we naartoe?
 - Resultaten: wat willen we daarvoor precies bereiken?
 - Inspanningen: wat gaan we doen om daar te komen?
- Een overzicht van de baten en lasten per taakveld;
- Een analyse van de financiële verschillen met de begroting van vorig jaar.

Voorheen bevatten de programma's ook een aantal BBV-indicatoren. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren samen te groeperen in een kopje direct na de programma's.

Na de programma's volgen de paragrafen. Deze gaan wat dieper in op een aantal thema's die van belang zijn voor het financiële beleid en de bestuurlijke verantwoording. De paragrafen gaan respectievelijk over:

- Lokale heffingen
- Weerstandsvermogen en risicobeheersing
- Onderhoud kapitaalgoederen
- Financiering
- Bedrijfsvoering
- Verbonden partijen
- Grondbeleid
- Wet open overheid (Woo)

De financiële begroting is een financiële samenvatting van de baten en lasten vanuit de programma's. Daarin zijn onder andere overzichten opgenomen van de reserves en voorzieningen en wordt aangegeven welke ramingen ten grondslag liggen aan de begroting 2026.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Veel resultaten en inspanningen zijn vervallen, bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, omdat er geen budget of capaciteit voor is of omdat ze onder 'going concern' vallen (zie hieronder een nadere uitleg). Andere doelen zijn herschreven om de doelenboom beter leesbaar en meetbaar te maken. Zo heeft elk resultaat nu een streefjaar en volgt elke inspanning dezelfde formulering. Ook zijn er enkele nieuwe doelen toegevoegd op basis van nieuwe (beleids)ontwikkelingen. Hierdoor is de boom weer actueel.

Deze opschoning heeft meerdere doelen. Allereerst willen raad, college en organisatie de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder maken. Vorig jaar is hiermee al gestart via een pilot in programma 1. Mede op basis van de evaluatie is dit nu doorgetrokken naar de hele Begroting. Daarnaast is 2026 het laatste jaar van deze raadsperiode én dient de gemeente te bezuinigen. Hierdoor zijn soms scherpe keuzes nodig: wat heeft prioriteit? De doelenboom helpt om richting te bepalen en hierover het gesprek te voeren.

Een aantal resultaten is geschrapt omdat ze onder 'going concern' vallen. Dit zijn reguliere taken die de gemeente dagelijks uitvoert, zoals paspoorten uitgeven of contact met ketenpartners onderhouden. Belangrijk werk, maar niet passend bij een doelenboom die draait om verandering. Andere doelen zijn vervallen omdat ze te operationeel of te gedetailleerd zijn om voor inwoners of ondernemers van betekenis te zijn. Zo blijft de doelenboom overzichtelijk en gericht op strategische prioriteiten. Wel kunt u onder het kopje 'Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen' in elk programma nog steeds informatie vinden over lopende ontwikkelingen.

We hopen dat de doelenboom bijdraagt aan een waardevol gesprek tussen raad en college!

ALGEMENE BESCHOUWINGEN EN FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

1. INLEIDING

Voor u ligt de programmabegroting 2026 met het meerjarenperspectief tot 2029, de laatste van deze bestuursperiode. Vier jaar geleden stond de eerste begroting in het teken van grote uitdagingen. Energiearmoede door de snel stijgende gasprijzen, een twijfelachtig langetermijnperspectief van de Woerdense financiën door de schuldpositie en het dreigende ravijnjaar. Maar ook een nieuw en ambitieus coalitieakkoord met maar liefst 70 punten, waarvan er een aantal heel specifiek over financiën gingen.

Zo moest er meer balans komen tussen geld, ambtelijke capaciteit en ambities (punt 66). Kwam geld beschikbaar voor het ontwikkelen van de ambtelijke organisatie (punt 67). Het college zou de financiële verordening verder implementeren, met daarbij specifieke aandacht voor het beheersbaar houden van de schuld op de lange termijn (punt 68). Tot slot mochten de woonlasten alleen stijgen met inflatie en andere onvoorziene kostenontwikkelingen (punt 69). Het college is tevreden met de voortgang die er de afgelopen vier jaar op deze punten is geboekt en presenteert deze laatste conceptbegroting dan ook met optimisme aan de raad.

Maar ook tijdens deze periode zijn er wensen bij gekomen over hoe raad en college met elkaar samenwerken op financiën. De raad heeft een grote wens dat het gesprek over de financiën niet alleen gaat over lokale lasten, exploitatiesaldo, schuldquote en budgetten. Maar ook over de maatschappelijke effecten die wij met elkaar willen bereiken voor dit geld. Het college is daarom vorig jaar begonnen met het verbeteren van onze doelenboom. Met deze begroting levert het college voor het eerst een P&C product af met een volledig nieuwe doelenboom. En het spreekt de hoop uit dat wij hiermee een vruchtbare manier van werken hebben voor de komende bestuursperiodes. Waarbij de inhoud uiteraard moet kunnen meebewegen met veranderende politieke wensen.

Deze begroting wijkt op een aantal punten af van de kaders die eerder zijn meegegeven in de kadernota. Voor een deel is dat op basis van moties die de raad bij het vaststellen van de kadernota als aanvullende kaders heeft meegegeven. Zo stelt het college voor om geen lastenverzwaringen door te voeren bovenop de gebruikelijke inflatiecorrectie. Ook stelt het college voor om de budgetten voor scenario 1 uit het cultuurbeleid op te nemen, het budget voor biodiversiteit te verhogen en de budgetten voor warmtetransitie en BSO+ en minimabeleid niet te verlagen, zoals in de Kadernota wel was voorgesteld.

Voor een deel is het ook mogelijk doordat de financiële situatie van de gemeente beter blijkt dan hij leek bij het vaststellen van de kadernota. Daarom stelt het college nu voor om de voorgestelde onttrekkingen aan de algemene reserves niet in te zetten voor structurele lasten. Tot slot ziet het college ruimte om alvast geld te gaan reserveren voor de bouw van een nieuw zwembad, ergens in het komend decennium. Het college heeft de vraag van de raad om aandacht te houden voor de Scholenburch serieus genomen. Gezien de recente ontwikkelingen op dit dossier stelt het college echter voor om hier een exploitatiebudget voor op te nemen en geen investeringskrediet.

Samenvattend is het college tevreden met hoe de financiële situatie van de gemeente Woerden zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld. En ook al is onze omgeving nauwelijks minder turbulent geworden, ook dit laatste jaar blijft het college vooruitkijken. Door geld te reserveren voor ontwikkelingen die pas na de verkiezingen tot besluitvorming zullen komen, maar die in onze ogen belangrijk voor onze gemeente zijn. Zodat het volgend college, samen met een nieuwe burgemeester, een nieuwe gemeentesecretaris en een nieuwe raad, ook in 2026 verder kan bouwen aan onze mooie gemeente.

2. FINANCIËN/FINANCIËLE BESCHOUWINGEN

In deze Begroting 2026-2029 laten de jaren 2026 en 2027 een sluitend saldo zien. Voor de jaren 2028 en verder is het begrotingssaldo niet sluitend, zoals ook al in de kadernota aangekondigd.

Van Kadernota naar Begroting

Deze begroting is gebaseerd op de Kadernota 2026 die de raad op 10 juli 2025 heeft vastgesteld. De vastgestelde hoofdlijnen van de Kadernota zijn in deze begroting vertaald en nader uitgewerkt. De vastgestelde Kadernota gaf voor 2026 en 2027 een sluitend saldo, waarbij wel gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om het surplus in de algemene reserve in te zetten voor de dekking van structurele lasten.

De keuzes die gemaakt zijn bij de Kadernota zijn verwerkt in deze begroting. Hierbij zijn uiteraard ook de aangenomen amendementen en moties verwerkt.

1. Geen extra OZB-verhoging bovenop indexering. Indexatie is dit jaar 3,5% op basis van de raming van het CPB voor 2026 en de bijstelling voor 2025, zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) (60% loonindex, 20% materiële kosten, 20% investeringen).
2. Indexering van de overige lokale heffingen met 3,5%. Aanvullende verhoging, zoals voorgesteld in de Kadernota zijn conform de aangenomen moties, geschrapt.
3. De voorgestelde bezuinigingsmaatregelen zijn verder uitgewerkt in deze begroting, waarbij de bezuinigingen op cameratoezicht, minimabeleid, bso+, energietransitie en cultuur zijn geschrapt conform aangenomen moties.
4. De jaarlijkse storting van € 2,0 miljoen in de Algemene Reserve is geschrapt.
5. De inzet van het surplus in de Algemene Reserve ter dekking van de structurele lasten is voor 2028 en 2029 geschrapt (€ 3.000.000) conform het aangenomen amendement.
6. Het aangevraagde budget voor de Herijking IBOR (€ 800.000 in 2026 oplopend naar € 2.000.000 vanaf 2029) is conform amendering nog niet in de exploitatiebegroting opgenomen, maar wordt wel 'gereserveerd' door middel van een storting in de Algemene Reserve.
7. Het amendement om € 500.000 op te nemen als investeringskrediet voor de Schulenburg hebben wij niet één-op-één verwerkt in de begroting, maar we nemen hiervoor in de plaats een exploitatiebudget op van € 200.000 voor onderzoek/voorbereiding.

Het volledige overzicht met alle maatregelen en een tekstuele toelichting is opgenomen in Hoofdstuk 13 van de Financiële begroting 'Overzicht mutaties van Kadernota naar Begroting'.

De belangrijkste 'financieel-technische bijstellingen' zijn:

1. Verwerking van de meicirculaire 2025.
2. De investeringsplanning en de bijbehorende kapitaallasten zijn bijgesteld volgens de investeringsplanning in de Kadernota, conform het vastgestelde investeringsplafond.
3. Actualisering van de rentelasten o.b.v. de nieuwe kasstroomprognose (€ 2,1 miljoen voordeel).
4. Doorrekening van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met gemeente Oudewater op basis van de personeelsbegroting 2026 en overige kostenramingen 2026 (€ 0,4 miljoen voordeel).
5. Indexering van de loonkosten op basis van de CAO-afspraken voor 2026 en 2027. Ook zijn de formatieve aanpassingen als gevolg van de nieuwe organisatiestructuur verwerkt.
6. Indexering overige kosten en investeringen met 0%, waarbij wel een stelpost van € 425.000 is opgenomen in programma 7. Deze stelpost kan bij de voorjaarsrapportage ingezet worden voor indexeringen als dit nodig blijkt.

7. Indexering van subsidies met 3,5% op basis van de raming van het CPB voor 2026 en de bijstelling voor 2025, zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) (60% loonindex, 20% materiële kosten, 20% investeringen).
8. Actualisering van kosten voor verbonden partijen op basis van de begrotingen van die verbonden partijen.
9. Indexering van de kosten voor Jeugdwet en WMO met 5,13% conform de adviezen van de VNG.

Nadere keuzes na de Kadernota

Na verwerking van alle financieel-technische bijstellingen resteert er nog een positief saldo. Daarom heeft het college in deze begroting, in aanvulling op de Kadernota, de volgende zaken verwerkt:

1. Toch niet inzetten van het surplus in de Algemene Reserve ter dekking van structurele kosten (€ 1,4 miljoen in 2026 en € 1,25 miljoen in 2027).
2. Een storting in een nieuw te vormen bestemmingsreserve voor nieuwbouw/renovatie zwembad/zwembaden (€ 0,4 miljoen in 2026 en € 1,5 miljoen in 2027).
3. Schrappen taakstelling bedrijfsvoering voor 2026 i.v.m. de organisatieverandering die al veel capaciteit vergt (€ 150.000 in 2026).
4. Uitvoeringsbudget organisatieverandering (€ 125.000 structureel).
5. Aanpassing formatiebudget (€ 275.000 structureel).
6. Budget voor biodiversiteit (€ 45.000 structureel).
7. Budget voor netcongestie (€ 75.000 structureel).
8. Budget voor weerbare samenleving (€ 75.000 structureel).
9. Budget voor onderhoud maatschappelijk vastgoed (€ 150.000 structureel).

Een nadere toelichting op deze posten is opgenomen in Hoofdstuk 13 van de Financiële begroting 'Overzicht mutaties van Kadernota naar Begroting'.

Samengevat leidt dit tot het volgende financiële beeld:

Bedragen (x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Saldo van baten en lasten	901	2.311	-72	1.122
Mutaties reserves	-881	-2.298	-930	-1.342
Begrotingssaldo (na mutatie reserves)	20 (V)	12 (V)	-1.002 (N)	-220 (N)

(+/- is voordeel, -/- is nadeel)

Structureel begrotingssaldo

De provincie kijkt als toezichthouder voor de beoordeling van de begroting naar het structurele saldo. Dat is het saldo exclusief incidentele baten en lasten en incidentele reservemutaties (zie Financiële begroting hoofdstuk 3 Structurele toevoegingen en onttrekkingen aan de reserves). Daarmee tellen bijvoorbeeld stortingen in de algemene reserve voor dat saldo niet mee. Het structurele begrotingssaldo van de gemeente Woerden is in alle jaren van deze begroting positief: In 2026 € 2,7 miljoen, in 2027 € 3,4 miljoen, 2028 € 0,7 miljoen en 2029 € 1,9 miljoen.

Algemene uitkering en septembercirculaire

De ontwikkeling van de algemene uitkering werd altijd voor een belangrijk deel bepaald door de ontwikkeling van de totale rijksuitgaven. Volgens deze normeringssystematiek hebben wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed op de omvang van het gemeentefonds en daarmee op de ontwikkeling van de algemene uitkering. Dit stond bekend als de 'trap-op-trap-af-systematiek'. Als het Rijk meer uitgaf, ging ook het gemeentefonds omhoog, maar als de rijksuitgaven daalden, daalde het gemeentefonds mee.

Vanaf 2024 is een nieuwe financieringssysteem ingevoerd. De ontwikkeling van het gemeentefonds is nu gekoppeld aan de ontwikkeling van het BBP (Bruto Binnenlands Product). De indexatie is gesplitst in een volumedeel en een prijsdeel. De volumeontwikkeling van het gemeentefonds wordt gebaseerd op een 8-jaars (t-9 t/m t-2) historisch gemiddelde van de ontwikkeling van het bbp, waardoor het fonds minder schommelt (volumedeel). De indexatie voor inflatie volgt de prijs bbp van het lopende jaar, waardoor het gemeentefonds reëel 'op niveau' blijft (prijsdeel).

Deze begroting is gebaseerd op de meicirculaire 2025. Op Prinsjesdag is de septembercirculaire 2025 gepubliceerd. Deze is zoals gebruikelijk nog niet in deze begroting verwerkt, maar wordt bij Voorjaarsrapportage 2026 financieel vertaald naar de begroting.

Lokale heffingen zijn geïndexeerd met 3,5% , extra verhoging parkeeropbrengsten en rioolheffing.

De OZB en overige heffingen worden met 3,5% geïndexeerd op basis van de raming van het CPB voor 2025, zoals opgenomen in het Centraal Economisch Plan (CEP) (60% loonindex, 20% materiële kosten, 20% investeringen) incl. een correctie op voorgaand jaar.

De parkeeropbrengsten worden eveneens met 3,5% geïndexeerd. Omdat er wel investeringen in brandveiligheid van de parkeergarages nodig zijn, zullen de kapitaallasten vanaf 2028 stijgen. Omdat we willen dat de parkeeropbrengsten kostendekkend moeten zijn, zal dit naar verwachting dan leiden tot hogere tarieven.

De rioolheffing wordt naast de reguliere indexatie nog 3,5% verhoogd, zoals besloten bij het beleidsplan Gemeentelijk Water en Klimaatbestendig.

Sociaal Domein: Maatschappelijke Agenda en Hervormingsagenda

De in 2024 ingeboekte taakstellingen binnen het Sociaal Domein liggen op koers. De ingezette sturingsmaatregelen hebben effect en zorgen voor meer grip op de kosten. Hierdoor zijn de uitgaven in control. Feit blijft dat er sprake is van open-einde regelingen die voor fluctuaties in het budget kunnen zorgen. Met het prognosemodel en de monitor Sociaal Domein hebben we hier echter tijdig zicht op en kunnen we adequaat anticiperen.

De in de Kadernota opgenomen aanvullende taakstellingen zijn in deze begroting verwerkt en worden samen met partners nader ingevuld en geconcretiseerd. Daarbij blijft de koers van de MAG leidend. Met deze aanvullende taakstellingen zetten we vooral in op het versterken van de sociale basis, wat moet leiden tot verlaging van de uitgaven op maatwerkvoorzieningen. Daarnaast wordt ingezet op het verhogen van de inkomsten binnen het Sociaal Domein.

De extra middelen uit de meicirculaire 2025 voor de tekorten in de Jeugdzorg en het aanvullende investeringsbudget voor de uitvoering van maatregelen vanuit de hervormingsagenda Jeugd zijn verwerkt. Voor de besteding van deze middelen is een investeringsplan uitgewerkt, welke u in een separate RIB is toegezonden. Hierin staat welke aanvullende maatregelen wij lokaal gaan uitvoeren en welke investeringen er nodig zijn om aan onze verplichtingen vanuit de hervormingsagenda Jeugd te voldoen en de ingeboekte taakstellingen te realiseren. Daarmee houden we de kosten voor het Sociaal Domein ook op de langere termijn beheersbaar.

Investeringsplan

In de afgelopen jaren is in de jaarrekening steeds een veel lager investeringsbedrag gerealiseerd dan begroot was. Dit heeft geleid tot een grote investeringsboeggolf. Dit in combinatie met de hoge (begrote)

schuldquote heeft ertoe geleid dat in de Kadernota 2024 een investeringsplafond van € 23 miljoen (indicatief) was afgesproken. Deze berekening is voor deze begroting geactualiseerd, wat leidt tot een maximaal investeringsvolume van € 27 miljoen (incl. investeringen uit de 'boeggolf'). In deze begroting zijn de investeringen opgenomen conform hetgeen hierover in de Kadernota was opgenomen. Net als voorgaand jaar gaan we er in de berekening van de benodigde afschrijvings- en rentelasten vanuit dat de werkelijke uitgaven op investeringen voor 50% in het begrotingsjaar plaatsvinden en voor 50% in het volgende jaar. Hiermee denken we realistisch te ramen, waardoor ook de boeggolf minder hoog wordt.

Schuldquote

De schuldquote is al enige jaren een belangrijk punt van aandacht en dat is niet voor niets: een hoge schuld zorgt ervoor dat het effect van rentefluctuaties op de begroting groot wordt. Doordat de afschrijving en rentelasten (kapitaallasten) hiermee voor een lange tijd vastliggen, beperkt dit de flexibiliteit in de begroting. Zeker in deze huidige tijd, waarin rentes stijgen, is de schuldquote ontwikkeling zeer relevant. Zoals bovenstaand vermeld, werken wij sinds 2024 met een investeringsplafond wat moet zorgen dat de schuld en de schuldquote beheersbaar blijven. Doelstelling is om de schuldquote, in lijn met de Financiële Verordening, onder de 130% te houden. De schuldquote wordt berekend door de netto schuld te delen door de totale baten.

In de paragraaf Weerstandsvermogen zijn de financiële kengetallen opgenomen. In onderstaande tabel is de ontwikkeling van de schuldquote zichtbaar.

Bedragen (x € 1.000)	2024	2025	2026	2027	2028
Schuldquote Begroting 2023	161%	165%	181%	181%	
Schuldquote Begroting 2024	138%	150%	170%	180%	
Schuldquote Begroting 2024, inclusief investeringsplafond	120%	128%	143%	154%	
Schuldquote Kadernota 2025	108%	119%	124%	128%	130%
Schuldquote Begroting 2025	103%	116%	129%	132%	132%
Schuldquote Kadernota 2026		103%	114%	117%	117%
Schuldquote Begroting 2026		96%	103%	111%	114%

Voor de komende jaren is de verwachting dat de schuldquote iets lager uitkomt dan waar we in de Kadernota 2026 nog vanuit waren gegaan. Dit wordt verklaard doordat de geraamde baten hoger zijn dan waar we in de Kadernota nog vanuit gingen en zijn de investeringsramingen weer bijgesteld.

Oekraïne crisis / Opvang vluchtelingen

De oorlog in Oekraïne heeft uiteraard ook in Woerden tot een grote stroom vluchtelingen geleid met het bijbehorende huisvestingsvraagstuk. In 2024 is de opvang van asielzoekers gestart in onze gemeente. Dit heeft grote impact gehad op de organisatie en dat zal ook in 2026 nog het geval zijn. Vanuit het Rijk ontvangen we hiervoor financiële compensatie, waarvan het beeld tot nu toe is dat deze ruim toereikend is. In deze begroting is dit voor 2026 budgetneutraal opgenomen (baten én lasten). Via de voor- en

najaarsrapportage blijven wij dit uiteraard volgen. Voor 2027 en verder zijn hiervoor nog geen bedragen geraamd.

Voorziening afval

Het verschil tussen de kosten voor de afvalinzameling en de opbrengsten vanuit de afvalstoffenheffing wordt zoals gebruikelijk gestort in of onttrokken uit de voorziening afvalstoffen. De verwachting is dat de kosten de komende jaren hoger zullen zijn dan de opbrengsten. Met de huidige begroting zou de voorziening per eind 2029 leeg zijn. Voor die tijd zullen maatregelen nodig zijn, wat kan betekenen dat de kosten verlaagd moeten worden of dat de opbrengsten vanuit de afvalstoffenheffing verhoogd moeten worden.

Storting in Algemene Reserve in 2026 van € 2 miljoen geschrapt

Zoals in de Kadernota benoemd hebben we ervoor gekozen om de jaarlijkse storting van € 2 miljoen in de Algemene Reserve vanaf 2026 structureel te schrappen. Gezien de hoge storting in de Algemene Reserve die we bij de jaarrekeningen 2023 en 2024 hebben gedaan (respectievelijk € 5,4 miljoen en € 1,0 miljoen), vinden wij dit verantwoord. Overschotten zoals die zich bijvoorbeeld bij de jaarrekening 2025 mogelijk voordoen, zullen eveneens in de Algemene Reserve gestort worden.

Samenvattend

We zijn erin geslaagd een meerjarenbegroting aan te bieden, met in 2026, 2027 een positief saldo en voor 2028 en 2029 een nadeel. Dit is iets waar we onszelf gelukkig mee prijzen en wat gelukt is door enerzijds een grote meevaller vanuit het rijk, en anderzijds door verschillende beleidsmatige keuzes te maken. Ook de investeringen zijn teruggebracht naar een realistisch niveau. Dit zijn soms pijnlijke maatregelen die ook effect hebben op de Woerdense samenleving. Toch is het college tevreden dat het gelukt is om voor 2026 de begroting sluitend te krijgen zonder een extra verhoging van de OZB, waarin alle maatschappelijke en financiële uitdagingen in balans gebracht zijn.

PROGRAMMA 1 BESTUUR, DIENSTVERLENING EN VEILIGHEID

Portefeuillehouder	Thema
Monique Bensen-Lemmers	Bestuurlijke zaken, Burgerzaken, Juridische zaken, Openbare orde en veiligheid, Handhaving en toezicht, Communicatie, Citymarketing, Iedereen doet mee, Dierenwelzijn.
Mariëtte Pennarts-Pouw	Inwonersparticipatie en gebiedsgericht werken, Bedrijfsvoering (ICT, P&O, Archief), Samenwerking Woerden-Oudewater
Arjan Noorthoek	Vergunningverlening en handhaving
Jelmer Vierstra	Horeca
Roy Luca	Regionale samenwerking

Omschrijving

Programma 1 omvat twee opgaven uit het bestuursakkoord:

- Vitale wijken, dorpen en het buitengebied
- Organisatie en dienstverlening

Taakvelden binnen programma 1 zijn:

Taakveld	Omschrijving
0.1 Bestuur	Facilitering van de bestuursorganen: - college van burgemeester en wethouders (loonkosten, reis- en verblijfskosten e.d.) - raad en raadscommissies (vergoedingen, excursies e.d.) - de ondersteuning van de raad, griffie - regionale, landelijke en internationale bestuurlijke samenwerking - lokale rekenkamer, lokale ombudsfunctie, accountantscontrole
0.2 Burgerzaken	Producten burgerzaken: - paspoorten en rijbewijzen - bevolkingsregister - straatnaamgeving en kadastrale informatie - burgerschap - verkiezingen, referenda - burgerzaken leges opbrengsten (economische categorie baten: 3.7)
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	Taken van de brandweer en taken in verband met het beperken en bestrijden van rampen en zware ongevallen
1.2 Openbare orde en veiligheid	Taken op het gebied van de openbare orde en veiligheid: - toezicht en handhaving openbare orde, BOA's - Wet Bibob en (bestuurlijke) aanpak georganiseerde criminaliteit - bureau Halt - preventie van criminaliteit - opstellen en handhaven APV - leges drank & horeca - wet wapen en munitie (voorheen vuurwapenwet) - beleid, toezicht en ruiming van conventionele explosieven - veilige woon- en leefomgeving - doodsschouw (door de officier van Justitie gelast onderzoek i.v.m. de mogelijk niet-natuurlijke doodsoorzaak) - tegengaan van radicalisering - huiselijk geweld - Persoonsgerichte Aanpak (PGA) - nazorg ex-gedetineerden
5.4 Musea	Activiteiten gericht op het verwerven, behouden, wetenschappelijk onderzoeken en presenteren van kunst en cultuur: gemeentelijk archief en RHC Rijnstreek en Lopikerwaard

Ambities

Inwoners centraal

We werken voor en met de samenleving, dat is in de kern waar een gemeente voor staat. Daarom hebben we in 2025 een Dienstverleningskader vastgesteld met ambities voor de toekomst. Dit kader geeft richting aan hoe we omgaan met elkaar en met anderen, met inwoners, ondernemers en vrijwilligers. In het dienstverleningskader komen ambities voor communicatie, participatie, gebiedsgericht werken, inclusie en

online dienstverlening bij elkaar. We werken aan onze individuele dienstverlening, aan de manier waarop we mensen betrekken bij wat we doen en aan hoe wij in samenhang kunnen werken in de wijken en dorpen.

We blijven de komende jaren investeren in een goede relatie met de samenleving. Dat doen we aan de hand van vier pijlers voor onze dienstverlening:

- Menselijk: we luisteren oprecht, hebben begrip voor anderen en denken met mensen mee.
- Makkelijk: we zorgen ervoor dat we toegankelijk werken, dat we het zo makkelijk mogelijk maken voor onszelf en voor anderen.
- Betrouwbaar: we doen wat we zeggen en zeggen wat we doen zodat mensen weten waar ze aan toe zijn.
- Betrokken: we doen dit met hart voor de gemeente en we verdiepen ons in wat er leeft.

Veiligheid

Wat betreft openbare orde en veiligheid werkt de gemeente samen met ketenpartners, inwoners en ondernemers aan een veilig Woerden. De gemeente Woerden streeft naar een veilige, leefbare, inclusieve en gezonde samenleving voor haar inwoners en bezoekers. Daarvoor werken we samen met ketenpartners, inwoners en ondernemers. De beleving van bewoners is een belangrijk ijkpunt bij een veilige en leefbare samenleving. De prioriteiten worden door de raad vastgesteld in het Integraal Veiligheidsplan. Deze prioriteiten vormen in de huidige bestuursperiode de kern van het veiligheidsbeleid. Handhaven van de openbare orde gebeurt in samenwerking met ketenpartners (politie, RIEC, belastingdienst, jongerenwerk etc.). We streven naar een zo veilig mogelijke woon- en leefomgeving waarin niet alleen criminaliteitscijfers zo laag mogelijk zijn maar inwoners zich ook daadwerkelijk veilig voelen.

Om veiligheid en een veilig gevoel te bereiken werken we de komende jaren samen verder aan een samenleving die:

- Weerbaar is tegen en alert is op onveilige situaties en criminele invloeden;
- In staat is doelgericht en adequaat op onveiligheids- en leefbaarheidsvraagstukken te reageren, ook in geval van nood- of crisissituaties;
- Met elkaar in verbinding staat, signalen met elkaar deelt en samenwerkt aan de best mogelijke oplossing voor de betreffende problematiek;
- Aandacht heeft voor en perspectief biedt aan (on)veiligheid en leefbaarheid van kwetsbare groepen en personen.

Bedrijfsvoering

De ambities binnen Bedrijfsvoering richten zich op het versterken van de organisatie door continue ontwikkeling. Met ingang van 1 januari is de nieuwe organisatiestructuur geïmplementeerd, onder voorbehoud van de lopende OR-adviesaanvraag. De structuur bestaat uit vier domeinen met teams met kleinere span-of-control. Hierdoor ontstaat meer ruimte voor leidinggevend en aandacht te geven aan medewerkers en wordt de samenwerking tussen teams logischer en effectiever.

We verbeteren stap voor stap onze processen. Daarbij kiezen we bewust voor een decentrale, domeingestuurde aanpak: domeinen en teams nemen zelf verantwoordelijkheid en bepalen het passende tempo om processen te verbeteren. Deze werkwijze stimuleert eigenaarschap vanuit de teams en domeinen. De domeinstructuren om continu onze processen te verbeteren moet in 2026 stevig zijn neergezet.

Vooruitkijkend naar 2026 streven we naar eenduidige team- en domeinplannen. Deze eenduidige plannen vormen vanaf dan de basis voor de werkzaamheden en prioriteiten. Ze bieden richting, versterken de sturing en maken het mogelijk om keuzes beter te onderbouwen.

Een belangrijke mijlpaal is de vernieuwde samenwerking met Oudewater per 1 januari 2026. De aangescherpte team- en domeinplannen gaan daarbij helpen: zo weten teams waar ze aan werken en maken het mogelijk om als één organisatie te werken aan één gezamenlijke opdracht.

Zo bouwen we door aan een wendbare, stevige en toekomstbestendige gemeentelijke organisatie.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Inwoners centraal

We zien een organisatie die zich steeds verder in ontwikkelt in het denken vanuit inwoners. Dat merken we bijvoorbeeld doordat de participatieadviseur en wijkambtenaren steeds beter gevonden worden door collega's en doordat steeds meer van onze teksten toegankelijk worden geschreven.

Dit sluit aan bij wat wet- en regelgeving van ons vraagt. Zo vragen de Omgevingswet en de Wet versterking participatie op decentraal niveau een stevigere borging van participatie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van beleid. En vraagt het Besluit digitale overheid om het toegankelijk maken van onze digitale communicatie.

Hier blijven we dan ook op inzetten. We hebben kaders voor participatie, dienstverlening en gebiedsgericht werken. Die borgen we door collega's te ondersteunen met handige formats en stappenplannen en door collega's te trainen. De adviseurs van communicatie, participatie en gebiedsgericht werken denken met de andere teams mee bij beleid en projecten. Vanuit gebiedsgericht werken blijven we bouwen aan de samenwerking met dorp- en wijkplatforms en willen we inwoners met een idee voor hun buurt een toegankelijk loket bieden. We verstevigen ons digitale participatieplatform DenkMee door de mogelijkheden hiervan steeds beter te benutten.

We monitoren onze voortgang door iedere twee jaar het inwonertevredenheidsonderzoek te herhalen en door meer aandacht voor evaluatie van de verschillende participatietrajecten. In deze begroting zijn dit jaar voor het eerst een drietal eigen indicatoren toegevoegd over dienstverlening. Hierbij zijn opgenomen: de algemene waardering voor onze dienstverlening, het aantal geregistreerde klachten over gedragingen van het bestuursorgaan (op grond van Awb artikel 9:4) en de gemiddelde afhandeltijd van terugbelverzoeken door de organisatie.

Veiligheid

De prioriteiten worden door de raad vastgesteld in het Integraal Veiligheidsplan. Deze prioriteiten vormen in de huidige bestuursperiode de kern van het veiligheidsbeleid. Handhaven van de openbare orde gebeurt in samenwerking met ketenpartners (politie, RIEC, belastingdienst, jongerenwerk etc.).

We monitoren de voortgang middels de Monitor Leefbaarheid en Veiligheid en middels cijfers van CBS en Bureau Halt.

Bedrijfsvoering

We verbeteren stap voor stap onze processen. Daarbij kiezen we bewust voor een decentrale, domeingestuurde aanpak: domeinen en teams nemen zelf verantwoordelijkheid en bepalen het passende tempo om processen te verbeteren. Deze werkwijze stimuleert eigenaarschap vanuit de teams en domeinen. De domeinstructuren om continu onze processen te verbeteren moet in 2026 stevig zijn neergezet.

Vooruitkijkend naar 2026 streven we naar eenduidige team- en domeinplannen. Deze eenduidige plannen vormen vanaf dan de basis voor de werkzaamheden en prioriteiten. Ze bieden richting, versterken de sturing en maken het mogelijk om keuzes beter te onderbouwen.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 1

Opgave: Vitale wijken, dorpen en het buitengebied

Maatschappelijk effect 1.1 Inwoners zien dat de gemeente betrokken is bij de wijken en kernen en de ontwikkelingen in een gebied in samenhang oppakt. Daarbij werkt de gemeente goed samen met (georganiseerde) inwonersinitiatieven.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	1.1.1 De organisatie werkt gebiedsgericht.	1.1.1A We borgen het kader voor gebiedsgericht werken doorlopend in de teams van de organisatie.
	1.1.2 Er zijn eenduidige afspraken over de samenwerking met (georganiseerde) inwonersinitiatieven.	1.1.2A We werken aan een algemene handreiking voor samenwerkingsafspraken tussen de gemeente en (georganiseerde) (groepen) inwoners.
		1.1.2B We voeren in 2026 een evaluatie uit op de pilot van een coördinerend platform voor de dorps- en wijkplatforms en bepalen op basis daarvan hoe we verder gaan.
	1.1.3 Collega's hebben inzicht in de verschillende ontwikkelingen binnen een gebied zodat ze makkelijker integraal kunnen werken in dat gebied.	1.1.3A We starten in 2026 met het centraal ontsluiten van data per wijk/kern voor alle collega's.

Opgave: Organisatie en dienstverlening

Maatschappelijk effect 1.2 Inwoners en ondernemers weten hoe en wanneer ze kunnen meedenken, meebeslissen of samenwerken met de gemeente. Ze merken dat de gemeente hun inbreng serieus meeweegt. Andersom weten ze ook hoe ze eigen initiatieven kunnen aandragen en wat ze dan van de gemeente kunnen verwachten.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	1.2.1 In 2027 zien we bij de herhaling van het inwonertevredenheidsonderzoek uit 2025 een hogere waardering voor de stelling 'De gemeente heeft aandacht voor mijn mening en neemt deze serieus.'	1.2.1A We versterken de kwaliteit van participatie in de verschillende teams door in 2026 betere formats en handleidingen voor alle collega's.
		1.2.1B Onder meer via het participatieplatform denkmee evalueren we in 2026 regelmatig de beleving van participatietrajecten en we rapporteren hierover naar organisatie en raad.
MP	1.2.2 Er is een eenduidige route en werkwijze in hoe we omgaan met initiatieven uit de samenleving.	1.2.2A We starten met een initiatievenloket. Hierin borgen we de bestaande initiatieven subsidie.

Maatschappelijk effect 1.3 De gemeente is gericht op haar inwoners en ondernemers. De samenleving ervaart de dienstverlening van de gemeente als menselijk, makkelijk, betrouwbaar en betrokken.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	1.3.1 In 2027 zien we bij de herhaling van het inwonertevredenheidsonderzoek uit 2025 een hogere algemene waardering.	1.3.1A We borgen het dienstverleningskader doorlopend in de verschillende teams van de organisatie.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld formatie en veiligheid. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Wel zijn in dit programma voor het eerst drie 'eigen' indicatoren opgenomen. Deze vindt u hieronder.

Algemene waardering dienstverlening (rapportcijfer)

Bron: Inwonertevredenheidsonderzoek

Periode	Woerden
2025 (nulmeting)	7,0

Gemiddelde afhandeltijd van terugbelverzoeken in werkdagen

Bron: Eigen gegevens

Periode	Gehele organisatie
2022	4,74
2023	4,43
2024	3,52

Aantal geregistreerde klachten (betreffende bejegening, Awb art. 9:4)

Bron: Eigen gegevens

Periode	Woerden
2022	43
2023	48
2024	45

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.1 Bestuur	115	0	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	1.268	941	941	974	33	974	767	767
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	177	6	6	6	0	6	6	6
1.2 Openbare orde en veiligheid	111	35	35	35	0	35	35	35
3.4 Economische promotie	575	0	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	19	22	22	22	0	24	24	24
Totaal Baten	2.265	1.004	1.004	1.037	34	1.038	831	831
Lasten								
0.1 Bestuur	4.424	3.216	3.269	3.265	-4	3.098	3.116	3.116
0.2 Burgerzaken	1.758	1.352	1.352	1.486	134	1.486	1.383	1.383
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.899	4.333	4.212	4.546	334	4.571	4.576	4.544
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.311	1.554	1.554	1.932	377	1.964	1.931	1.961
3.4 Economische promotie	758	0	0	0	0	0	0	0
5.4 Musea	330	382	382	415	33	423	428	435
Totaal Lasten	12.480	10.837	10.770	11.644	874	11.541	11.433	11.438
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-10.215	-9.833	-9.766	-10.607	-841	-10.502	-10.602	-10.607

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.2	Burgerzaken	Hogere leges burgerzaken ivm indexering tarieven met 3,5%	-34	voordeel
		Totaal mutaties baten	-34	Voordeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.1	Gemeenteraad	Verhoogde wettelijk aangepaste vergoeding raadsleden (o.a. 13e maand)	53	nadeel
0.1	Gemeenteraad	Extra kosten ivm verkiezingen, coalitievorming, raadswisseling	60	nadeel
0.1	B&W	Lagere salarissen en overige uitgaven B&W	-107	voordeel
0.2	Verkiezingen	Eenmalige kosten i.v.m de verkiezingen in 2026	145	nadeel
1.1	Crisisbeheersing	Aanvullende piketvergoedingen t.b.v. betere bereikbaarheid en coördinatie crisisdiensten	55	nadeel
1.1	Brandweerpost Harmelen	Hogere huurafracht aan de VRU, maar lagere exploitatiekosten	66	nadeel
1.2	Openbare orde en veiligheid	Hogere loonkosten op dit taakveld door verbeterde toewijzing en verdeling loonkosten naar juiste taakvelden. (N.b. verschuiving tussen programma's)	302	nadeel
1.2	Formatie	Ter versterking van het algemeen veiligheidsbeleid wordt voorgesteld om een aanvullende formatieplaats toe te voegen voor het onderwerp 'Weerbare samenleving'	75	nadeel
	Verbonden partijen			
1.1	Brandweer	Hogere bijdrage VRU	219	nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	6	nadeel
		Totaal mutaties lasten	874	nadeel

		Totaal mutaties lasten en baten	841	nadeel
--	--	--	------------	---------------

Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
		Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 2. FYSIEK BEHEER OPENBARE RUIMTE EN MOBILITEIT

Portefeuillehouder	Thema
Roy Luca	Openbare ruimte, Natuur, Water en waterketen, Verkeer en mobiliteit, Begraven en begraafplaatsen
Jelmer Vierstra	Circulaire economie en afval

Omschrijving

Dit programma bevat twee opgaven:

- Onderhoud van de openbare ruimte
- Mobiliteit

Het programma bestaat uit de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
0.63 Parkeerbelasting	Parkeerbelasting: - heffing en invordering - opbrengsten parkeerfaciliteiten - opbrengsten boetes
2.1 Verkeer en vervoer	Verkeer te land (inclusief voetgangers) en bijbehorende droge infrastructuur
2.2 Parkeren	Ontwikkeling en beheer van parkeervoorzieningen en parkeerbeleid: - parkeerzone, ontheffingen en vergunningen - inrichting en onderhoud open en gesloten parkeervoorzieningen - baten en lasten die betrekking hebben op parkeervoorzieningen (excl. opbrengst parkeerbelasting, zie taakveld 0.63) - parkeermeters - fietsenstalling - algemene parkeervoorzieningen die door gehandicapten kunnen worden gebruikt
2.4 Economische havens en waterwegen	(Beroeps)scheepvaart en de bijbehorende infrastructuur
3.4 Economische promotie	Activiteiten gericht op het 'op de kaart zetten' van de gemeente: kermis, evenementen en coördinatie binnenstad
5.6 Media	De zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: mediabeleid
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	Openbaar groen, natuur en recreatie
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen gericht op participatie: multifunctionele centra
7.2 Riolering	Afvalwater en waterhuishouding
7.3 Afval	Inzameling en verwerking van bedrijfs- en huishoudelijk afval
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	Taken op het terrein van de lijkbezorging

Ambities

Programma 2 gaat over de ontwikkeling, het beheer en het gebruik van de openbare ruimte.

Enerzijds gaat programma 2 over het ontwikkelen van de toekomstige openbare ruimte. De manier waarop we onze openbare ruimte gebruiken, verandert met de tijd. En Woerden moet daarin mee veranderen. Onze doelen, ambities en de wensen van onze inwoners vragen om een nieuwe inrichting van de openbare ruimte. Het beleid waarin wordt beschreven hoe onze nieuwe openbare ruimte eruit komt te zien valt ook, onder andere, onder programma 2. Maar ook andere programma's hebben invloed op de inrichting van de openbare ruimte. In het beleid beschrijven we welke doelen en ambities we hebben als gemeente, op welke manier onze openbare ruimte moet worden (her)ingericht om die doelen te behalen, en ook waar wij de openbare ruimte willen vernieuwen. Daarnaast staan de uitgangspunten voor nieuwe openbare ruimte bij bijvoorbeeld nieuwbouwwontwikkelingen beschreven in het beleid, zodat

ook nieuwe inwoners komen te wonen in een prettige en veilige leefomgeving. De openbare ruimte dient toekomstbestendig te zijn, zodat er blijvend prettig en veilig gebruik van kan worden gemaakt.

Het programma gaat anderzijds over het onderhouden van de huidige openbare ruimte. Hierbij richten we ons op het in stand houden van de verschillende ‘assets’ in onze openbare ruimte. Assets zijn fysieke objecten in de openbare ruimte met een waarde. Voorbeelden van assets in de openbare ruimte zijn riolering, verharding, groenvakken, bomen, water, openbare verlichting, civieltechnische kunstwerken en het straatmeubilair. Naast het vervangen van beschadigde of verouderde assets valt ook het dagelijks onderhoud van de assets onder programma 2. Het dagelijks onderhoud zorgt ervoor dat onze openbare ruimte schoon en veilig te gebruiken blijft voor alle gebruikers. Daarnaast geven we in programma 2 ook sturing op de aanleg, instandhouding en opruiming van de verschillende nutsvoorzieningen in de openbare ruimte. Denk hierbij aan de aanleg van glasvezelnetwerken of het weghalen van gasleidingen als onderdeel van de energietransitie.

We staan voor een uitdaging om in de openbare ruimte plek te bieden aan de verschillende opgaven zoals de mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie, netcongestie, energietransitie, biodiversiteit en sociale opgaven. De beschikbare ruimte in onze gemeente is schaars. Daardoor staat de openbare ruimte onder grote druk: er is steeds meer nodig, met steeds minder ruimte.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Er lopen verschillende ontwikkelingen om ervoor te zorgen dat onze openbare ruimte nu en in de toekomst gebruikt kan blijven worden. Hierbij concentreren we ons binnen programma 2 op het betaalbaar maken én betaalbaar houden van de openbare ruimte. Daarnaast sturen we op een nieuwe inrichting van de openbare ruimte waarin voldoende plek is voor ruimtelijke opgaven.

Om de huidige openbare ruimte betaalbaar te maken is een balans noodzakelijk tussen de beschikbare middelen voor het beheer van onze openbare ruimte, ten opzichte van de ambities. Zo zijn we gestart met de ‘Herijking Openbare Ruimte’. Het doel van de Herijking is om de openbare ruimte beter te kunnen beheren met de beperkte middelen die hiervoor beschikbaar zijn. Door de gemeenteraad zijn in 2025 de Acht Woerdense Waarden vastgesteld. Op basis van deze waarden maken we de keuzes hoe we het dagelijks beheer en onderhoud van de openbare ruimte uitvoeren. Daarbij wordt ook inzichtelijk gemaakt welke afwegingen we maken om tot een keuze te komen, maken we transparanter hoe deze keuzes de verdeling van middelen beïnvloed en maken we transparant welke belangen we prioriteit geven voor assets in onze openbare ruimte.

Daarnaast vraagt de druk op de openbare ruimte om heldere keuzes in beleid. De beschikbare ruimte in onze gemeente is schaars, maar om de openbare ruimte toekomstbestendig te maken is er plek nodig voor verschillende opgaven. Denk bijvoorbeeld aan vergroening, mobiliteitstransitie, klimaatadaptatie, energietransitie, biodiversiteit en ook sociale opgaven. We werken integraal aan het (her)inrichten van onze openbare ruimte. Maar niet alles past op dezelfde plek. Om een plek te kunnen geven aan de hierboven beschreven opgaven, zullen we steeds vaker de traditionele inrichting en traditioneel gebruik van onze openbare ruimte los moeten laten. Dit vraagt om creatieve oplossingen, maar bovenal om heldere keuzes en een duidelijke prioritering van opgaven. Om deze verschillende ruimtelijke opgaven samen te brengen is het project ‘Integrale Visie Openbare Ruimte’ (IVOR) gestart. Het doel van IVOR is om een integrale inrichting van de openbare ruimte te maken die anticipeert op veranderende behoeftes, beleid en ambities. Daarnaast moet integraliteit centraal staan in de ontwikkeling van de openbare ruimte. Niet alleen integraal ruimtegebruik bovengronds, maar ook de afstemming tussen bovengronds en ondergronds ruimtegebruik.

Tot slot betekent de invoering van de Omgevingswet ook een nieuwe manier om beleid op te stellen en te implementeren. Voor de beleidsvelden binnen programma 2 ontbreekt nog beleid, of moet de overstap worden gemaakt naar integrale omgevingsprogramma’s. Dit zal het integraal (her)inrichten van onze openbare ruimte bevorderen. Huidig beleid en toekomstige omgevingsprogramma’s scheppen de koers tot een toekomstbestendig Woerden.

Deze drie ontwikkelingen zijn sterk van elkaar afhankelijk. Er zijn beperkte middelen om de openbare ruimte te beheren op het niveau van onze huidige ambities, laat staan dat er nu voldoende middelen zijn om de gewenste openbare ruimte van de toekomst te beheren. Met integraal beleid, heldere prioritering

en meetbare doelen kunnen we grip blijven houden op de betaalbaarheid van onze openbare ruimte. Tegelijkertijd biedt dit ook de koers om een toekomstbestendig Woerden te ontwikkelen.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 2

Opgave: Onderhoud openbare ruimte

Maatschappelijk effect: 2.1 Een openbare ruimte die veilig, doelmatig en sober is.

PH	Resultaat	Inspanning
RL	2.1.1 We dragen zorg voor een voorspelbare en betaalbare openbare ruimte. Dit doen we met transparante keuzes, risico's die beter in beeld en beheerst zijn en met een organisatie die op orde is. Het beheerscenario is B/3 'sober en doelmatig'.	2.1.1A We werken vanaf 2026 met de methodiek 'Kriticiteit' voor het beheer van de openbare ruimte.
		2.1.1B We stellen voor 2026 instandhoudingsplannen (IHP) voor de assets van de openbare ruimte op.
		2.1.1C We stellen in 2026 een integrale meerjarenplanning op voor het beheer van de openbare ruimte.
RL	2.1.4 We zijn beter voorbereid op extreme weersomstandigheden als gevolg van klimaatverandering. In 2050 zijn we een klimaatbestendige gemeente.	2.1.4A We inventariseren in 2026 knelpunten in de openbare ruimte en bereiden rioolvervangingen voor om een klimaatbestendige openbare ruimte te realiseren.
		2.1.4B We voeren in 2026 het Programma Klimaatbestendige Openbare Ruimte (KbOR) uit.
		2.1.4C We gaan in jaar 2027 het Orakelplein vergroenen en klimaatbestendig inrichten.

Maatschappelijk effect: 2.3 Woerden gaat efficiënter met grondstoffen om waardoor we minder nieuwe grondstoffen hoeven te winnen en minder afval hoeven te verbranden.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	2.3.1 In 2027 bedraagt de hoeveelheid restafval maximaal 100 kilogram per inwoner per jaar. Minimaal 75% van het afval wordt gescheiden.	2.3.1A We communiceren en promoten de maatregelen uit het afvalbeleidsplan om circulariteit te bevorderen. De campagne in 2026 richt zich zowel op inwoners als ondernemers uit de gemeente.
		2.3.1B We brengen in 2026 het Circulair Ambachtscentrum meer onder de aandacht en stimuleren hergebruik door in regioverband in te zetten op vraagactivatie voor herbruikbare spullen.

Maatschappelijk effect: 2.7 Aula Rijnhof als onderdeel van de begraafplaats van de toekomst.

PH	Resultaat	Inspanning
RL	2.7.1 We hebben in 2026 inzichtelijk welke scenario's resulteren in de beste keuze ten behoeve van het toekomstbestendig maken van de aula.	2.7.1A We starten in 2026 met het onderzoek naar de scenario's.

Opgave: Mobiliteit

Maatschappelijk effect: 2.4 Ontwikkeling van veilige en duurzame mobiliteit.

PH	Resultaat	Inspanning
RL	2.4.1 In 2030 is de verkeersveiligheid, de leefbaarheid en de bereikbaarheid verbeterd, conform de Verkeersvisie 2030.	2.4.1A We voeren in 2026 en daaropvolgende jaren het MeerjarenVerkeersmaatregelenPlan uit. Fietsen heeft hierbij een hoge prioriteit.
		2.4.1B We starten met het project 'Veilig op de Fiets', trajecten Stationsweg-Oostdam en Kamerik-Woerden in 2026.

Maatschappelijk effect: 2.5 Duurzame mobiliteit in Woerden vanuit het oogpunt van energie.

PH	Resultaat	Inspanning
RL	2.5.1 We hebben in 2026 meer inzicht in mogelijkheden voor verduurzaming van mobiliteit.	2.5.1A We stellen in 2026 een laadvisie op voor voertuigen anders dan personenauto's.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld omvang huishoudelijk afval. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.63 Parkeerbelasting	2.199	2.357	2.357	2.568	212	2.568	2.646	2.646
2.1 Verkeer en vervoer	990	49	49	59	10	59	59	59
2.2 Parkeren	21	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	100	70	70	72	2	72	72	72
3.4 Economische promotie	33	31	31	131	100	131	131	131
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	108	80	70	50	-20	50	50	50
7.2 Riolering	7.824	8.146	8.146	8.854	708	9.163	9.163	9.163
7.3 Afval	8.044	7.963	7.963	8.244	281	8.244	8.244	8.244
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	921	958	958	862	-96	862	862	862
Totaal Baten	20.239	19.652	19.642	20.840	1.198	21.149	21.227	21.227
Lasten								
2.1 Verkeer en vervoer	19.618	12.811	13.596	13.184	-412	13.883	14.228	14.136
2.2 Parkeren	1.977	1.934	1.951	1.861	-90	1.865	1.935	1.925
2.4 Economische havens en waterwegen	1.634	1.488	1.488	1.470	-18	1.566	1.699	1.671
3.4 Economische promotie	193	142	142	160	17	160	160	160
5.6 Media	88	94	94	97	3	97	97	97
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.206	5.409	5.381	5.402	20	5.490	5.547	5.498
7.2 Riolering	5.439	5.705	5.705	6.322	617	6.599	6.554	6.568
7.3 Afval	5.954	5.885	5.885	5.856	-29	5.838	5.855	5.882
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	887	1.021	1.021	964	-57	895	885	880
Totaal Lasten	40.998	34.490	35.264	35.316	52	36.392	36.960	36.816
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	547	556	556	702	146	702	702	702
Totaal Onttrekkingen	547	556	556	702	146	702	702	702
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	400	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	400	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-20.612	-14.281	-15.066	-13.774	1.292	-14.542	-15.032	-14.887

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Kadernota 2025			
0.63	Parkeerbelasting	Parkeren meer kostendekkend maken m.i.v. 2026	-125	voordeel
7.5	Begraafplaatsen	Dekking eenmalige kosten begraafplaats het Spijk uit de begrafenisrechten (zie ook lastenzijde)	125	nadeel
	Kadernota 2026			
0.63	Parkeerbelasting	Indexering parkeerbaten met 3,5% (zie ook onder kadernota).	-87	voordeel
3.4	Economische promotie	Kosten t.b.v. commerciële evenementen doorbelasten aan organisaties (structureel)	-100	voordeel
	Budgetneutraal			
7.3	Afval	Afvalstoffenheffing - verhoging 3,5% index en areaaluitbreiding	-291	voordeel
7.2	Riolering	Rioolheffing 3,5% index en 3,5% op grond waterbeleidsplan en effect areaaluitbreiding	-708	voordeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-12	voordeel
		Totaal mutaties baten	-1.198	voordeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
Progr. 2	Loonkosten	Lagere loonkosten op dit taakveld door verbeterde toewijzing en verdeling loonkosten naar juiste taakvelden. (N.b. verschuiving tussen programma's)	-107	voordeel
Progr. 2	Kapitaallasten incl budget neutraal	De afschrijvingen stijgen door nieuwe investeringen in 2025 (het jaar na oplevering van een investering wordt voor de eerste keer afgeschreven). Daaronder ook riool en afvalinvesteringen. De kapitaallasten daarvan worden binnen de tarieven gedekt.	511	nadeel
	Bezuinigingstaakstelling structureel			
2.1	Openbare verlichting	Minder verlichting. Verlicht alleen indien noodzakelijk, zet verlichting uit, haal masten weg en zet structureel minder masten.	-100	voordeel
	Voorjaarsrapportage			
2.1	Verkeer en vervoer	Loonkosten; aframing uren openbare ruimte. In de afgelopen 3 jaar is structureel een deel van de begrote projecten niet gerealiseerd. Bijstelling van het budget is nodig om deze trend op te vangen en realistische inzet te kunnen begroten. Vooral nog is alleen 2025 een aframing gedaan. In de begroting is dit dus niet structureel verwerkt. Hierdoor ontstaat dus in 2026 een voordeel t.o.v. 2025.	-351	voordeel
2.1	Verkeer en vervoer	Externe ondersteuning herijking IBOR en procesverbetering en opleidingen (eenmalig 2025)	105	nadeel
2.1	Verkeer en vervoer	Onteigening fietspad De Kanis (eenmalig). Betreft eenmalige kosten civiele procedure in 2025.	-260	voordeel
	Kadernota 2025			
2.2	Parkeren	Onderzoek naar en uitwerking van invoering van parkeerregulering ten zuiden van het spoor (eenmalig in 2025)	-90	voordeel
7.5	Begraafplaatsen	Voor het opknappen van de aula het Spijk zijn in 2025 eenmalige lasten gemaakt (zie batenzijde)	-125	voordeel
	Kadernota 2026			

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
2.1/5.7	Verkeer en vervoer en Groen	De komende twee jaar 50k voor herijking IBOR; Licenties voor datapakketten 20k; uitbreiding fietsparkeercapaciteit 20k 2026 en 10k 2027; en structureel budget van 20k om aan verplichtingen Natuurherstelwet te voldoen.	110	nadeel
5.7	Groen	Er is een extra budget voor biodiversiteit beschikbaar gesteld (ecologie)	45	nadeel
7.5	Begraafplaatsen	In 2025 is eenmalig budget beschikbaar gesteld om de voorzieningen van de aula op begraafplaats Rijnhof weer op peil te brengen en zo op een fatsoenlijke manier inwoners te kunnen ontvangen. Zonder actie zal het pand verder vervallen en zal het gebruik ervan teruglopen en zal het aanzien van de begraafplaats schade oplopen.	-50	voordeel
	Budgetneutraal			
7.3	Afval	Hogere lasten inhuur vuilniswagen ivm ouderdom huidige wagens	45	nadeel
7.3	Afval	Verwerkingskosten AVU	170	nadeel
7.3	Afval	Hogere afschrijving (zie kapitaallasten boven) betreft voor afval plus 82 k		
7.3	Afval	Lagere storting in de voorziening afvalstoffenheffing	-339	voordeel
7.4	Riolering	Hogere storting in de voorziening riolering	531	nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-43	voordeel
		Totaal mutaties lasten	52	nadeel
		Totaal mutaties lasten en baten	-1.146	voordeel
Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.1	Mutaties reserves	Dekking kapitaallasten maatschappelijk nut	-146	voordeel
		Totaal mutaties reserves	-146	0

PROGRAMMA 3. SOCIAAL DOMEIN

Portefeuillehouder	Thema
Mariette Pennarts-Pouw	Coördinatie Sociaal Domein, Wmo en Welzijn, Wijkgericht werken, Volksgezondheid.
Jacques Rozendaal	Jeugdhulp en jeugdzorg, Jeugd en jongeren, Economische zaken (arbeidsmarkt), Werk en inkomen, Armoedebeleid en bestaanszekerheid, Opvang en inburgering vluchtelingen en statushouders.

Omschrijving

Dit programma bevat (onderdelen van) de volgende opgaven:

- Doorontwikkeling inrichting sociaal domein
- Kansrijk Woerden
- Gezond en vitaal Woerden
- Leefbaar en ondernemend Woerden
- Regie

Taakvelden binnen programma 3 zijn:

Taakveld	Omschrijving
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	Algemene voorzieningen gericht op het bieden van een sociale basis: - ondersteunen van op participatie gerichte burgerinitiatieven, vrijwilligers en mantelzorg - sociaal en cultureel werk, Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW), wijkopbouw, jongerenwerk, schoolmaatschappelijk werk, straathoekwerk - preventie (bv. eenzaamheidsbestrijding, preventie op het gebied van GGZ) - buurt- en clubhuizen - collectief aanvullend vervoer - toegankelijkheid voorzieningen (inclusie); noodopvang vluchtelingen - kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van kinderopvang en peuteropvang - aanvraag en verstrekking kinderopvangtoeslag Sociaal Medische Indicatie - noodopvang vluchtelingen - vreemdelingenbeleid - LHBTQIA+ beleid
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Wmo	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening)
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening)
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	Loketvoorzieningen gericht op het identificeren van eigen kracht en het geleiden naar de juiste vorm van individuele ondersteuning (maatwerkvoorzieningen en -dienstverlening)
6.3 Inkomensregelingen	Inkomens- en bijstandsvoorzieningen, schuldhulpverlening en gemeentelijk armoedebeleid
6.4 WSW en beschut werk	Voorzieningen ter bevordering van maatschappelijke participatie die niet gericht zijn op doorstroming naar arbeid
6.5 Arbeidsparticipatie	Alle op arbeid gerichte participatie- en re-integratievoorzieningen
6.60 Hulpmiddelen en diensten (Wmo)	Materiële voorzieningen en vervoers- en woondiensten om zelfstandig te kunnen functioneren (Wmo) voor mensen met fysieke beperkingen die op basis van een beschikking verstrekt worden
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo) 6.712 Begeleiding (Wmo) 6.713 Dagbesteding (Wmo) 6.714 Overige maatwerkarrangementen (Wmo)	Dienstverlening aan individuele cliënten met een beperking (fysiek, psychisch of psychosociale), die zelfstandig wonen en die ondersteuning behoeven in de vorm van beschikbare uren op basis van een toekenningsbeschikking
6.751 Jeugdhulp ambulant lokaal 6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft thuis, in het eigen gezin, dus niet bij de aanbieder.

Taakveld	Omschrijving
6.753 Jeugdhulp ambulant landelijk	
6.761 Jeugdhulp met verblijf lokaal 6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal 6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	Hulp en zorg zoals deze bedoeld en beschreven is in de Jeugdwet. Het betreft hulp en zorg aan jongeren en hun ouders bij psychische, psychosociale en of gedragsproblemen, een verstandelijke beperking van de jongere, of opvoedingsproblemen van de ouders. De jongere verblijft formeel niet thuis in het eigen gezin. Dit betekent dat het hier alleen om de verblijfsvormen gaat waarbij er sprake is van een overnachting. Ook verblijf in logeerhuizen, alleen tijdens weekenden of juist door de week, vallen onder jeugdhulp met verblijf.
6.791 PGB Wmo	Persoonsgebonden budgetten die worden verstrekt op grond van de Wmo 2015. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.
6.795 PGB Jeugd	Persoonsgebonden budgetten die worden verstrekt op grond van de Jeugdwet. Cliënten kunnen met een door de gemeente verstrekte PGB zelf de maatwerkvoorziening inkopen.
6.811 Beschermd wonen (Wmo) 6.812 Maatschappelijke- en vrouwenopvang (Wmo)	Opvang- en beschermd wonen-voorzieningen met inbegrip van eventuele maatwerkdienstverlening en maatwerkvoorzieningen voor personen die in de betreffende opvangvoorzieningen verblijven
6.821 Jeugdbescherming 6.822 Jeugdreclassering	Maatregelen gericht op de opvang en het verbeteren van de veiligheid van kinderen en jeugdigen 18- met inbegrip van maatwerkdienstverleningsmaatregelen voor jeugdigen die in de desbetreffende opvangvoorzieningen verblijven
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	Maatwerkvoorzieningen Wmo die niet toe te rekenen zijn aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Wmo (zoals bijvoorbeeld beleidsmedewerker Wmo, contractmanager Wmo, backoffice)
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	Maatwerkvoorzieningen Jeugd die niet toe te rekenen zijn aan één of enkele maatwerkvoorzieningen Jeugd (zoals bijvoorbeeld beleidsmedewerker Wmo, contractmanager Wmo, backoffice, regionale expertteams, bovenregionale expertisecentra, etc)
7.1 Volksgezondheid	Maatregelen ter bescherming van de gezondheid van de bevolking als geheel, van specifieke risicogroepen, van jeugd en van ouderen

Ambities

Het Sociaal Domein geeft niet alleen uitvoering aan de wettelijke taken vanuit onder andere de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, maar werkt breed aan diverse maatschappelijke thema's en opgaven op het gebied van welzijn, sport, cultuur, werk en inkomen, onderwijs (huisvesting), zorg en ondersteuning. Dit doen wij vanuit onze vastgestelde koers, de Maatschappelijke Agenda. Wij werken aan het behouden en versterken van een sociale en veerkrachtige samenleving. We streven naar een sterke Sociale basis, toegankelijke ondersteuning en gelijke kansen. Ons programma zet deze ambities om in concrete acties.

Dit doen we door:

- Te handelen vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid en ons te richten op het vermogen van inwoners om met de fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan en hierover zelf regie te voeren. Deze brede kijk stimuleert inwoners om hun veerkracht en eigen kracht te versterken.
- Vroeg te investeren in het welbevinden van onze inwoners, zo bouwen we aan een stevig fundament voor de toekomst. Iedere inwoner telt mee.
- Samen met inwoners, de vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals te blijven investeren in een sterke Sociale basis.
- In te zetten op een samenleving waarin iedere inwoner zich gezien, gehoord en gesteund voelt, samen met inwoners.
- De talenten, kansen en mogelijkheden van inwoners te benutten en te stimuleren, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en bijdragen aan de samenleving.
- Erop in te zetten dat inwoners meedoen in het alledaagse leven.
- Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het meedoen in de samenleving tijdelijk of langdurig te ondersteunen.
Dit doen we als gemeente, partners en inwoners samen. Voor en met elkaar. Want alleen samen maken we van Woerden een gemeente waarin iedereen mee kan doen en zich thuis voelt.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Om deze missie te bereiken werken we vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid themagericht en focussen we ons op een aantal actuele speerpunten en ontwikkelingen, namelijk:

1. De doorontwikkeling van het lokaal team, en de samenwerking tussen ons lokaal team, de sociale basis en het maatwerk (inkoop)
2. Samen met de gemeenten in de regio Utrecht West bereiden we de nieuwe inkoop van Jeugdzorg en Wmo voor. Ook wordt er regionaal gewerkt aan de vorming van een Gemeenschappelijke Regeling.
3. Het faciliteren van een goede sociale infrastructuur en ondersteuningsstructuur afgestemd op de wijken en dorpen, zoals informatiepunten, ontmoetingsplaatsen en ondersteuning die zoveel mogelijk vrij toegankelijk en groepsgericht wordt geboden.
4. Ervoor zorgen dat inwoners in elke fase van hun leven met voldoende ondersteuning zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Er is behoefte aan meer woningen en voorzieningen die passen bij verschillende levensfasen. We zorgen dat deze voorzieningen bijdragen aan de leefbaarheid en veiligheid.
5. Het organiseren van zorg en ondersteuning op een kwalitatieve, kostenbewuste en efficiënte manier. Uitgangspunt hierbij is dat iedereen toegang heeft tot passende hulp, en tegelijkertijd de kosten beheersbaar blijven. Hiervoor werken wij aan realisatie van beide bestuursopdrachten en taakstellingen die aan het Sociaal Domein zijn opgelegd. We monitoren de voortgang via onze monitor Sociaal Domein die elk kwartaal wordt opgeleverd
6. Het uitvoeren van aanvullende maatregelen vanuit de hervormingsagenda Jeugd. Vanuit het Rijk zijn aanvullende middelen beschikbaar gekomen voor de uitvoering van de hervormingsagenda Jeugd. Hieraan zijn ook aanvullende maatregelen en taakstellingen gekoppeld. Als bijlage bij deze begroting is een uitgewerkt uitvoeringsplan gevoegd. Hierin is uitgewerkt welke aanvullende maatregelen wij lokaal gaan uitvoeren en welke investeringen er nodig zijn om aan onze verplichtingen vanuit de hervormingsagenda Jeugd te voldoen en de kosten voor de Jeugdzorg ook op de langere termijn beheersbaar te houden.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 3

Opgave: Doorontwikkeling inrichting sociaal domein

Maatschappelijk effect 3.1 Er is een sterke sociale basis.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	3.1.1 Inwoners vinden in 2027 in hun persoonlijke, gemeenschappelijke en georganiseerde sociale basis voldoende informatie, educatie, activiteiten en ondersteuning om met de uitdagingen in hun leven om te gaan.	3.1.1A De werkgroep "Versterken Sociale Basis" ontwikkelt in 2026 aan de hand van de visie Sociale Basis een plan van aanpak om de sociale basis en de samenhang verder te versterken.

Maatschappelijk effect 3.2 Er zijn laagdrempelige en gastvrije ontmoetingsplaatsen.

PH	Resultaat	Inspanning
MP /JR	3.2.2 In 2028 is er voldoende vrij toegankelijk collectief aanbod gericht op het vergroten van de (financiële) zelfredzaamheid, participatie, sociale samenhang en/of terugdringen van gevoelens van eenzaamheid van inwoners in kwetsbare posities.	3.2.2A We brengen in 2026 de behoeften van inwoners in kwetsbare posities ten aanzien van vrij toegankelijk collectief aanbod in kaart.
		3.2.2B We hebben in 2026 onderzocht welk collectief aanbod als alternatief kan dienen voor maatwerkvoorzieningen.
		3.2.2C We ontwikkelen in 2026 aanbod dat aansluit bij de behoeften van inwoners in een kwetsbare positie en wat bijdraagt aan hun (financiële) zelfredzaamheid, participatie, sociale samenhang en/of terugdringen van gevoelens van eenzaamheid.

Maatschappelijk effect 3.3 Doorontwikkeling lokaal team Woerden.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	3.3.1 Met gebiedsteams organiseren we zorg en ondersteuning laagdrempelig en dichtbij de inwoners en werken we nauw samen met onze partners. Hierdoor kunnen we signalen eerder oppakken en zwaardere hulp voorkomen. Daarnaast versterken we de zelfredzaamheid. Zo houden we zorg en ondersteuning bereikbaar en betaalbaar, voor iedereen die het nodig heeft.	3.3.1A We evalueren de proeftuin in Q2 2026.
		3.3.1B We starten het 2 ^e gebiedsteam op in Q3 2026.

Opgave: Kansrijk Woerden

Maatschappelijk effect 3.5 Armoede verminderen en proberen dit zo veel mogelijk te voorkomen.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	3.5.2 Inwoners hebben in 2027 een gezondere leefstijl (indicatoren: roken, alcoholgebruik, bewegen en sporten, voeding, slaap en BMI) en verkleinen gezondheidsachterstanden tussen wijken (indicatoren: leefstijl + veerkracht en ervaren gezondheid)	3.5.2A We voeren in 2026 de preventieve ketenaanpakken (valpreventie, GLI, WOR, kansrijke start en KnGG) in samenwerking met de betrokken partners uit.

Maatschappelijk effect 3.6 Voor inwoners voor wie betaald werk niet toegankelijk is, is er begeleiding op maat naar een zinvolle daginvulling.

PH	Resultaat	Inspanning
JR	3.6.1 In 2027 participeren meer inwoners die gebruik maken van een inkomensvoorziening op een passende wijze in de maatschappij.	3.6.1A We maken in 2026 afspraken met diverse partijen, zoals Ferm Werk, om een passend aanbod door te ontwikkelen op het gebied van vrijwilligerswerk, zinvolle dagbesteding en werk.

Maatschappelijk effect 3.8 Nieuwe Woerdenaren krijgen een warm welkom.

PH	Resultaat	Inspanning
JR/	3.8.1 Ketenpartners en lokale organisaties werken in 2026 samen aan de randvoorwaarden voor een goede	3.8.1A We doorontwikkelen in 2026 het lokale netwerk en aanbod

MP	(inburgering en) integratie, verwijzen door waar nodig en zetten in op het uitbreiden van het sociale netwerk van nieuwkomers.	passend bij de behoeften van nieuwkomers.
----	--	---

Maatschappelijk effect 3.9 Kinderen en jongeren hebben al voor de geboorte en tijdens het opgroeien meer gelijke kansen.

PH	Resultaat	Inspanning
JR	3.9.1 Meer kinderen uit onze gemeenten gaan in 2027 thuisnabij naar school.	3.9.1A We zetten in 2026 integrale arrangementen tussen onderwijs en ondersteuning op voor kinderen die meer ondersteuning nodig hebben. Er zijn vaste casemanagers van Woerden Wijzer op scholen, er is casuïstiekbespreking en we verbreden de toelating tot het regulier onderwijs. Er komt een pilot beschikkingsvrije ondersteuning in het regulier/speciaal onderwijs. 3.9.1B We zetten in 2026 in op meer buitenschoolse opvang voor kinderen die extra aandacht, structuur en begeleiding nodig hebben (BSO+).
JR	3.9.2 Er is in 2026 een Kansrijke Start voor kinderen en gezinnen, de zelf- en samenredzaamheid op het gebied van opvoeden en opgroeien is versterkt.	3.9.2A We zorgen in 2026 voor casuïstiekbesprekingen tussen het medisch en sociaal domein. We zetten meer RIVM-erkende interventies voor (aanstaande) ouders in, zoals empowerment programma's, gratis online ouderschap cursussen en buddy's.
JR	3.9.3 Kinderen en jongeren zijn in 2026 meer betrokken bij beleidsvoorbereiding, besluitvorming en uitvoering.	3.9.3A We zetten in 2026 jongerenparticipatie op. Jongeren denken mee over fysieke woon- en leefomgeving, voorzieningen en advies- en hulpverlening. De jongeren adviseren de gemeente gevraagd en ongevraagd.

Opgave: Gezond en vitaal Woerden

Maatschappelijk effect 3.10 Inwoners worden ondersteund om zelfstandig of in een woonvoorziening/ woonvorm te wonen.

PH	Resultaat	Inspanning
AN	3.10.2 / 6.1.6 Zo veel mogelijk senioren en kwetsbare inwoners wonen in 2026 een voor hen passende en geschikte woning waar zo nodig ondersteuning op maat kan worden geboden.	3.10.2/6.1.6A We starten in 2026 met de functie regisseur wonen en zorg die uitvoering geeft aan het intern en extern verbinden van wonen en zorg en ondersteunt bij woon-zorg initiatieven. 3.10.2/6.1.6B We starten in 2026 met de ontwikkeling van minimaal twee geclusterde woonvormen en/of zorggeschikte woonvormen.
MP	3.10.6 Mantelzorgers ervaren in 2026 ondersteuning bij het uitvoeren van hun mantelzorgtaken, waardoor kans op overbelasting afneemt. (GGD monitor)	3.10.6A We voeren in 2026 mantelzorgwaardering/-activiteiten uit zoals: bewustwordingscampagne mantelzorgers, activiteiten gericht op jonge mantelzorgers en het intensiveren van de inzet van de mantelzorgconsulent.
MP	3.10.8 Het risico op, en de gevolgen van, vallen bij ouderen zijn in 2026 verminderd.	3.10.8A We voeren in 2026 de Ketenaanpak valpreventie uit in samenwerking met zorgverzekeraars en (zorg)professionals.

		3.10.8B We bieden in 2026 beweegactiviteiten voor 65-plussers zonder verhoogd valrisico aan zoals wandelgroepen en Meer Bewegen Voor Ouderen.
--	--	---

Maatschappelijk effect 3.11 Mentale weerbaarheid van jongeren is versterkt.

PH	Resultaat	Inspanning
JR	3.11.2 De veerkracht en mentale weerbaarheid van kinderen en jongeren is in 2026 vergroot. Ze ervaren minder prestatiedruk en kunnen omgaan met de druk, ook op het gebied van social media en (online) gaming.	3.11.2A We zetten in 2026 meer in op jongerenwerk en coaching op het basis en voortgezet onderwijs. Daarbij is er aandacht voor meidenwerk, weerbaarheidstrainingen en talenthouses. De samenwerking met Woerden Wijzer wordt verder versterkt.
		3.11.2B We verkleinen in 2026 de overgang van de basisschool naar het voortgezet onderwijs, o.a. door inzet jongerenwerk in groep 7/8 basisschool. De training 'Klaar voor de middelbaar' wordt in minimaal 3 klassen gegeven.

Maatschappelijk effect 3.12 Meer Woerdenaren hebben een gezonde leefstijl.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	3.12.1 De door inwoners ervaren gezondheid is vergroot en gezondheids-achterstanden zijn verkleind (verbetering cijfers monitor gezonde leefstijl GGD).	3.12.1A We gaan in 2026 verder met de implementatie en borging van de ketenaanpakken: WOR, GLI, kansrijke start, KnGG en valpreventie.
MP	3.12.2 Het percentage inwoners dat rookt, is gedaald; inzet op een rookvrije generatie (afname % jongeren en volwassenen dat rookt; GGD-monitor).	3.12.2A We zetten in 2026 in op voorlichting aan jongeren (en hun ouders) gericht op het thema middelengebruik. Concreet gaan we verder met de interventies van Chris en Voorkom op scholen.
MP	3.12.3 In 2027 drinken jongeren en volwassenen minder (overmatig) alcohol dan de jaren ervoor, dus een zichtbare dalende trend. Ditzelfde geldt voor roken en drugs.	3.12.3A We zetten in 2026 in op preventieve voorlichting over alcohol en middelengebruik op school aan leerlingen en ouders.

Opgave: Leefbaar en ondernemend Woerden

Maatschappelijk effect 3.15 Door een betere aansluiting/verbinding tussen zorg en veiligheid creëren we meer vroegsignalering, preventie en duurzame interventies.

PH	Resultaat	Inspanning
JR	3.15.3 Voor gezinnen en inwoners met langdurige en complexe problematiek zijn in 2026 alle facetten van de hulpvraag in kaart gebracht en is passende hulp snel beschikbaar (indicator: groter aantal langdurig complexe casussen duurzaam afgesloten).	3.15.3A We zetten in 2026 in op nog meer preventief werken (doorontwikkeling Woerdenwijzer en ontmoetingsplaatsen). Hierdoor hebben we deze doelgroep nog sneller in beeld en kunnen we eerder de juiste ondersteuning inzetten.
		3.15.3B We stellen in 2026 een beleidskader aanpak woonhygiënische problematiek (hoarding/vervuiling) op en zetten in op integrale aanpak tussen sociaal domein en domein veiligheid.
MP	3.15.5 Overlast voortkomend uit casuïstiek met multiproblematiek is in	3.15.5A We zorgen in 2026 voor een actualisatie van het convenant tussen de gemeente Woerden en

	2026 verminderd (indicator: aantal meldingen overlast, veiligheidsmonitor).	Cazas wonen. Dit voor een nog betere samenwerking en afstemming bij overlast.
JR	3.15.7 Kinderen groeien in 2026 zo thuis mogelijk op en kunnen in hun eigen buurt elkaar ontmoeten, spelen, bewegen en activiteiten ondernemen. Als dit niet kan, zoeken we naar een passende en zo gezinsgericht en thuis nabij mogelijke plek.	3.15.7A We zetten in 2026 in op kleinschalige en gezinsgerichte opvang en passende, sluitende zorgvormen voor jeugdigen en gezinnen die dit nodig hebben.

Opgave: Regie

In de Najaarsrapportage 2025 en de Jaarrekening 2025 leest u over de voortgang op de resultaten en inspanningen binnen deze opgave. Voor 2026 is ervoor gekozen om niet langer in de doelenboom over deze doelen te rapporteren. De doelen zijn namelijk ofwel bereikt in 2025, of er is geen budget voor beschikbaar in 2026.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld arbeidsparticipatie. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Naast de genoemde (BBV-verplichte) indicatoren wordt nog op een aantal 'eigen' indicatoren gemonitord. Hierop wordt via de kwaliteitsmonitor Sociaal Domein gerapporteerd.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.816	1.713	9.725	1.701	-8.024	1.701	1.701	1.701
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	312	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	16.465	11.036	15.030	15.468	438	12.409	12.409	12.409
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	325	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	304	304	287	-17	773	773	773
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	16	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	1	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	1.159	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	2	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0	0	521	526
6.81A Beschermd wonen (WMO)	1.231	0	0	0	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	193	0	0	0	0	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	172	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	20	20	20	0	20	20	20
7.1 Volksgezondheid	555	252	386	177	-209	177	177	177
Totaal Baten	22.250	13.325	25.466	17.653	-7.812	15.080	15.601	15.606

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Lasten								
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.074	7.527	16.389	9.361	-7.028	8.522	8.606	8.670
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.142	0	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	160	160	338	178	338	338	338
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	106	106	110	4	110	110	110
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	1.652	1.652	1.266	-386	1.170	1.170	1.170
6.3 Inkomensregelingen	21.007	17.115	21.580	22.165	585	21.640	21.642	21.642
6.4 WSW en beschut werk	5.452	6.762	5.978	6.383	405	6.383	6.383	6.383
6.5 Arbeidsparticipatie	1.951	3.530	2.028	2.062	34	2.062	2.062	2.062
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.271	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	2.317	2.317	2.336	19	2.336	2.336	2.336
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	4.231	4.231	4.529	298	4.524	4.524	4.524
6.712 Begeleiding (WMO)	0	2.228	2.228	2.341	113	2.341	2.341	2.341
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	3.636	3.636	4.071	435	4.071	4.071	4.071
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	5.206	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	2.029	0	0	0	0	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	3.136	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	8.616	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	2.035	0	0	0	0	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	1.242	0	0	0	0	0	0	0
6.73A Pleegzorg	481	0	0	0	0	0	0	0
6.73B Gezinsgericht	702	0	0	0	0	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.990	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.970	0	0	0	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	932	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	5.773	6.784	8.306	1.521	7.479	6.315	6.314
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	9.766	9.766	9.852	86	9.793	9.793	9.793
6.791 PGB WMO	0	156	156	156	0	156	156	156
6.792 PGB Jeugd	0	397	397	397	0	397	397	397
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	159	159	95	-65	95	95	95
6.81A Beschermd wonen (WMO)	518	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	1.960	1.920	1.961	41	1.961	1.961	1.961
6.82A Jeugdbescherming	1.626	0	0	0	0	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	172	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	729	833	841	8	841	841	841
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	2.203	2.381	2.521	140	2.521	2.521	2.521
7.1 Volksgezondheid	3.192	3.338	3.458	3.349	-109	3.353	3.353	3.353
Totaal Lasten	78.745	73.748	86.162	82.440	-3.722	80.094	79.016	79.078
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting								
0.10 Mutaties reserves	920	0	1.120	0	-1.120	0	0	0
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Storting	920	0	1.120	0	-1.120	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-57.414	-60.422	-61.817	-64.786	-2.970	-65.014	-63.415	-63.472

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Kadernota 2025			
6.1	Sturingsmaatregelen inkomstenverhoging	Inzet op inkomstenverhoging.	-50	Voordeel
	Overige bijstellingen			
6.1	Inburgering	Naar aanleiding van de te ontvangen voorlopige beschikking vanuit het Rijk, wordt jaarlijks het budget zowel aan de baten-zijde als aan de lasten-zijde opgenomen in de voorjaarsrapportage. Voor 2026 zitten deze baten (en de bijbehorende lasten) dus nog niet in de begroting.	529	Nadeel
6.1	Vluchtelingenstatushouders	Incidentele baten in 2025 betreffende opvang vluchtelingen/statushouders.	698	Nadeel
6.1 + 6.3	Oekraïne	Incidentele baten in 2025 ten behoeve van de nieuwe locatie opvang ontheemden Oekraïne.	6.833	Nadeel
6.3	Groene Hart Pas	Vanaf 2025 is de Groene Hart Pas ingevoerd. Ten behoeve van de uitvoer is een accountmanager aangesteld, waarvan de dekking van de kosten via de vastgestelde verdeelsleutel doorbelast worden aan alle deelnemende gemeenten (zie taakveld 6.3 aan de lastenzijde).	-68	Voordeel
6.3	Inkomensregelingen	Het voorlopig BUIG-budget 2025 is verhoogd en voor de daaropvolgende jaren (2026 e.v.) is het BUIG-budget geraamd op basis van het budgetaandeel in 2025, de stand van het macrobudget uit de Miljoenennota 2025 en verwachte indexatie.	-418	Voordeel
7.1	Projectbudget Integraal Zorg Akkoord	Dit betreft de incidentele specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord, welke jaarlijks bij de voorjaarsrapportage na vaststelling wordt opgenomen aan zowel de baten-zijde als de lasten-zijde. Voor 2026 zitten deze baten (en de bijbehorende lasten) dus nog niet in de begroting.	134	Nadeel
7.1	Volksgezondheid	Brede SPUK Versterking kennis GGD (6K), Aanpak overgewicht en obesitas (45K), Mentale gezondheid (13K) en Coördinatiekosten regionale aanpak (19K) wordt per 2026 niet meer beschikbaar gesteld door het Rijk.	83	Nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd.	71	Nadeel
		Totaal mutaties baten	7.812	

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
Progr. 3	Indexatie prijs en subsidies	Het maatwerkbudget Wmo HH is geïndexeerd met 6,24%, het maatwerkbudget Jeugd en Wmo overig is geïndexeerd met 5,13%, conform berichtgeving van het regionaal inkoopbureau Utrecht west met betrekking tot de concept indexatie-percentages. De subsidies zijn conform kadernota geïndexeerd met 3,5%.	1.332	Nadeel
Progr. 3	Indexatie loonkosten	De stijging van de loonkosten wordt verklaard doordat de CAO 2025-2027 is verwerkt, toename van het aantal medewerkers (projectleider doorontwikkeling lokaal team, accountmanager Groene Hart Pas, Gedragswetenschapper) en het doorgroeien van medewerkers naar een volgende trede in de salarisschaal en wijziging in de doorbelasting van de salariskosten.	932	Nadeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Voorjaarsrapportage			
6.1	Vluchtelingenstatushouders	Incidentele kosten in 2025 betreffende opvang vluchtelingen/statushouders.	-747	Voordeel
6.811	Regisseur Wonen met Zorg	In het Uitvoeringsplan van de Maatschappelijke agenda van gemeente Woerden en het Sociaal Akkoord van gemeente Oudewater is ingestemd met het aantrekken van een beleidsadviseur wonen en zorg gekoppeld aan de budgetten voor lokaal maatwerk maatschappelijke opvang / beschermd wonen (MOBW).	-65	Voordeel
6.3, 6.4 en 6.5	Ferm Werk	Ferm Werk heeft de ontwerpbegroting 2026-2029 opgesteld. Volgens de financiële kaders van de gemeente Woerden worden de gemeenschappelijke regelingen op basis van de begroting van de desbetreffende GR geraamd. De begroting van Ferm Werk is geactualiseerd naar aanleiding van de resultaten uit de jaarrekening 2024 en andere trendmatige ontwikkelingen.	932	Nadeel
	Kadernota - Meicirculaire 2025			
6.1	Werkbudget voor transitiemiddelen Sociaal Domein	Voor het doorvoeren van maatregelen zoals benoemd in de kadernota programma 3 en 5 is een werkbudget beschikbaar gesteld (in totaal 100K, waarvan 50K programma 3 en 50K programma 5). Dit budget is bedoeld voor het financieren van (incidentele) extra ambtelijke capaciteit voor het uitwerken en doorvoeren van maatregelen, implementatie en borging van maatregelen, tijdelijke investeringen (in geval van bijvoorbeeld business cases) en mogelijke frictie of afbouwkosten.	50	Nadeel
6.1	Accomodatiebeleid	Voor de Joraischool in Zegveld is nieuwbouw nodig. Er zijn hiervoor twee opties in beeld: 1) een combinatie met de Milandhof of 2) nieuwbouw op de huidige locatie. Met het opstellen van een accommodatiebeleid voor de Milandhof/Joraischool kunnen we bepalen wat de beste optie is.	130	Nadeel
6.1	Hervormingsagenda Jeugd Aanvullende Post (AP)	Betreft de door het Rijk gereserveerde middelen voor uitvoering van de hervormingsagenda. Deze waren gereserveerd in afwachting van verdere uitwerking en concretisering van diverse sturingsmaatregelen uit de hervormingsagenda door o.a. de Commissie van Ark. De middelen zijn bedoeld voor ofwel een verdere demping van tekorten op het jeugdzorgbudget ofwel voor het financieel ondersteunen van gemeenten bij het uitvoeren en financieren van de opgelegde sturingsmaatregelen.	707	Nadeel
6.4	Impulsbudget sociale infrastructuur	Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de inrichting van de sociale infrastructuur en daarbij behorende doelen ten aanzien het ondersteunen van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Vanaf 2025 tot en met 2034 is er (impuls)budget beschikbaar om de infrastructuur van sociaal ontwikkelbedrijven te versterken. In de begroting 2025 was dit budget nog niet opgenomen omdat dit pas bij de meicirculaire 2025 beschikbaar is gekomen.	129	Nadeel
6.5 + 6.711 + 6.752	Inkomensregelingen en Wmo HH	Sturingsmaatregelen inkomensregelingen en Wmo HH en technische begrotingswijziging vanwege structurele onderbesteding op budget.	-100	Voordeel
6752	Maatwerk Jeugd	In 2025 vinden er meerdere wijzigingen plaats in de budgetten voor jeugdzorg, als gevolg van landelijke beleidsmaatregelen en circulaire: - Voordeel 300K invoering sturingsmaatregelen Jeugd door middel van het opzetten van slimme business cases, inzet op onder andere nauwere samenwerking van de sociale basis en aanscherping met betrekking tot declaratie en verantwoording inzet uren. - Voordeel 1.034K als gevolg van de ingevoerde verlaging van de rijksbijdrage aan jeugdkosten voortkomend uit de hervormingsagenda jeugd welke bij de verwerking van de begroting 2024 vanaf 2026 opgenomen is. - Nadeel 1.057K door het terugdraaien van de bovenstaande verlaging van de rijksbijdrage aan jeugdzorgkosten zoals opgenomen in de septembercirculaire 2025. - Nadeel 1.057K beschikbaar gestelde middelen groeipad maatregelen hervormingsagenda vanuit de meicirculaire 2025. - Nadeel 90K door een bijstelling van het budget jeugdzorgkosten Oekraïense ontheemden.	870	Nadeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
		- Voordeel 800K door een toename van sturingsmaatregelen in het kader van de bezuinigingen vanaf 2025. - Nadeel van 800K tekorten voor rekening Rijk (commissie van Ark) zoals opgenomen in de kadernota 2025.		
	Overige bijstellingen			
6.1	Ontmoetingsplaatsen	Afloop per 2026 van het binnen de maatschappelijke agenda beschikbaar gestelde budget ten behoeve van meer groepsgericht informeel aanbod (indicatiefvrij) voor langer thuiswonende inwoners.	-102	Voordeel
6.1	Inburgering	Naar aanleiding van de te ontvangen voorlopige beschikking vanuit het Rijk, wordt jaarlijks het budget zowel aan de lasten-zijde als aan de baten-zijde opgenomen in de voorjaarsrapportage. Voor 2026 zitten deze baten (en de bijbehorende lasten) dus nog niet in de begroting.	-308	Voordeel
6.1 + 6.3	Oekraïne	Incidentele kosten Oekraïne in 2025 betreffende opvang van ontheemden Oekraïne en de transitiekosten t.b.v. de nieuwe locatie opvang ontheemden Oekraïne.	-6.905	Voordeel
6.3	Groene Hart Pas	Vanaf 2025 is de Groene Hart Pas ingevoerd. Ten behoeve van de uitvoer is een accountmanager aangesteld, waarvan de dekking van de kosten via de vastgestelde verdeelsleutel doorbelast worden aan alle deelnemende gemeenten (zie taakveld 6.3 aan de batenzijde).	103	Nadeel
6.21	Aanpak Veilig Thuis	Wijziging taakveld - budgetneutraal (zie taakveld 6.920).	178	Nadeel
6.23	Doorontwikkeling Lokaal Team	Dit betreft het formaliseren van de Projectleider Doorontwikkeling Lokaal Team (budgetneutraal, zie ook indexatie loonkosten). Daarnaast is er een gedeeltelijke afloop van het budget van de maatschappelijke agenda per 2026.	-259	Voordeel
6.23	Inkoop & Monitoring Utrecht West	Dit betreft de afloop van het benodigd budget ten behoeve van de regionering A1 Samenwerking en professionalisering, A2 GR-vorming en bedrijfsvoeringsplan en B Nieuwe Inkoop.	-232	Voordeel
6.920	Jeugd en Gezin - Inkoop Jeugd	Wijziging taakveld - budgetneutraal (zie taakveld 6.21).	-178	Voordeel
7.1	Projectbudget Integraal Zorg Akkoord	Dit betreft de incidentele specifieke uitkering Integraal Zorgakkoord, welke jaarlijks bij de voorjaarsrapportage na vaststelling wordt opgenomen aan zowel de baten-zijde als de lasten-zijde. Voor 2026 zitten deze baten (en de bijbehorende lasten) dus nog niet in de begroting.	-134	Voordeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd.	-55	Voordeel
		Totaal mutaties lasten	-3.722	Voordeel

		Totaal mutaties lasten en baten	4.090	
--	--	--	--------------	--

Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
6.1	Huur GOO Vijzelmolenlaan	Incidentele storting reserve huur GOO Vijzelmolenlaan.	-1.120	Voordeel
		Totaal mutaties reserves	-1.120	

PROGRAMMA 4. CULTUUR, ECONOMIE, RECREATIE & TOERISME, ENERGIETRANSITIE

Portefeuillehouder	Thema
Jelmer Vierstra	Cultuur, Binnenstad, Energietransitie en gaswinning, Duurzaamheid, Economische zaken (detailhandel, binnenstad)
Arjan Noorthoek	Economische zaken (schuifruimte/herstructurering bedrijventerreinen)
Jacques Rozendaal	Coördinerend wethouder Economische zaken
Roy Luca	Milieu, Bodem, Natuur- en milieueducatie, Monumenten en archeologie
Mariëtte Pennarts-Pouw	Toerisme en recreatie
Monique Bonsen-Lemmers	Citymarketing en evenementen

Omschrijving

Programma 4 omvat drie opgaven uit het bestuursakkoord:

- Kunst en cultuur, Recreatie en toerisme
- Sterke Economie
- Een duurzame toekomst (Energietransitie).

Taakvelden binnen het programma zijn:

Taakveld	Omschrijving
2.1 Verkeer en vervoer	Advies en instemmingsbesluit kabel- en leidingenbeheer
3.1 Economische ontwikkeling	Algemeen beleid ter versterking van ondernemersklimaat en arbeidsmarkt, en uitvoering van het Economisch Actieplan
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen (Dienstverlening ondernemers)	Op bedrijven en ondernemers gerichte ondersteuning en dienstverlening: - accountmanagement; - financiële steunregelingen voor bedrijven in samenwerking Ferm Werk; - regelen straathandel, markten incl. Koeiemart; - uitvoering BIZ-en (via baten categorie 2.2.1); - marktgeden en staanplaatsgeden markt (via baten categorie 3.7); - kosten en overige opbrengsten van nutsbedrijven.
3.4 Economische promotie	Koeiemart
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lokaal onderwijsbeleid: peuteropvang en peuterspeelzalen
5.3 Cultuurpresentatie, -productie en -participatie	Bevordering van beeldende kunst, muziek, dans en toneel
5.4 Musea	Materieel en immaterieel erfgoed onderzoeken, verzamelen, conserveren en tentoonstellen. Musea staan open voor publiek (toegankelijk en inclusief) participeren, delen kennis, educatie: Stads museum Woerden
5.6 Media	- Zorg voor fysieke en elektronische cultuurdragers: bibliotheek en artotheek - Professionalisering en versterking lokale journalistiek: RPL
5.7 Openbaar groen en (openlucht-) recreatie	Openbaar groen, natuur en recreatie
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- Algemene voorzieningen gericht op participatie - Kinderopvang: toezicht op en handhaving van de kwaliteit van de kinderopvang en peuterspeelzalen
7.4 Milieubeheer, energietransitie	Taken ter bescherming van het milieu, kwaliteit leefomgeving: - voorbereidingen voor grootschalige vormen van duurzame elektriciteit - faciliteren van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties t.b.v. beperking van energiegebruik in de gebouwde omgeving en de overgang naar duurzaam verwarmen

Ambities

Voor programma 4 is ervoor gekozen om per thema de belangrijkste ambities en actuele ontwikkelingen te beschrijven.

Culturele en recreatieve voorzieningen

In navolging op het Cultureel Manifest uit 2021 is in het voorjaar van 2025 het beleidskader Cultuur 2026 – 2029 ‘Sterker door Cultuur’ vastgesteld. In dit beleidskader zijn de waarden, de doelen en de aandachtspunten van het cultuurbeleid in de gemeente Woerden vastgelegd. Een van de kerndoelen in het cultuurbeleid is het stimuleren van cultuurparticipatie door de toegankelijkheid voor iedereen te bevorderen in een streven naar positieve gezondheid, kansengelijkheid voor alle inwoners en een sterke sociale basis. Bovendien is cultuur van wezenlijk belang voor een vitale economie, zowel in het investeringsklimaat als voor materiele welvaart (de inwoners). In 2026 werken we verder aan de uitvoering van het beleidskader 2026 – 2029.

Sterke economie

De provincie Utrecht is de meest competitieve regio van Europa. De Provincie Utrecht onderscheidt zich op innovatiekracht en een aantrekkelijke omgeving voor bedrijven en inwoners om te leven en te werken. Dit herkennen we in Woerden. We kennen een relatief hoge materiele welvaart, het aanbod van werkgelegenheid is hoog, de werkloosheid relatief laag en de druk op de werklocaties is groot. We staan echter ook voor grote maatschappelijke opgaven rondom vergrijzing, klimaatverandering en de energietransitie. Daarom werken we samen met partners aan een duurzaam economisch klimaat in de gemeente waarbij we inzetten op kwalitatief goede en toekomstbestendige werklocaties. Zo werken we ook in 2026 met de Provincie Utrecht en de U10 aan een strategische visie op bedrijventerreinen. In de gemeente zetten we ons in 2026 in voor een goede balans voor wonen en werken. Hierbij gaat het onder meer over de revitalisering van onze bedrijventerreinen, een goed investeringsklimaat in de binnenstad van Woerden en een goede plek voor werken en voorzieningen in de plannen voor de Poort van Woerden. In de kernen zetten we in op het stimuleren en behouden van de vitaliteit en bedrijvigheid van de kernen.

Een duurzame toekomst

De internationale spanningen, met Rusland en elders in de wereld, hebben ertoe geleid dat energiezekerheid hoog op de politieke agenda is komen te staan. Een van de manieren om deze energiezekerheid te vergroten is het toevoegen van duurzame energiebronnen. Dit is bovendien nodig om de doelen uit het nationale Klimaatakkoord te halen. In de regio U16 hebben we afspraken gemaakt hoeveel duurzame energie elke gemeente opwekt.

In Woerden worden ook in 2026 verdere stappen gezet om de plannen voor windmolens bij Reijerscop verder vorm te geven. Met de verordening Lokaal Eigendom die in 2026 in werking treedt, sturen we aan op een windpark in Reijerscop met maximaal lokaal eigendom. Lokaal eigendom bij zonnevelden wordt helaas steeds lastiger, doordat business case voor zonnevelden steeds krappere wordt. Er lopen gelukkig al plannen voor een aantal zonnevelden, maar de kans op nieuwe plannen voor grote zonnevelden zijn de komende jaren klein.

De netcongestie, waar we in de provincie Utrecht flink last van hebben, maakt dat er versneld extra energieinfrastructuur toegevoegd moet worden. De plannen voor het hoogspanningsstation op Breukelen-Kortrijk zijn ook voor ons gebied van belang, net als het realiseren van het middenspanningsstation op de grens van de gemeenten Woerden en Montfoort. In 2026 verwachten we dat de netcongestie flinke impact heeft op de ambities voor woningbouw, economie, bedrijventerreinen en duurzame mobiliteit. We zullen daarom verder gaan inzetten op netbewust bouwen en het bij elkaar brengen van elektriciteitsopwek en -verbruik..

De nieuwe warmtewet, waarbij gemeenten regie krijgen over de toekomstige warmtenetten, maakt dat het aanleggen van warmtenetten voor gemeenten financieel en maatschappelijk kansrijk is geworden. In de gemeente Woerden zetten we in 2026 verdere stappen hierop, onder andere met een verdere verkenning van een mogelijk warmtenet in Molenvliet. Ook intensiveren we de ondersteuning van bewoners om hun huis te isoleren, onder meer door nauwere samenwerking met maatschappelijke partners.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

De actuele ontwikkelingen van het programma staan hierboven beschreven.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 4

Opgave: Kunst en cultuur, Recreatie en toerisme

Maatschappelijk effect 4.1: Cultuurbeleid draagt bij aan een levendige stad, versterkt de sociale basis, stimuleert cultuurparticipatie omwille van positieve gezondheid van inwoners door toegankelijkheid te bevorderen en ondersteunt activiteiten/evenementen om een vitale binnenstadseconomie te versterken en het vestigingsklimaat voor nieuwe inwoners en bedrijven positief te beïnvloeden.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	4.1.1 In 2027 zijn culturele instellingen beter in staat om de stad levendiger, socialer en (economisch) aantrekkelijker te maken. Ook hebben we meer inzicht in de effecten van cultuurbeleid.	4.1.1A We sluiten in 2026 met alle culturele instellingen een meerjarenovereenkomst af. Hierin geven zij invulling aan het Beleidskader 'Sterker met Cultuur'. Ook hebben we de huisvestingsafspraken met Bibliotheek en Klooster geactualiseerd.
		4.1.1B We hebben in Q4 2026 een kwaliteitsmonitor cultuur ontwikkeld. Hierin meten we waarderingscijfers, bezoekersaantallen, gebruik Groene Hartpas, aantal projectsubsidies Cultuurplatform, aantal culturele activiteiten in ontmoetingsplaatsen, aantal activiteiten in samenwerking met partners sociale basis (welzijn, cultuur en sport) en jongerendeelname cultuur via de GGD-monitor.
	4.1.2/6.4.2 Het voorzieningenniveau sluit aan op de schaalgrootte van onze inwoners en draagt bij aan de realisatie van onze doelen op de diverse domeinen.	4.1.2/6.4.2A We stellen in 2026 in samenwerking met het fysiek domein en domein samenleving een integrale visie en wegingskader op, met betrekking tot het gewenste voorzieningenniveau in de stad. Het wegingskader wordt gemeentebreed gebruikt bij het bepalen van het voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur, onderwijs, ontmoeting, accommodaties, fysieke inrichting en programmering bij gebiedsontwikkeling.
	4.1.3 De lokale omroep kan in 2027 de overgang maken naar de inwerkingtreding van de nieuwe mediawet. Vanaf 2028 loopt de financiering niet meer via de gemeente maar via het rijk.	4.1.3A We maken in 2026 afspraken met de lokale omroep over hun activiteiten. Onderdeel hiervan is het continueren van de aanvullende bijdrage aan de lokale omroep voor professionalisering ter waarde van 50.000,- per jaar, totdat de nieuwe mediawet van kracht is in 2028.
		4.1.4A We stellen in 2026 een gemeentelijk meerjarenbeleidsplan op voor de bibliotheek Woerden en kleine kernen. We faciliteren de regiobibliotheek om

	4.1.4 We voldoen aan de zorgplicht ingevolge de nieuwe bibliotheekwet (WsoB) met ingang van 2027.	uitvoering te geven aan hun 5 kerntaken, als informatiepunt Digitale Overheid(IDO) en als regisseur van het Taalhuis ter versterking basisvaardigheden. In aansluiting hierop borgen en versterken we het programma Bibliotheek op School.
		4.1.4B We zorgen ervoor dat er in Q1 2026 een nieuw regioconvenant Regiobibliotheek Utrechtse Venen is met de gemeenten Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Ronde Venen. Dit convenant geeft helderheid over een evenwichtig financieringsmodel, met ruimte voor lokale keuzes en de wettelijke basisdienstverlening.

Opgave: Sterke economie

In de Najaarsrapportage 2025 en de Jaarrekening 2025 leest u over de voortgang op de resultaten en inspanningen binnen deze opgave. Voor 2026 is ervoor gekozen om niet langer in de doelenboom over deze doelen te rapporteren. In plaats daarvan wordt u geïnformeerd via onder andere de jaarlijkse voortgangsrapportage van het economisch actieplan.

Opgave: Een duurzame toekomst (Energietransitie)

Maatschappelijk effect 4.11: Minder CO₂-uitstoot door verduurzaming van de gebouwde omgeving.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	4.11.1 In 2030 zijn er 3500 gebouwen (weq) aardgasvrij.	4.11.1A Wijkverkenningen voor duurzame warmtevoorzieningen. Te beginnen in 2025 en 2026 met de buurt Molenvliet en in 2026 en 2027 met de buurten Bedrijventerrein Barwoutswaarder en Snel en Polanen. Zie ook de inspanningen onder 4.11.2.
JV	4.11.2 Het aardgasverbruik daalt tussen 2025 en 2030 met 25%.	4.11.2A In 2026 en 2027 zijn er communicatiecampagnes gericht op energiebesparing en aardgasvrij.
	4.11.3 In 2030 hebben 23.000 gebouwen minimaal een energielabel B.	4.11.2B We adviseren in 2026 en 2027 over de stappen die gebouweigenaren kunnen nemen om aardgasvrij te worden. Hier is ook subsidiebeleid voor.
		4.11.2C We stimuleren bewonersinitiatieven uit de samenleving, waarvoor we in 2026 een centraal fysiek en online energieloket gaan openen.
		4.11.2D We ondersteunen VvE's in 2026 en 2027 met subsidie, advies en ondersteuning bij de besluitvorming.
		4.11.2E We maken in 2026 en 2027 afspraken met woningcorporaties om hun woningvoorraad te verduurzamen en monitoren de voortgang.
		4.11.2F We onderzoeken in 2026 verder hoe we de verduurzaming van particuliere huurwoningen kunnen stimuleren, aan een gebouwtypenaanpak kunnen werken en bedrijven en maatschappelijke organisaties kunnen ondersteunen (Warmteprogramma, 2025).

Maatschappelijk effect 4.12: Minder CO₂-uitstoot door de opwek van duurzame energie.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	4.12.1 We wekken in 2030 76 tot 88 GWh duurzame elektriciteit op met grote windturbines en zonnevelden.	4.12.1A We verlenen in 2026 een vergunning voor grootschalige windturbines.
		4.12.1B We verlenen de komende jaren vergunningen voor grootschalige zonnevelden in Barwoutswaarder, zonnelint/geluidswal A12 en eventuele andere locaties.
JV	4.12.2 We wekken in 2030 42 tot 50 GWh duurzame elektriciteit op met middelgrote energieprojecten zoals zon op grote daken en gevels, kleine zonnevelden en erfmolens.	4.12.2A We doen in 2026 onderzoek naar de mogelijkheden en wenselijkheid van verplichting van zon op grote daken.
		4.12.2B We verlenen de komende jaren vergunningen voor middelgrote energieprojecten.
JV	4.12.3 We stellen uiterlijk 2028 doelen op voor duurzame elektriciteitsopwek voor na 2030 en hoe we dat gaan realiseren.	4.12.3A We stellen een nieuwe doelstelling vast voor de opwek van duurzame elektriciteit na 2030. Daarover maken we ook afspraken in de regio (RES 2.0).
		4.12.3B We onderzoeken in 2026 hoe we elektriciteitsopwek kunnen combineren met andere opgaven zoals landbouw, woningbouw, recreatie, water en natuur.

Maatschappelijk effect 4.15: Versterkt lokaal eigenaarschap en betrokkenheid van bewoners.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	4.15.1 In 2030 is in alle wijken en dorpskernen in ieder geval één bewonersinitiatief actief.	4.15.1A We ondersteunen in 2026 bewonersinitiatieven met advies en subsidies.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld banen en hernieuwbare elektriciteit. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.5 Treasury	0	0	0	0	0	0	0	0
2.1 Verkeer en vervoer	173	252	252	250	-2	250	250	250
3.1 Economische ontwikkeling	2	0	0	0	0	0	0	0
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	244	308	308	300	-7	300	300	300
3.4 Economische promotie	28	31	31	31	0	31	31	31
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	300	230	230	257	27	257	257	257
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	238	229	229	237	8	237	237	237
5.6 Media	259	318	758	306	-452	306	306	306
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	10	0	0	0	0	0	0	0
7.4 Milieubeheer	2.061	905	3.802	889	-2.913	889	889	889
Totaal Baten	3.314	2.273	5.610	2.271	-3.339	2.271	2.271	2.271
Lasten								
2.1 Verkeer en vervoer	617	546	546	431	-115	431	431	431
3.1 Economische ontwikkeling	478	533	533	504	-28	494	474	454
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	394	540	540	500	-40	522	522	522
3.4 Economische promotie	212	134	134	158	24	158	158	158
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	630	740	790	784	-5	735	735	735
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.671	1.646	1.646	1.754	108	1.714	1.786	1.785
5.4 Musea	275	314	314	334	20	335	344	343
5.6 Media	1.453	1.411	2.009	1.533	-476	1.374	1.373	1.373
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	757	823	823	855	32	812	820	820
7.4 Milieubeheer	4.603	3.649	5.924	3.765	-2.159	3.749	3.749	3.749
Totaal Lasten	11.090	10.335	13.259	10.618	-2.640	10.323	10.392	10.371
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	722	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	722	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-8.498	-8.062	-7.649	-8.347	-699	-8.052	-8.121	-8.100

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Voorjaarsrapportage			
5.6	Bibliotheek en artotheek	Subsidie voor Herstel Bibliotheekstelsel is incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage 2025. In 2026 zijn hier dus geen baten voor opgenomen.	440	Nadeel
7.4	Energietransitie	Subsidies zoals NIP, Energiearmoede, een deel van CDOKE en verkenning bodemenergie zijn incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage 2025. In 2026 zijn hier dus geen baten voor opgenomen.	2.913	Nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-14	Voordeel
		Totaal mutaties baten	3.339	Nadeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Voorjaarsrapportage			
5.6	Bibliotheek	Zowel de subsidie inkomsten als de uitgaven zijn incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage 2025. In 2026 zijn hier dus geen lasten voor opgenomen.	-398	Voordeel
7.4	Energietransitie	Zowel de subsidie inkomsten als de uitgaven zijn incidenteel opgenomen in de voorjaarsrapportage 2025. In 2026 zijn hier dus geen lasten voor opgenomen.	-2.352	Voordeel
	Overige bijstellingen			
5.3	Cultuur	Onderdeel van scenario 1 van de cultuurnota, als amendement opgenomen in de kadernota.	145	Nadeel
5.6	Bibliotheek	Kapitaallasten zijn verlaagd, omdat de bouwkosten van de bibliotheek volledig zijn afgeschreven.	-78	Voordeel
7.4	Netcongestie	De toenemende druk als gevolg van netcongestie is een bekend en urgent vraagstuk. Ter versterking van de gemeentelijke inzet op dit dossier wordt voorgesteld om aanvullende formatie beschikbaar te stellen.	75	Nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-32	Voordeel
		Totaal mutaties lasten	-2.640	Voordeel

		Totaal mutaties lasten en baten	699	Voordeel
--	--	--	------------	-----------------

Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
		Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 5. ONDERWIJS EN SPORT

Portefeuillehouder	Thema
Jacques Rozendaal	Onderwijs en onderwijshuisvesting
Arjan Noorthoek	Sport

Omschrijving

Dit programma bevat (onderdelen van) de opgaven:

- Doorontwikkeling inrichting sociaal
- Kansrijk Woerden
- Gezond en vitaal Woerden
- Leefbaar en ondernemend Woerden

Taakvelden binnen programma 5 zijn:

Taakveld	Omschrijving
4.1 Openbaar basisonderwijs	Taken met betrekking tot het openbaar basisonderwijs: - bestuurskosten voor gemeenten die zelf bestuur zijn - primair openbaar basisonderwijs, bewegingsonderwijs (inclusief schoolzwemmen) - de huur van bv. een gymnastieklokaal - passend onderwijs
4.2 Onderwijshuisvesting	Taken op het gebied van onderwijshuisvesting voor openbaar en bijzonder onderwijs: - nieuwbouw, aanpassing en uitbreiding van bestaande schoolgebouwen - verhuur - opstellen programma onderwijshuisvesting - vandalismebestrijding
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	Lokaal onderwijsbeleid, leerlingenvoorzieningen en onderwijsondersteuning: - ondersteuning leerkrachten en directie - uitgaven bijzonder onderwijs (incl. bewegingsonderwijs en schoolzwemmen voor leerlingen bijzonder onderwijs, maar excl. huisvesting) - achterstandenbeleid - coördinatie samen naar school, passend onderwijs - volwasseneneducatie - leerlingzorg en leerlingbegeleiding - leerlingenvervoer (incl. voor leerlingen openbaar onderwijs) - stimuleren schooldeelname: leerplicht en voorkomen voortijdig schoolverlaten
5.1 Sportbeleid en activering	Niet-fysieke maatregelen ter stimulering van professionele- en amateursport zoals: stimuleren van topsport, ondersteunen en stimuleren recreatieve sportbeoefening, ondersteunen van organisaties die zich bezig houden met sport, sport in buurt- en combinatiefuncties.
5.2 Sportaccommodaties	Alle accommodaties voor sportbeoefening

Ambities

Het Sociaal Domein geeft niet alleen uitvoering aan de wettelijke taken vanuit onder andere de Wmo, Jeugdwet en Participatiewet, maar werkt breed aan diverse maatschappelijke thema's en opgaven op het gebied van welzijn, sport, cultuur, werk en inkomen, onderwijs (huisvesting), zorg en ondersteuning. Dit doen wij vanuit onze vastgestelde koers, de Maatschappelijke Agenda. Wij werken aan het behouden en versterken van een sociale en veerkrachtige samenleving. We streven naar een sterke sociale basis, toegankelijke ondersteuning en gelijke kansen. Ons programma zet deze ambities om in concrete acties.

Dit doen we door:

- Te handelen vanuit het gedachtengoed van positieve gezondheid en ons te richten op het vermogen van mensen om zich aan te passen en eigen regie te voeren in het licht van fysieke, emotionele en sociale uitdagingen. Deze brede kijk stimuleert mensen om hun veerkracht en

eigen kracht te versterken, en bevordert een betekenisvol leven waarin gezondheid niet het doel is, maar een middel om volwaardig mee te doen in de samenleving.

- Al vanaf jonge leeftijd in te zetten op preventie, want we weten: een beetje welzijn voorkomt een hoop zorgen. Door vroeg te investeren in het welbevinden van onze inwoners, bouwen we aan een stevig fundament voor de toekomst. Iedere inwoner telt mee.
- Samen met de vele vrijwilligers, mantelzorgers en professionals te blijven investeren in een sterke sociale basis.
- In te zetten op een samenleving waarin iedere inwoner zich gezien, gehoord en gesteund voelt. Wij stimuleren actief dat inwoners en partners mee denken, mee praten en meebeslissen
- We stimuleren en benutten de talenten, kansen en mogelijkheden van mensen, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en bijdragen aan de samenleving.
- Er op in te zetten dat inwoners meedoen in het alledaagse leven
- Inwoners die ondersteuning nodig hebben bij het meedoen in de samenleving tijdelijk of langdurig te ondersteunen

Dit doen we als gemeente, partners en inwoners samen. Voor en met elkaar. Want alleen samen maken we van Woerden een gemeente waarin iedereen mee kan doen en zich thuis voelt.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Om deze missie te bereiken werken we themagericht en focussen we ons op het vergroten van de kansengelijkheid van onze inwoners zodat zij kansrijk kunnen meedoen. Dit doen wij door:

1. In te zetten op het verbeteren van basisvaardigheden van onze inwoners
2. In te zetten op het voorkomen en verminderen van armoede
3. Te organiseren dat inwoners kunnen werken of participeren naar vermogen.
4. Te zorgen dat nieuwkomers in Woerden/Oudewater zich zo snel mogelijk thuis laten voelen en gestimuleerd worden om naar vermogen mee te doen in de Woerdense samenleving
5. In te zetten op inclusief onderwijs en herijking van het integraal huisvestingsplan. We actualiseren daarvoor de afspraken met schoolbesturen over renovatie, nieuwbouw en verduurzaming van schoolgebouwen in Woerden, afgestemd op leerlingaantallen, onderwijskundige en maatschappelijke ontwikkelingen. Doel is een gedragen en uitvoerbaar programma 2026–2042, zodat ieder kind in Woerden onderwijs volgt in een toekomstbestendige en gezonde schoolomgeving. Ook wordt de verordening leerlingenvervoer herzien. Het doel hiervan is om de zelfstandigheid van leerlingen te stimuleren zodat zij minder afhankelijk zijn van leerlingenvervoer met de taxi. Daarom wordt meer ingezet op gebruik van een leerlingenvervoer vergoeding voor OV, fiets of eigen vervoer.
6. In te zetten op het versterken van onderwijskansen. Hiervoor is de notitie ‘onderwijskansen’ opgesteld. Onderdeel hiervan is:
 - a) Het benutten van mogelijkheden en middelen vanuit de Gelijke Kansen Alliantie
 - b) Inzet op peuteropvang
 - c) inzet op taalondersteuning voor kinderen van 2,5 tot 6 jaar
 - d) het realiseren van een BSO+.
 - e) Het voortzetten van een aantal succesvolle activiteiten vanuit de gestopte NPO-regeling zoals het maatwerkprogramma van het Klooster, KUVO, de uitbreiding van taalvisite en de brugfunctionarissen.
7. In te zetten op het terugdringen van gezondheidsachterstanden en het bevorderen van een gezonde leefstijl onder andere door het stimuleren van beweging. Wij vinden het belangrijk dat iedereen in Woerden – jong en oud – kan spelen, sporten en bewegen. Daarom:
 - a) Blijven we onze sportverenigingen ondersteunen middels het Beweegteam Woerden, zodat zij levendig, toegankelijk en betaalbaar blijven.

- b) Benutten we in 2026 de laatste periode van het Sportakkoord 2.0 (2023–2026). Samen met sportaanbieders en lokale partners ronde we succesvolle projecten af en zetten we waardevolle samenwerkingen voort. De inzichten en ervaringen uit dit akkoord vormen de basis voor de volgende stap in ons sport- en beweegbeleid.
- c) Starten we met één centraal aanspreekpunt voor inwoners en verenigingen: het sportloket Woerden. Hier kunnen inwoners terecht voor vragen over sportaanbod, ondersteuning bij verenigingsontwikkeling en het vinden van passende beweegactiviteiten.
- d) Versterken we onze inzet op een gezonde leefstijl voor jeugd en gezinnen door middel van JOGG (Jongeren Op Gezond Gewicht). We werken samen met scholen, kinderopvang en sportverenigingen aan een gezonde omgeving waarin bewegen en gezonde voeding vanzelfsprekend zijn.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 5

Opgave: Doorontwikkeling inrichting sociaal domein

De resultaten en inspanningen uit deze opgave zijn al in de Begroting 2025 overgezet naar programma's 3 en 4.

Opgave: Kansrijk Woerden

Maatschappelijk effect 5.3 Alle kinderen uit Woerden hebben toegang tot onderwijs in daartoe geschikte en bereikbare gebouwen.

PH	Resultaat	Inspanning
JR	5.3.1 Het herijkte integraal huisvestingsplan (IHP) van 2022 wordt in 2027 uitgevoerd in samenspraak met schoolbesturen.	5.3.1.2 We herijken het IHP van 2022 in samenspraak met schoolbesturen en bieden dit in 2026 ter besluitvorming aan aan de gemeenteraad. Hierin worden ook kaders opgenomen op basis waarvan het college kan besluiten over toekenning van boven wettelijk budget voor inclusie, duurzaamheid en locatie gebonden kosten (plusscenario's).

Opgave Gezond en vitaal Woerden

Maatschappelijk effect 5.7 Meer Woerdenaren hebben een gezonde leefstijl.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	5.7.3 In 2027 bewegen meer kinderen, jongeren en volwassenen en hebben minder inwoners hebben overgewicht (GGD-monitor).	5.7.3A We zetten in 2026 in op interventies gericht op het bevorderen van een gezonde leefstijl zoals bekend maken van de beweegrichtlijnen, aanbieden passend sport & beweeg aanbod en stimuleren van gezonde voeding.

Opgave Leefbaar en ondernemend Woerden

Maatschappelijk effect 5.8 De (inrichting van de) fysieke woon- en leefomgeving nodigt uit tot sporten, bewegen en ontmoeten.

PH	Resultaat	Inspanning
JR	5.8.4 Er is door de gemeenteraad een besluit genomen over de toekomst van de zwembaden.	5.8.4.2 We bereiden een definitief besluit voor de toekomst van de zwembaden voor. Uitgangspunten o.a. bereikbaarheid voor onze inwoners, voldoende aanbod zwemlessen, voldoende ruimte voor verenigingsleven dat aan het zwembad verbonden is en betaalbaarheid voor alle inwoners. Het financiële uitgangspunt is de bestaande exploitatie.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld verzuim. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	72	37	37	48	11	48	48	48
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.315	811	811	716	-95	716	716	716
5.1 Sportbeleid en activering	271	262	262	247	-15	247	247	247
5.2 Sportaccommodaties	3.007	2.087	2.087	2.159	72	2.159	2.159	2.159
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	21	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Baten	4.686	3.198	3.198	3.170	-28	3.170	3.170	3.170
Lasten								
4.1 Openbaar basisonderwijs	415	430	430	85	-345	85	85	85
4.2 Onderwijshuisvesting	3.811	4.340	4.340	3.964	-376	3.958	3.959	3.938
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.096	3.004	3.139	3.227	88	3.049	3.040	3.040
5.1 Sportbeleid en activering	701	746	746	754	8	754	754	754
5.2 Sportaccommodaties	6.290	5.257	5.296	5.578	282	5.388	5.323	5.290
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	123	156	140	215	74	215	215	215
Totaal Lasten	15.435	13.935	14.093	13.823	-269	13.449	13.376	13.322
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	0	29	29	159	130	240	408	496
Totaal Onttrekkingen	0	29	29	159	130	240	408	496
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	804	670	670	1.070	400	2.170	670	670
Totaal Stortingen	804	670	670	1.070	400	2.170	670	670
Gerealiseerd resultaat	-11.552	-11.378	-11.536	-11.564	-28	-12.208	-10.468	-10.326

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Overige bijstellingen			
4.3	Nationaal Programma Onderwijs	De rijksbijdrage voor het Nationaal Programma Onderwijs is beëindigd per 31-07-2025	95	Nadeel
5.2	Sportaccommodaties	Indexatie huuropbrengsten	-57	Voordeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-10	Voordeel
		Totaal mutaties baten	28	Nadeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Kadernota 2026			
4.1	Sturingsmaatregelen sport en onderwijs	In de kadernota zijn verschillende voorbeelden van maatregelen, tijdelijke investeringen (in geval van bijvoorbeeld business cases) en mogelijke frictie of afbouwkosten benoemd om de bezuinigingen in programma 5 te realiseren.	-300	Voordeel
4.3	Onderwijsbeleid	Voor het doorvoeren van maatregelen zoals benoemd in de kadernota programma 3 en 5 is een werkbudget beschikbaar gesteld (in totaal 100K, waarvan 50K programma 3 en 50K programma 5). Dit budget is bedoeld voor het financieren van (incidentele) extra ambtelijke capaciteit voor het uitwerken en doorvoeren van maatregelen, implementatie en borging van maatregelen, tijdelijke investeringen (in geval van bijvoorbeeld business cases) en mogelijke frictie of afbouwkosten.	50	Nadeel
	Overige bijstellingen			
4.2	Tijdelijke huisvesting	Het verschil ten opzichte van 2025 wordt verklaard door het vervallen van de tijdelijke huisvesting voor de R. de Jagerschool en de St. Bavoschool.	-533	Voordeel
4.3	Onderwijsinfrastructuur	Incidenteel budget beschikbaar gesteld voor Nulmeting en herijking Integraal huisvestingsplan (IHP) onderwijs	80	Nadeel
5.2	Schulenburg	Naar aanleiding van het amendement bij de Kadernota zijn de voorbereidings-/onderzoekskosten voor de locatie de Schulenburg ingeschat op 200K. Deze inschatting is gebaseerd op de verwachte omvang en complexiteit van het benodigde onderzoek.	200	Nadeel
5.2	Maatschappelijke accommodaties	Voor het onderhoud van maatschappelijke accommodaties is structureel budget beschikbaar gesteld, gericht op het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid van deze voorziening	150	Nadeel
6.1	Kinderopvang	Extra budget (75k) voor een BSO+	74	Nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	10	Nadeel
		Totaal mutaties lasten	-269	Voordeel

		Totaal mutaties lasten en baten	-241	
--	--	--	-------------	--

Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.10	Zwembad	Storting bestemmingsreserve Zwembad in 2026	400	nadeel
0.10	Onderwijshuisvesting	Hogere onttrekking reserve onderwijshuisvesting	-130	voordeel
		Totaal mutaties reserves	270	

PROGRAMMA 6. RUIMTELIJKE ONTWIKKELING EN WONEN

Portefeuillehouder	Thema
Arjan Noorthoek	Ruimtelijke ordening, Bouwen en wonen, Stationsgebied (bouwen en wonen)
Roy Luca	Grondbeleid en grondbedrijf, Vastgoed (exclusief sportaccommodaties), Water en waterketen, Bodem, Landelijk Gebied/Plattelandsagenda (Praktijk)
Mariëtte Pennarts-Pouw	Landelijk Gebied/Plattelandsagenda (Provinciale/regionale bijeenkomsten)

Omschrijving

Dit programma omvat de volgende opgaven:

- Bouwen en wonen
- Sterke economie

Het programma bevat de volgende taakvelden:

Taakveld	Omschrijving
8.1 Ruimtelijke ordening	Taken op grond van de Wet ruimtelijke ordening: - voorbereiden van vaststellen structuurplannen en - visies - BGT (Basisregistratie Grootchalige Topografie) - voorbereiden en vaststellen bestemmingsplannen- - CAI-, breedband- en glasvezelaanleg - faciliterend grondbeleid (passief grondbeleid)
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	Activiteiten op het gebied van gemeentelijke bouwgrondexploitatie: - grondverwerving, bouw- en woonrijp maken - bovenwijkse voorzieningen ten behoeve van de bouwgrondcomplexen - verkoop van bouwrijpe gronden - in het voorkomende geval onschadelijk maken en verwijderen van explosieven
8.3 Wonen en bouwen	Gebiedsontwikkeling, woningvoorraad en huisvestingsvoorziening: - (leges) omgevingsvergunning - bouwtoezicht - basisregistratie adressen en gebouwen (BAG) - woningbouw en woningverbetering, renovatie - woonruimteverdeling, woningsplitsingsvergunning, woonvergunning - stedelijke vernieuwing: gebiedsgerichte aanpak woningvoorraad, woonomgeving en voorzieningen - uitkoopregeling hoogspanningsverbindingen

Ambities

Voor programma 6 is ervoor gekozen om per thema de belangrijkste ambities en actuele ontwikkelingen te beschrijven.

Actuele ontwikkelingen

Het Rijk gaat de Nota Ruimte (de Novi) vernieuwen, waarmee het Rijk zijn grip op de ruimtelijke ordening wil versterken. Ambities, zoals wij deze geformuleerd hebben in ons Integraal Ruimtelijk Perspectief U10 (IRP) en de gemeentelijke omgevingsvisie zijn hierin opgenomen. Zo gaat het over het bouwen van voldoende woningen rondom OV-knooppunten, het verbeteren van de kwaliteit van de natuur en het toekomstbestendig maken van de landbouw. In navolging van de ontwikkeling is ook de Provincie Utrecht zijn omgevingsvisie (POVI) en omgevingsverordening aan het herijken. In 2026 zal hierover besluitvorming plaatsvinden. Vanuit de gemeente Woerden volgen we dit proces nauwgezet.

Wonen

De druk op de woningmarkt overstijgt onze gemeentegrens. In de 'Woondeal 2022 - 2030' hebben het Rijk, de provincie Utrecht, de corporaties en 16 gemeenten in de regio Utrecht vastgelegd langjarig samen te werken om de woningbouwproductie te versnellen en de betaalbaarheid te vergroten. De wet Versterking regie Volkshuisvesting versterkt de regierol van de overheid en geeft richting aan waar, voor wie en hoeveel we bouwen. Naar verwachting neemt ook de Eerste Kamer deze wet in 2025 aan. In 2026

wordt de wet Versterking regie Volkshuisvesting geïmplementeerd. De gemeente Woerden heeft in het woonprogramma al een voorschot genomen op de invoering van deze wet. In 2026 wordt verder uitvoering gegeven aan het woonprogramma.

Poort van Woerden

In de Poort van Woerden, bestaande uit de deelgebieden Snellerpoort, Nieuw-Middelland en het Stationsgebied, kunnen 3.500 tot 5.000 woningen worden gerealiseerd. Een substantieel deel van onze woningbouwopgave tot aan 2040.

Het komend jaar werken we aan een integraal programma gericht op de brede gebiedsontwikkeling in de Poort van Woerden. In het programma is onder andere aandacht voor leefbaarheid, voorzieningen, mobiliteit, groen-blauwe structuren en duurzaamheid. Wij ontwikkelen het gebied met de zeven kernwaarden uit de Woerdense omgevingsvisie in ons achterhoofd. Het deelgebied Snellerpoort kent onherroepelijke bestemmingsplannen en de bouwvelden worden gefaseerd uitgegeven en ontwikkeld. Bij de transformatie van Nieuw-Middelland ondersteunen en stimuleren wij de markt. De ontwikkeling van het stedenbouwkundig plan voor het Stationsgebied kent nauwe samenhang met het integraal programma en zijn in tempo van elkaar afhankelijk.

Landelijk gebied

Er vinden veel ontwikkelingen plaats in het landelijk gebied. Zo wordt het UPLG programma definitief vastgesteld en wordt er gewerkt aan de realisatie van de Europese natuurherstelwet. Tevens worden de wateropgaven (kwalitatief en kwantitatief) in het gebied steeds urgenter. In het ruimtelijk arrangement, afspraken tussen Provincie Utrecht en het Rijk, is daarom afgesproken dat Centraal Holland onderdeel wordt van het deltaprogramma. Woerden is, net als de rest van het Groene Hart, onderdeel van Centraal Holland. Ook afspraken die in dit verband worden gemaakt zullen hun uitwerking krijgen in ons landelijk gebied.

Voor veel ontwikkelingen in het landelijk gebied zijn wij als gemeente niet aan zet, maar kunnen we wel meedenken en meepraten. Ook in 2026 zullen we dit blijven doen. Daarnaast gaan we aan de slag met de transitie van de erven, die door de vrijkomende agrarische bebouwing, veelal een andere bestemming willen en moeten krijgen.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

De actuele ontwikkelingen van het programma staan hierboven beschreven.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 6

Opgave: Bouwen en wonen

Maatschappelijk effect 6.1 De gemeente Woerden biedt voldoende passende woningen voor haar inwoners.

PH	Resultaat	Inspanning
AN	6.1.1 Er komen voldoende passende woningen voor inwoners.	6.1.1A We werken in 2026 verder aan verschillende bouwprojecten, waaronder de projecten in de Poort van Woerden.

AN	3.10.2/6.1.6 Zo veel mogelijk senioren en kwetsbare inwoners wonen in 2026 in een voor hen passende en geschikte woning waar zo nodig ondersteuning op maat kan worden geboden.	3.10.2/6.1.6A We starten in 2026 met de functie regisseur wonen en zorg die uitvoering geeft aan het intern en extern verbinden van wonen en zorg en ondersteunt bij woon-zorg initiatieven.
		3.10.2/6.1.6B We starten in 2026 met de ontwikkeling van minimaal twee geclusterde woonvormen en/of zorggeschikte woonvormen.

Maatschappelijk effect 6.4 De inrichting van de fysieke woon- en leefomgeving nodigt uit tot sporten, bewegen en ontmoeten.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	4.1.2/6.4.2 Het voorzieningenniveau sluit vanaf 2026 aan op de schaalgrootte van onze inwoners en draagt bij aan de realisatie van onze doelen op de diverse domeinen.	4.1.2/6.4.2A We stellen in 2026 een integrale visie en wegingskader op over het gewenste voorzieningenniveau in de stad. Het wegingskader wordt gemeentebreed gebruikt bij het bepalen van het voorzieningenniveau op het gebied van sport, cultuur, onderwijs, ontmoeting, accommodaties, fysieke inrichting en programmering bij gebiedsontwikkeling.

Opgave: Sterke economie

Maatschappelijk effect 6.5 Transitie (vitaal en leefbaar) landelijk gebied.

PH	Resultaat	Inspanning
MP	6.5.1 In 2026 wordt het TVE - beleid vastgesteld, wat een grote bijdrage levert aan een leefbaar en vitaal platteland. (TVE = Transformatie van Erven)	6.5.1A We werken in 2026 aan de uitwerking en vaststelling van het Transformatie van Erven-beleid.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld nieuwbouw woningen. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	291	5.511	5.511	6.269	757	4.268	1.405	1.330
5.5 Cultureel erfgoed	478	19	19	19	0	19	19	19
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.068	1.067	1.067	983	-83	983	983	983
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	13.188	7.142	7.142	5.349	-1.793	6.692	5.111	4.222
8.3 Wonen en bouwen	2.895	1.925	2.714	2.277	-437	1.977	1.977	1.977
Totaal Baten	18.921	15.663	16.453	14.897	-1.555	13.939	9.495	8.531
Lasten								
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	388	5.511	5.511	6.269	757	4.268	1.405	1.330
5.5 Cultureel erfgoed	326	406	366	398	32	398	398	398
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.892	2.388	2.461	2.971	510	2.869	2.869	2.869
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.388	7.142	7.142	5.349	-1.793	6.692	5.111	4.222
8.3 Wonen en bouwen	5.219	4.345	6.142	4.619	-1.523	4.569	4.562	4.507
Totaal Lasten	18.213	19.792	21.622	19.606	-2.016	18.795	14.344	13.326
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	391	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Onttrekkingen	391	0	0	0	0	0	0	0
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	5.642	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	5.642	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-4.543	-4.129	-5.169	-4.709	460	-4.856	-4.849	-4.794

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Kadernota 2025			
8.1	Landelijk gebied	Subsidie inkomsten voor landelijk gebied komen te vervallen in de begroting 2026, omdat nog niet zeker is of gemeenten hiervoor een subsidie ontvangen.	83	Nadeel
	Voorjaarsrapportage 2025			
8.3	Versnelling woningbouw	Subsidie inkomsten voor de versnelling woningbouw komen te vervallen, omdat deze incidenteel is aangevraagd. In de bezuinigingen is uitgegaan dat we de subsidie in 2026 nogmaals ontvangen. Voorzichtigheidshalve is hiervoor 300K opgenomen, waardoor het voordeel aan de lastenzijde hoger is.	490	Nadeel
	Actualisatie MPG			
3.2	Actualisatie MPG	Betreft Putkop en Burgemeester van Zwietenweg (budgetneutraal).	-757	Voordeel
8.2	Actualisatie MPG	Betreft Brediuspark, Schoollocaties Kamerik, Snel en Polanen en Diverse locaties Harmelen (Budgetneutraal).	1.793	Nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-54	Voordeel
		Totaal mutaties baten	1.555	Nadeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
	Voorjaarsrapportage 2025			
8.3	Inhuur vastgoed	Incidenteel budget beschikbaar gesteld voor aanvullende inhuur in de voorjaarsrapportage voor 2025. In 2026 is dit niet begroot.	-200	Voordeel
8.3	Versnelling woningbouw	De subsidie is incidenteel aangevraagd en daarom zijn de lasten incidenteel opgenomen (zie ook batenzijde).	-698	Voordeel
8.3	Projecturen	Aframing uren. In de afgelopen 3 jaar is structureel een deel van de begrote projecturen niet gerealiseerd. Bijstelling van het budget is nodig om deze trend op te vangen en realistische inzet te kunnen begroten. Vooralsnog is alleen 2025 een aframing gedaan. In de begroting is dit dus niet structureel verwerkt. Hierdoor ontstaat dus in 2026 een voordeel t.o.v. 2025.	-702	Voordeel
	Actualisatie MPG			
3.2	Actualisatie MPG	Betreft Putkop en Burgemeester van Zwietenweg (budgetneutraal).	757	Nadeel
8.2	Actualisatie MPG	Betreft Brediuspark, Schoollocaties Kamerik, Snel en Polanen en Diverse locaties Harmelen (Budgetneutraal).	-1.793	Voordeel
	Overige bijstellingen			
8.1	Toekomst stadserf	Het budget voor de toekomst van het stadserf is in de kadernota 2024 beschikbaar gesteld. Dit budget is twee jaar uitgesteld en staat voor 2026 op de planning.	100	Nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	520	Nadeel
		Totaal mutaties lasten	-2.016	Voordeel

		Totaal mutaties lasten en baten	-461	
--	--	--	-------------	--

Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
		Totaal mutaties reserves	0	

PROGRAMMA 7. ALGEMENE INKOMSTEN

Portefeuillehouder	Thema
Jelmer Vierstra	Financiën

Omschrijving

Dit programma bevat de volgende opgave:

- Gezonde financiën.

Taakvelden binnen programma 7 zijn:

Taakveld	Omschrijving
0.5 Treasury	Rente en dividenden
0.61/0.62 OZB	OZB woningen en niet-woningen
0.64 Belasting overige	Overige belastingen
0.7 Algemene Uitkering	Algemene uitkeringen Gemeentefonds
0.8 Overige baten en lasten	Reserveringen / algemene stelposten

Ambities

Belangrijkste ambitie is om Woerden financieel gezond te houden. Hiervoor zijn de afgelopen jaren belangrijke stappen gezet. Ondanks de soms lastige financiële omstandigheden blijft het uitgangspunt om een structureel sluitende begroting te presenteren.

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Algemene Uitkering

Lange tijd leken we als gemeenten af te stevenen op het 'ravijnjaar' 2026. Op het laatste moment heeft de rijksoverheid toch via de Voorjaarnota 2025 extra middelen ter beschikking gesteld, waardoor we als gemeenten voor 2026 in elk geval weer extra lucht hebben gekregen. Vooralsnog lijkt 2028 het nieuwe ravijnjaar te worden. Het zal in de komende jaren blijken of en in hoeverre het ravijn uiteindelijk overbrugd zal worden.

DVO / Samenwerkingsovereenkomst Oudewater

Vanaf 2026 gaat een nieuwe samenwerkingsovereenkomst met gemeente Oudewater lopen. Voor Woerden heeft dit een voordelig effect. Er is niet langer sprake van één vast bedrag dat doorbelast wordt naar Oudewater, maar de werkelijke bedrijfsvoeringskosten worden volgens een verdeelsleutel verdeeld over de beide gemeenten. Hierbij is de verdeling in de Algemene Uitkering de belangrijkste grondslag voor de verdeling.

Bijgewerkte doelenboom

De doelenboom is dit jaar grondig bijgewerkt. Dat betekent dat ook sommige doelen in dit programma zijn veranderd. Sommige resultaten zijn komen te vervallen – bijvoorbeeld omdat ze zijn afgerond, er geen budget voor is of gaan over de vele reguliere taken die het domein uitvoert. Andere doelen zijn herschreven en er zijn ook nieuwe doelen toegevoegd. Deze herziening maakt de doelenboom leesbaarder, bondiger en meetbaarder en stelt raad en college beter in staat om richting te bepalen.

Zie de Leeswijzer voor een uitgebreidere toelichting bij deze opschoonactie.

DOELENBOOM PROGRAMMA 7

Opgave: Gezonde financiën

Maatschappelijk effect: 7.2 Stabiele en gezonde gemeentefinanciën en beheersing hiervan.

PH	Resultaat	Inspanning
JV	7.2.3 In 2027 is de Financiële Verordening volledig geïmplementeerd.	7.2.3A We stellen inkoopbeleid op en implementeren dit in 2026.
		7.2.3B We stellen in 2026 een Meerjarenonderhoudsprogramma op per categorie Kapitaalgoederen.

BBV-indicatoren

Voorheen stonden hier een aantal BBV-indicatoren over bijvoorbeeld gemeentelijke woonlasten. Om meer overzicht te creëren is ervoor gekozen om deze indicatoren in een aparte bijlage te zetten. Deze kunt u vinden direct na de programma's, onder het kopje 'BBV-indicatoren'.

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.5 Treasury	1.067	399	399	284	-115	284	284	284
0.61 OZB woningen	11.168	11.444	11.634	12.073	440	12.073	12.073	12.073
0.62 OZB niet-woningen	6.682	6.798	6.883	7.265	382	7.265	7.265	7.265
0.64 Belastingen overig	271	241	241	211	-30	211	211	211
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	108.265	108.785	110.381	114.592	4.211	115.162	113.165	114.694
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
3.4 Economische promotie	164	221	221	229	8	229	229	229
Totaal Baten	127.615	127.888	129.759	134.654	4.895	135.224	133.226	134.756
Lasten								
0.5 Treasury	593	272	272	-336	-608	96	400	549
0.61 OZB woningen	479	432	432	432	0	432	432	432
0.62 OZB niet-woningen	95	109	109	111	2	111	111	111
0.64 Belastingen overig	75	89	89	96	7	96	96	96
0.8 Overige baten en lasten	18	2.219	2.247	1.695	-551	402	1.283	1.860
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Lasten	1.261	3.121	3.148	1.999	-1.149	1.139	2.323	3.049
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	5.109	204	204	128	-76	129	130	130
Totaal Onttrekkingen	5.109	204	204	128	-76	129	130	130
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	1.100	0	0	800	800	1.200	1.500	2.000
Totaal Stortingen	1.100	0	0	800	800	1.200	1.500	2.000
Gerealiseerd resultaat	130.364	124.972	126.815	131.983	5.168	133.014	129.533	129.837

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Hieronder worden de belangrijkste verschillen toegelicht:

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.5	Treasury	Lager renteresultaat in 2026 t.o.v. 2025 vanwege lagere verwachte tegoeden op onze bankrekeningen.	115	nadeel
0.61	OZB woningen	Hogere opbrengsten OZB i.v.m. indexatie 3,5%	-440	voordeel
0.62	OZB niet-woningen	Hogere opbrengsten OZB i.v.m. indexatie 3,5%	-382	voordeel
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Hogere opbrengsten algemene uitkering	-5.069	voordeel
0.7	Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	Lagere stelpost aangaande BCF	858	nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	23	voordeel
		Totaal mutaties baten	-4.895	voordeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.5	Treasury	Lagere rentekosten voor langlopende leningen door aflossingen op leningen.	-608	voordeel
0.8	Reserveringen	Wegvallen stelpost loonkosten (in 2026 is de CAO-stijging al verwerkt in de loonkosten van de verschillende taakvelden/programma's)	-2.000	voordeel
0.8	Reserveringen	Voor operationele kosten zijn de budgetten in de programma's niet geïndexeerd. In plaats daarvan is nu één bedrag gereserveerd op een stelpost, waarmee kostenstijgingen opgevangen als deze zich in werkelijkheid voordoen.	425	nadeel
0.8	Reserveringen	Betreft centrale stelpost efficiëntie uit kadernota 2026. Loopt de komende jaren op naar -606k (een nog te realiseren taakstelling). Voorgesteld wordt om de geplande bezuiniging op de bedrijfsvoering van € 150k incidenteel (2026) nog te schrappen, gezien de uitdagingen die er al liggen op het gebied van organisatieverandering.	-56	voordeel
0.8	Reserveringen	De inkomsten uit de SPUK Bekostigingsregeling opvang ontheemden Oekraïne zijn incidenteel opgenomen in de begroting 2026. Dit wijkt af van de systematiek die in voorgaande jaren is gehanteerd, waarbij de inkomsten pas werden verwerkt bij de voorjaarsrapportage. Gezien de hogere verwachte inkomsten ten opzichte van de uitgaven is een stelpost opgenomen binnen programma 7. Deze werkwijze is afgestemd met de Provincie en draagt bij aan een realistische en transparante begroting.	1.140	nadeel
	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-50	voordeel
		Totaal mutaties lasten	-1.149	voordeel

		Totaal mutaties lasten en baten	-6.044	voordeel
--	--	--	---------------	-----------------

Taakveld	Omschrijving	Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.10	Algemene Reserve	Bij de behandeling van de Kadernota is besloten om het geraamde budget voor de Herijking IBOR voorlopig nog niet beschikbaar te stellen, maar 'tijdelijk' te storten in de Algemene Reserve.	800	nadeel
0.10	Reserve Kapitaallasten Economisch Nut	Er wordt 76k minder onttrokken voor de dekking van kapitaallasten met economisch nut	76	nadeel
		Totaal mutaties reserves	876	

PROGRAMMA 8. OVERHEAD

Portefeuillehouder	Thema
Mariëtte Pennarts-Pouw	Bedrijfsvoering (ICT, P&O, Archief)
Jelmer Vierstra	Financiën

Omschrijving

Dit programma biedt inzicht in de overheadkosten van de gemeente Woerden. Volgens de BBV-regelgeving worden deze lasten (en baten) apart inzichtelijk gemaakt. Het betreft een meer financieel-technisch programma waaraan geen specifieke programmadoelen zijn gekoppeld.

Taakveld	Omschrijving
0.4 Overhead	Tot dit taakveld behoren de kosten van overhead, d.w.z. alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van medewerkers in het primaire proces: - leidinggeven primair proces (hiërarchisch) - financiën, toezicht en controle gericht op de eigen organisatie, waaronder planning & control, verantwoording en auditing - personeel en organisatie (P&O / HRM) en organisatie- en formatieadvies - inkoop (incl. aanbesteding en contractmanagement) - juridische zaken - bestuurszaken - informatievoorziening en automatisering - facilitaire zaken en huisvesting - documentaire informatievoorziening (DIV) - managementondersteuning en secretariaten primair proces

Actuele ontwikkelingen en beleidsaanpassingen

Specificatie taakvelden

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.4 Overhead	8.370	8.291	8.318	9.532	1.213	9.497	9.497	9.497
Totaal Baten	8.370	8.291	8.318	9.532	1.213	9.497	9.497	9.497
Lasten								
0.4 Overhead	24.766	25.153	25.833	27.708	1.875	27.325	27.547	27.368
Totaal Lasten	24.766	25.153	25.833	27.708	1.875	27.325	27.547	27.368
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	169	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	169	0	0	0	0	0	0	0
Gerealiseerd resultaat	-16.565	-16.862	-17.515	-18.176	-661	-17.828	-18.050	-17.871

Verschillenanalyse 2025 - 2026

Taakveld	Omschrijving	Mutatie baten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.4	Dienstverlening Oudewater	Nieuwe afspraken samenwerkingsovereenkomst met gemeente Oudewater	-1.242	voordeel
0.4	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	29	nadeel
		Totaal mutaties baten	-1.213	Voordeel

Taakveld	Omschrijving	Mutatie lasten t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.4	Loonkosten overhead	De stijging van de loonkosten ten laste van overhead wordt verklaard doordat de CAO 2025-2027 is verwerkt, toename van het aantal medewerkers en het doorgroeien van medewerkers naar een volgende trede in de salarisschaal en wijziging in de doorbelasting van de salariskosten.	1.236	nadeel
0.4	Dienstverlening Oudewater	Doordat de bijdrage van de loonkosten vanuit Oudewater toeneemt wordt ook de doorbelasting aan de diverse taakvelden / programma's hoger (zie inkomsten)	1.242	nadeel
0.4	Bedrijfsvoering	Doorbelasting overhead, het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in de voorjaarsrapportage 2025 het aantal uren dat wordt toegerekend aan projecten en investeringen incidenteel naar beneden is bijgesteld.	-530	voordeel
0.4	Personeels- en salarisadministratie	In 2025 is er incidenteel budget beschikbaar gesteld voor de aanschaf van een nieuw salarissysteem.	-185	voordeel
0.4	Generatiepact	Het aantal personen dat deelneemt aan het generatiepact is toegenomen. Daarnaast is hierin ook de CAO 2025-2027 verwerkt.	177	nadeel
0.4	Privacy en beveiliging	In 2025 is er een incidenteel budget beschikbaar gesteld voor Network and Information Security (NIS2)	-216	voordeel
	Kadernota 2026			
0.4	Opleidingskosten	De opleidingsbudgetten zijn ontoereikend en zijn daarom verhoogd naar een meer realistisch niveau.	200	nadeel
0.4	BHV bezetting	Gedurende avondopenstelling is BHV-bezetting nodig.	56	nadeel
0.4	Stelpost HR 21	Aanpassing in salarieringen door invoering van een nieuw functiewaarderingsysteem.	52	nadeel
0.4	Diversen	Diverse mutaties kleiner dan 50K zijn samengevoegd	-157	voordeel
		Totaal mutaties lasten	1.875	Nadeel

		Totaal mutaties lasten en baten	662	Nadeel
--	--	--	------------	---------------

Taakveld		Mutatie reserves t.o.v. 2025	Bedrag (x € 1.000)	voordeel (-) nadeel (+)
0.10				
		Totaal mutaties reserves	0	

BBV-INDICATOREN

Alle gemeenten zijn verplicht om een aantal specifieke beleidsindicatoren op te nemen in Begroting en Jaarrekening. Deze zogenaamde BBV-indicatoren gaan bijvoorbeeld over het aantal winkeldiefstallen, het schoolverzuim onder jongeren of het aantal nieuwgebouwde wonen. Samen geven ze een indruk van de prestaties van de gemeente op terreinen als veiligheid, onderwijs of woningbouw. De indicatoren zijn door het Rijk geselecteerd en reflecteren dus niet noodzakelijkerwijs de speerpunten van college en raad.

Hieronder volgen de BBV-indicatoren. Ze zijn grofweg gegroepeerd per thema: 1) bedrijfsvoering/dienstverlening, 2) fysiek/ruimte, 3) sociaal. De gegevens zijn grotendeels afkomstig van [Waarstaatjegemeente.nl](https://www.waarstaatjegemeente.nl), met per indicator een nadere bronvermelding. Er is voor gekozen om waar mogelijk de cijfers over de afgelopen vijf jaar te laten zien, dus van 2020 tot en met 2024. In sommige gevallen zijn deze cijfers echter nog niet bekend, of enkel voor Nederland en niet voor Woerden. In die gevallen ontbreekt het desbetreffende jaartal of staat er g.g. (geen gegevens) in de tabel.

1. Bedrijfsvoering/dienstverlening (programma's 1 en 7)

Formatie (aantal fte per 1.000 inwoners)	
Bron: Eigen gegevens	
Periode	Woerden
2020	6,8
2021	6,8
2022	7,0
2023	7,0
2024	7,5
2025 (begroting)	7,8
2026 (begroting)	8,2

Bezetting (fte per 1.000 inwoners)	
Bron: Eigen gegevens	
Periode	Woerden
2020	6,6
2021	6,5
2022	6,3
2023	6,5
2024	6,9
2025 (begroting)	6,9
2026 (begroting)	7,2

Apparaatskosten (€ per inwoner)	
Bron: Eigen gegevens	
Periode	Woerden
2020	771
2021	745
2022	761
2023	896
2024	1.081
2025 (begroting)	952
2026 (begroting)	1.039

Externe inhuur (% van pers.kosten (incl.inhuur) besteed aan inhuur)	
Bron: Eigen gegevens	
Periode	Woerden
2020	16,3%
2021	12,1%
2022	13,7%
2023	19,8%
2024	23,6%
2025 (begroting)	5,3%
2026 (begroting)	2,5%

Overhead (% van totale lasten)	
Bron: Eigen gegevens	
Periode	Woerden
2020	8,8%
2021	8,0%
2022	7,5%
2023	8,2%
2024	8,1%
2025 (begroting)	8,8%
2026 (begroting)	8,8%

Demografische druk (% inw. <21 én 65+ t.o.v. aantal inw. 20-64 jr)		
Bron: CBS/ABF		
Periode	Woerden	Nederland
2020	76,6%	70,0%
2021	76,7%	70,1%
2022	76,6%	70,3%
2023	76,1%	70,3%
2024	75,8%	70,4%
2025	76,5%	70,7%

Vernielingen en beschadigingen in de openbare ruimte (per 1.000 inwoners)		
Bron: CBS		
Periode	Woerden	Nederland
2020	4,9	6,3
2021	4,9	6,1
2022	4,2	6,0
2023	3,8	5,8
2024	3,8	5,7

Diefstallen uit woning (per 1.000 inwoners)		
Bron: CBS		
Periode	Woerden	Nederland
2020	2,0	1,8
2021	1,3	1,4
2022	1,4	1,4
2023	1,2	1,3
2024	0,7	1,2

Winkeldiefstallen (per 1.000 inwoners)		
Bron: CBS		
Periode	Woerden	Nederland
2020	0,8	2,0
2021	0,7	1,8
2022	0,9	2,3
2023	1,2	2,5
2024	1,4	2,2

Geweldsmisdrijven (per 1.000 inwoners)		
Bron: CBS		
Periode	Woerden	Nederland
2020	3,0	4,6
2021	2,3	4,4
2022	2,0	4,5
2023	2,7	4,2
2024	2,6	4,3

Verwijzingen Halt (per 10.000 inw. 12-17 jaar)		
Bron: Bureau Halt		
Periode	Woerden	Nederland
2020	120	110
2021	30	80
2022	70	80
2023	80	90
2024	40	90

Jongeren met jeugdreclassering (% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar)		
Bron: CBS		
Periode	Woerden	Nederland
2020	0,1%	0,4%
2021	0,2%	0,3%
2022	0,1%	0,3%
2023	0,1%	0,3%
2024	0,2%	0,3%

Jongeren met een delict voor de rechter (% van de jongeren van 12 - 23 jaar)		
Bron: Verweij Jonker Instituut		
Periode	Woerden	Nederland
2020	1%	1%
2021	0%	1%
2022	1%	1%
2023	1%	1%

2. Fysiek/ruimte (programma's 2, 4 en 6)

Omvang huishoudelijk restafval (kg per inwoner)		
Bron: CBS		
Periode	Woerden	Nederland
2020	145	171
2021	155	164
2022	148	152
2023	148	150

Banen (per 1.000 inwoners 15-64 jr)		
Bron: CBS/LISA		
Periode	Woerden	Nederland
2020	887,2	795,7
2021	898,6	805,1
2022	896,1	824,7
2023	897,7	836,6

Functiemenging (verhouding banen : woningen)		
Bron: CBS/LISA		
Periode	Woerden	Nederland
2020	57,1	53,3
2021	57,2	53,8
2022	57,1	53,8
2023	57,0	54,2

Vestigingen (van bedrijven) (per 1.000 inwoners 15-64 jr)		
Bron: LISA		
Periode	Woerden	Nederland
2020	182,6	157,8
2021	193,5	164,5
2022	199,0	173,3
2023	206,2	181,8

Hernieuwbare elektriciteit (% van totale elektriciteit)		
Bron: Diverse bronnen. Zie waarsaatjegemeente.nl		
Periode	Woerden	Nederland
2020	12,2%	26,8%
2021	14,5%	33,3%
2022	20,0%	40,9%

Nieuw gebouwde woningen (nieuwgebouwde woningen per 1.000 woningen)		
Bron: BAG		
Periode	Woerden	Nederland
2020	13,3	8,9
2021	4,3	8,9
2022	8,7	9,3
2023	15,1	9,1
2024	2,0	8,4

Gemiddelde WOZ-waarde (duizend euro)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	309	271
2021	328	290
2022	354	317
2023	405	368
2024	412	379
2025	435	398

Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden (in euro's)

Bron: COELO

Periode	Woerden	Nederland
2020	739	700
2021	858	733
2022	929	823
2023	1.012	860
2024	1.120	-
2025	1.173	957

Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden (in euro's)

Bron: COELO

Periode	Woerden	Nederland
2020	786	773
2021	893	810
2022	970	905
2023	1.068	942
2024	1.178	-
2025	1.234	1.050

3. Sociaal (programma's 3 en 5)**Netto arbeidsparticipatie (% van de beroepsbev (15-75 jr) heeft betaald werk)**

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	72,5%	69,6%
2021	73,4%	70,4%
2022	76,4%	72,2%
2023	76,9%	73,1%
2024	76,3%	73,2%

Achterstand onder jeugd: Werkloze jongeren (% 16- t/m 22-jarigen)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	2%	2%
2021	1%	2%
2022	1%	1%
2023	1%	2%

Achterstand onder jeugd: Kinderen in uitkeringsgezin (% kinderen tot 18 jaar)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	3%	6%
2021	4%	6%
2022	4%	6%
2023	4%	6%

Personen met een bijstandsuitkering (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	278,1	459,7
2021	231,5	431,2
2022	203,9	366,7
2023	196,9	344,8
2024	201,4	343,6

Lopende re-integratievoorzieningen (per 10.000 inwoners van 15-64 jaar)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	177,8	199,1
2021	170,7	197,7
2022	158,6	197,7
2023	145,6	191,5
2024	167,8	203,1

Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	7,4%	10,2%
2021	11,2%	13,2%
2022	11,9%	13,5%
2023	12,8%	13,9%
2024	10,3%	11,5%

Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Bron: CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	0,9%	1,1%
2021	1,1%	1,2%
2022	1,1%	1,2%
2023	1,1%	1,1%
2024	0,9%	0,9%

Cliënten met een maatwerkarrangement Wmo (per 10.000 inwoners)

Bron: CBS GMSD Wmo

Periode	Woerden	Nederland
2020	480	700
2021	610	702
2022	570	710
2023	550	700
2024	520	650

Niet-sporters (% van bevolking > 18jr sport niet wekelijks)

Bron: GGD/RIVM/CBS

Periode	Woerden	Nederland
2020	43,3%	49,2%
2022	40,4%	46,4%
2024	38,0%	42,5%

Vroegtijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) (% leerlingen vo en mbo)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Woerden	Nederland
2020	1,3%	1,7%
2021	1,5%	1,9%
2022	1,8%	2,4%
2023	1,4%	2,4%
2024	1,6%	2,3%

Absoluut verzuim (leerplicht /1.000 niet bij een school ingeschreven)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Woerden	Nederland
2020	0,8	2,7
2021	0,6	2,7
2022	-	4,2
2023	1,0	6,3
2024	1,5	6,7

Relatief verzuim (per 1000 leerlingen verzuimen veelvuldig)

Bron: DUO/Ingrado

Periode	Woerden	Nederland
2020	19	20
2021	14	20
2022	12	24
2023	20	27
2024	6	28

PARAGRAFEN

PARAGRAAF 1 LOKALE HEFFINGEN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Het totale pakket van gemeentelijke belastingen en heffingen bestaat uit een tiental verschillende belastingen, heffingen en rechten die worden gelegitimeerd door een belastingverordening die door de gemeenteraad is vastgesteld.

Deze paragraaf geeft een overzicht op hoofdlijnen van deze heffingen die bij de diverse programma's in de programmabegroting zijn geraamd. In het kort geven we aan welk beleid we in het begrotingsjaar gaan voeren ten aanzien van de lokale heffingen. Het lokale beleid is vastgesteld in de belastingverordeningen. Verder is een overzicht opgenomen van de geraamde opbrengsten, wordt aandacht besteed aan de lokale belastingdruk en aan het kwijtscheldingsbeleid.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk kader

Ten aanzien van de heffingen onderscheidt de wet drie soorten:

- Belastingen: gedwongen betalingen aan de overheid waar geen rechtstreekse contraprestatie van de overheid tegenover staat. Ze kunnen aan een brede of specifieke doelgroep in rekening worden gebracht.
- Bestemmingsheffingen: deze dienen ter bestrijding van specifieke kosten. Voorbeelden zijn de afvalstoffenheffing en de rioolheffing. Deze heffingen mogen niet meer dan kostendekkend zijn.
- Rechten: een betaling waar een direct aanwijsbare contraprestatie van de overheid tegenover staat. Deze contraprestatie kan bestaan uit een product of dienst. Onderscheid kan worden gemaakt in onder meer gebruiksrechten (bijvoorbeeld haven- of marktgelden) en genotsrechten (waaronder leges). De hoogten van sommige rechten zijn landelijk bepaald. Verder geldt dat deze maximaal kostendekkend mogen zijn.

Naast het landelijk beleid is het volgende gemeentelijk beleid geformuleerd:

- De bestemmingsheffingen en rechten zijn in principe 100% kostendekkend. Dat is niet altijd het geval omdat er bijvoorbeeld wettelijke voorschriften zijn (wettelijke tarieven). De opbrengsten/heffingen worden in 2026 ten opzichte van 2025 verhoogd met 3,5% (indexering). Uitzonderd: rioolrechten verhoging met 7% (3,5% waterbeleidsplan en 3,5% index).
- Kwijtscheldingsbeleid. Voor de OZB, rioolheffing en afvalstoffenheffing kan kwijtschelding worden verleend aan personen (niet aan bedrijven). De gemeente Woerden hanteert voor kwijtschelding de norm die door het Rijk gegeven wordt aan de gemeenten: 100% van de norm voor de bijstand. Bij een norm onder de 100% is er sprake van strenger beleid. Vrijwel alle inwoners die een aanslag gemeentelijke belastingen ontvangen en moeten rondkomen van een bijstandsuitkering of alleen een AOW-uitkering en geen vermogen hebben, komen op basis van deze norm voor kwijtschelding in aanmerking. De regelgeving voor de kwijtschelding is neergelegd in de Leidraad Invorderingswet 1990.

Kruissubsidiëring houdt in dat de legestarieven voor sommige diensten hoger worden gesteld ten einde de legestarieven voor andere diensten lager te kunnen houden. Omdat er geen heffingen zijn waarbij de opbrengsten hoger liggen dan de kosten is er geen sprake van kruissubsidiëring tussen verschillende soorten heffingen.

Op basis van de Notitie Overhead van de commissie BBV mag de methodiek voor het toerekenen van overhead aan lokale heffingen en rechten niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan overige taakvelden van de begroting. Op basis van een afweging tussen een zo zuiver mogelijke toerekening en praktische uitvoerbaarheid hebben wij ervoor gekozen om de overheadkosten te verdelen op basis van de loonkosten (exclusief inhuur) van de niet-overhead posten. Dit resulteert in een opslagpercentage op de loonkosten van 60% voor overhead.

Geraamde opbrengsten

Belastingen en heffingen (Bedragen x € 1.000)	Baten begroting 2026	Baten begroting na wijz.2025	Baten rekening 2024
<i>A. Belastingen</i>			
1 Eigenaren woningen	12.073	11.634	11.110
Eigenaren niet-woningen	4.475	4.222	4.106
Gebruikers niet-woningen	2.790	2.661	2.575
2 Parkeerbelasting	2.568	2.357	2.220
4 Precariobelasting	151	146	178
5 Toeristenbelasting	229	221	164
<i>Subtotaal A Belastingen</i>	22.286	21.241	20.353
<i>B . Bestemmingsheffingen</i>			
1 Afvalstoffenheffing	7.328	7.036	6.815
2 Rioolheffing	8.822	8.114	7.604
<i>Subtotaal B Bestemmingsheffingen</i>	16.150	15.150	14.419
<i>C. Rechten</i>			
1 Leges burgerzaken	969	936	1.257
2 Begrafenisrechten	862	958	921
3 Marktgeden	158	154	125
4 Havengelden	72	70	68
5 Omgevingsvergunningen	1.795	1.746	2.189
<i>Subtotaal C Rechten</i>	3.856	3.864	4.560
Totaal	€ 42.292	€ 40.255	€ 39.332

Lokale lastendruk

De lokale lastendruk geeft voor de belangrijkste tarieven weer wat een inwoner van de gemeente betaalt en hoe deze tarieven zich het afgelopen jaar hebben ontwikkeld. De bedragen zijn gebaseerd op een fictief huishouden in een koopwoning met een waarde voor het belastingjaar 2025 van € 513.000 en voor 2026 van € 569.000 (11% waardeverhoging). Dit is inclusief de teruggave afvalstoffenheffing en gerekend met de indexeringspercentages.

T.o.v. de Begroting 2025 is de methode van het berekenen van de belastingdruk aangepast, conform de methodiek die het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden). Hierbij wordt de lastendruk bepaald o.b.v. de gemiddelde WOZ-waarde van koopwoningen i.p.v. de WOZ-waarde van alle woningen. Daarnaast wordt bij de berekening van de afvalstoffenheffing rekening gehouden met de gemiddelde teruggave. Dit werd in de oude systematiek niet gedaan. De cijfers in onderstaande tabel voor 2025 zijn ook aangepast naar de nieuwe systematiek.

De gemiddelde WOZ-waarde van alle woningen (dus volgens de oude systematiek) bedraagt voor het belastingjaar 2025 €435.000 en voor 2026 € 482.000 .

	2026	2026	2025	2025
	1-persoons	meerpersoons	1-persoons	meerpersoons
1 OZB	617	617	596	596
2 Rioolheffing	336	336	315	315
3 Afvalstoffenheffing	271	334	262	323
Totaal	€ 1.224	€ 1.287	€ 1.173	€ 1.234

A. Belastingen

Ad 1 OZB

In onderstaande tabel zijn de OZB-tarieven 2025 en 2026 opgenomen. De tarieven 2026 worden geheven als percentage van de getaxeerde woningwaarde naar peildatum 1 januari 2025.

De prognoses duiden op een gemiddelde stijging voor woningen met 11% en niet-woningen met 3,5%. De tarieven worden hiermee gecorrigeerd. De werkelijke OZB-opbrengst kan uiteindelijk afwijken van de begrote opbrengst door:

- Waardeontwikkeling van de onroerende zaken.
- Te verwachten minder- en meeropbrengsten van respectievelijk sloop en nieuwbouw.
- Waardevermindering als gevolg van bezwaar- en beroepsprocedures.
- Toename van het aantal 'No Cure No Pay'-bezwaren en de kostenvergoeding hiervan.
- Leegstand van de bedrijven.

In december worden de OZB-tarieven definitief vastgesteld door de raad, deze kunnen daarom afwijken van de tarieven zoals hieronder opgenomen.

Tarief OZB	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
<i>1 Woningen</i>			
a Eigenaren	0,1085%	0,1162%	0,1176%
<i>2 Niet-woningen</i>			
a Eigenaren	0,3854%	0,3823%	0,3693%
b Gebruikers	0,2866%	0,2786%	0,2691%

Opbrengst OZB:

De opbrengsten voor de OZB worden in 2026 met 3,5% index verhoogd.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting na wijz.25	Rekening 2024
0.61	Eigenaren woningen	12.073	11.634	11.110
0.62	Eigenaren niet-woningen	4.475	4.222	4.106
0.62	Gebruikers niet-woningen	2.790	2.661	2.575
Totaal		€ 19.338	€ 18.242	€ 17.791

Ad 2 Parkeerbelasting

Volgend jaar verhogen we de parkeertarieven. Dit is nodig vanwege de gestegen kosten en ter compensatie van de uitbreiding van het aantal uren dat het kort parkeren in onze parkeergarages gratis is geworden.

In de Kadernota 2025 is afgesproken om de parkeeropbrengsten te verhogen, zodat dit tekort vanaf 2025 weer gecompenseerd wordt (€ 150.000 in 2025, oplopend naar € 275.000 in 2026 en verder). De nieuwe tarieven voor het kortparkeren gelden per 2 januari 2026.

De nieuwe tarieven voor parkeervergunningen en parkeerabonnementen gelden per 2 april 2026 omdat het vergunningen- en abonnementen jaar niet gelijk lopen met het kalenderjaar. Alle gewijzigde parkeertarieven worden opgenomen in de tarieventabel behorende bij de verordening parkeerbelasting 2026.

Straatparkeren

De tarieven voor het parkeren op straat worden volgend jaar met 3,5% geïndexeerd. Daarmee gelden er de volgende afgeronde tarieven voor het kortparkeren: voor de zones 4400, 4401 en 4404 een tarief van € 3,20 per uur. Voor de zone 4403 een tarief van € 6,20 per uur met een maximum van € 24,80 per dag. Voor bezoekers van bewoners en bedrijven wordt het tarief € 0,32 per uur. Per zone verschilt de maximale parkeerduur en kunnen er overige beperkingen van toepassing zijn. Dit wordt aangegeven op de website van ParkeerService, in de parkeerautomaat en in de apps voor belparkeren. Een naheffingsaanslag kost volgend jaar € 82,00 plus de kosten voor 1 uur parkeren in de desbetreffende parkeerzone. Dit bedrag is gelijk aan het maximale bedrag dat het Rijk voor 2026 heeft vastgesteld. Deze berekening wordt vastgelegd in een kostenbesluit, dat als bijlage aan de parkeerbelastingverordening 2026 wordt toegevoegd.

Garageparkeren

Ook de tarieven voor het parkeren in de openbare parkeergarages Castellum en Defensie-Eiland worden volgend jaar verhoogd. Er gelden de volgende afgeronde tarieven voor het kortparkeren: het reguliere uurtarief stijgt met 10 cent per uur naar € 2,50 per uur. Het voordeliger uurtarief stijgt met 5 cent per uur naar € 1,25 per uur. Alle uurtarieven worden afgerekend per minuut. In de parkeergarages geldt van maandag tot en met zaterdag tussen 8:00 en 18:30 uur het reguliere uurtarief. Van maandag tot en met donderdag geldt tussen 22:00 en 00:00 uur het voordeliger uurtarief. Buiten deze uren is het parkeren in onze parkeergarages gratis. De tarieven voor het kortparkeren in de parkeergarages blijven ruimschoots lager dan op straat. Ook mogen parkeerders er langer staan. Hiermee moedigen we het parkeren in de parkeergarages aan.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
2.2	Parkeren	1.861	1.933	1.977
0.4	Overhead	100	89	63
	<u>Extracomptabel:</u>			
	Onderhoud parkeerplaatsen op straat	44	44	44
	Kapitaallasten vervroegd afgeschreven deel Castellum	318	318	318
	Totale lasten	2.323	2.384	2.402
0.63	Baten	2.568	2.357	2.220
	Saldo	€ 245	-€ 27	-€ 182
	Kostendekkendheidsgraad	111%	99%	92%

In 2026 vindt een investering van 1,4 mln in brandveiligheid openbare parkeergarage Castellum en Defensie-eiland plaats. De kapitaallasten worden in 2027 geraamd (78k). Naar verwachting leidt dit dus tot hogere parkeertarieven vanaf 2027

Ad 3 Precariobelasting

Onder de naam precariobelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het hebben van voorwerpen onder, op of boven de voor openbare dienst bestemde gemeentegrond. Ook terrassen vallen hieronder.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
0.64	Baten	€ 151	€ 146	€ 178

Ad 4 Toeristenbelasting

Onder de naam toeristenbelasting wordt een directe belasting geheven voor het houden van verblijf met overnachting binnen de gemeente tegen een vergoeding in welke vorm dan ook, door personen die niet als ingezetene met een adres in de gemeente zijn ingeschreven in de basisregistratie personen.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting	Begroting	Rekening
		2026	2025	2024
3.4	Baten	€ 229	€ 221	€ 178

De opbrengst toeristenbelasting is met 3,5% verhoogd.

B. Bestemmingsheffingen

Ad 1 Afvalstoffenheffing

Voor de bestrijding van de kosten die samenhangen met het inzamelen en verwerken van afval is de gemeente bevoegd om de gemaakte kosten te verhalen. Voor het huishoudelijk afval (afval dat ontstaat vanuit particuliere huishoudens) wordt afvalstoffenheffing geheven.

Onderstaande tabel geeft een overzicht van baten en lasten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten. Het uitgangspunt bij het vaststellen van de tarieven is dat het tarief voor eenpersoonshuishoudens circa 80% bedraagt van het tarief voor meerpersoonshuishoudens. Dit percentage kan enigszins afwijken. De reinigingsrechten zijn van toepassing op bedrijven die in de binnenstad zijn gevestigd en hun afval aanbieden aan de gemeente via vuilcontainers. Deze tarieven zijn exclusief btw.

Wanneer de baten hoger zijn dan de lasten, wordt het meerdere gestort in de Voorziening afvalstoffenheffing.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
Lasten				
7.3	Afval	5.822	5.570	5.672
2.1	Verkeer en vervoer	287	292	248
0.4	Overhead	1.008	643	518
	Kwijtscheldingen	214	214	233
	btw-lasten te verhalen op btw-comp.fonds expl.+invest.	879	928	1.091
	Storting +/-Onttrekking - in voorziening afvalstoffenheffing	34	315	162
	Totale lasten	8.244	7.962	7.924
7.3	Afvalstoffenheffing inclusief teruggave	7.328	7.036	6.815
7.3	Overige baten	916	927	1.109
	Baten	8.244	7.963	7.924
	Saldo	€ 0	€ 1	€ 0
	Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	100%

Dit resulteert in de volgende mutaties van de voorziening Afvalstoffenheffing:
(stand per 1-1-2025 € 773k)

Jaar	Storting / Onttrekking	Bedrag (x € 1.000)
2026	storting	€ 34
2027	onttrekking	€ 90
2028	onttrekking	€ 385
2029	onttrekking	€ 301

De hoogte van de lasten en baten is gebaseerd op de inzichten die medio 2025 beschikbaar waren. We volgen de actuele ontwikkelingen nauwgezet en sturen bij waar nodig. De markt kent momenteel veel onzekerheden aan de lastenkant, zoals inhuurkosten en de tarieven van afvalverwerkers.

De genoemde bedragen zijn indicatief, aangezien diverse componenten nog niet exact bekend zijn. Denk hierbij aan de teruggave van de afvalstoffenheffing (afhankelijk van het aantal keren dat huisvuil is aangeboden) en de bijdrage vanuit het Afvalfonds. Ook schommelingen in verwerkingstarieven hebben invloed op de uiteindelijke cijfers.

Aan de batenzijde zien we een stijging, mede door de groei van het aantal huishoudens en een tariefverhoging. De baten nemen toe conform een indexering van 3,5%. We streven ernaar een redelijke voorziening aan te houden om eventuele tegenvallers op te vangen en de tarieven zo stabiel mogelijk te houden.

Het positieve saldo tussen baten en lasten binnen het product Afval en Reiniging wordt toegevoegd aan de voorziening, die tot een maximum wordt aangehouden. Bij structurele onttrekkingen uit deze voorziening richten we ons primair op kostenreductie door optimalisatie van de bedrijfsvoering. Zo voorkomen we een buitensporige stijging van de tarieven. Denk hierbij aan maatregelen zoals routeoptimalisatie, het verminderen van afhankelijkheid van externe inhuur en het benutten van schaalvoordelen. Een concreet voorbeeld hiervan is de uitbreiding van de inzameling naar de gemeente Oudewater per 1 januari 2027.

Teruggaaf van de afvalstoffenheffing

Indien de belastingplichtige de mini-container voor restafval minder dan 14 keer aan de inzameldienst heeft aangeboden of de verzamelcontainer minder dan 66 keer heeft geopend, bestaat aanspraak op gedeeltelijke teruggaaf van de afvalstoffenheffing. De bedragen met betrekking tot de teruggaaf afvalstoffenheffing staan vermeld in de Verordening Afvalstoffenheffing.

Ad 2: Rioolheffing

Uit de rioolheffing bekostigt de gemeente de uitvoering van de drie gemeentelijke watertaken:

1. Het inzamelen en transporteren van stedelijk afvalwater;
2. Het inzamelen, transporteren en verwerken van hemelwater;
3. Het zorgdragen van grondwater om structureel nadelige gevolgen zoveel mogelijk te voorkomen of te beperken.

In 2026 verhogen we de water- en rioolheffing. Dit is nodig omdat we de riolering op veel plekken binnen de gemeente gaan vervangen. Daarnaast nemen we maatregelen om wateroverlast te verminderen, waterkwaliteit te verbeteren, grip te krijgen op bodemdaling, onze stad te verkoelen en droogte tegen te gaan. We nemen deze maatregelen om te voldoen aan onze doelstelling: "In 2050 is Woerden een

klimaatbestendige gemeente". Meer informatie over de doelstellingen en uit te voeren maatregelen is te vinden in het beleidsplan Gemeentelijk Water & Klimaatbestendig (2023-2027).

De water- en rioolheffing stijgt in 2026 met 7% inclusief inflatiecorrectie (3,5% index en 3,5% conform het vastgestelde beleidsplan).

In onderstaande tabel is een overzicht van de kosten en baten van de rioolbegroting opgenomen.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
7.2	Riolering	5.336	5.193	4.806
2.1	Verkeer en vervoer	287	292	248
2.4	Economische havens en waterwegen	647	647	200
0.4	Overhead	416	434	364
	Kwijtscheldingen	227	200	227
	btw-lasten te verhalen op btw-compensatiefonds	1.029	999	968
	Storting+/Onttrekking - in voorziening rioolheffing	911	381	1.010
	Totale lasten	8.853	8.146	7.823
7.2	Doorberekende kosten huisaansluitingen	32	32	189
7.2	Doorberekende schade en kosten	0	0	30
7.2	Rioolretributies	8.822	8.114	7.604
7.2	Baten	8.854	8.146	7.823
	Saldo (=mutatie reserve;- min = onttrekking)	€ 1	€ 0	€ 0
	Kostendekkendheidsgraad	100%	100%	100%

De lasten nemen toe door de hogere extracomptabele doorbelastingen conform de BBV en de financiële verordening. Dit betreft met name de hogere doorbelasting van de btw op baggeren en de kwijtscheldingen. De baten stijgen conform het in 2022 vastgestelde GWK (Gemeentelijk Water en Klimaatbestendig) met 3,5% naast de index van 3,5%.

Dit resulteert in de volgende mutaties van de Voorziening riolering:
(stand per 1-1-2025 € 3.245.000)

Jaar	Storting / Onttrekking	Bedrag (x € 1.000)
2025	Storting	€ 380
2026	Storting	€ 911
2027	Storting	€ 972
2028	Storting	€ 367

Gemeente Woerden heeft gekozen voor een grotere stijging van de rioolheffing tot 2028, zodat de stijging van de rioolheffing daarna geleidelijk af kan bouwen. Uiteindelijk is de doelstelling dat de rioolheffing nagenoeg gelijk kan blijven. Het gevolg hiervan is dat de Voorziening riolering fors toeneemt om latere investeringen te dekken.

C. Rechten

In de onderstaande tabellen is voor de verschillende rechten opgenomen wat de begrote baten en lasten zijn en wat de kostendekkendheid is. Nagestreefd wordt een kostendekkendheidsgraad van 100%. Zichtbaar is dat dit voor een aantal tarieven nog niet is gerealiseerd.

Ad 1 Leges burgerzaken

Onder de naam 'leges' wordt een aantal verschillende rechten geheven 'ter zake van het genot van door of vanwege het gemeentebestuur verstrekte diensten'. Sommige leges zijn niet voor 100% kostendekkend omdat er voorgeschreven wettelijke tarieven zijn (voorbeelden: uittreksels burgerlijke stand, reisdocumenten en rijbewijzen).

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
0.2	Burgerzaken	1.335	1.346	1.559
0.4	Overhead	271	423	306
	Totale lasten	1.606	1.769	1.865
0.2	Baten	969	936	1.257
	Saldo	-€ 637	-€ 833	-€ 608
	Kostendekkendheidsgraad	60%	53%	67%

De baten op de leges nemen af door de wijziging van de Paspoortwet. Doordat onder andere identiteitskaarten tien jaar geldig zijn in plaats van vijf jaar, nemen de leges af vanaf 2020.

Ad 2 Begraafenisrechten

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor het door de gemeente verlenen van diensten in verband met de begraafplaats.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
7.5	Begraafplaatsen en crematoria	964	1.022	883
0.4	Overhead	265	231	172
	Totale lasten	1.229	1.253	1.055
7.5	Baten	862	958	921
	Saldo	-€ 367	-€ 322	-€ 134
	Kostendekkendheidsgraad	70%	75%	87%

Voor 2028 staat de aula Rijnhof voor 2,5 mln euro op de investeringsplanning.

Ad 3 Marktgelden

Onder de naam marktgelden wordt een recht geheven voor het innemen van een standplaats (warenmarkt, streekmarkt en Koeiemart).

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	208	161	129
3.4	Economische promotie	195	171	234
0.4	Overhead	107	57	59
	Totale lasten	510	389	422
	Baten			
3.3	Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	95	92	65
3.4	Economische promotie	63	62	60
	Totale baten	158	154	125
	Saldo	-€ 352	-€ 267	-€ 297
	Kostendekkendheidsgraad	31%	40%	30%

Ad 4 Havengelden

Op basis van deze verordening worden rechten geheven voor het innemen van een ligplaats met een vaartuig in (een deel van) het openbaar vaarwater van de gemeente Woerden.

Door de renovatie van de oevers in de Singel en het plaatsen van clusters waar vaartuigen met een vergunning kunnen aanmeren, is de exploitatie aanzienlijk verbeterd. Met name door het clusteren van ligplaatsen hebben meer bootbezitters een vergunning gekregen. Inmiddels is de bezettingsgraad 100% en is er een wachtlijst voor het krijgen van een ligplaats.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
2.4	Economische havens en waterwegen	29	39	37
0.4	Overhead	9	14	12
	Toegerekende kapitaallasten investeringen opknappen haven (2014)	45	45	45
	Totale lasten	83	98	94
2.4	Baten	72	70	68
	Saldo	-€ 11	€ 17	€ 19
	Kostendekkendheidsgraad	87%	132%	139%

NB: Diverse lasten zijn niet specifiek inzichtelijk zoals baggerkosten, beschoeiingen ed.

De kostendekkendheid lijkt is in werkelijkheid nog iets lager dan zichtbaar in bovenstaande tabel.. Dat wordt veroorzaakt doordat een deel van de lasten van de haven op andere exploitatieposten wordt geboekt en hierdoor niet zichtbaar zijn in dit overzicht (zoals kosten BOA's, kosten onderhoud beschoeiingen en baggeren).

Ad 5 Omgevingsvergunningen

Met een omgevingsvergunning kan de overheid toestemming verlenen om één of meer activiteiten in de fysieke leefomgeving uit te voeren.

Taak- veld	Omschrijving (Bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2025	Rekening 2024
	Lasten			
1.2	Openbare orde en veiligheid	7	7	0
8.3	Wonen en bouwen (loonkosten)	1.954	1.697	1.992
8.3	Wonen en bouwen (overige kosten)	385	374	429
0.4	Overhead	1.193	1.018	
	Totale lasten	3.539	3.096	2.421
	Baten			
1.2	Openbare orde en veiligheid	35	34	22
8.3	Wonen en bouwen	1.760	1.712	2.189
	Totale baten	1.795	1.746	2.211
	Saldo	€ -1.744	-€ 1.350	-€ 210
	Kostendekkendheidsgraad	51%	56%	91%

Waar er een daling in de kostendekkendheid lijkt te zijn, komt dit voornamelijk doordat de uren van de directe afdelingen realistischer zijn verdeeld over verschillende taken. Bij de uren van de indirecte afdelingen, is dit nog niet altijd het geval maar zal dit in het komende (begrotings)jaar ook worden gedaan.

D. Vergelijking met andere gemeenten

Belastingsoort 2025	Woerden	Oudewater	Bodegraven- Reeuwijk	Montfoort	De Ronde Ven
OZB woningen	0,1162%	0,1163%	0,1242%	0,1099%	0,0726%
OZB niet-woningen	0,6609%	0,6098%	0,6792%	0,6984%	0,4898%
Afvalstoffenheffing					
Eenpersoonshuish.	€ 262	€ 269	€ 277	€ 244	€ 288
Meerpersoonshuish.	€ 323	€ 298	€ 340	€ 398	€ 388
Rioolheffing	€ 315	€ 409	€ 368	€ 322	€ 244

PARAGRAAF 2 WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financiële positie van een gemeente bestaat uit de exploitatie en het eigen vermogen. Het niet geoormerkte vermogen (= de beschikbare weerstandscapaciteit) is van belang om te bepalen of de gemeente financieel gezond is, wat mede afhankelijk is van het risicoprofiel.

Voor het beoordelen van de financiële positie is daarom inzicht nodig in de omvang en achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. De paragraaf Weerstandsvermogen en risicobebatering geeft inzicht in het vermogen van de gemeente Woerden om niet-gedekte risico's op te vangen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Wettelijk kader

De gemeente heeft voor wat betreft het weerstandsvermogen en risicobebatering met een aantal wetten en toezichthoudende partijen te maken: Gemeentewet, het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV), Rijk, provincie Utrecht en accountant. De informatie die in deze paragraaf is opgenomen, is vooral gebaseerd op het BBV. Hierin staat dat in deze paragraaf een inventarisatie van de weerstandscapaciteit, een inventarisatie van de risico's en het beleid over de weerstandscapaciteit en de risico's moet worden opgenomen.

Gemeentelijk beleid

Hoe we omgaan met risico's en de bepaling en aanwending van het weerstandsvermogen hebben we vastgelegd in de Financiële Verordening. De recentste versie van dit document is door de raad vastgesteld in april 2025. Ons beleid is erop gericht om goed zicht te hebben op de risico's die het behalen van onze doelstellingen in de weg kunnen staan. De risico's die we onderkennen worden geanalyseerd en afhankelijk van het type risico worden beheersmaatregelen opgesteld en uitgevoerd. Dit proces is cyclisch opgebouwd en maakt onderdeel uit van ons planning-en-control-instrumentarium.

Over de aanwending van de weerstandscapaciteit bepaalt ons beleid:

- Voor zover mogelijk treffen we maatregelen ter beperking van de schade.
- Voor zover de schade niet kan worden beperkt, analyseren we in hoeverre de kosten kunnen worden betaald uit de daarvoor bedoelde programmabudgetten. Dit geldt ook voor de kosten die verbonden zijn aan het treffen van de maatregelen.
- Als dat niet mogelijk of bestuurlijk ongewenst is, wordt een beroep gedaan op de aanwezige weerstandscapaciteit.

Beschikbare weerstandscapaciteit

Zoals er sprake is van incidentele en structurele risico's, zo is ook sprake van incidentele en structurele weerstandscapaciteit. In onderstaande tabel is opgenomen welke onderdelen kunnen worden onderscheiden binnen onze gemeente en in hoeverre deze structureel of incidenteel zijn.

Conclusie op basis van dit overzicht is dat er aanmerkelijk meer incidentele dan structurele dekking is. Dit is geen probleem. Bij de kwantificering van de risico's wordt hiermee rekening gehouden door structurele risico's dubbel te laten meetellen. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat een structureel risico binnen een tijdsbestek van 3 tot 4 jaar kan worden opgevangen, waarbij in het eerste jaar de impact 100% bedraagt, in het tweede jaar 75%, in het derde jaar 25% en in het vierde jaar 0%.

Bedragen x € 1.000		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2028
Algemene reserve	incidenteel	43.933	42.833	44.896	44.896	44.896	44.896
Algemene reserve grondbedrijf	incidenteel	13.292	8.589	13.292	13.292	13.292	13.292
Stille reserves	incidenteel	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	structureel	27	0	0	0	0	0
Onbenutte belastingcapaciteit	structureel	659	659	2.517	2.517	2.517	2.517
Totaal (excl. onbenutte belastingcapaciteit)		€ 57.252	€ 51.422	€ 58.188	€ 58.188	€ 58.188	€ 58.188
Totaal (incl. onbenutte belastingcapaciteit)		€ 57.911	€ 52.081	€ 60.705	€ 60.705	€ 60.705	€ 60.705

Op de tabel is de volgende toelichting te geven:

- Algemene reserve. De incidentele weerstandscapaciteit van de gemeente Woerden wordt hoofdzakelijk gevormd door de algemene reserve. Andere reserves worden niet meegerekend, omdat hiervoor een bestemming in de begroting is opgenomen.
- Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). In het overzicht met risico's worden ook de risico's ten aanzien van grondexploitaties meegenomen. Daarom wordt ook de ARG meegenomen in de bepaling van de beschikbare weerstandscapaciteit.
- Stille reserves. De stille reserves van de gemeente Woerden worden vanwege hun speculatieve karakter op 0 gewaardeerd.
- Onvoorzien. Ter dekking van onvoorziene begrotingsuitgaven in de loop van het jaar werd t/m 2024 in de begroting een budget onvoorzien opgenomen.
- Onbenutte belastingcapaciteit. Deze indicator geeft aan in welke mate wij risico's kunnen opvangen door belastingen te verhogen en zo de inkomsten te verhogen. Daarbij maken wij gebruik van de zogenoemde artikel 12-norm. Dit is de norm waarmee het Rijk aangeeft tot welk bedrag de OZB kan worden verhoogd op het moment dat een gemeente in financiële problemen komt. De berekening ziet er als volgt uit:

(Bedragen x € 1.000)	Baten begroting 2026	Tarief OZB	Totale WOZ-waarde
Eigenaren woningen	12.073	0,1085%	11.127.189
Eigenaren niet-woningen	4.475	0,3854%	1.161.131
Gebruikers niet-woningen	2.790	0,2866%	973.482
Totale baten	19.338		13.261.802
Art.12-norm (bron: meicirculaire 2025)	0,1648%		
Maximale baten (0,1648% x totale WOZ-waarde)	21.855		
Onderdekking rioolheffing	-		
Onderdekking afvalstoffenheffing	-		
Onbenutte ruimte (maximale totale baten)	€ 2.517		

Risico's

Onderstaande tabel bevat een overzicht van de risico's die na toepassing van de beheersmaatregelen een financieel (rest)risico van € 100.000 of meer laten zien en waarvoor geen voorziening of reserve in het leven is geroepen. Het overzicht toont de belangrijkste geïnterpreteerde risico's. Deze risico's vertegenwoordigen in euro's uitgedrukt 98% van het totaal aan risico's. Wij presenteren alleen de risico's van € 100.000 of meer, om focus te houden op de risico's die substantieel van aard zijn. De risico's kleiner dan € 100.000 zijn als totaalregel onderaan de tabel opgenomen.

In algemene zin is het risicoprofiel iets toegenomen. Dit wordt voornamelijk verklaard doordat we de afgelopen jaren steeds te maken hebben met stijgende zorgkosten, maar ook met bijvoorbeeld stijgende kosten in het ruimtelijk domein.

Anderzijds hebben we voor een aantal risico's het risicoprofiel verlaagd, daar waar we constateren dat er afdoende beheersmaatregelen zijn getroffen of geen sprake is van een financieel risico.

Program- ma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maat- regel uitge- voerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
6	Grondexploitaties	Binnen de grondexploitaties bestaan risico's op o.a. kostenstijgingen, lagere opbrengsten en langere exploitatieperiodes. In het MPG (Meerjarenperspectief Grondbedrijf) zijn deze risico's via een Monte Carlo simulatie berekend.	Projectbeheersing van de grondexploitaties, sturing op de (financiële) uitkomst.	Ja			6.200
2 en 6	Urenschrijven	In de begroting rekenen wij met een bepaald aantal uren dat declarabel is op investeringen, kostenverhaal en projecten. Het risico is aanwezig dat minder declarabele uren gemaakt worden dan begroot.	Opstellen teamplannen, sturing op declarabele uren en herijking van werkzaamheden.	Nee	1.800	75%	S 2.700
3	Maatwerk jeugd	Toenemende kosten jeugdzorg Doordat jeugdzorgtaken 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal aanvragen voor ondersteuning. Een specifieke oorzaak voor dit risico is dat andere organisaties dan de gemeenten (mn SAVE en de huisartsen) jeugdigen kunnen indiceren voor hulpverlening. Ook speelt hier de beperkte beschikbaarheid van aanbieders een rol, wat een opwaarts effect kan hebben op de tarieven.	Beheersing via periodieke monitor sociaal domein. Bij afwijkingen worden zo mogelijk maatregelen getroffen om de kostenstijging te beperken.	Ja	2.000	50%	S 2.000
3	WMO	Toenemende kosten door vergrijzing en door de aanzuigende werking door het abonnementstarief.	Mogelijke maatregel in het volume van de verstrekking, aantal uur per week dat Huishoudelijke hulp verstrekt wordt. Onderzoeken welke ruimte de wet biedt. Andere maatregelen onderzoeken met sociaal team.	Nee	2.000	50%	S 2.000
2	IBOR - Riolering	Bij de Strategische Heroriëntatie in 2020 zijn budgetten voor IBOR verlaagd. Hierdoor kunnen minder activiteiten worden uitgevoerd. Hiermee komen (wettelijke) taken van R&B onder druk te staan. Gevolgen van imago schade tot juridische aansprakelijkheid. In de daarop volgende jaren zijn budgetten wel weer verhoogd, maar er is nog onvoldoende inzicht of budgetten nu toereikend zijn. Overschrijding voor producten waar lopende contracten met landelijke indexen zijn voorgeschreven of waar wettelijke zorgplicht dwingt tot ingrijpen ook als het budget niet toereikend is.	Het mogelijk aanvullend benodigde onderhoudsbudget kan worden bijgeraamd in de begroting ten laste van de Algemene Reserve. Binnen de financiële spelregels is hiervoor ruimte.	Ja	1.000	75%	S 1.500

Program- ma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maat- regel uitge- voerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
7	Wethouderspensioenen	De benodigde voorziening voor wethouderspensioenen wordt actuarieel berekend en is sterk afhankelijk van de renteontwikkelingen. Een rentedaling kan zorgen dat een aanvullende storting nodig is om de voorziening voor wethouderspensioenen weer op het benodigde niveau te krijgen.	Geen	Nee	800	50%	S 800
2	IBOR - Meldingen Openbare Ruimte	De toename in meldingen hebben een negatief effect op de effectieve inzet van middelen en personeel. Inzet van geld en capaciteit voor meldingen heeft een negatief effect op de beschikbare middelen voor regulier onderhoud.	1. Maatregelen voor het inlopen van achterstanden in onderhoud per beheerdiscipline. 2. Communicatie over vertragingen en capaciteitsproblemen, om dubbele meldingen te voorkomen.	Nee	400	75%	S 600
3	Werk en inkomen	Doordat de door de gemeente uitgevoerde taken op het gebied van werk & inkomen 'open einde regelingen' zijn, is geen zekerheid te krijgen en geen grens te stellen aan het aantal aanvragen om voor een uitkering in aanmerking te komen. Daarnaast wordt begroot op basis van een BUIG-budget dat wij van het rijk ontvangen in april van het voorgaande jaar. Dit wordt nadien nog 3x bijgesteld tot het definitieve bedrag. Dit kan zowel positief als negatief uitvallen.	* Adequaate begroten door zowel Ferm Werk als gemeente * juiste ervaringscijfers genereren * prognoses opstellen * juiste informatie verwerven over arbeidsmarktontwikkelingen en instroom statushouders * actuele budgetoverzichten bijhouden * krachtige inzet op uitstroombesleid via prestatieafspraken en de opgaven werk & inkomen en integratie statushouders * scherpe analyse van de kwartaalrapportages van FermWerk	Ja	600	50%	S 600
1	Personeel en Organisatie	Kwalitatieve en/of kwantitatieve mismatch tussen gevraagde omvang en competenties van de formatie ten opzichte van de aanwezige omvang en competenties. Ook ziekteverzuim leidt tot hogere uitval van medewerkers. Dit kan ook leiden tot hoge kosten voor inhuur.	Constante aandacht van het management voor omvang en de kwaliteit van de formatie en sturing op inhuur. Opleidingsmogelijkheden bieden, zoals via de Groene Hart academie.	Ja	400	50%	S 400
7	Rente	Bij crisis/ inflatie is er kans op een rentestijging hetgeen gevolgen heeft voor de begroting	Temporiseren of verminderen van investeringen en/of uitgaven.	Nee	400	50%	S 400
1	Continuïteit ICT voorzieningen	Externe aanvallen (Hacking / DDOS-aanvallen), stroomstoringen. ICT architectuur is kwetsbaar met als gevolg een instabiele of niet werkende netwerkomgeving. Continuïteit van dienstverlening en werkprocessen komt hiermee in gevaar.	1. Aandacht voor gevaren van bijv. phishingmails in de organisatie. 2. Uitwijkmogelijkheden inrichten 3. Analyse van ICT-architectuur 4. Meer samenwerken in plaats van zelf ontwikkelen. 5. Crisisplan schrijven en oefenen crisis. 6. Aanpakken kwetsbaarheden.	Ja	800	50%	I 400
4	Onderwijshuisvesting	De gemeente heeft een wettelijke financiële taak ten aanzien van het herstel van constructiefouten in schoolgebouwen. Als bij de bouw van nieuwe schoolgebouwen sprake is van constructiefouten; dit kan (financiële) consequenties voor de gemeente hebben.	Indien een aanvraag wordt ingediend om de vergoeding van de herstelkosten van de constructiefouten: onderzoek naar de vraag of er inderdaad sprake is van constructiefouten. Daarnaast onderzoek naar de verhaalbaarheid van de kosten op aannemer, architect en/of eventuele rechtsopvolgers. Ook	Nee	1.000	25%	I 250

Program- ma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maat- regel uitge- voerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
			onderzoek naar de rol en de verantwoordelijkheid van de school als bouwheer en van de rol van de gemeente.				
2	Verkeersontsluiting kassengebied Harmelerwaard	Kosten vallen mogelijk hoger uit dan projectraming waarover eerder overeenstemming is bereikt met de provincie en de gemeente Utrecht. Dit kan gevolgen hebben voor de haalbaarheid van het project. Risico op afboeken reeds gemaakte plankosten of extra kosten door geen/beperkte bijdrage van provincie en gemeente Utrecht.	Projectbeheersing, afstemming met provincie en gemeente Utrecht	Ja	1.000	25%	I 250
1	Politiekantoor	Risico op hogere kosten van de realisatie van het politiekantoor wat gevolgen kan hebben voor de haalbaarheid van het project.	Geen	Nee	500	50%	I 250
7	Gemeentefonds	De Algemene Uitkering kan hoger of lager uitvallen. In de praktijk blijkt de Algemene Uitkering aan grote schommelingen onderhevig is. Doordat de Algemene Uitkering vanaf 2028 verlaagd wordt, wordt de kans op een nóg verdere verlaging zeer klein geschat.	Geen beheersmaatregel, wel periodieke monitoring bij verschijnen nieuwe circulaires.	Nee	2.000	5%	S 200
6	Claims ivm ruimtelijke ontwikkelingen	Ruimtelijke ontwikkelingen kunnen leiden tot claims bij de gemeente, die niet altijd verlegd kunnen worden naar ontwikkelende partijen.	Geen	Nee	400	50%	I 200
5	Tijdelijke huisvesting schoollocaties	In het nieuwe IHP is de fasering voor nieuwbouw van scholen zo opgesteld dat alleen voor de St. Bavoschool in 2024 tijdelijke huisvesting benodigd is. Indien de uitvoering qua planning toch anders verloopt bestaat het risico dat er toch voor een aantal scholen tijdelijke huisvesting benodigd is.	Monitoring	Ja	400	25%	S 200
2	Rembrandtbrug	De reeds gemaakte plankosten worden afgeboekt bij de jaarrekening 2024. Er resteert nog een risico op nakomende kosten.		Nee	400	25%	I 100
7	Leningen / Garantstellingen	De gemeente staat garant voor leningen aan instellingen met een maatschappelijk belang. Uitstaande leningen worden mogelijk niet terugbetaald of uitstaande garanties worden aangesproken doordat de betreffende partij in financiële problemen komt. Een groot deel van de garantstellingen heeft betrekking op leningen aan woningcorporaties die via het WSW worden geborgd. Als gemeente hebben wij hierbij een achternvangpositie.	Geen	Nee	2.000	5%	I 100

Programma	Omschrijving	Toelichting	Beheersmaatregel	Maatregel uitgevoerd	Impact (Bedrag x € 1.000)	Kans %	I/S *	Kans x omvang (Bedrag x € 1.000)
2	IBOR - Openbare verlichting	Het verlichtingsareaal is sterk verouderd en de constructieve veiligheid is niet inzichtelijk.	Lichtmasten ouder dan 40 jaar worden op sterkte gemeten obv een z.g.n. rotatie-meting. Op basis van inspectie wordt een vervangingsprogramma voor geheel OVL-areaal opgesteld en daarna uitgevoerd.	Nee	400	25%	I	100
Overhead	Juridische zaken	Juridische kwaliteit van het handelen van de gemeente voldoet niet; kwaliteitsnormen worden niet altijd gehaald en regelgeving is niet (volledig) actueel, de gemeente voldoet niet aan alle wet- en regelgeving door achterstand implementatie wet- en regelgeving. Geen/minimale inzet op juridische kwaliteitszorg	Geen	Nee	400	25%	I	100
6	Legesopbrengsten	Teruglopende bouwactiviteiten of uitstel van projecten kunnen leiden tot lagere opbrengsten van bouwleges.	Geen	Nee	400	25%	I	100
2	IBOR - Elektrische installaties	De elektrische installaties van de gemeente (ook buiten IBOR) zijn niet aantoonbaar elektrisch veilig. Veilig werken cf. de regelgeving is niet mogelijk doordat geen Installatieverantwoordelijke binnen de gemeente is aangewezen en er geen handboek voor aanwezig is.	Geen	Nee	1.000	5%	S	100
Subtotaal risico's groter dan of gelijk aan € 100.000								19.550
Subtotaal risico's kleiner dan € 100.000								450
Totaal risico's								20.000

Fraude- en continuïteitsrisico's

Net als elke organisatie loopt ook de gemeente Woerden een risico op fraude. Hiervoor is een frauderisicoanalyse uitgevoerd en wordt in de organisatie aandacht besteed aan het onderwerp integriteit.

Gezien het positieve structurele saldo van de begroting is het continuïteitsrisico beperkt. Daarnaast is er het 'vangnet' van een artikel-12 status, hierdoor is het niet mogelijk voor een gemeente om failliet te gaan. De ontwikkeling van de schuldquote blijft in dit kader wel een punt van aandacht.

Niet kwantificeerbare risico's

Niet alle risico's zijn in een geldswaarde uit te drukken. Dat wil niet zeggen dat dergelijke niet kwantificeerbare risico's geen schade aan de gemeente kunnen berokkenen. Hier moet met name gedacht worden aan gebeurtenissen die imago-schade tot gevolg hebben. Het spreekt voor zich dat dergelijke risico's om beheersmaatregelen vragen en een plek in deze paragraaf verdienen, wanneer de impact ervan groot kan zijn. Dit betreft bijvoorbeeld:

- Juridische risico's / aansprakelijkheidsstelling
- Gewenste maatschappelijke effecten van het beleid worden niet bereikt
- Frauderisico's en integriteitsrisico's
- Mogelijke wijziging energiebijdragen vanuit het Rijk

Weerstandsvermogen

Het is van belang te weten of sprake is van een toereikend weerstandsvermogen. Aangezien het risicoprofiel bekend is, kan een relatie worden gelegd tussen de financieel gekwantificeerde risico's en de daarbij benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. De verhouding tussen beschikbare en benodigde weerstandscapaciteit wordt ook wel het weerstandsvermogen genoemd. Deze wordt als volgt berekend:

Ratio weerstandsvermogen = beschikbare weerstandscapaciteit / benodigde weerstandscapaciteit.

Het totaalbedrag aan kwantificeerbare risico's bedraagt € 16.850.000. Het is te verwachten dat het jaarlijkse totaal berekende bedrag aan risico's fluctueert. In de Financiële Verordening is afgesproken dat de omvang van de beklemdede algemene reserve minimaal de omvang van factor 1,4 maal het netto cumulatieve risico bedraagt.

De verhouding tussen de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Beschikbare weerstandscapaciteit (excl. onbenutte belastingcapaciteit)	57.252	51.422	58.188	58.188	58.188	58.188
Beschikbare weerstandscapaciteit (incl. onbenutte belastingcapaciteit)	57.911	52.081	60.705	60.705	60.705	60.705
Totaal Risico's	16.150	16.250	20.000	20.000	20.000	20.000
Benodigde weerstandscapaciteit (risico's x 1,4%)	22.610	22.750	28.000	28.000	28.000	28.000
Weerstandsvermogen (excl. onbenutte belastingcapaciteit)	3,5	3,2	2,9	2,9	2,9	2,9
Weerstandsvermogen (incl. onbenutte belastingcapaciteit)	3,6	3,2	3,0	3,0	3,0	3,0

Uit de tabel blijkt dat er ook bij het opstellen van de begroting voor de risico's voldoende dekking is vanuit de beschikbare weerstandscapaciteit. Het weerstandsvermogen bedraagt 3,5 (incl. onbenutte belastingcapaciteit) en 3,4 (excl. onbenutte belastingcapaciteit). Ook de komende jaren blijft het weerstandsvermogen naar verwachting boven de norm.

Kengetallen

Kengetallen zijn getallen die de verhouding uitdrukken tussen bepaalde onderdelen van de begroting of de balans. Zij kunnen helpen bij de beoordeling van de financiële positie van een gemeente. Daarom schrijft het Besluit begroting en verantwoording (BBV) voor dat de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing de volgende kengetallen bevat:

- 1) netto schuldquote en 2) netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen
- b. solvabiliteitsratio
- c. grondexploitatie
- d. structurele exploitatieruimte
- e. belastingcapaciteit

In onderstaande tabel geven we de kengetallen en hun verloop weer.

Kengetal	Rekening 2024	Begroting 2025	Actueel Begroting 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
a1. netto schuldquote	90%	116%	96%	103%	111%	114%	112%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	89%	116%	95%	103%	111%	114%	111%
b. solvabiliteitsratio	27%	23%	27%	26%	26%	25%	25%
c. grondexploitatie	4%	2%	3%	-3%	-2%	-4%	-7%
d. structurele exploitatieruimte	2,6%	0,6%	0,2%	4,0%	2,5%	1,0%	1,3%
e. belastingcapaciteit	118%	116%	117%	118%	118%	118%	118%

Aan de kengetallen zijn door de toezichthouder geen normen verbonden, maar ze hebben wel een signaleringswaarde. Deze signaleringswaarden zijn als volgt:

Signaleringswaarden	Minste risico	Neutraal	Meeste risico
a1. netto schuldquote	< 90%	90 - 130%	> 130%
a2. netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	< 90%	90 - 130%	> 130%
b. solvabiliteitsratio	> 50%	20 - 50%	< 20%
c. grondexploitatie	< 20%	20 - 35%	> 35%
d. structurele exploitatieruimte	> 0%	0%	< 0%
e. belastingcapaciteit	< 95%	95 - 105%	> 105%

De kengetallen geven inzicht in de (ontwikkeling van de) financiële positie van de gemeente. Ze maken onder meer inzichtelijk(er) over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen dekken of opvangen. Daarnaast geven ze inzicht in de financiële weerbaar- en wendbaarheid van de gemeente. Hieronder wordt per kengetal uitgelegd welke verhouding wordt uitgedrukt en hoe het desbetreffende kengetal zich ontwikkelt.

a. netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de financiële positie drukken. De signaalwaarde voor de netto schuldquote bedraagt 130%. Wanneer de netto schuld groter is dan 130% van de inkomsten, is sprake van een erg hoge schuld.

b. solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid van de gemeente. Bij een solvabiliteitsratio lager dan 20% (signaalwaarde) heeft een gemeente haar bezit zwaar belast met een schuld.

c. grondexploitatie

Dit kengetal geeft aan hoe groot de grondpositie (boekwaarde van de in exploitatie genomen bouwgronden) is ten opzichte van de totale jaarlijkse baten. Het geeft aan of een gemeente veel geld heeft geïnvesteerd in haar grondexploitatie. Dit geld moet namelijk nog worden terugverdiend vanuit grondverkoop. Een grondexploitatie van 20% of hoger wordt beschouwd als kwetsbaar.

d. structurele exploitatieruimte

Dit kengetal geeft aan in welke mate de structurele lasten van de gemeente worden gedekt door structurele baten. Een kengetal van 0% of hoger geeft aan dat er sprake is van een structureel sluitende begroting. Wanneer dit kengetal negatief is, betekent het dat het structurele deel van de baten in de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

e. belastingcapaciteit

Dit kengetal geeft inzicht in hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt tot het landelijk gemiddelde. Als dit percentage laag is, betekent het dat de gemeente in principe nog meer inkomsten uit belastingen zou kunnen verwerven. Of dit wel of niet gebeurt, is een politieke beleidskeuze. Een kengetal boven de 100% kan een indicatie geven van de mate waarin de gemeente voor het structureel kunnen dekken van de begroting afhankelijk is van de eigen belastingbaten. Dit is echter niet alleen bepalend.

Met name de eventueel nog beschikbare ruimte in de onbenutte OZB-belastingcapaciteit geeft aan of er nog ruimte is voor verhoging van de OZB-baten.

Het is gebleken dat wij in de berekening van de belastingcapaciteit in de afgelopen jaren een iets andere berekeningswijze hanteerden voor de bepaling van de lokale lasten dan de de berekeningswijze die het COELO (Centrum voor Onderzoek van de Economie van Lagere Overheden) hanteert om de landelijke vergelijking te maken. Wij gebruikten hiervoor namelijk nog de gemiddelde WOZ-waarde van alle woningen, terwijl het COELO inmiddels was overgestapt naar de WOZ-waarde van de koopwoningen. In de berekening van de belastingcapaciteit sluiten we vanaf dit jaar aan bij deze nieuwe definitie. Bij de bepaling van de milieuheffingen houdt het COELO ook rekening met de teruggave van afvalstoffenheffing bij minder ledigingen.

De gemiddelde OZB komt hierdoor iets hoger uit dan met de oude definitie, en de afvalstoffenheffing iets lager. De totale lastendruk voor een gemiddeld huishouden stijgt hierdoor iets.

Analyse ontwikkelingen kengetallen

De schuldquote blijft zoals bekend een punt van aandacht. Door het werken met het investeringsplafond blijft de schuldquote naar verwachting wel binnen de toegestane grenswaarden zoals opgenomen in de financiële verordening. Ook de andere kengetallen ontwikkelen zich over het algemeen gunstig. Alleen de indicator belastingdruk zit nog in de categorie 'meest risicovol'.

PARAGRAAF 3 ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De gemeente heeft de openbare ruimte in beheer. In die ruimte vindt een groot aantal activiteiten plaats, zoals wonen, werken en recreëren. Voor die activiteiten bestaat de openbare ruimte uit een aantal kapitaalgoederen op gebied van infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken), voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten) en gebouwen. Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vergt. Doel van deze paragraaf is om daar inzicht in te geven en het kader te schetsen voor zes hoofdonderwerpen: integraal beleid openbare ruimte (o.a. wegen, groen, kunstwerken en meubilair), riolering, baggeren, sportvelden, begraafplaatsen en gebouwen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Integraal beheer openbare ruimte

Het model Integraal Beheer Openbare Ruimte (IBOR) vormde de basis van het integrale gemeentelijk beleid voor het beheer en onderhoud van de openbare ruimte. Het model gaat in de basis uit van het bekende onderstaande model waarbij aan drie verschillende knoppen wordt gedraaid. Alle drie houden direct verband met elkaar, dus draai je aan een ervan dan bewegen de andere twee mee.

Om de knop *Kwaliteit* te definiëren wordt gebruikgemaakt van de landelijke richtlijnen van het CROW. De Kwaliteitscatalogus Openbare Ruimte van het CROW beschrijft, met zogenoemde Beeldmeetlatten, verschillende onderhoudsniveaus voor objecten in de openbare ruimte. Om de beeldkwaliteit helder te beschrijven, is gekozen voor vijf onderhoudsniveaus. De vijf niveaus variëren van zeer hoog (A+) tot zeer laag (D). Deze beeldmeetlatten zijn onder te verdelen in de thema's:

- Schoon: het gaat er hierbij om of de openbare ruimte schoon en netjes is.
- Heel en veilig: het gaat er hierbij om of er schades in de openbare ruimte aanwezig zijn. Deze schades kunnen invloed hebben op de uitstraling (heel) en/of de bruikbaarheid (veilig) van de openbare ruimte.

In 2025 zijn middels de Herijking Openbare Ruimte een set van spelregels tussen de gemeenteraad en het college afgesproken. Hiermee kan de gemeente Woerden zorgdragen voor een voorspelbare en betaalbare openbare ruimte. Met het raadsbesluit heeft de gemeenteraad het college onder andere de opdracht gegeven om alle kritische, zeer kritische en extreem kritische objecten in de openbare ruimte op niveau B/3 te onderhouden. In 2026 zal voor het eerst worden gewerkt volgens deze nieuwe spelregels.

3. Beleid en belangrijkste projecten per hoofdonderwerp

In 2026 ondernemen we stappen om te gaan werken met de beleidsinstrumenten onder de Omgevingswet. We maken de overstap van sectorale en thematische beleidsplannen naar integrale omgevingsprogramma's. De omgevingsprogramma's komen voort uit de ambities en opgaven die zijn benoemd in de Omgevingsvisie.

Terwijl er wordt gewerkt aan het opstellen van nieuwe omgevingsprogramma's, blijven we werken met de vigerende beleids- en beheerplannen:

- Beleidsplan Gemeentelijk Water en Klimaatbestendig (GWK) 2023 - 2027
- Baggerplan 2022
- Groenblauw Omgevingsplan Woerden
- AVOI en Handboek Kabels & Leidingen
- Baggerplan 2022
- Beleidsplan Sport, spelen en bewegen
- Meerjaren onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen (MOP)
- Handboek Inrichting Openbare Ruimte (HIOR)
- Verordening afvalwater, hemelwater, grondwater en spoelwater gemeente Woerden 2022
- Verordening Fysieke Leefomgeving gemeente Woerden 2025

4. Kwaliteitsniveaus vertaald naar de begroting

De kwaliteitsniveaus en de nieuwe spelregels uit de Herijking Openbare Ruimte zijn in financiële zin vertaald in de begroting (zie ook programma 2). De hierna volgende tabel geeft weer wat de budgetten zijn voor onderhoud (interne uren en derden), overig (kapitaallasten, belastingen etc.) en voor vervanging en reconstructie. De vervangings- en reconstructiemaatregelen worden daarbij gedeeltelijk via investeringen gefinancierd. Daarnaast zijn investeringen opgenomen die worden afgeschreven.

BEGROTING 2026 (Bedragen x € 1.000)		Onderhoud 2026	Kapitaallasten 2026	Totaal exploitatie 2026	Vervanging/ reconstructie
A) IBOR	1-Verhardingen	1.655	3.613	5.268	8.050
	1-Straatreiniging	695	3	699	0
	1-Gladheidbestrijding	298	47	346	0
	2-Groenvoorziening	3.112	373	3.485	700
	2-Onkruidbestrijding	725	0	725	0
	2-Speelvoorzieningen	390	171	562	90
	3-Straatmeubilair	243	0	243	0
	3-Verlichting	1.138	455	1.593	856
	4-Beschoeiingen	65	639	704	621
	5-Civiele kunstwerken	1.115	667	1.782	980
Subtotaal		€ 9.436	€ 5.968	€ 15.407	€ 11.297
B)	Riolering	2.969	1.962	4.931	5.424
C)	Baggeren	647	0	647	0
D)	Sportvelden	-112	596	484	169
	Begraafplaatsen	-165	112	-53	0
Totaal		€ 12.775	€ 8.638	€ 21.416	€ 16.890

5. Overzicht hoeveelheden

In totaal beheert gemeente Woerden een areaal met een vervangingswaarde van meer dan 500 miljoen euro. Vervangingswaarde is, net als bij een auto, de actuele waarde van het object als dit nieuw aangeschaft zou moeten worden. In de onderstaande tabellen zijn de totale hoeveelheden van het areaal gegeven. Hierbij wordt per onderdeel de vervangingswaarde getoond. Aantallen en waarde bepaald d.d. april 2024.

Wegen

Onderdeel	Hoeveelheid eenheid	Vervangingswaarde
Asfaltverharding	1.140.000 m2	€ 155 mln
Elementenverharding	1.620.000 m2	€ 160 mln
Totale vervangingswaarde		€ 315 mln

Groen

Onderdeel	Hoeveelheid eenheid	Vervangingswaarde
Bomen	32.000 stuks	€ 21 mln
Beplanting	600.000 m2	€ 10 mln
Gras	2.870.000 m2	€ 4 mln
Totale vervangingswaarde		€ 35 mln

Civiele kunstwerken

Onderdeel	Hoeveelheid eenheid	Vervangingswaarde
Fiets- voetgangersbruggen	173 stuks	€ 15 mln
Vaste verkeersbruggen (alle verkeer)	100 stuks	€ 23 mln
Beweegbare bruggen (alle verkeer)	5 stuks	€ 17 mln
Damwandconstructies hout	17.000 m	€ 10 mln
Damwandconstructies kunststof	14.000 m	€ 11 mln
Damwandconstructies beton en staal	7.000 m	€ 15 mln
Kademuren	2.500 m	€ 7 mln
Onderdoorgangen (alle verkeer)	5 stuks	onbekend
Fietstunnels	3 stuks	€ 4 mln
Steigers	92 stuks	€ 1 mln
Afmeervoorzieningen	750 stuks	€ 0,5 mln
Pontje	1 stuks	€ 0,5 mln
Geluidsschermen	600 m	€ 0,5 mln
Wegfundering De Kanis	1 stuks	€ 10 mln
Totale vervangingswaarde		€ 114,5 mln

Diverse meubilair

Onderdeel	Hoeveelheid Eenheid	Vervangingswaarde
Verkeerspalen	5.800 stuks	€ 0,5 mln
Verkeersborden	6.800 stuks	€ 0,5 mln
Hekwerken	19.000 stuks	€ 1 mln
NBd-borden	145 stuks	€ 0,3 mln
Dynamische zakpalen	3 stuks	€ 0,1 mln
Evenementeninstallaties	20 stuks	€ 0,6 mln
Overig	13.817 stuks	€ 3,5 mln
Speelplekken	224 stuks	€ 4,5 mln
Verkeersregelininstallaties	5 stuks	onbekend
Totale vervangingswaarde		€ 11 mln

Water

Onderdeel	Hoeveelheid eenheid	Vervangingswaarde
Waterloop	1.980.000 m2	geen
Beschoeiingen	100.000 m2	€ 21 mln
Totale vervangingswaarde		€ 21 mln

Openbare verlichting

Onderdeel	Hoeveelheid eenheid	Vervangingswaarde
Armaturen	12.000 stuks	€ 6,5 mln
Lichtmasten	11.000 stuks	€ 12 mln
Kasten ('eigen net')	40 stuks	€ 2,5 mln
Totale vervangingswaarde		€ 21 mln

6. Belangrijkste aandachtspunten

ad A - IBOR

1. Verharding, straatreiniging en gladheidsbestrijding

Voor het wegenonderhoud wordt het benodigde onderhoud bepaald op basis van de laatste inspectiegegevens uit 2024. De spelregels van de Herijking Openbare Ruimte worden verwerkt in het onderhoudsprogramma. Het wegenonderhoud wordt zo goed mogelijk afgestemd op het onderhoud van de rest van de openbare ruimte (groen, civiele kunstwerken, beschoeiingen en riolering). Hierbij wordt zo veel mogelijk gewerkt middels het principe 'werk met werk maken'.

2. Groen en speelvoorzieningen

Ook voor het onderhoud van het groen en de speelvoorzieningen gelden de spelregels vanuit de Herijking Openbare Ruimte.

Groen: Het groen wordt onderhouden op basis van het vastgestelde kwaliteitsniveau en de geldende wettelijke richtlijnen uitgevoerd. In 2025 is gestart met het werken volgens de Gedragscode soortenbescherming gemeenten 2025 van Stadswerk om te voldoen aan de Omgevingswet.

Speelplaatsen: Het regulier onderhoud van de speelplaatsen vindt plaats conform de spelregels vanuit de Herijking Openbare Ruimte en op basis van het Uitvoeringsplan spelen 2017-2029. In 2026 wordt wederom extra aandacht gegeven aan het faciliteren van sporten/bewegen in de openbare ruimte.

3. Overig meubilair

Het overige meubilair wordt onderhouden conform de spelregels vanuit de Herijking Openbare Ruimte en geldende wettelijke richtlijnen. Bij vervanging wordt wanneer mogelijk gekozen voor een circulaire invulling.

4. Beschoeiingen

Onderhoud en vervanging worden ingepland op basis van inspectie, het vastgestelde kwaliteitsniveau en de wettelijke zorgplicht.

5. Civiele kunstwerken

Civiele kunstwerken (bruggen, tunnels, steigers e.d.) worden beheerd conform de wettelijke zorgplicht en het vastgestelde kwaliteitsniveau. De kwaliteit wordt gebaseerd op basis van inspecties.

ad B - Riolering

Eind 2022 is het eerste Gemeentelijk WaterbeleidsPlan 2018-2022 (GWP) vervangen door het Beleidsplan Gemeentelijk Water en Klimaatbestendig 2023-2027 (GWK). Het GWK is een strategisch beleidsplan waarin de invulling van het gemeentelijk waterbeheer staat beschreven. Daarnaast staan in het GWK de maatregelen die genomen moeten worden om de gemeente Woerden klimaatbestendig te maken. De belangrijkste middelen voor het gemeentelijk waterbeheer zijn de riolering en de bijbehorende voorzieningen. In het GWK is het beheer, onderhoud en vervanging van de voorzieningen opgenomen. Daarnaast staan de financiële gevolgen en dekking van de kosten beschreven in het GWK.

Op basis van het GWK en in afstemming met het wegenonderhoud wordt de riolering onderhouden, hersteld en waar nodig vervangen. Dit in het kader van het werk-met-werkprincipe.

ad C - Baggeren

Het baggeronderhoud vindt in 2026 plaats op basis van het Baggerplan en de afspraken met het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.

ad D - Sportvelden/sporten in de openbare ruimte

Het onderhoud van de sportvelden wordt uitgevoerd conform het Sport- en speelbeleid uit 2015.

ad E - Begraafplaatsen

De gemeentelijke begraafplaatsen worden op kwaliteitsniveau B/C onderhouden. Entrees of andere gezichtsbepalende plekken op een begraafplaats worden voor het onderdeel 'schoon' onderhouden op kwaliteitsniveau B. De basis voor het beheer en onderhoud is het Beleidsplan gemeentelijke begraafplaatsen Woerden 2020-2030. Op basis hiervan zijn de geldende verordeningen aangepast en wordt ingezet op een kostendekkende exploitatie van begraven. In het beleidsplan is tevens een aanpak beschreven hoe de gemeente in de toekomst wil omgaan met veranderende behoeften omtrent afscheid, herdenken en lijkbezorging.

7. Vastgoed

Gemeentelijk vastgoed

Uitgangspunt voor het onderhoud aan het gemeentelijk vastgoed is het meerjarenonderhoudsplan, gebaseerd op de NEN 2767. Het MJOP is in 2023 voor de periode 2023-2030 vastgesteld en wordt eenmaal per vier jaar herijkt. Het beleidsniveau voor de uitvoering van onderhoud is conditiescore 3 (wat overeenkomt met cijfer van ongeveer 6,5 op een schaal van 10). De jaarlijkse begrotingslast voor het uitvoeren van onderhoud bedraagt in 2026 plusminus 1.1 miljoen euro.

Programma	Jaarlijkse storting
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	84.650
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	186.666
3. Sociaal domein	63.288
4. Cultuur, economie en milieu	71.571
5. Sport en Onderwijs	555.036
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	75.339
8. Overhead	63.674
Eindtotaal:	1.100.224

Steeds wordt geprobeerd het meerjarenonderhoudsplan goedkoper uit te voeren door het voeren van scherpe onderhandelingen met aannemers. Het ligt echter in de lijn der verwachting dat onderhoudskosten zullen stijgen als gevolg van inflatie en conjuncturele invloeden. Daarnaast zijn of worden sommige gebouwen in de praktijk slechts in geringe mate onderhouden, omdat als gevolg van besluitvorming de verwachting bestaat dat deze gesloopt, gerenoveerd of verkocht worden.

PARAGRAAF 4 FINANCIERING

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

De financieringsparagraaf heeft als doel de raad te informeren over het beleid op het vlak van financiering/treasury en de daarmee samenhangende risico's.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

In 2001 is de wet Financiering decentrale overheden (wet Fido) in werking getreden. Decentrale overheden zijn verplicht een treasurystatuut op te stellen. De meest recente versie van ons treasurystatuut is vastgesteld op 4 januari 2024. Treasury wordt gedefinieerd als: het sturen en beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's. Het treasurystatuut heeft als doel om sturing te geven aan de treasuryfunctie en om binnen de wettelijke kaders de financiële risico's te beperken.

In de Wet Hof (Houdbare overheidsfinanciën) is opgenomen dat het Rijk en de medeoverheden een gelijkwaardige inspanningsplicht hebben om de begrotingseisen te respecteren. De gelijkwaardige inspanning wordt uitgedrukt in een macronorm voor het EMU-saldo van de medeoverheden gezamenlijk.

Gemeenten, provincies, waterschappen en openbare lichamen ingesteld op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen zijn verplicht tot deelname aan schatkistbankieren, wat inhoudt dat zij hun liquide middelen moeten aanhouden bij de schatkist van het Rijk. Verplicht schatkistbankieren voor decentrale overheden is ingesteld om de overheidsschuld terug te dringen. Het rekening-courantsaldo bij de Bank Nederlandse Gemeenten wordt afgeroomd ten gunste van de rekening-courant van het Rijk.

Het beleid is erop gericht de rentelasten zo veel als mogelijk te beperken door op het juiste moment leningen aan te trekken of gelden uit te zetten op basis van de treasuryprognose en de actuele renteontwikkeling.

3. Ontwikkelingen

Financieringspositie

Het geïnvesteerd vermogen, dat zijn de boekwaarden van alle geactiveerde investeringen (inclusief voorraden), bedraagt per 1 januari 2025 € 291 miljoen. Het schuldrestant van de aangetrokken langlopende geldleningen bedraagt per 1 januari 2025 € 181 miljoen en de stand van de eigen reserves en voorzieningen € 104 miljoen, exclusief verliesvoorziening.

Risicobeheer

Onder risico's wordt begrepen: rente-, krediet-, liquiditeits- en valutarisico's. Deze spelen in Woerden als volgt een rol:

- De te beheersen renterisico's op grond van de Wet Fido uiten zich concreet in de kasgeldlimiet en de renterisiconorm. Beide instrumenten beogen de renterisico's te begrenzen die verbonden zijn aan de korte en lange schuld. Deze worden in de volgende paragrafen nader toegelicht.
- Valutarisico's spelen geen rol. Transacties in vreemde valuta doen zich niet voor en de gemeente neemt alleen deel in het aandelenvermogen van twee (semi-)overheidsgerichte instellingen, namelijk Bank Nederlandse Gemeenten en Vitens. Dit aandelenbezit is echter niet gebaseerd op winsttoegmerk c.q. speculatieve doeleinden. Het risico van deze aandelen vinden wij verwaarloosbaar. De aandelen worden gewaardeerd tegen de historische kostprijs.
- De kredietrisico's zijn zeer gering. De risico's die voortvloeien uit een mogelijke waardedaling van de vorderingspositie ten gevolge van het (niet) tijdig kunnen nakomen van de verplichtingen door de tegenpartij (kredietrisico) worden in het Treasurystatuut geregeld conform de eisen die de Wet Fido stelt.

4. Kasgeldlimiet

De kasgeldlimiet is het maximumbedrag waarvoor kortlopende middelen mogen worden aangetrokken op de geldmarkt. Dit maximum bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal (lasten) met een minimum van € 300.000. De kasgeldlimiet wordt voor 2026 geraamd op € 17,2 miljoen.

In onderstaande tabel is informatie opgenomen over de verwachte kasgeldlimiet. Bij het structureel overschrijden van de kasgeldlimiet dienen maatregelen genomen te worden zoals het aantrekken van langlopende geldleningen en/of het beperken van het aangaan van de korte schuld.

Grondslag (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingsomvang (totale lasten excl. mutaties reserves)	203.155	199.058	195.392	194.768
Toegepaste kasgeldlimiet				
- in procenten	8,5	8,5	8,5	8,5
- in bedrag	17.268	16.920	16.608	16.555

5. Renterisiconorm

Het renterisico op de vaste schuld is de mate waarin het saldo van de rentelasten verandert door wijzigingen in het rentepercentage op leningen en uitzettingen met een oorspronkelijke rentetypische looptijd van een jaar of langer. Om dit risico te beperken, schrijft de wet voor dat herfinanciering jaarlijks maximaal 20% van het begrotingstotaal mag bedragen. Het doel van deze norm is om overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één jaar te voorkomen. Indien wordt afgeweken van de renterisiconorm kan ontheffing worden verleend. Als bij afwijkingen de toezichthouder wordt geïnformeerd en ontheffing wordt verkregen, handelt de gemeente rechtmatig. Afwijking van de renterisiconorm is niet aan de orde voor de gemeente Woerden.

Grondslag (bedragen x € 1.000)	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Begrotingsomvang (excl. mutaties reserves)	203.155	199.058	195.392	194.768
Toegepaste renterisiconorm				
- In procenten	20%	20%	20%	20%
- In bedrag, maximum	40.631	39.812	39.078	38.954
- In bedrag, minimum (wettelijk bepaald)	2.500	2.500	2.500	2.500
Renterisico				
- Renteherziening	0	0	0	0
- Aflossing	9.446	8.266	7.905	7.937
Renterisiconorm				
Toets renterisiconorm				
- Toegepaste renterisiconorm	40.631	39.812	39.078	38.954
- Begroot renterisico	9.446	8.266	7.905	7.937
Overschrijding renterisiconorm	€ 31.185	€ 31.546	€ 31.173	€ 31.017
Overschrijding renterisiconorm	0	0	0	0

6. Renteresultaat op treasury

Het BBV geeft als aanbeveling om in de financieringsparagraaf het renteresultaat op treasury op te nemen. Met onderstaand overzicht wordt gehoor gegeven aan deze aanbeveling.

	Begroting 2026	Werkelijk 2024	Begroting 2025
a1. externe rentelasten lange financiering	2.669	2.702	3.268
a2. externe rentelasten korte financiering	0	-797	-
a3. rente spaargelden	30	22	30
b. rentebaten	-4	-3	-129
totaal a+b	2.695	1.924	3.169
c1. rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	60	-59	-93
c2. rente projectfinanciering door te berekenen taakvelden	0	0	-
totaal c	60	-59	-93
Saldo door te berekenen externe rente (a+b+c)	2.755	1.866	3.076
d1. rente over reserves	0	0	-
d2. rente over voorzieningen	0	0	-
totaal d	0	0	-
e. aan taakvelden door te berekenen externe rente (a+b+c+d)	2.755	1.866	3.076
f. werkelijk aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	3.119	2.095	2.957
Renteresultaat op treasury (e-f)	-364	-229	119
Renteomslagpercentage	1,00%	1,50%	1,00%

7. Financieringsbehoefte en leningenportefeuille

Voor de bepaling van de financieringspositie zijn de financieringsbehoefte (geïnvesteed vermogen in de huidige en nieuwe vaste activa) en de financieringsmiddelen (opgenomen langlopende leningen, reserves en voorzieningen) van belang. Het verloop van de financieringspositie over de jaren 2024 tot en met 2029 is opgenomen in onderstaande tabel.

Financieringspositie per 31-12 (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Financieringsbehoefte						
Investerings	278.790	296.729	320.660	334.680	339.056	342.568
Financiële vaste activa	1.134	928	928	928	928	928
Voorraden (incl. grondexploitaties)	10.763	8.810	-2.989	-958	-4.791	-12.020
Totaal financieringsbehoefte (1)	290.687	306.467	318.599	334.650	335.193	331.476
Financieringsmiddelen						
Reserves	89.138	91.139	92.021	94.320	95.250	96.592
Voorzieningen	15.379	14.915	16.016	16.162	17.062	15.990
Opgenomen langlopende leningen	180.561	170.000	179.868	193.468	192.181	188.194
Totaal financieringsmiddelen (2)	285.078	276.054	287.905	303.950	304.493	300.776
Financieringssaldo (2-1)	-5.609	-30.413	-30.694	-30.700	-30.700	-30.700

De financieringsbehoefte van de gemeente wordt bepaald aan de hand van de liquiditeitsprognose. Op basis van de verwachte baten en lasten (kasstromen) wordt een schatting gemaakt van het verwachte liquiditeitsverloop. Voor een goede liquiditeitsplanning is vooral inzicht nodig in de financiële planning van grote projecten en investeringen. In onderstaande tabel is de verwachte ontwikkeling van de portefeuille aan langlopende leningen weergegeven.

Overzicht langlopende leningen (bedragen x € 1.000)	Jaarrekening 2024	Prognose 2025	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Beginstand per 1 januari	193.840	180.562	170.000	179.868	193.468	192.180
Nieuwe geldleningen	-	-	19.314	21.866	6.617	3.950
Aflossingen	13.279	10.562	9.446	8.266	7.905	7.937
Eindstand per 31 december	180.562	170.000	179.868	193.468	192.180	188.193

Het verloop van het saldo van de langlopende geldleningen van de laatste 10 jaar en de hieraan gekoppelde gemiddelde rentepercentages zijn in onderstaande tabel opgenomen:

Datum	saldo langlopende leningen (x € 1.000)	gemiddelde rente	omslagperc.
1-1-2015	97.159	3,16%	3,75%
1-1-2016	88.418	3,52%	3,75%
1-1-2017	89.656	3,51%	3,75%
1-1-2018	94.872	3,22%	3,22%
1-1-2019	142.832	2,17%	2,20%
1-1-2020	146.826	2,04%	2,00%
1-1-2021	162.653	1,78%	2,00%
1-1-2022	166.594	1,44%	1,50%
1-1-2023	173.020	1,31%	1,50%
1-1-2024	193.840	1,47%	1,50%
1-1-2025	180.561	1,42%	1,00%
1-1-2026	170.000	1,42%	1,00%

De afgesloten leningen van de laatste tien jaar zijn in onderstaande tabel opgenomen:

jaar	bedrag (x € 1.000)	rente
2014	10.000	2,06%
2014	10.000	1,61%
2016	10.000	0,75%
2017	15.000	1,47%
2018	10.000	-0,33%
2018	15.000	1,31%
2018	2.119	0%
2018	30.000	1,41%
2019	25.000	0,69%
2020	30.000	0,72%
2021	17.000	0,45%
2022	28.000	1,03%
2022	35.000	2,50%
2023	-	-
2024	-	-
2025	-	-
2026	-	-

8. Uitgangspunten

In de meerjarenbegroting 2026-2029 is rekening gehouden met de volgende rentepercentages:

- Rente-omslagpercentage 1,00 %
- Rente nieuwe investeringen 3,00 %
- Rente grondbedrijf 1,00 %

De netto-rentelasten die de gemeente verschuldigd is voor de aangetrokken geldleningen worden via het rente-omslagpercentage verdeeld over de programma's. De toerekening vindt plaats op basis van de boekwaarde van de Materiële Vaste Activa. De rente wordt berekend vanaf 1 januari van het boekwaarde volgend op de betreffende investering.

9. Verwachting

Prognoses over de rente hebben doorgaans een min of meer “glazenbol” niveau. Dit gegeven wordt nog versterkt door de vele onzekerheden in de geopolitiek. De rente op de geld- en kapitaalmarkt is het afgelopen twee jaar gestegen, na een relatief lange periode van historisch lage rente. De komende jaren verwachten wij dat de rente stabiel blijft op het huidige niveau. Voor nieuwe geldleningen gaan we in de begroting uit van 3,0% rente, gebaseerd op de gemiddelde rentepercentages bij verschillende looptijden gedurende de eerste drie maanden van 2025.

PARAGRAAF 5 BEDRIJFSVOERING

Wat is het doel van deze paragraaf?

Bedrijfsvoering draait om de vraag: hoe sturen en beheersen we de organisatie om de geplande resultaten effectief en efficiënt te realiseren? Ook voor de ambities in deze begroting is een goeie bedrijfsvoering onontbeerlijk. Deze paragraaf geeft daarom inzicht in de belangrijkste ontwikkelingen, te behalen resultaten en activiteiten voor de gemeentelijke bedrijfsvoering.

Hieronder volgt eerst een stuk over de organisatieontwikkeling. Vervolgens komen de ontwikkelingen rondom informatiebeleid, juridische zaken en rechtmatigheid aan bod, evenals de laatste stand van zaken rondom DVO/UVO en personeel en overheid.

Organisatieontwikkeling en bestuursopdracht

Inleiding

In maart 2024 is het programma 'organisatieontwikkeling' gestart. De in 2024 aan de raad gepresenteerde strategie, met daarin de doelen voor de komende vier jaar, schetst een beeld van de gewenste organisatie in 2028. Met activiteiten en projecten geven we vorm aan deze verandering.

Visie en kernwaarden

De visie van de organisatie luidt: "Met passie en plezier werken we voor onze samenleving. Een samenleving waar mensen zich betrokken en gehoord voelen. We zijn wendbaar en maken verbinding met onze gemeenten en het Groene Hart. We maken duidelijke keuzes. We werken vanuit onze talenten en deskundigheid en benutten dit door samen te werken. Zo zijn we een voorspelbare, open en betrouwbare partner."

De verbondenheid met de lokale samenleving, het (groene) hart, is in onze slogan opgenomen: "Verbonden met het hart".

We werken in de organisatie vanuit vier kernwaarden. Deze zijn:

- Eigenaarschap
- Vertrouwen
- Samenspel
- Voortdurend leren & verbeteren

ORGANISATIEDOELEN 2028

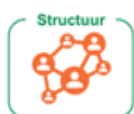
Strategie

Eén integrale visie op de lokale samenlevingen die richting geeft aan strategische keuzes, over collegeperiodes heen.

Cultuur

Een organisatie waarin de kernwaarden centraal staan, met een sterke focus op samenwerking, verantwoordelijkheid en werkplezier.

Structuur

Een logische, navolgbare organisatiestructuur met integraal management, meer aandacht voor medewerkers en oog voor samenwerken.

Mensen & middelen

Medewerkers hebben de ruimte en middelen om hun vakmanschap uit te oefenen, zich te ontwikkelen en in te spelen op veranderende behoeften. Onze systemen en personeelsmanagement is hierop ingericht.

Processen

Een continue verbetercultuur (PDCA) zodat processen efficiënter, voorspelbaarder en beter overdraagbaar worden.

Sturing & KPI's

Heldere rolverdeling en resultaatgerichte sturing, waarbij data en doelstellingen de basis vormen voor continue verbetering en gefundeerde besluitvorming.

Wat gaan we in 2026 doen?

Op 1 januari 2026 werken we in de nieuwe organisatiestructuur. In de nieuwe structuur is meer aandacht voor medewerkers; het aantal teams en leidinggevendenden groeit. We werken met vier domeinen: Samenleving, Publiek & Veiligheid, Fysieke Leefomgeving en Bedrijfsvoering. De nieuwe structuur is zo ontworpen dat er een logisch en samenhangend geheel ontstaat, waarbij er uitgangspunten en criteria zijn vastgelegd.

In 2026 gaan we verder met het verbeteren en vastleggen van processen. In 2025 is de strategie en hulpstructuur voor de vier domeinen vastgelegd. Vanuit deze basis kunnen de domeinen in het juiste tempo werken aan het in control komen

In 2026 maken we gebruik van team- en domeinplannen. Deze plannen zijn in een gelijk format en strategisch kader uitgewerkt, zodat er meer cohesie ontstaat in ons strategische denken en werken. De plannen vergroot de (resultaatgerichte) sturing van directie en leidinggevendenden. Voor medewerkers is het een kans om mee te denken over de strategische koers van het team en domein én de samenhang met de koers van de organisatie.

Op 1 januari 2026 maken we gebruik van het nieuwe personeelsinformatiesysteem. Ook is het nieuwe functiewaarderingssysteem HR21 momenteel in ontwikkeling. De formele invoering is verschoven naar juni 2026. Eventuele salarismwijzigingen die voortkomen uit het nieuwe systeem gaan, met terugwerkende kracht, vanaf 1 januari 2026 gelden.

Op 1 januari 2026 werkt de organisatie met een nieuwe samenwerkingsovereenkomst voor Woerden en Oudewater. De taken zijn vastgelegd in het samenwerkingshandvest. De twee gemeentesecretarissen gaan gezamenlijk optreden als opdrachtgever en zetten één gezamenlijke opdracht uit aan de organisatie.

De Groene Hart Academie is het online leer- en ontwikkelplatform met een bibliotheek van (online) trainingen, e-books, micro learnings en video's op allerlei verschillende gebieden. In 2026 willen we de strategie en doelstellingen voor de Academie opnieuw bepalen, zodat dit platform zich verder kan ontwikkelen naar de behoeften van medewerkers.

Informatiebeleid

Informatiebeleid 2026

ICT is onmisbaar voor het functioneren van de gemeente. Onze bedrijfsprocessen zijn in toenemende mate afhankelijk van digitale middelen. Daarbij zoeken we voortdurend naar een balans tussen gebruiksvriendelijkheid en een hoge mate van informatiebeveiliging. Ook onze inwoners en ondernemers verwachten betrouwbare, toegankelijke en veilige digitale dienstverlening.

De ontwikkeling naar een informatiesamenleving biedt kansen én uitdagingen. Digitale technologie maakt het enerzijds mogelijk om onze bedrijfsvoering en dienstverlening te verbeteren. Tegelijkertijd vraagt dit om goede randvoorwaarden op het gebied van veiligheid, privacy en tegenwoordig in toenemende mate autonomie. In deze context is het zeer belangrijk dat de Rijksoverheid, provincies, gemeenten, waterschappen en publieke dienstverleners in 2025 met een gezamenlijk Nederlandse Digitalisering Strategie (NDS) zijn gekomen. Afgesproken in de NDS is dat we gezamenlijk gaan werken aan zes met elkaar samenhangende prioriteiten om daarop te versnellen.

Deze prioriteiten zijn (in willekeurige volgorde):

- Cloud: het verkennen van een gezamenlijke soevereine cloud;
- Datagedreven werken via een federatief stelsel met bindende afspraken en standaarden;
- Artificial intelligence inzetten om maatschappelijke problemen op te lossen, bedrijfsvoering en onze dienstverlening te verbeteren;
- De overheid stelt de burgers en ondernemers centraal in (digitale) dienstverlening;
- Versterking van onze digitale weerbaarheid en autonomie van de overheid;
- Digitaal vakmanschap en een moderne werkomgeving.

Deze prioriteiten sluiten perfect aan bij het transitieprogramma van de VNG, common ground, voor een gezamenlijke, moderne informatievoorziening. In 2026 is onze ambitie om bij dit programma actiever aan

te sluiten. Zo profiteren we van de ervaring van de koplopergemeenten, terwijl we in ons eigen tempo kunnen aansluiten.

Ook kijken wij, na onze pilots met AI in 2025, met andere gemeenten hoe en op welke wijze we in 2026 onze dienstverlening en bedrijfsvoering met artificial intelligence duurzaam kunnen verbeteren.

Verder blijven wij inzetten op datagedreven werken. We zetten data in om maatschappelijke en ruimtelijke vraagstukken inzichtelijk te maken. Dit doen we via dashboards, rapportages en geografische kaarten. Voor het sociaal domein wordt dit al breed toegepast; steeds vaker gebruiken we deze inzichten ook voor bedrijfsvoering en organisatieontwikkeling.

Informatiebeveiliging en privacy

De verwevenheid van ICT in al onze processen maakt informatiebeveiliging cruciaal. De Europese richtlijn **NIS2**, die in Nederland wordt omgezet in de cyberbeveiligingswet, is uitgesteld tot 2026. Deze wet zal aanzienlijke gevolgen hebben voor gemeenten. De richtlijn verplicht ons om hogere beveiligingsnormen na te leven, ook op terreinen die tot nu toe minder aandacht kregen, zoals technische automatisering (bijv. verkeersregelinstallaties en brugbediening). Daarnaast worden er strengere eisen gesteld aan de beveiliging van uitbestede taken en ketensamenwerkingen. Ook wordt de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) wettelijk verplicht en zullen we moeten toewerken naar een hoger volwassenheidsniveau.

Ons **Gemeentelijk Informatiebeveiligingsbeleid** vormt hierbij het kader. De BIO en de tien bestuurlijke principes zijn leidend. Jaarlijks leggen we via **ENSIA** verantwoording af over de stand van de informatiebeveiliging. Hierbij wordt nadrukkelijk ingezet op security by design, zodat veiligheid al vanaf het ontwerp van processen en applicaties wordt meegenomen.

Naast beveiliging staat privacy onverminderd centraal. De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en de Wet politiegegevens (Wpg) vormen hiervoor het kader. We werken vanuit Privacy by Design, stellen strenge eisen aan leveranciers en sluiten verwerkersovereenkomsten. Bij processen met een hoog privacyrisico werken we intensief samen met de verantwoordelijke afdelingen om risico's te beperken. Privacy is niet alleen een verantwoordelijkheid van de specialisten, maar van de hele organisatie. Daarom blijven we medewerkers bewustmaken via communicatieacties en campagnes.

Juridische zaken

Eén van de taken in het domein Bedrijfsvoering is het bevorderen en bewaken van de juridische kwaliteit van onze dienstverlening. We willen een betrouwbare overheid zijn voor onze inwoners, bedrijven en organisatie door als gemeente rechtmatig, rechtvaardig en behoorlijk te handelen.

Hoofdtaken binnen het juridisch werkveld zijn:

- Juridische advisering aan college, bestuur en de ambtelijke organisatie
- Waarborgen van de juridische kwaliteit en risicomanagement
- Behartigen van de juridische belangen van de gemeente, met oog voor inwoners, organisaties en ondernemers
- Beperken of voorkomen van schade maar procederen waar nodig
- Tijdige, rechtmatige en procedureel zorgvuldige afhandeling van bezwaarschriften
- Het (adviseren bij) voeren van procedures in (hoger) beroep
- Tijdige bekendmaking van regelgeving
- Kwaliteitscontrole van bestuurlijke besluitvormingsstukken
- Coördinatie en advisering bij klachten

Ontwikkelingen:

1. Het bezwaarproces zo efficiënt mogelijk in blijven richten om een tijdige en zorgvuldige afhandeling van bezwaren te realiseren. Het bezwaarproces wordt stap voor stap geanalyseerd, met als doel te beoordelen of de inrichting efficiënter, klantgerichter en effectiever kan worden vormgegeven.
2. Daar waar mogelijk blijven inzetten van alternatieve wijzen van geschilbeslechting zoals (pre-) mediation en/of informele gesprekken om bezwaren en of onduidelijkheid weg te nemen. In dit

kader wordt er een pre-mediatorbeleid/handleiding opgesteld, dat als handvat moet dienen bij de beoordeling of een zaak zich voor pre-mediator zou kunnen lenen en hoe dit proces verder verloopt.

3. Door gebrek aan capaciteit en verschillende nieuwe taken die op de gemeente afkomen is er achterstand op het gebied van juridische kwaliteitszorg. Dit betreft actualisering van, anticipatie op en implementatie van wet- en regelgeving. We spannen ons in om de juridische kwaliteitszorg te borgen in de algehele kwaliteitszorg van (werk)processen en in de voorbereiding en uitvoering van besluiten. Dit gaan we doen door het organiseren (via de Groene Hart Academie) van juridische trainingen en kennissessies. Bijvoorbeeld om het bestuurlijke besluitvormingsproces te verbeteren en de juridische kwaliteit binnen het sociaal domein te vergroten. Het doel is om het juridisch bewustzijn van de organisatie te bevorderen en inzicht in juridische risico's te verbeteren. Ook zullen we in verband met de organisatieontwikkeling verschillende (werk)processen en (interne) regelingen aan moeten passen.

Rechtmatigheid

Het primaire doel van de verbijzonderde interne controle auditors (hierna VIC) is om inzicht te krijgen in de kwaliteit van de bedrijfsvoering binnen de ambtelijke organisatie. Dit vanuit een accountantsperspectief. Indien nodig geeft de VIC aanbevelingen om de kwaliteit van de processen te verhogen en de kans op fouten en fraude te mitigeren.

De VIC voert ook de controles uit met betrekking tot de rechtmatigheidsverantwoording en rapporteert het oordeel middels de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening. De controlerend accountant geeft een oordeel over de getrouwheid van de rechtmatigheidsverantwoording.

De VIC is een continu intern controleproces. Zowel qua inhoud als aanpak (jaarplanning) wordt afstemming gezocht met de controlewerkzaamheden van de controlerend accountant. Per verslagjaar worden afspraken gemaakt met de controlerend accountant (ETL) voor een zo constructief en efficiënt mogelijke samenwerking. De interne controles liggen in lijn met de materialiteit en rapporteringstoleranties welke de controlerend accountant hanteert. De VIC voert verbijzonderde interne controles uit op basis van een jaarlijks geactualiseerd VIC-plan. In samenspraak met de accountant is de scope van de financiële processen bepaald. Deze scope bestaat uit materiële en risicovolle processen. De VIC is onafhankelijk in staat om een oordeel te geven over de interne beheersing van de ambtelijke organisatie. De VIC is voornamelijk gericht op het controleren van de rechtmatigheid maar om aan te sluiten op de accountantscontrole worden getrouwheidsaspecten ook meegenomen in de interne controles.

De bevindingen en aanbevelingen van de interne controles worden teruggekoppeld aan de ambtelijke organisatie. De voortgang van de opvolging van de aanbevelingen van de VIC en van de accountant wordt meerdere keren per jaar gemonitord binnen de ambtelijke organisatie door middel van de auditmonitor. Elk half jaar rapporteert de VIC de bevindingen van de controles en de auditmonitor via de VIC-rapportage. Deze rapportages worden, om transparant te zijn, ook besproken met de Auditcommissie.

DVO en UVO met gemeente Oudewater

Op 1 januari 2026 zal de organisatie met de nieuwe samenwerkingsovereenkomst werken voor Woerden en Oudewater. Centraal daarin staat één gezamenlijke opdracht aan de organisatie, waarmee dubbele aansturing wordt voorkomen en de beschikbare ambtelijke capaciteit beter aansluit bij de bestuurlijke prioriteiten. Ook wordt de rolverdeling tussen eigenaar, opdrachtgever en opdrachtnemer helder vastgelegd, zodat sturing, uitvoering en verantwoording logisch en voorspelbaar verlopen.

De samenwerking biedt ruimte voor zowel maatwerk als uniformiteit, met als uitgangspunt dat uitvoering altijd zo praktisch en eenvoudig mogelijk moet zijn. De borging vindt plaats via de ONS-desk (Onze Nieuwe Samenwerking-desk), die coördineert, faciliteert en de schakel vormt tussen bestuur en organisatie.

In onderstaande tabel staan de bedragen die in 2026 gemoeid zijn met de samenwerking met de gemeente Oudewater.

Omschrijving	Bedrag (x € 1.000)
Te ontvangen van de gemeente Oudewater:	
DVO - Basis dienstverlening	4.863
DVO - Meerwerk	1.653
DVO - Berekende bijdrage overhead	1.166
DVO - Aanvullende dienstverlening	702
Totaal te ontvangen van de gemeente Oudewater (excl. BTW)	8.385

Personeel en overhead

Gemeenten lichten de effecten van beleid toe door een vaste set beleidsindicatoren op te nemen in de begroting en de jaarrekening. Dit is voorgeschreven in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV). Een deel van deze indicatoren is afkomstig uit <http://waarstaatjegemeente.nl> (-> product -> BBV). De overige indicatoren moeten uit eigen gegevens of de eigen begroting worden overgenomen, omdat hiervoor geen landelijke bron beschikbaar is. Deze indicatoren worden dus niet ontsloten via waarstaatjegemeente.nl. De indicatoren zijn in de programmaverantwoording vermeld onder programma 1. Het betreft:

- Formatie
- Bezetting
- Apparaatskosten
- Externe inhuur
- Overheadkosten

Formatie/bezetting

De formatie van het ambtelijk apparaat voor het begrotingsjaar betreft het aantal fte's op peildatum dat is ingevuld met een vaste of tijdelijke aanstelling plus de nog in te vullen vacatures. Eén fte is het equivalent van een 36-urige werkweek. Het aantal fte's in het overzicht is exclusief de formatie van het college, de griffie, de raad, het RHC (Regionaal Historisch Centrum), het RBL (Regionaal Bureau Leerplicht) en Inkoop & Monitorring Utrecht West (IMUW).

Externe inhuur

Uitgangspunt is dat er beperkt kosten voor inhuur externen worden begroot. Externe inhuur is begroot op plekken waar het werkaanbod kan fluctueren, zoals in het sociaal domein (aanvragen) of burgerzaken (balie). Verreweg de meeste kosten voor externe inhuur worden uitgegeven in de projectenorganisatie. De projecten (ruimtelijke ontwikkeling en openbare ruimte) worden deels door eigen mensen uitgevoerd en deels door externe inhuur. In de begroting van de projecten worden de uren voor eigen mensen en externe inhuur meegenomen in de VAT-kosten. Overige externe inhuur wordt betaald uit de reguliere loonsom, bijvoorbeeld bij vacatures die op korte termijn ingevuld moeten worden met een externe. Daarnaast maken we, waar mogelijk, gebruik van externe financieringsbronnen, zoals bijdragen van andere overheden of subsidieregelingen.

We kijken kritisch naar de inzet van externe inhuur. Er wordt onderzocht waar het mogelijk is om van inhuur naar vast overgegaan kan worden, indien sprake is van langdurige formatie behoefte. In dit kader is in september 2024 het project 'Grip op Inhuur' van start gegaan, gericht op het behalen van het gewenste normpercentage voor inhuur.

Als eerste stap richting de versterkte grip op inhuur is in maart 2025 een tijdelijke werkwijze voor externe inhuur ingesteld. Het is een instrument waarmee we bewuster aanvragen beoordelen, juridisch

zorgvuldiger opereren en gedragsverandering stimuleren. De werkwijze is bedoeld om vooralsnog richting en sturing te geven aan inhuur in afwachting van structureel beleid. De kernprincipes: elke aanvraag en verlenging doorloopt een afwegingskader, wordt getoetst op noodzaak en juridische houdbaarheid, en is geborgd in een eenduidig proces via JOIN en Flextender.

Toerekening personeelskosten aan beleidsprogramma's

Per medewerker wordt op begrotingsbasis bepaald voor welke taakvelden hij/zij werkzaam is. Ook wordt in deze verdeling rekening gehouden met uren die toegerekend kunnen worden aan bijvoorbeeld kostenverhaal, grondexploitaties of investeringsprojecten. De werkelijke salariskosten per team worden op basis van deze verdeling toegerekend aan de verschillende beleidsprogramma's / taakvelden.

	2025	2025	2026	2027	2028
	Initieel	Gewijzigd			
Fte's (peildatum 1 januari)	496	524	527	527	527
Ziekteverzuim (v.a. 2024 streefwaarde)	5,8%	5,8%	5,8%	5,8%	5,8%
Personeelslasten (x € 1.000)	44.996	48.171	49.975	49.975	49.975
Lasten inhuur (x € 1.000)	2.511	2.511	2.222	2.222	2.222
Aantal inwoners Woerden (peildatum 1 januari) *)	53.730	53.730	53.976	53.976	53.976
Aantal inwoners Oudewater (peildatum 1 januari) *)	10.220	10.220	10.355	10.355	10.355
Totaal aantal inwoners	63.950	63.950	64.331	64.331	64.331
Aantal fte's per 1000 inwoners	7,8	8,1	8,2	8,2	8,2

*) Het CBS levert de cijfers aangaande de ontwikkeling van inwonersaantallen voor gemeenten. Er zijn geen meerjarige prognoses beschikbaar.

Communicatie

Communicatie door de gemeente moet helpen om maatschappelijke opgaven te realiseren. Wij brengen inwoners, ondernemers, organisaties en de gemeente met elkaar in verbinding. Zodat de Woerdenaren gehoord en gezien worden, weten wat er in de gemeente speelt en waar zij met hun vragen of ideeën terecht kunnen. De gemeentelijke communicatieadviseurs doet dit door inwoners via verschillende communicatiekanalen te informeren en contact te houden met de samenleving en actief te volgen wat er in de omgeving speelt. Maar ook door bij te dragen aan het versterken van het communicatief vermogen van de organisatie. Bij crises en ingrijpende gebeurtenissen in de samenleving, zorgt het team met de bestuurders voor gerichte betekenisvolle uitingen van steun of duiding.

Sinds 2025 werken we volgens de methodiek 'Communiceren met focus'. Hierin staan de maatschappelijke opgave, de behoeften vanuit de samenleving en de impact die communicatie al dan niet kan maken centraal bij het bepalen van de communicatieve prioriteiten. Dit vraagt om een vernieuwde werkwijze. Zowel in team communicatie als in de organisatie. In 2026 zetten we deze ontwikkeling voort.

Daarnaast blijven we ons inzetten voor duidelijke communicatie. Dat doen we onder andere door veel verstuurde brieven te herschrijven en collega's te helpen om zelf duidelijk te communiceren. We onderzoeken de mogelijkheden die kunstmatige intelligentie (AI) daarin kan spelen. Met gerichte arbeidsmarktcommunicatie dragen we bij aan het aantrekken en behouden van nieuwe medewerkers. Tot slot leveren we met interne communicatie een bijdrage aan de organisatieontwikkeling.

PARAGRAAF 6 VERBONDEN PARTIJEN

Wat is het doel van deze paragraaf?

Een gemeente kan in principe zelf bepalen hoe een bepaalde taak wordt uitgevoerd. De gemeente kan er bijvoorbeeld voor kiezen de uitvoering zelf ter hand te nemen of de uitvoering te regelen (via een gemeenschappelijke regeling) met een aantal regiogemeenten gezamenlijk. Kernvragen blijven steeds of de doelstellingen van het uitvoerende orgaan corresponderen met die van de gemeente en of de doelstellingen van de gemeente gerealiseerd worden.

Vanwege de bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en mogelijke risico's is het gewenst dat in de begroting aandacht wordt besteed aan rechtspersonen waarmee de gemeente een band heeft. Deze paragraaf geeft dan ook per verbonden partij informatie over die partij en over de doelstelling van het gemeentebestuur die via de verbonden partij wordt gerealiseerd.

Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) geeft als definitie van een verbonden partij: "Een verbonden partij is een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en een financieel belang heeft".

Bestuurlijk belang is zeggenschap, hetzij op basis van vertegenwoordiging in het bestuur hetzij uit hoofde van stemrecht. Er is sprake van een verbonden partij als een wethouder, raadslid of ambtenaar van de gemeente namens de gemeente in het bestuur van de partij plaatsneemt, of namens de gemeente stemt. Bij alleen een benoemingsrecht of een voordrachtsrecht – wanneer de gemeente een bestuurder of commissaris in de organisatie mag benoemen of voordragen – is er strikt genomen geen sprake van een verbonden partij. Gemeenten maken vaak van een dergelijk recht gebruik om ervoor te zorgen dat er goede bestuurders in het bestuur van de partij terechtkomen. Ook een stichting waarin bijvoorbeeld de wethouder cultuur op persoonlijke titel als bestuurder plaatsneemt – en dus niet de gemeente vertegenwoordigt – is volgens deze definitie geen verbonden partij.

Een financieel belang is een aan de verbonden partij ter beschikking gesteld bedrag dat niet verhaalbaar is indien de verbonden partij failliet gaat, of een bedrag waarvoor aansprakelijkheid bestaat indien de verbonden partij haar verplichtingen niet nakomt. Dit betekent dat wanneer een verbonden partij failliet gaat, de deelnemers in deze verbonden partij, dus ook de gemeente Woerden, voor extra kosten komen te staan. Uit bovenstaande blijkt dus ook dat bij leningen en garantstellingen geen sprake is van een verbonden partij: de gemeente houdt juridisch verhaal als de partij failliet gaat. Ook bij exploitatiesubsidies is geen sprake van een verbonden partij: het gaat om overdrachten (subsidiën).

Met deze paragraaf voldoen wij aan onze wettelijke plicht (BBV) om per verbonden partij inzicht te geven in de volgende onderwerpen:

- de beleidsvoornemens van de verbonden partij
- de beleidslijnen met betrekking tot relevante beheersmatige aspecten
- onze visie op de verbonden partij in relatie tot de realisatie van de doelstellingen in onze programmabegroting
- naam en vestigingsplaats, het openbaar belang dat op deze wijze wordt behartigd, veranderingen die zich hebben voorgedaan gedurende het begrotingsjaar, het eigen vermogen en het vreemd vermogen van de verbonden partij aan begin en einde van het begrotingsjaar, het financiële resultaat van de verbonden partij

Aanvullend hierop, op grond van de Financiële verordening Woerden, staat in deze paragraaf informatie over beëindigde, nieuwe, en gewijzigde bestaande verbonden partijen en eventuele problemen bij verbonden partijen.

De kaders voor de verbonden partijen zijn vastgesteld in de nota Verbonden partijen.

De verbonden partijen waarin de gemeente Woerden bestuurlijke en financiële belangen heeft, worden hierna een voor een volgens hetzelfde stramien toegelicht.

Gemeenschappelijke regelingen

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

Vestigingplaats	Utrecht
Doel	Doel van deze regeling is het door de Veiligheidsregio Utrecht realiseren van een gelijkwaardig kwaliteitsniveau van de beheersing van rampen en crises in de Utrechtse gemeenten, waaronder het (verplicht) organiseren van brandweezorg op regionaal niveau. De gemeentelijke organisaties zijn verantwoordelijk voor een aantal crisisbeheersingsprocessen zoals: crisiscommunicatie, publieke zorg en nazorg. Geen enkele gemeentelijke organisatie is in staat om deze taken geheel op eigen kracht te vervullen. Regionale samenwerking en bundeling van ambtelijke capaciteit is absoluut noodzakelijk.
Programma	1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
Deelnemende partijen	De 26 Utrechtse gemeenten: Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: bestuurskracht (beleidsrijke regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester V.J.H. Molkenboer Plv. lid : wethouder A. Noorthoek
Bestuurlijk belang	Veiligheid houdt zich niet aan gemeentegrenzen. Bestuurlijke afspraken over prioriteiten en inzet worden op regionaal niveau gemaakt via de Veiligheidsregio Utrecht of het Regionaal Veiligheidscollege.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Eenduidige en efficiënte inrichting van de brandweer Eenduidige aanpak van rampen en crises Eenduidige aanpak brandweezorg
Financiële bijdrage	Jaarrekening 2024: € 3.386.000 Begroting 2025: € 3.645.000 Begroting 2026: € 3.871.000 De bijdrage aan de VRU staat voor 90% geraamd bij taakveld 1.1 crisisbeheersing en voor 10% bij taakveld 8.3 wonen en bouwen.

De VRU heeft de risico's in de regio in beeld en vastgelegd in het risicoprofiel. De informatie wordt met in- en externe partners gedeeld via:

- regionaal risicoprofiel;
 - provinciale risicokaart;
 - brandrisicoprofiel;
 - (Gemeentelijke) Integrale Veiligheidsplannen.
- De VRU adviseert het bevoegd gezag om onveilige situaties te voorkomen en/of te beperken, met betrekking tot:
 - ruimtelijke ordening & externe veiligheid (incl. overstromingsrisico's);
 - bouwen;
 - brandveilig gebruik van gebouwen en bouwwerken;
 - milieu;
 - evenementen.
 - De VRU houdt risicogericht toezicht op (brand)veiligheid in bestaande bouw en bij evenementen en adviseert het bevoegd gezag over te nemen maatregelen.
 - De VRU wil met stimulerende preventie de zelfredzaamheid van burgers en bedrijven vergroten.
 - De VRU zorgt voor goed voorbereide en opgeleide brandweermensen die de beschikking hebben over voldoende materieel en materiaal voor de uitvoering van hun taak.
 - De VRU onderhoudt een aantal specialismen waaronder waterongevallen, rietkapbrandbestrijding, natuurbrandbestrijding en technische hulpverlening.
 - Op het gebied van Bevolkingszorg beheert de VRU de regionale piketten.
 - De VRU zorgt er voor dat piketfunctionarissen uitgebreid opgeleid, geoefend en getraind worden.
 - De VRU adviseert de gemeenten over de optimale inrichting van hun crisisorganisatie.
 - De VRU volgt met het veiligheidsinformatiecentrum (VIC) de ontwikkelingen van risico's in onze regio, die mogelijk kunnen uitgroeien tot een ramp of crisis.
 - De VRU coördineert en organiseert geneeskundige hulp aan slachtoffers bij een ramp of crisis. In de voorbereidende fase valt hieronder ook het op geneeskundig vlak adviseren bij evenementen.
 - De VRU adviseert het openbaar bestuur en organisaties die een rol hebben in geneeskundige hulpverlening over te nemen maatregelen.
 - De VRU organiseert crisisoefeningen met zorgverleners, brandweer, gemeenten en politie zodat de hulpverlening goed op elkaar aansluit.
 - De VRU stelt de wettelijke verplichte incidentbestrijdingsplannen op of actualiseert deze.
 - De VRU evalueert GRIP-incidenten conform het evaluatiebeleid van de VRU.
 - De VRU beschikt over actuele aanvals- en/of bereikbaarheidskaarten voor risicovolle en kwetsbare objecten.
 - De VRU draagt zorg voor de continuïteit van de meldkamerfunctie in aanloop naar de samenvoeging, onder meer door harmonisatie van de meldkamerprocessen.
 - De VRU voert een aantal taken op het gebied van onderhoud en exploitatie van de brandweerkazernes uit. De pakketten operationeel onderhoud, schoonmaak en ARBO & veiligheid neemt de gemeente af bij de VRU.

Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen	Het jaar 2024 sluit met een positief resultaat voor bestemming van € 7,3 miljoen (circa 5% van de begroting). Dit incidentele resultaat wordt voor het belangrijkste deel veroorzaakt door: • de hogere overheadvergoeding voor de tijdelijke taken die op verzoek van het Rijk en gemeenten zijn opgepakt in de crisishulpverlening (€ 2,3 miljoen) • lagere personeelskosten, onder andere door de uitwerking van de CAO 2024/2025 (€ 1,6 miljoen) • het langer openstaan van vacatures als gevolg van de krappe arbeidsmarkt (€ 1,2 miljoen).
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 28.319.000 Einde boekjaar: € 34.600.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 49.831.000 Einde boekjaar: € 55.858.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 8.282.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 7.288.000
Risico's	Het grootste risico betreft het zich voordoen van grote rampen en calamiteiten in een regiogemeente, waardoor er een financieel risico ontstaat voor het bekostigen van de bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling VRU.

Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard (RHC)

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Uitvoering Archiefwetgeving en het beheer van historische archieven en collecties en beschikbaarstelling ervan aan burgers en organisatie. Op grond van de Archiefwet-1995 moeten besturen van overheden ervoor zorgdragen dat hun archieven in goede en geordende en toegankelijke staat verkeren. Verder is het RHC belast met het wettelijk toezicht op het gemeentelijk beheer van nog niet overgebrachte archieven.
Programma	4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	Gemeenten Bodegraven-Reeuwijk, Lopik, Montfoort, Oudewater, Woerden en IJsselstein, en het Hoogheemraadschap De Stichtse Rijnlanden.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling Type regeling: Collegeregeling

	Vooraf gericht op: Uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : burgemeester Monique Bensen-Lemmers Plv. lid : wethouder M. Pennarts-Pouw
Bestuurlijk belang	De bestuurlijke verantwoordelijkheid voor de overgebrachte archieven ligt sinds 2006 bij het bestuur van de Gemeenschappelijke regeling RHC .
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Bovengenoemde taken (zie achter Doel) vloeien voort uit de Archiefwet. Deze wet verplicht overheidsinstellingen om de archieven in goede, geordende en toegankelijke staat te bewaren. Daarnaast verplicht de Archiefwet overheidsinstellingen om archieven die ouder zijn dan 20 jaar en voor blijvende bewaring in aanmerking komen, toegankelijk te maken voor het publiek. Hierbij verandert de status van deze archieven in principe naar openbaar en zijn ze voor iedereen kosteloos te raadplegen.
Financiële bijdrage	Begroting 2024 : € 310.000 Jaarrekening 2024: € 285.941 Begroting 2026 : € 356.830 De kosten salarissen en kantoorbenodigdheden 2026: 54.000 (inwoners) x 5,2570 (bijdrage per inwoner) = € 283.879. De kosten voor het archiefdepot 2026: 2.095 meter x 34,82 (meterprijs) = € 72.951 . De compensatieregeling 2018-2027 die destijds bij het akkoord over de renovatie/uitbreiding van het RHC (Stadhuis Woerden) voor tien jaar voor drie gemeenten met een eigen archiefbewaarplaats gold, is in 2023 voor het resterende deel verrekend. Per 2024 is deze dus komen te vervallen. Door het RHC wordt btw in rekening gebracht. Deze kan via het BTW compensatiefonds worden teruggevorderd. Voor 2026 bedraagt dit € 25.176.
Belang van Woerden	Doel van het RHC is in het samenwerkingsgebied: uitvoering geven aan de Archiefwet en het vervullen van de functie van regionaal kennis- en informatiecentrum op het gebied van de lokale en regionale geschiedenis door het opbouwen en beheren van een zo breed mogelijke collectie (regionaal) historische bronnen en deze op een zo actief mogelijke wijze dienstbaar maken voor een breed publiek.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen	De begroting voor 2026 ligt in lijn met de meerjarenraming. De begrote kosten zijn noodzakelijk voor de uitvoering van wettelijke taken. Al bij een eerdere bezuinigingsronde is de uitvoering van andere (zogenoemde bovenwettelijke) werkzaamheden in het cultuur-historische veld geschrapt om zo met de bestaande personeelsformatie de kerntaken te kunnen blijven behouden. Onder nagenoeg het totale bedrag aan uitgaven in de begroting liggen overigens contractuele verplichtingen. Een belangrijk contract is de dienstverleningsovereenkomst (DVO) met de gemeente Woerden. Eerder is al geconstateerd dat op basis hiervan precies in het 'ravinjaar' 2026 een korting op de vergoeding voor de DVO

vervalt. Deze gold krachtens de overeenkomst over de periode 2018-2025 vanwege het mede-gebruik van de archiefruimte door de gemeente voor semi-statisch archief. In 2026 komt de gehele, speciaal voor het RHC gebouwde archiefbewaarplaats aan het RHC, met de daarbij geldende meerkosten van ruim 30.000 euro. Dit was al voorzien in de meerjarenraming. Echter, de verkoop van het stadskantoor Oudewater annex archiefruimte

aldaar én het feit dat de gemeente Woerden nog opslag zocht voor het resterende semi-statische archief, openden de deur naar een nadere afspraak met beide gemeenten. Zij brengen tegen extra betaling archief bij het RHC onder dat formeel (nog) niet overgebracht is. De extra inkomsten temperen voor het RHC als geheel genoemde financiële gevolgen van de hogere DVO-vergoeding. Voor Oudewater en Woerden stijgt de bijdrage uiteraard nu sterker.

De post salarissen is berekend naar de nu geldende salarisschalen, waarbij voor de functie van archiefinspecteuren marktoelage is ingebracht. Gelet op het huidige loonbod van de VNG voor de nieuwe cao (vanaf 1 april 2025) is er behoudend gerekend met een salarisstijging van 3% in de loop van 2025 (effectief 2,25%) en 2,1% voor 2026. De medewerkers van het RHC vallen rechtspositioneel onder de gemeente Woerden, waar momenteel een functiewaarderingsonderzoek loopt (HR21). Er is nog geen zicht op de uitkomsten daarvan.

Voor de lopende contracten, waaronder de DVO met de Gemeente Woerden voor huisvesting en andere diensten, is de consumentenprijsindex over 2025 van belang. In de desbetreffende begrotingsposten is uitgegaan van een indexatie van 3,8%. De DVO Woerden berekent die gedempt door. Overige kostenposten blijven gelijk of zijn met maximaal 2% verhoogd

Een nieuwe ontwikkeling is dat gemeenten gebruik maken van de mogelijkheid om digitale informatie uit te plaatsen, als voorstadium van de uiteindelijke overbrenging naar het e-depot. Dit kan met korting en dus relatief goedkoop, door het contract dat het RHC heeft met de leverancier van het e-depot. Kosten van uitplaatsing in het predepot drukken niet op de begroting van het RHC, immers in dat geval beheert de archiefvormer nog zelf de informatie. In de begroting

2026 is niettemin rekening gehouden met de situatie dat het maximum van de contractkosten voor de basisvoorziening van het e-depot is bereikt. Financieel maakt het hierbij voor de licentie niet uit of er enkele deelnemers zijn aangesloten die samen 125.000 inwoners vertegenwoordigen, of dat al onze deelnemers zijn aangesloten (de staffel loopt namelijk door tot 250.000 inwoners). Inspelend op de gewijzigde planning van de deelnemers is het plan om in 2025/2026 een extra toepassing te leveren voor videotulen in het e-depot en een technische applicatie (CAD/GIS) doorgeschoven naar 2026/2027.

De uiteindelijke bijdrage kan per deelnemer in de marge in hoogte verschillen, los van financiële mee- of tegenvallers. Dat komt doordat de kosten worden omgeslagen. Mutaties in inwonertal en archiefmeters hebben direct financiële gevolgen. Zeker de omvang van de archieven laat zich ditmaal wat lastiger inschatten, waar in 2025 meerdere archieven worden overgebracht terwijl bovendien de echte grootte van de semi-statische archieven van Woerden en Oudewater nog moet blijken. De eventuele afwijkingen in archiefmeters werken uiteraard alleen door in de verdeling van de depotkosten. In de meerjarenraming is uitgegaan van een jaarlijkse stijging van de lonen van 2% en van een consumentenprijsindex

	van 3% vanwege de contracten; en gelijkblijvende verhoudingen in inwonertal en archiefmeters.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Nihil (RHC werkt alleen met een kostprijs en verdeelt dit onder de deelnemers. Het RHC werkt niet met reserveringen)
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	N.v.t. (RHC werkt niet met reserveringen)
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Het positieve verschil in saldo van € 24.015 zal in mindering worden gebracht op de eerste termijn van de bijdrage voor 2025.
Risico's	De taken worden uitgevoerd op basis van een sobere dienstverlening: alleen de wettelijke taken.

Afvalverwerking Utrecht (AVU)

Vestigingsplaats	Soest
Doel	De AVU is een gemeenschappelijke regeling ingevolge de Wet gemeenschappelijke regelingen en is in 1984 opgericht door de Utrechtse gemeenten en de provincie Utrecht. Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval. Ook organiseert en regisseert de AVU de papierinzameling, de glaszameling en de inzameling van oude medicijnen en injectienaalden in de provincie Utrecht en laat de AVU jaarlijks de sorteertanalyses van het restafval per gemeente uitvoeren.
Programma	Fysiek beheer openbare ruimte en mobiliteit
Deelnemende partijen	De gemeenten Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, de Bilt, De Ronde Venen, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veenendaal, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein en Zeist.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling Type regeling: Collegeregeling Vooral gericht op: Uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder J. Vierstra Plv. lid : wethouder R.E. Luca

Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Namens de gemeenten voert de gemeenschappelijke regeling AVU de regie op de overslag, het transport, de bewerking en de verwerking van het door de inwoners van de provincie Utrecht aangeboden huishoudelijk afval.
Financiële bijdrage	Begroting 2024: € 1.644.043 Jaarrekening 2024: € 1.491.715 Begroting 2025: € 1.710.951 Begroting 2026: € 1.651.306
Belang van Woerden	De AVU bundelt de deskundigheid van de aangesloten gemeenten, waardoor er voor beleid en uitvoering een platform met veel (plaatselijke) kennis beschikbaar is. Door inzameling en verwerking van huishoudelijk afval gezamenlijk aan te besteden, worden dankzij grote hoeveelheden in de regel gunstige tarieven verkregen.
Financiële en inhoudelijke ontwikkelingen	Volgens de ontwerpbegroting bedraagt de deelnemersbijdrage voor onze gemeente in 2026 €1.815.682. Dit is een stijging van € 104.731 (of 6,1%) ten opzichte van de AVU-begroting van 2025. Toen bedroeg de deelnemersbijdrage €1.710.951. Deze verhoging is het gevolg van de, door indexatie, gestegen verwerkingstarieven. Ook geldt op het verbranden van restafval van Rijksweg een extra heffing per ton, de afvalstoffenbelasting. Deze stijgt jaarlijks met als doel de hoeveelheid afval die wordt verbrand terug te dringen. In 2026 moet bovendien voor het eerst CO2-heffing worden betaald over de per ton verbrand afval uitgestoten hoeveelheid CO2. Deze heffing (ook opgelegd door de Rijksoverheid) bedraagt in 2026 enkele euro's, maar loopt richting 2030 snel op. De beide heffingen leiden aldus tot een hoger begrotingstotaal voor 2026 in vergelijking met 2024 en 2025.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: €100.000 Einde boekjaar: €100.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begroot vreemd vermogen (Passiva – Eigen Vermogen) Begin boekjaar: €14.000.000 Einde boekjaar: €14.000.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten voor belasting en onttrekking: € 303.626 Gerealiseerd resultaat: € 0
Risico's	In principe kent de AVU geen risico's. Alleen wanneer een grote contractpartner haar verplichtingen niet kan nakomen zou een nieuwe

	overeenkomst meerkosten met zich mee kunnen brengen. Deze meerkosten worden dan wel weer doorberekend aan de deelnemende gemeenten.
--	---

Recreatieschap Stichtse Groenlanden (RSG)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Recreatieschap Stichtse Groenlanden is een van twee schappen in de provincie Utrecht. Via het Recreatieschap is de gemeente Woerden ook (financieel) verbonden met Routebureau Utrecht. De regeling is getroffen ter behartiging van de gemeenschappelijke belangen van de gemeente op het terrein van recreatie, natuur en landschap. Hieronder wordt begrepen de instandhouding en verbetering van voorzieningen en voor het hele grondgebied van de deelnemende gemeenten een samenhangend beleid op het gebied van de openluchtrecreatie alsmede de natuur- en landschapsbescherming te ontwikkelen.
Programma	Programma 4 Cultuur, Economie, Recreatie & Toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	De gemeenten: Woerden, Utrecht, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Houten, IJsselstein, Lopik, De Bilt, De Ronde Venen en de provincie Utrecht.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke regeling Type regeling: Gemengde regeling Combinatie van bestuurskracht (beleidsrijke regeling) en uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Leden: wethouder M. Pennarts-Pouw (DB en AB) Plv. lid: burgemeester M. Bonsen-Lemmers (AB) De gemeente Woerden neemt deel in DB en AB.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Het belang is voor alle gemeenten en provincie gelijk, namelijk goede recreatievoorzieningen voor de inwoners binnen handbereik. Gebruik van recreatievoorzieningen door inwoners zijn regelmatig niet gebonden aan de gemeente waar je woont. De ene gemeente heeft door de ligging (bijvoorbeeld langs de rivier Lek) en/of het grotere, groene buitengebied meer ruimte voor opvang van recreanten dan een meer stedelijke gemeente. Daarnaast zijn routestructuren bij uitstek gemeentegrens overstijgend.
Financiële bijdrage	De bijdragen van de Gemeente Utrecht en de Provincie Utrecht (gezamenlijk 65,1%) worden berekend over de totale deelnemersbijdrage. De overige deelnemers betalen naar rato van het aantal inwoners

	gezaamenlijk de andere 34,9%. De deelnemersbijdragen worden geïndexeerd conform de uitgangspunten voor de begroting 2026. Jaarrekening 2024: € 232.991 Begroting 2025 : € 242.730 Begroting 2026 : € 255.619
Belang van Woerden	Voor onze inwoners is het van belang dat er voldoende recreatiemogelijkheden in Woerden en de regio zijn. Het ontwikkelen en beheren van recreatievoorzieningen draagt bij aan de leefbaarheid van de gemeente Woerden en de regio.
Financiële ontwikkelingen	2026 wordt het eerste jaar dat de begroting van het recreatieschap wordt opgesteld aan de hand van het Terrein Beheer Model. Afgelopen jaar is gebleken dat dat tot een structureel tekort van € 2,0 miljoen per jaar. Door de deelnemende gemeentes is aangegeven dat er geen ruimte is om de jaarlijkse bijdrage te verhogen. In 2025 is daarom een optimalisatietraject ingezet om de begroting voor 2026 in balans te krijgen. Hierom zijn diverse aanpassingen gedaan binnen TBM, specifiek in de Meerjarenplanningen Groot onderhoud, wat inhoudt dat er voorlopig niet jaarlijks gespaard wordt voor groot onderhoud. Dit is een tijdelijke maatregel waarmee het tekort verkleind is tot €800.000. De verdere reductie van het begrotingstekort is tot stand gekomen door te toetsen of de verschillende begrotingsposten nog actueel waren. Diverse baten zijn opgehoogd (huren en pachten en entreegelden strandbad) en enkele posten zijn opgeschoond. Hiermee werd het tekort verkleind tot €332.000. Om de begroting sluitend te maken is ten slotte een taakstellende bezuiniging opgenomen van €219.000 voor programma SGL-A (waar de gemeente Woerden deelnemer van is) en €112.000 voor programma SGL-B. De begroting 2026 sluit met een nihil resultaat.
Inhoudelijke ontwikkelingen	In 2025 is de toekomstvisie, opgesteld door Bureau Buiten en Feddes Olthof, vastgesteld door het algemeen bestuur. De visie geeft richting aan de doorontwikkeling van recreatiegebieden. In 2026 wordt aan deze toekomstvisie nader invulling gegeven. Een aantal ontwikkelingen staat in ieder geval op de planning voor SGL-A, die voor de gemeente Woerden relevant zijn: Oortjespad Plusplan Woerden: Naar verwachting wordt in 2026 nieuwe recreatieve voorzieningen bij Oortjespad opgeleverd. Er zal dan onder andere een pannenkoekenrestaurant in bedrijf zijn. Strijkviertel Utrecht: In 2024 is de ontwikkelaar voor een horeca/vrijetijdskoncept aan de Noordoever van de plas afgehaakt. In 2025 wordt een nieuw plan opgesteld voor dit gebied en voorgelegd aan het bestuur. Hampoort/de rivier Utrecht: In 2026 wordt gewerkt aan de voorbereiding en realisatie van een pleisterplaats bij Hampoort, dat aan de westkant van Utrecht ligt. De bedoeling is dat die pleisterplaats ook een vrijetijdsaanbod

	levert, dat een relatie heeft met fietspad de Rivier, de nabijheid van de Hamtoren en van landgoed Haarzuilens. Naar verwachting wordt eind 2025 de herziene Verordening van het recreatieschap gepubliceerd. In 2026 wordt deze geactualiseerde verordening ter hand genomen, en worden waar nodig borden vervangen. Het recreatieschap is daarnaast ook in 2026 een van de opdrachtgevers van het Routebureau Utrecht, voor SGL-A draagt het recreatieschap € 148.223 bij. Het Routebureau is verantwoordelijk voor het beheer en de ontwikkeling van een groot deel van de recreatieve wandel- en fietspaden en vaarroutes in de provincie Utrecht.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: €3.911.724 Einde boekjaar: €3.894.908
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: €7.118.394 Einde boekjaar: €7.414.648
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: -€16.813 Gerealiseerd resultaat (na mutaties reserves): €341.156
Risico's	Hoewel er voor 2026 een sluitende begroting ligt, moet de taakstellende bezuiniging van €332.000 nog worden ingevuld. Er wordt nu gezocht naar bezuinigingen op beheer en onderhoud, maar het risico bestaat dat deze taakstelling niet wordt behaald. Daarbij komt dat de bezuiniging van € 1,2 miljoen, die bereikt is door aanpassingen in de Meerjarenplanning groot onderhoud een tijdelijke maatregel is. Er moet het komende jaar dus nog gezocht worden naar een structurele bezuiniging om ook op de lange termijn de begrotingen sluitend te krijgen.

Ferm Werk

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Ferm Werk is de uitvoeringsorganisatie van vier gemeenten op het terrein van Participatie, Werk & Inkomen. De vier deelnemende gemeenten Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk hebben alle taken van hun sociale diensten, inclusief het daarmee verbonden operationele beleid, ondergebracht bij Gemeenschappelijke Regeling Ferm Werk. De dienstverlening die Ferm Werk verzorgt, betreft het uitvoeren van taken in het kader van: - de Wet Sociale Werkvoorziening; - de Participatiewet; - de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW); - de Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ); - het Besluit Bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz2004); - de Wet inburgering 2021 (Wi2021). Tot de taken van Ferm Werk behoort het op basis van genoemde regelgeving verstrekken van uitkeringen en overige inkomensondersteuning en het uitvoeren van in de regelgeving aangegeven activiteiten ter bevordering van participatie en re-integratie in het arbeidsproces.
Programma	3. Sociaal Domein
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Woerden, Montfoort, Oudewater en Bodegraven-Reeuwijk. De deelnemende gemeenten hebben in het bestuur stemrecht naar rato van het aantal inwoners. Dit komt erop neer dat de gemeente Woerden 60% van de stemmen in het Algemeen Bestuur heeft. Besluiten worden genomen met 2/3 meerderheid van stemmen. Zowel in het regionaal ambtelijk overleg als in het bestuur van Ferm Werk vindt afstemming tussen de vier deelnemende gemeenten plaats.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Gemeenschappelijke Regeling. Type regeling: gemengde regeling. Vooral gericht op: zowel bestuurskracht (beleidsrijke regeling) als uitvoering (beleidsarme regeling).
Bestuurders vanuit onze gemeente	Leden: wethouder J. Rozendaal (AB & DB) en raadslid Brigitte van Hoesel (AB) Plv. leden: wethouder M. Pennarts-Pouw (AB) en raadslid L. Noorthoek (AB)

Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage	Jaarrekening Ferm Werk (Gewaarmerkt): Reguliere dienstverlening € 29.155.000,- Aanvullende dienstverlening € 955.000,- Totaal € 30.110.000,- Begroting 2026-2029 Ferm Werk: Reguliere dienstverlening € 31.124.000,- Aanvullende dienstverlening € 211.000,- Totaal € 31.335.000,-
Belang van Woerden	We streven ernaar dat zo veel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de Woerdense samenleving. We streven naar een integrale werkwijze waarbij inwoners zo goed mogelijk worden ondersteund zonder last te hebben van verschillen tussen wettelijke regimes.
Financiële ontwikkelingen	De ontwerpbegroting 2026-2029 is het vervolg op de Kaderbrief 2026 en heeft in hoofdlijnen dezelfde inhoud en indeling als de voorgaande begrotingen. Wel zijn de nieuwe verdeelsleutels (conform de GR aanpassing) voor de kostenverdeling van de kosten over de programma's en gemeenten in deze begroting aangepast. De nieuwe verdeelsleutels zijn in samenwerking met de gemeenten opgesteld. In de kaderbrief 2026 is de ingeslagen koers gecontinueerd. Daarom zijn in de begroting 2026-2029 geen beleidsaanpassingen opgenomen. Wel is de verhoogde taakstelling die het ministerie heeft opgelegd aan gemeenten ten aanzien van de statushouders opgenomen en zijn de bedragen geïndexeerd. Desondanks is sprake van een sterke kostenstijging. Deze kostenstijging kent een aantal oorzaken die allemaal technisch van aard zijn. Zo zijn de uitvoeringskosten geïndexeerd in verband met de CAO-stijgingen. Ook de kosten van de bijstandsuitkeringen zijn sterk gestegen, deels door een volumeontwikkeling gebaseerd op de CBP-raming en deels op basis van prijsontwikkeling. Een ander voorbeeld voor de kostenstijgingen betreft het budget voor trajectkosten. Dit budget stijgt van €60.000 naar €145.000. Deze verhoging komt met name door de hoge reiskosten die statushouders maken naar het regionaal ingekochte taalonderwijs. Deze kosten zijn onvermijdelijk en drukken zwaar op het beschikbare budget. In overleg met de gemeente is in de begroting van 2026 uitgegaan van een realistische inschatting van te maken kosten voor de totale doelgroep van Ferm Werk. Deze inschatting kent als vertrekpunt de realisatie van 2024.

Inhoudelijke ontwikkelingen	Ferm Werk staat voor een uitdagende opdracht, zowel inhoudelijk als financieel. De arbeidsmarkt is momenteel uitzonderlijk krap en naar verwachting blijft dit de komende jaren zo. Om inwoners naar vermogen te laten participeren, moet Ferm Werk meer inspanning leveren dan voorheen. In 2023 is Ferm Werk gestart met een omvangrijk verbeterprogramma onder de noemer Visie, Verbinden en Vasthouden, voortgekomen uit een intern onderzoek naar de organisatie. Inmiddels zijn een nieuwe missie en visie vastgesteld, waarvan de implementatie in volle gang is. Daarnaast is Ferm Werk begonnen met het formuleren van een duidelijke strategie en bijbehorende meerjarige doelstellingen. Deze strategische koers besteedt tevens aandacht aan de transitie naar een toekomstbestendig sociaal ontwikkelbedrijf en aan het versterken van de bedrijfsvoering, met nadruk op ICT en informatievoorziening. Met deze initiatieven is Ferm Werk actief bezig de organisatie duurzaam te versterken en toekomstgericht vorm te geven.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2025	Begin boekjaar € 74.603,- Einde boekjaar € 74.603,-
Financieel resultaat 2025 (saldo van baten en lasten)	€ 0
Risico's	- Ontwikkeling van het aantal uitkeringsgerechtigde - Externe factoren en economische ontwikkelingen - Financiële onrechtmatigheid - Personeel - Vergrijzing - Wetswijzigingen - Overige risico's Bovenstaande risico's staan in de begroting 2026-2029 van Ferm Werk opgenomen onder de paragraaf 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing'. In deze paragraaf zijn de genoemde risico's van een toelichting voorzien.

Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht (GGDrU)

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Het in stand houden van een dienst van gemeenten ter uitvoering van de taken bij of krachtens de Wet publieke gezondheid opgedragen aan de colleges op het gebied van de publieke gezondheid.

Programma	3. Sociaal domein
Deelnemende partijen	Alle 26 gemeenten van de provincie Utrecht houden de gemeenschappelijke regeling in stand.
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid : wethouder M. Pennarts-Pouw Plv. lid : wethouder J. Rozendaal
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: bestuurskracht (beleidsrijke regeling)
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De GGDrU levert een bijdrage aan het bevorderen van een gezonde bevolking door middel van onderzoek, advies en ondersteuning. Infectieziektenbestrijding is een belangrijk onderdeel van het werk; dat belang is door de corona-uitbraak nog duidelijker geworden. De JGZ heeft een belangrijke signalerende functie als het gaat om de ontwikkeling van onze jeugd. Een andere belangrijke taak van de GGDrU is het verzamelen van epidemiologische gegevens waarmee de gemeenten hun beleid kunnen richten.
Financiële bijdrage	Begroting 2026: € 3.011.965 (2025: €2.981.690) De inwonerbijdrage voor de Algemene Publieke Gezondheidstaken bedraagt in 2026 per inwoner € 8,589 (2025: € 8,079). De kindbijdrage voor de uitvoering van de JGZ bedraagt in 2026 per kind € 173,376 (2025: € 166,093)
Belang van Woerden	Onderdeel uitmaken van de verbonden partij GGDrU levert Woerden voordelen op het gebied van (financiële) risicospreiding, bestuurlijke kracht en effectiviteit, kennis en expertise en efficiency dankzij samenwerking met andere gemeenten én GGDrU zelf.
Financiële ontwikkelingen	Door diverse ontwikkelingen, landelijk en regionaal, zijn in de begroting structureel extra middelen opgenomen ten opzichte van voorgaande jaren. Deze begroting ziet niet op nieuw beleid. Vanuit de verantwoordelijkheid voor de continuïteit en kwaliteit van de bestaande wettelijk verplichte inzet van GGDrU is het noodzakelijk extra middelen te begroten. Alleen zo blijft voldaan worden aan de wettelijke taken en verantwoordelijkheden waarvoor GGDrU en in het verlengde daarvan de gemeente aan de lat staan. Hiermee is dit geenszins een vooruitstrevende of ambitieuze begroting. Nog steeds is het een begroting die past bij een GGD die zich reeds in lengte van jaren heeft bekwaamd in een zo doelmatig mogelijk inzetten van middelen ten behoeve van de publieke gezondheid.
Inhoudelijke ontwikkelingen	Beweging naar gezondere mensen in een gezondere maatschappij Echte gezondheidswinst is alleen te behalen wanneer partijen uit het sociaal domein, de fysieke omgeving en het (publieke) zorgdomein regionaal samenwerken. Door een brede gezamenlijke en structurele

	aanpak van preventie wordt een beweging in gang gezet die leidt tot gezondere mensen in een gezondere maatschappij. Daarmee draagt GGDrU met een collectieve aanpak bij aan individuele gezondheid. Verschuiving van zorg naar gezonde leefstijl De zorg in Nederland staat onder druk, doordat in alle zorgsectoren de vraag naar zorg harder stijgt dan het aanbod. We worden steeds ouder en het aandeel ouderen in onze samenleving neemt toe. Om te zorgen dat alle Nederlanders die dit nodig hebben goede zorg kunnen blijven ontvangen, zijn in het Integraal Zorg Akkoord (IZA) afspraken gemaakt over samenwerking, preventie en het versterken van de eerstelijnszorg. Meer inzetten op preventieve interventies die gezond leven stimuleren en bijdragen aan een gezonde en sociale samenleving is in dit akkoord een belangrijk speerpunt ('de beweging naar de voorkant'). Het doorontwikkelen van de advies- en kennisfunctie van GGDrU is essentieel om aan te sluiten bij de ontwikkelingen van IZA en GALA en gemeenten en ketenpartners te ondersteunen bij de transformatie die deze beweging vraagt. Het Algemeen Bestuur heeft eind 2024 de transformatieopdracht gegeven, met focus op drie thema's: mentale gezondheid jeugd, dubbele vergrijzing en gezonde leefomgeving. De pijlers GGDrU focust zich vanuit regionale samenwerking op drie inhoudelijke pijlers van de bestuursagenda 2023–2027: • Een gezonde en veilige leefomgeving: GGDrU staat voor inwoners die wonen, leven, naar school gaan en werken in een gezonde en veilige omgeving waar bedreigingen van de publieke gezondheid worden gesignaleerd en bestreden en maatschappelijke onrust wordt beperkt. • Kansrijk opgroeien: GGDrU biedt een stevig fundament met Jeugdgezondheidszorg (JGZ) en gezondheidsbevordering. We zetten in op gezinnen en wijken waar het minder goed gaat en pakken maatschappelijke vraagstukken aan zoals kindermishandeling, schoolverzuim, armoede en jeugdcriminaliteit. • Langer gezond zelfstandig: Samen met gemeenten, inwoners en partners werkt GGDrU aan positief gezond oud worden in de regio Utrecht, met aandacht voor veerkracht, mentaal welbevinden en een sterk sociaal netwerk. • Een wendbare en vitale organisatie: GGDrU wil een stabiele en toekomstbestendige organisatie zijn die meebeweegt met veranderingen in de samenleving en waar mensen graag willen werken.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 4.619.000 Einde boekjaar: € 6.317.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 32.366.469 Einde boekjaar: € 36.090.647
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 3.283.000 Resultaat (na mutaties reserves): € 2.477.000
Risico's	Hieronder zijn deze mogelijke risico's en bijbehorende beheersmaatregelen kort toegelicht:

A. Interne bedrijfsvoering

- Categorie: Europees aanbesteden

Risico: Er wordt niet voldaan aan de aanbestedingsregels.

Beheersmaatregel: Continue optimalisering van het gecentraliseerd digitaal ingericht contractbeheer zodat de juiste informatie op het juiste moment en de juiste plaats beschikbaar is.

- Categorie: ICT omgeving (telefonie)

Risico: Mogelijke problemen met de telefonieomgeving wegens beperkte ondersteuning.

Beheersmaatregel: GGDrU is aangesloten op de nieuwe landelijke GT-Connect aanbesteding via de VNG.

- Categorie: ICT omgeving (complexiteit)

Risico: Onvoldoende adequaat systeembeheer leidt tot risico's op het gebied van veiligheid en toepassing in de praktijk.

Beheersmaatregel: Ontwikkelen en uitvoeren van een meerjarige visie om een veilige en goed beheerste ICT-omgeving te waarborgen.

- Categorie: Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

Risico: Niet voldoen aan wet- en regelgeving bij verwerking van persoonsgegevens.

Beheersmaatregel: Cyclische benadering van beleid, processen en uitvoering.

- Categorie: Fluctuatie inwoner- en kind aantallen

Risico: Structurele lasten bij fluctuerende opbrengsten.

Beheersmaatregel: Opvang door natuurlijk verloop van medewerkers en evaluatie van de financieringsmethodiek.

- Categorie: Publieke Gezondheid Asielzoekers (PGA)

Risico: Structurele lasten bij fluctuerende opbrengsten.

Beheersmaatregel: Opvang door tijdelijke krachten.

- Categorie: Tekort gekwalificeerd (medisch) personeel

Risico: Onvoldoende capaciteit en kennis; verhoogde druk op bestaand personeel met risico op ziekteverzuim.

Beheersmaatregel: Actieve inzet op werving en behoud van gekwalificeerd personeel.

- Categorie: Fiscaliteit

Risico: Niet voldoen aan fiscale regelgeving (mogelijk leidend tot boetes).

Beheersmaatregel: Zorgvuldige processen voor loonbelastingopgaven, btw-aangiften, opgaven aan het btw-compensatiefonds en de WKR.

- Categorie: Transitie coronabedrijf

Risico: Behoud van gekwalificeerde medewerkers uit het coronabedrijf lukt niet, waardoor uitvoering in de knel kan komen.

Beheersmaatregel: Door de beperkte omvang van de VWS-opdracht voor 2024 is de impact van dit risico minimaal.

B. Samenwerking in de GR

- Categorie: Ombuigingen

Risico: Ombuigingen worden niet conform plan uitgevoerd.

Beheersmaatregel: Het ombuigingsplan 2023–2026 is vastgesteld door het AB; de voortgang wordt gemonitord.

- Categorie: Maatwerk

Risico: Structurele lasten bij fluctuerende opbrengsten.

Beheersmaatregel: Voortdurend overleg met gemeenten over regionale samenwerking in het gezondheidsdomein.

- Categorie: Forensische Geneeskunde (FG) en MAZ-aanbesteding

Risico: Niet-gunning van aanbesteding leidt tot verbreding van het takenpakket en maakt instroom van nieuwe medewerkers moeilijk.

	Beheersmaatregel: Inzet van externe ondersteuning bij de aanbesteding om het proces zorgvuldig te doorlopen. C. Externe ontwikkelingen • Categorie: Risico Inventarisatie & Evaluatie (RI&E) Risico: Ontbreken van adequate maatregelen leidt tot gezondheidsklachten en ongevallen. Beheersmaatregel: Uitvoeren en opvolgen van de RI&E met een meerjarig plan van aanpak gericht op vermindering van ziekteverzuim, meer werkplezier en hogere productiviteit. • Categorie: Nieuwe pandemie / disruptieve gebeurtenissen Risico: Capaciteitsproblemen om een crisis adequaat te bestrijden. Beheersmaatregel: Leren van de coronapandemie en investeren in structurele maatregelen en middelen voor blijvende paraatheid. • Categorie: Stoppen subsidie seksuele gezondheid Risico: Structurele personele lasten bij wegvallen opbrengsten. Beheersmaatregel: GGDrU volgt de landelijke ontwikkelingen rond de ASG-regeling en de aanbevelingen van het onderzoek van AEF en de Kamerbrief van december 2023. Op basis van de risico-inventarisatie bedraagt de benodigde weerstandscapaciteit € 1.660.750. De beschikbare weerstandscapaciteit is € 2.486.275. Daarmee is de verhouding (beschikbaar/nodig) 1,497. Hiermee zijn de genoemde risico's financieel afdoende afgedekt.
--	--

Omgevingsdienst Utrecht (ODU)

Vestigingsplaats	Provinciehuis Utrecht
Doel	De Omgevingsdienst Utrecht (ODU) ondersteunt en adviseert de gemeente Woerden bij het uitvoeren van milieutaken en het ontwikkelen van beleid voor milieu en duurzaamheid. De ODU levert een bijdrage aan het realiseren van een veilige, gezonde en duurzame leefomgeving en het versterken van de bestaande milieukwaliteit door inwoners, bedrijven en overheden te stimuleren tot milieuvriendelijk handelen en gedrag. Voor de uitvoering van de milieutaken is de programmabegroting van de gemeente leidend. Binnen dit financiële kader wordt jaarlijks een Uitvoeringsprogramma (UVP) opgesteld. Dit zijn de kaders waarbinnen de Omgevingsdienst haar taken uitvoert.
Programma	4. Cultuur, Economie, Recreatie & toerisme, Energietransitie
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Amersfoort, Baarn, Bunnik, Bunschoten, De Bilt, Eemnes, Houten, Leusden, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Renswoude, Rhenen, De Ronde Venen, Soest, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Veendendaal, Vijfheerenlanden, Woerden, Woudenberg, Wijk bij Duurstede, IJsselstein, Zeist en de Provincie

Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: GR Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid: wethouder R.E. Luca Plv. lid: wethouder J. Vierstra
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Een gezonde, veilige en duurzame leefomgeving (in het kader van milieu).
Financiële bijdrage	Conform de gemeenschappelijke regeling dragen de 26 deelnemende gemeenten en de Provincie gezamenlijk het risico voor de Omgevingsdienst. Begroting 2024 : € 1.852.000 (ODRU) Jaarrekening 2024: € 1.628.000 (ODRU) Begroting 2026 : € 1.878.000 (ODU)
Financiële ontwikkelingen	Bij de vorming van de nieuwe omgevingsdienst zal gebruik gemaakt worden van een andere financieringssysteem. De vaste bijdrage is ter dekking van de vaste lasten van de organisatie met name bedrijfsvoering. Bij de berekening van de variabele bijdrage is uitgegaan van de door de deelnemers in mei 2025 verstrekte uitvoeringsplannen voor 2026. Deze tellen op tot een structurele afname van producten en diensten. Het bijbehorende uurtarief is € 81,75 voor 2026.
Inhoudelijke ontwikkelingen	De Omgevingsdienst Utrecht (hierna: ODU) is per 1 januari 2026 formeel van start gegaan. 2026 is het startjaar van de ODU als fusieorganisatie. De focus ligt op het opbouwen van een robuuste en toekomstbestendige dienst, die de gezamenlijke opgaven van de deelnemers – nu én in de toekomst – beter, efficiënter en kwalitatief sterker kan ondersteunen dan de afzonderlijke organisaties dat voorheen konden. Om die ambitie waar te maken, wordt in 2026 gericht geïnvesteerd in de ontwikkeling van de nieuwe organisatie.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 475.000 Einde boekjaar: € 1.710.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 5.889.000 Einde boekjaar: € 6.584.000 Solvabiliteitsratio: 21,16% (hoe hoger, hoe groter de weerbaarheid)

Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Saldo van baten en lasten: € 1.235.000 Geraamd resultaat (na mutaties reserves): € 843.000.
Risico's	Het weerstandsvermogen is de verhouding tussen de weerstandscapaciteit en de risico's die de ODU loopt. Het gaat hier over niet kwantificeerbare risico's. Voor kwantificeerbare risico's worden voorzieningen gevormd. In artikel 28 van de gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Utrecht is bepaald dat de algemene reserve maximaal 7 procent van de jaaromzet bedraagt. Jaarlijkse exploitatieoverschotten worden toegevoegd aan de algemene reserve en verhogen het weerstandsvermogen. Een exploitatietekort wordt opgevangen binnen het weerstandsvermogen, tenzij het weerstandsvermogen hiervoor onvoldoende is. In dat geval dragen de deelnemers hun deel naar rato van de uren uit de DVO (van de betreffende deelnemer) bij. De weerstandscapaciteit is het totaal van de middelen waarover de ODU beschikt om onvoorziene kosten te dekken. Voor de ODU is de algemene reserve aan te merken als beschikbare incidentele weerstandscapaciteit. Het beginvermogen van de ODU zal na de afwikkeling van de jaarrekeningen van de oude diensten gestort worden. Er wordt van uitgegaan dat het gestorte beginvermogen voldoende is om het restrisico af te dekken. Daarnaast bestaat de weerstandscapaciteit uit de post Onvoorzien.

Vennootschappen en coöperaties

Coöperatie Parkeerservice U.A. Amersfoort

Vestigingsplaats	Amersfoort
Doel	Woerden heeft in zijn binnenstad gereguleerd parkeren ingevoerd en exploiteert twee parkeergarages. Het uitvoeren van het parkeerbeleid en het beheren van de parkeergarages is ondergebracht bij de Coöperatie Parkeerservice (CPS). De coöperatie is een samenwerkingsverband van gemeenten die samenwerken in parkeren met als doel zo laag mogelijke uitvoeringskosten tegen een zo hoog mogelijke kwaliteit. Vestigingsplaats is Amersfoort. CPS is in 2010 opgericht en is de rechtsopvolger van Parkeerservice Amersfoort (het verzelfstandige parkeerbedrijf van de gemeente Amersfoort).
Programma	2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit
Deelnemende partijen	Huidige 13 leden: De gemeenten Alphen aan den Rijn, Amersfoort, Barneveld, Bergen, Gouda, Hilversum, Hoogeveen, Lelystad, Nieuwegein, Nijkerk, Woerden, Zandvoort en Zeist.

Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: Coöperatie Type regeling: collegeregeling Vooraf gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid: wethouder R. Luca Plv. lid: n.n.b.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De gemeente is lid van de Coöperatie Parkeerservice U.A. Als lid van CPS is de gemeente als mede-eigenaar automatisch ook lid van de algemene ledenvergadering (ALV), het hoogste orgaan van de coöperatie. In deze vergadering worden besluiten genomen die invloed hebben op de koers, de bedrijfsvoering en het resultaat van CPS. Als mede-eigenaar van de coöperatie dragen we hiervoor een medeverantwoordelijkheid. In de ALV hebben alle gemeentelijke leden een gelijke stem. De wethouder Parkeren vertegenwoordigt Woerden in de ALV.
Financiële bijdrage	Begroting 2024 € 687.000 Jaarrekening 2024 € 623.000 Begroting 2025 € 746.000 Begroting 2026 € 793.000
Belang van Woerden	CPS is een niet-winstbeogende organisatie die tegen marktconforme prijzen voor haar leden kwalitatief hoogwaardige parkeerdiensten verricht. CPS werkt daarvoor in coöperatief verband samen met de aangesloten leden en biedt een kwalitatief hoogwaardig, technologisch vooruitstrevend en volledig integraal parkeerdienstenpakket aan tegen zo laag mogelijke kosten, met zo min mogelijk risico en met een sterke focus op zowel het maatschappelijke als financiële rendement voor haar leden.
Financiële ontwikkelingen	In 2025 is de scanauto volledig operationeel. Er zijn door deze invoering zowel meer kosten (inzet scanauto) als meer opbrengsten (naheffingen en parkeerinkomsten).
Inhoudelijke ontwikkelingen	De ontwikkelingen op het gebied van mobiliteit en parkeren verkeren in een stroomversnelling. Belangrijk is om hier sterk op te sturen en de stem van Woerden goed te vertegenwoordigen tijdens de ALV. In 2026 wordt mogelijk een uitbreiding van het gereguleerd parkeren ingevoerd ten zuiden van het spoor (besluitvorming eind 2025). Afhankelijk van de vorm van maatregelen en de omvang van het gebied heeft dit invloed op de Uitvoeringsovereenkomst met CPS en de parkeerexploitatie.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 2.147.000 Einde boekjaar: € 2.807.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 6.088.000 Einde boekjaar: € 7.006.000

Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	+ € 661.000
Risico's	In de loop van 2025 wordt een besluit genomen over de uitbreiding van gereguleerd parkeren ten zuiden van de spoorlijn. De omvang van dit gebied en het besluit heeft directe gevolgen voor de exploitatie. Een begrotingswijziging zal daar waar nodig worden doorgevoerd.

Bank Nederlandse Gemeenten

Vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar belang	De BNG is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. Met gespecialiseerde financiële dienstverlening draagt de BNG bij aan zo laag mogelijke kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. De strategie van de bank is gericht op het behouden van substantiële marktaandelen in het Nederlands maatschappelijk domein en het handhaven van een excellente kredietwaardigheid (Triple A). Daarnaast streeft zij naar een redelijk rendement voor haar aandeelhouders. De BNG biedt financiële diensten op maat, zoals kredietverlening, betalingsverkeer, advisering en elektronisch bankieren. Daarnaast neemt zij deel aan projecten in de vorm van publiek-private samenwerking.
Doel	BNG Bank is de bank van en voor overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger. Alleen overheden, namelijk het Rijk (50%), gemeenten, waterschappen en provincie, mogen aandeelhouder zijn van de BNG. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	7. Algemene inkomsten
Deelnemende partijen	De gemeente Woerden heeft geen zetel in het bestuur en de raad van commissarissen van de BNG. De gemeente heeft als aandeelhouder wel stemrecht in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders. Overheden en instellingen op het gebied van volkshuisvesting, gezondheidszorg, onderwijs, cultuur en openbaar nut (publieke sector).
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: naamloze structuurvennootschap Vooral gericht op: uitvoering
Bestuurders vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.

Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage (ontvangst dividend)	De bank is een structuurvennootschap. De Staat is houder van de helft van de aandelen, de andere helft is in handen van gemeenten, provincies en een waterschap. De gemeente Woerden bezit 123.201 aandelen (= 0,225% van het totaal aantal aandelen). Jaarlijks ontvangt de gemeente dividend naar rato van het aantal aandelen. Begroting 2025 : € 270.000 Begroting 2026 : € 280.000
Belang van Woerden	Eventuele kortlopende en langlopende leningen aangaan en deposito's uitzetten. Daarnaast heeft de gemeente aandelen van de bank in haar bezit. Op deze aandelen wordt jaarlijks dividend ontvangen.
Financiële ontwikkelingen	De positieve ontwikkeling van de leverage ratio is aanleiding voor de BNG bank om de pay-out ratio te verhogen van 37,5% naar 50%. Dit is in lijn met het staande beleid van BNG Bank.
Inhoudelijke ontwikkelingen	BNG Bank wil de positie van expert in financiering van publieke voorzieningen in de komende jaren verder versterken. De strategie is gericht op het inspelen op de (veranderende) behoeften van de klant door het volgen van het overheidsbeleid en het bieden van maatwerk-oplossingen voor de financiering van duurzame investeringen.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 4.721.000.000 Einde boekjaar: € 4.777.000.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 110.819.000.000 Einde boekjaar: € 123.614.000.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Nettowinst na belastingen van € 294 miljoen (2024: 254 miljoen)
Risico's	BNG Bank is een sterk gekapitaliseerde bank. De Common Equity Tier 1-ratio en Tier 1-ratio bedragen per einde 2022 35% respectievelijk 37%. Ratingbureaus Fitch, Moody's en S&P waarderen BNG Bank opnieuw op het hoogste ratingniveau.

Vitens

Vestigingsplaats	Utrecht
Openbaar belang	De kernactiviteiten zijn winning, productie en levering van (drink)water aan particulieren en bedrijven. Vitens is een publiek bedrijf. De aandeelhouders van Vitens – gemeenten en provincies – ondersteunen de maatschappelijke doelstellingen van Vitens, met (mede)verantwoordelijkheid voor gezondheid (door veilig en betrouwbaar drinkwater) en een duurzame samenleving met zorg voor de bescherming van natuur en milieu. Voor de aandeelhouders wil Vitens een financieel krachtig bedrijf zijn en een marktconform dividend uitkeren bij een gezonde solvabiliteit.
Doel	Vitens NV is een publiek (drink)waterbedrijf, waaronder begrepen de winning, productie, transport, verkoop en distributie van water, alsmede het verrichten van alles wat met de publieke watervoorziening verband houdt of daaraan bevorderlijk kan zijn. De aandelen van de NV zijn (in)direct in handen van provinciale en gemeentelijke overheden. Hierdoor kan toezicht gehouden worden op optimale belangenbehartiging voor deze overheden.
Programma	4. Cultuur, economie en milieu (nutsbedrijven)
Deelnemende partijen	De gemeente Woerden is aandeelhouder en heeft daarmee stemrecht. De gemeente heeft 45.284 aandelen (0,9% van het totaal aantal aandelen) in haar bezit. Betrokken zijn diverse gemeenten en provincies.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: NV Type regeling: collegeregeling Vooraf gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	Geen deelname in het bestuur. Wel zeggenschap door het bezit van aandelen.
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage (ontvangst dividend)	<u>Baten (dividenduitkering):</u> Aantal aandelen gemeente Woerden: 45.042 Randvoorwaardelijk bij de uitkering van dividend is de continuïteitsdoelstelling van Vitens. Voor meer informatie zie Jaarverslag Vitens. Begroting 2025 : € 0

	Begroting 2026 : € 0 Het dividend wordt gerelateerd aan het nettoresultaat. Het bedrag aan dividend dat wordt uitgekeerd bedraagt minimaal 40% en maximaal 75% van het nettoresultaat. Relevant hierbij is de benodigde toevoeging aan de reserves om de continuïteit van de onderneming te waarborgen (t.b.v. investeringen in vaste activa of het versterken van de solvabiliteit.
Belang van Woerden	Een goede drinkwatervoorziening tegen een betaalbare prijs voor de inwoners van Woerden. Daarnaast het belang als aandeelhouder. Vitens streeft naar zo laag mogelijke drinkwatertarieven, onder voorwaarde dat aan de continuïteitsdoelstelling wordt voldaan. Uitgangspunt hierbij is een bedrijfsresultaat (EBIT) dat jaarlijks wordt begroot op het niveau van het vastgestelde maximaal toegestane WACC-percentage (Weighted Average Cost of Capital) minus de bepaalde afslag, die varieert tussen de 0-0,5%.
Financiële ontwikkelingen	De solvabiliteit is ultimo 2022 uitgekomen op 31,0% (2021: 30,2%) en dit kan betekenen dat Vitens weer dividend aan gemeenten zal uitkeren. Bij een solvabiliteit <30% wordt in beginsel geen dividend uitgekeerd. Op basis van het meerjarenplan 2023-2027 heeft Vitens haar verbruiks- en vastrechtstarieven 2023 voor de consument verhoogd. Hierbij is uitgegaan van de maximale WACC van 2,95% voor 2023.
Inhoudelijke ontwikkelingen	Men heeft een steeds grotere uitdaging bij de leveringszekerheid van drinkwater op piekmomenten. Tijdens een hete zomer is het bijvoorbeeld lastig om altijd aan de vraag te voldoen. Daarom gaat men de komende jaren investeren in (nieuwe) productielocaties en de vervanging en aanleg van (nieuwe) leidingen, extra reservoirs om de vraag op piekdagen in een gebied op te vangen en zetten zij ook in op het beperken van de drinkwatervraag door campagnes en advisering aan consumenten en zakelijke klanten.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 649.500.000 Einde boekjaar: € 677.700.000
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 1.446.600.000 Einde boekjaar: € 1.559.700.000
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	Bedrijfsresultaat (Ebit): € 72,9 miljoen (2023: € 61 miljoen.
Risico's	Een uitdaging voor Vitens is de uitvoerbaarheid van hun investeringsprogramma. Onder meer conflicterende wetgeving en krapte in de aannemerij zorgen voor beperkingen. De regelgeving rondom stikstof zorgt niet langer voor obstakels zorgt omdat– vanwege het vitale belang – een uitzondering is gemaakt voor de drinkwaterinfrastructuur.

Stichtingen en verenigingen

Stichting Urgentieverlening West Utrecht

Vestigingsplaats	Woerden
Doel	Het verlenen van urgentieverklaringen voor een sociale huurwoning aan woningzoekenden uit de regio West Utrecht. De verklaringen werden in 2024 afgegeven door de stichting op basis van de Huisvestingsverordening gemeente Woerden 2023. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad. Er is geen eigen visie van de stichting voor de realisatie van de doelstellingen uit de programma's van de begroting. De stichting en de urgentiecommissie van de stichting voeren de huisvestingsverordening uit bij mandaatbesluit van de deelnemende gemeenten.
Programma	6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen
Deelnemende partijen	De gemeenten De Ronde Venen, Lopik, Montfoort, Oudewater, Stichtse Vecht en Woerden.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: stichting Type regeling: collegeregeling
Bestuurders vanuit onze gemeente	Lid: wethouder A. Noorthoek Plv. lid: -
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	Zie doel.
Financiële bijdrage	Begroting 2025: € 24.160 Begroting 2026: € 24.160
Belang van Woerden	Het behandelen van urgentieaanvragen (met voorrang in aanmerking komen voor een schaarse sociale huurwoning) in subregionaal verband heeft als voordeel dat aanvragen objectiever worden beoordeeld omdat er meerdere beoordelaars zijn die de aanvragen gezamenlijk beoordelen. De beoordelaars hebben bovendien kennis en ervaring en kunnen aanvragen in heden en verleden met elkaar vergelijken (voorkomen van rechtsongelijkheid). Het zelf in stand houden van een organisatie voor het aanvragen, het administreren, het vormen van dossiers, het nemen van besluiten, het maken van beschikkingen, het voorbereiden van collegevoorstellen en het voeren van verweer in bezwaarprocedures voor urgenties, vergen kennis en is kostbaar maar ook kwetsbaar als dit proces door één persoon moet worden uitgevoerd.

Financiële ontwikkelingen	Voor 2017 werd de bijdrage van de deelnemende gemeenten aan de SUWU bepaald door de begrote uitgaven te delen door het aantal inwoners. Vanaf 2018 is dat nog maar voor de helft. De andere helft wordt bepaald door het aantal aanvragen uit de gemeente.
Inhoudelijke ontwikkelingen	Vanuit de betrokken gemeenten is er een urgentiecommissie die urgentieaanvragen behandelt. Het Vierde Huis (extern) bereidt de besluiten van de Stichting Urgentieverlening West Utrecht voor. De aanvrager betaalt € 150 leges aan de stichting. Voor het maken van verweerschriften voor de commissie bezwaarschriften en extra medisch advies, worden extra bedragen in rekening gebracht. De druk op de woningmarkt en de schaarste aan sociale huurwoningen blijft groot. De urgentiecommissie van de SUWU blijft zich met maatwerk inzetten voor inwoners van Woerden die zich zonder urgentie onmogelijk kunnen redden. Dat laat onverlet dat de commissie steeds blijft meewegen in hoeverre aan aanvrager verwijtbaar is dat hij of zij in de benarde situatie is beland en naar de eigen inzet die men pleegde om het probleem te voorkomen of op te lossen. Het blijft gaan om noodsituaties die, zeker als er minderjarige kinderen in het geding zijn, binnen zes maanden moeten worden opgelost door het bieden van een 'dak-boven-het-hoofd'.
Eigen vermogen begin en einde boekjaar 2024	Begin boekjaar: € 45.003 Einde boekjaar: € - 2.516 Einde boekjaar is een voorlopig bedrag. De jaarrekening van de stichting was bij het opstellen van deze paragraaf nog niet vastgesteld. Het lijkt erop dat een bedrag van € 30.000 ten onrechte als uitgaven zijn geboekt (maatschappelijke urgenties).
Vreemd vermogen begin en einde boekjaar 2024	n.v.t.
Financieel resultaat 2024 (saldo van baten en lasten)	€ 47.519 (negatief)
Risico	Bij een grote toename van urgentieaanvragen zal het budget niet kostendekkend zijn en wordt de gemeentelijke bijdrage het jaar daarop hoger. Op het aantal aanvragen is lastig een peil op te trekken. Over de afgelopen 8 jaar was het aantal aanvragen 705 in de gehele regio (gemiddeld per jaar 88). Een overzicht: 2017 (111), 2018 (147), 2019 (56), 2020 (72), 2021 (103), 2022 (61), 2023 (55) en 2024 (100).

Overige verbonden partijen

U10

Vestigingsplaats	Utrecht
Doel	Doel van de samenwerking is om te komen tot een regionale aanpak van de regionale uitdagingen op het gebied van woningbouw, mobiliteit, economie, energietransitie, groen en landschap en gezond leven, waarbij de lijn van het verdicht verstedelijken rondom knooppunten is vastgelegd in de uitvoeringsagenda die door de gemeenteraden van de U10 in 2025 is vastgesteld. In de stedelijke regio rond Utrecht speelt zich het merendeel van het economisch, maatschappelijk en fysieke verkeer af. De samenwerking richt zich niet alleen op overheden, maar wil deze ook verbinden met het bedrijfsleven en kennisinstellingen ('triple helix'). Hiermee wil de samenwerking bereiken dat de regio Utrecht in de toekomst een aantrekkelijke vestigingsplaats voor inwoners en bedrijven blijft en er gezond kan worden geleefd in een stedelijke regio.
Programma	1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid
Deelnemende partijen	De gemeentebesturen van Bunnik, De Bilt, Houten, IJsselstein, Lopik, Nieuwegein, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden, Zeist, Montfoort, De Ronde Venen en Oudewater zijn lid van de U10. Het betreft een flexibele netwerksamenwerking waarbij de gemeenten niet allemaal even intensief deelnemen op alle thema's.
Rechtsvorm en type regeling	Rechtsvorm: netwerksamenwerking op grond van een bestuursconvenant (evaluatie hiervan vindt plaats in 2025) Type regeling: collegeregeling Vooral gericht op: uitvoering (beleidsarme regeling)
Bestuurders vanuit onze gemeente	De U10 kent geen dagelijks of algemeen bestuur. Het betreft een 'lichte' samenwerking op basis van een bestuursconvenant. Leden van het college nemen op basis van hun portefeuille deel aan de regionale bestuursstafels. In 2025 was de bestuurlijke deelname als volgt: • Wethouder Noorthoek: bestuursstafel 'Gezonde woon- en leefomgeving' • Wethouder Luca: bestuursstafels 'Groen en Landschap' en 'Duurzame bereikbaarheid' • Wethouder Rozendaal: bestuursstafel 'Economische positionering' • Wethouder Vierstra: voorzitter bestuursstafel 'Klimaatneutrale regio'; deelnemer voorzittersoverleg • Wethouder Pennarts-Pouw: bestuursstafel 'Gezonde en inclusieve regio' • Burgemeester Molkenboer/Bonsen-Lemmers: burgemeestersoverleg • Gemeentesecretaris Brander: netwerkdirectie
Gemeenschappelijk belang dat wordt behartigd	De U10 is een netwerksamenwerking in ontwikkeling. Dit geldt zowel voor de manier van samenwerken (flexibel, doelverkenkend, samen met andere

	partners) als voor de inhoud. In 2025 vindt een evaluatie van de U10 plaats. De eerste uitkomsten van deze evaluatie zijn overwegend positief. In de bestuurstafels worden steeds nieuwe actuele thema's geagendeerd. Iedere keer wordt daarin gekeken met wie het wordt opgepakt en op welke manier. De U10 ontwikkelt zich naar een samenwerking die op basis van een breed gedragen perspectief en programma (IRP) gemeenschappelijk de verstedelijkingsvraagstukken van de regio Utrecht aanpakt. De aanpak vindt plaats via gebiedsallianties. De strategie van de U10 is hierbij om van de regio Utrecht een ontmoetingsplaats te maken voor gezond leven in een stedelijke regio.
Financiële bijdrage	Realisatie 2024 : € 148.989 Begroting 2025 : € 150.708 Begroting 2026 : € 130.708 De financiële jaarlijkse bijdrage is een vaste deelnemersbijdrage per inwoner voor het samenwerkingsconvenant en een bedrag per inwoner voor het mobiliteitsconvenant. Dit wordt besteed aan een klein procesteam (6 fte) en een werkbudget voor bijeenkomsten, communicatie etc. Deze bijdrage wordt jaarlijks geïndexeerd op basis van een mixpercentage van 70% loonindex en 30% prijsindex. In 2025 is de indexatie 4,3%. De financiële bijdrage is in 2024 structureel verhoogd met € 40.900 via de kadernota, waarin besloten is om de realisatie van het gezamenlijke perspectief (IRP) vanuit Woerden te ondersteunen. Indexatie hierop is ook 4,3%
Belang van Woerden	Woerden is onlosmakelijk onderdeel van de regio Utrecht, als het gaat om wonen, mobiliteit, werken en leven. Daarom is het in het belang van Woerden om in regionaal verband te werken aan een gezonde, slimme en groene regio. Dat gebeurt aan de volgende bestuurstafels in het bestuurlijk netwerk U10: • Gezonde woon- en leefomgeving • Economische positionering • Klimaatneutrale regio • Duurzame bereikbaarheid • Groen en Landschap Daarnaast wordt samengewerkt in het opgaveteam IRP en is de U10 betrokken bij het opstellen van de Regionale Energiestrategie U16 (RES).
Financiële ontwikkelingen	Voor het boekjaar 2024 is de indexatie van 4,3 % toegepast. Deze is ook toegepast op de financiële bijdrage aan de realisatie van het gezamenlijke perspectief (IRP - integraal ruimtelijk perspectief). Wanneer in het voorjaar van 2026 nieuwe raden en colleges verkozen zullen zijn, stelt dit hen in staat om zich in de loop van 2026 een beeld en oordeel te vormen van de relevantie van de realisatie van het integraal ruimtelijk perspectief. Tot ten minste die tijd zijn de kosten voor het Integraal Ruimtelijk Perspectief structureel onderdeel van de begroting van Woerden.

Inhoudelijke ontwikkelingen	In de huidige collegeperiode tot dusver heeft de U10 uiteenlopende resultaten behaald waaronder: • Versnellingsafspraken woningbouw met middelen van het Rijk; • Afspraken regionaal bedrijventerrein Gaasperwaard; • Investerings in OV, budget voor Merwedelijk; • Starten gebiedssamenwerking voorbeeldgebieden Groen Groeit Mee; • Middelen voor groenmaatregelen Utrechts Programma Landelijk Gebied; • IRP goed verwerkt in NOVEX Ontwikkelperspectieven en Uitvoeringsagenda's Rijk-MRU; • Ontwikkelstrategie Regiopoorten vastgesteld door Rijk-MRU; • Deel van de gezamenlijke opgave duurzame opwek (1,8TWh) gerealiseerd en regio brede ondersteuning op het gebied van opwek, warmte en netcongestie; • Duurzame borging regionaal energieloket en ondersteuning initiatieven van onderop.
Risico's	De netwerksamenwerking drijft op de inzet van de deelnemers en de urgentie van de onderwerpen. Als deelnemers zich niet inzetten (bijvoorbeeld omdat ze het belang er niet van inzien) is het rendement nihil. Het huidige samenwerkingsmodel heeft daarnaast als nadeel dat er een gebrek aan bestuurskracht wordt ervaren. Om dit risico te verminderen wordt in de evaluatie een aantal maatregelen voorgesteld.

PARAGRAAF 7 GRONDBELEID

1. Wat is het doel van deze paragraaf?

Doel van deze paragraaf is om inzicht te geven in de resultaten en risico's van de grondexploitatie. Deze paragraaf is een van de onderdelen van het gemeentelijk grondbeleid, naast onder meer het Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MPG) dat jaarlijks in de raad wordt behandeld.

In deze paragraaf komen de volgende onderdelen aan de orde:

- Een beschrijving van het wettelijk kader en het gemeentelijk beleid met een blik op de ontwikkelingen op de vastgoedmarkt;
- De uitgangspunten ten aanzien van rekenparameters en risicoafdekking die in de grondexploitaties worden gehanteerd;
- Een stand van zaken en vooruitblik van elk grondexploitatiegebied, waarbij ook eventuele risico's worden benoemd;
- De financiële relatie tussen de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG) en de Algemene Reserve;
- Aandachtspunten bij de grondexploitatie en kostenverhaal bij particuliere locatieontwikkelingen.

2. Wettelijk kader en gemeentelijk beleid

Het gemeentelijk grondbeleid is ondersteunend aan de door het bestuur geformuleerde beleidsdoelstellingen. Grondvererving, -productie, -uitgifte en -beheer zijn onmisbare en logische ingrediënten van elke ontwikkeling met ruimtelijke consequenties. Het gaat bijvoorbeeld om het bouwen van woningen, bedrijven, de aanleg van wegen of het realiseren van scholen en andere maatschappelijke voorzieningen. In 2023 is de Nota Grondbeleid Woerden 2023 unaniem aangenomen door de gemeenteraad van Woerden. De belangrijkste zaken uit de Nota Grondbeleid Woerden 2023 zijn de keuze voor situationeel grondbeleid, de systematiek voor de bepaling van de minimale omvang de ARG en de keuze voor een strategisch verwervingsbeleid. In de nota staan de gemeentelijke doelstellingen van en werkwijzen binnen het grondbeleid genoemd. Voor particuliere locatie-ontwikkelingen is tevens in 2014 de nota Kostenverhaal door de raad vastgesteld. Het grondprijnsbeleid wordt jaarlijks opnieuw uitgewerkt in het kader van marktconformiteit van de prijzen tevens jaarlijks door het college vastgesteld. Tevens worden jaarlijks de grondexploitaties herzien en de resultaten hiervan uitgewerkt in het Meerjarenperspectief Grondbedrijf. Dit wordt ter vaststelling aangeboden aan de gemeenteraad. Ook in 2026 wordt deze cyclus doorlopen.

Ontwikkelingen economie en woningmarkt

De Nederlandse economie beweegt zich in 2025 en 2026 in een gematigd groeipad. De verwachting van het Centraal Economisch Plan 2025 van het Centraal Planbureau is dat het bruto binnenlands product in 2025 met circa 1,9% groeit en in 2026 met 1,5%. De koopkracht van huishoudens neemt toe door loonstijgingen, maar de toename van woonlasten en overige kosten temperen het positieve effect hiervan. Ondanks geopolitieke onrust en een nog altijd hoge inflatie, stabiliseren de economische vooruitzichten door dalende rente en aanhoudende consumptie door huishoudens. De inflatie is weliswaar gedaald ten opzichte van de piek in eerdere jaren, maar blijft in 2025 en 2026 met circa 3% hoger dan de doelstelling van de ECB. Financiële markten verwachten verdere (lichte) dalingen van de beleidsrente, waarmee de financieringskosten voor zowel gezinnen als gemeenten verder dalen. Dit vergemakkelijkt onder meer investeringen in (nieuw)bouw en infra opgaven.

De woningmarkt blijft structureel gekenmerkt door krapte. Tekorten en koopkrachtige vraag blijven woningprijzen in 2025 stevig opdrijven. Voor 2025 verwachten verschillende grote banken een stijging van de huizenprijzen met circa 7-8,5%. In 2026 vlakt deze stijging af, al wordt wederom een prijsstijging van 3-4% voorzien. De betaalbaarheid van woningen komt hierdoor verder onder druk te staan. Stijgende inkomens compenseren de hogere woonlasten slechts deels.

Na een dip in de bouwproductie herstelt de nieuwbouw geleidelijk vanaf 2025, mede dankzij stimuleringsmaatregelen en verbeterde economische omstandigheden. Prognoses wijzen op herstel van het aantal nieuwe woningen richting 70.000-100.000 per jaar. Dit herstel zet vermoedelijk in vanaf 2026 door, onder voorbehoud van voldoende vergunningverlening, het oplossen van knelpunten op het gebied van netcapaciteit en personeelsbezetting. Het aantal afgegeven bouwvergunningen liet in 2024 en het

eerste deel van 2025 nog een daling zien, maar recente cijfers bieden perspectief op herstel. Toch blijft snelle realisatie van plannen een uitdaging, onder meer door procedures, beperkte netcapaciteit en stikstofproblematiek.

In het nieuwbouwsegment ligt de nadruk op betaalbare woningen, met name voor starters. Deze trend vertaalt zich in kleinere woningen met hogere vierkante meterprijzen. Door het beperkte aanbod op de bestaande markt en de groeiende vraag naar energiezuinige woningen, blijft de vraag naar nieuwbouw onverminderd hoog, wat prijsdruk op nieuwbouwwoningen verder vergroot.

De Wet Betaalbare Huur heeft geleid tot onzekerheid onder beleggers, waardoor er (vooral in het middensegment) minder aanbod is ontstaan. Veel beleggers kiezen ervoor hun woningen te verkopen (uitponen), wat transactievolumes tijdelijk vergroot, maar het huuraanbod verkleint. De structurele vraag naar betaalbare huurwoningen blijft echter groot en maakt dit segment laag-risicovol voor beleggers. Middels de Monte Carlo Simulatie zijn de mogelijke effecten ten aanzien van stijgende bouwkosten en de stijgende woningprijzen (in relatie tot de grondwaarden) op de grondexploitaties, zoals opgenomen in MPG 2025, doorerekend.

Marktsituatie Woerden

Woningen

Begin juli 2025 stonden er op Funda 65 woningen te koop in Woerden. In Harmelen bedraagt het actuele aanbod 14 woningen, in Kamerik staan 5 woningen te koop en Zegveld heeft momenteel 5 woningen in de verkoop. Dit onderstreept de aanhoudende krapte op de lokale woningmarkt. De NVM-transactieprices van bestaande woningen in de regio Utrecht laten opnieuw een forse stijging zien. Ten opzichte van vorig jaar is sprake van een prijsstijging van circa 7,4%. Op kwartaalbasis is de gemiddelde verkoopprijs met 3,2% toegenomen. De gemiddelde verkooptijd van bestaande woningen is gelijk gebleven: 23 dagen in het tweede kwartaal van 2024 en 2025. Kopers blijven in een oververhitte markt snel schakelen, mede als gevolg van het beperkte aanbod en de aanhoudende prijsdruk.

Kantoren

De ontwikkeling van nieuwe kantoren in Woerden blijft minimaal. Mede door de aanhoudende onzekerheid op de commerciële vastgoedmarkt en veranderende wensen van gebruikers, is de opname van kantoorruimte beperkt gebleven. Er bestaat onverminderde noodzaak tot terughoudendheid bij het toevoegen van nieuw kantooroppervlak.

De samenwerkende gemeenten in de U10-regio houden vast aan de in 2014 gemaakte afspraken ten aanzien van kantorenleegstand, vastgelegd in de 'Regionale Overeenkomst Kantoren 2014-2030'.

Transformatie van leegstaande en overtollige kantoorpanden naar onder andere woningen of bedrijfsruimte wordt actief gestimuleerd en waar mogelijk versneld. Nieuwe initiatieven voor extra kantoorruimte worden stevig getoetst op urgentie en marktbehoefte.

Ten aanzien van verduurzaming blijft de regelgeving onverminderd leidend. Sinds 1 januari 2023 geldt dat ieder kantoorgebouw minimaal energielabel C moet bezitten; gebouwen die hieraan nog niet voldoen mogen niet meer als kantoor worden gebruikt. In 2025 zien we dat steeds meer kantoorhouders investeren in verdere verduurzaming, mede vanwege strengere handhaving door de gemeente en de groeiende vraag naar energiezuinige huisvesting vanuit gebruikers.

Bedrijventerreinen

In het bestuursakkoord 2022 - 2026 is opgenomen dat in samenhang met herstructurering van bestaande bedrijventerreinen er vaart wordt gemaakt met de aanleg van nieuwe bedrijfsruimte bij de Putkop en de Burgemeester van Zwietenweg.

3. Uitgangspunten voor grondexploitaties

a. Parameters

De gemeentelijke grondexploitaties worden jaarlijks herzien. In de grondexploitaties wordt uitgegaan van de boekwaardes per 31 december 2024, zoals opgenomen in de jaarrekening 2025. Daarnaast zijn de laatst bekende wijzigingen doorgevoerd waardoor meevallers en tegenvallers zijn ontstaan.

De huidige geactualiseerde exploitatieopzetten hebben als prijspeil 2024. Voor alle gemeentelijke grondexploitaties wordt vanaf 1 januari 2025 gerekend met een intern rentepercentage van 1,00%. De rente van een project wordt berekend over de boekwaarde. Naast de renteparameter worden door het

college jaarlijks de te hanteren rekenparameters in de grondexploitaties vastgesteld. Onderstaande parameters zijn door het college vastgesteld (Parameters 2025 Z/24/077160 / D/24/167144)) en verwerkt in de grondexploitaties.

b. Reserves

De gemeente Woerden kent het gebruik, conform BBV, om bijdragen aan de genoemde reserve en fondsen te doen vanuit de algemene middelen nadat er tussentijds winst is genomen uit de grondexploitaties of via resultaatsbestemming, na afsluiting van een grondexploitatie. Voor de verdere werkwijze zie Nota Grondbeleid Woerden 2023.

Bij initiatieven van derden verhaalt de gemeente haar (apparaats)kosten en de bovenwijkse voorzieningen via een exploitatieovereenkomst. De kosten worden in rekening gebracht indien op grond van een exploitatieovereenkomst medewerking wordt verleend aan particuliere plannen. De bedragen zijn gebaseerd op de structuurvisie en de daarop volgende 'Nota bovenwijks'.

c. Winstnemingen

In 2018 is de Commissie BBV met een nadere toelichting gekomen over de verplichte werkwijze bij tussentijdse winstnemingen in grondexploitaties. Voor winstneming hanteert de Commissie BBV de percentage of completion (POC-)methode: voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd, moet verplicht tussentijds, naar rato van de voortgang van de grondexploitatie, winst worden genomen. Hieruit volgde de verplichting tot tussentijdse winstneming in drie grondexploitaties, te weten Snel en Polanen, Harmelen en Kamerik Schoollocaties. Voor verdere toelichting zie MPG 2025.

d. Risicovoorzieningen

Berekening van de grens van de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG)

De stand van de ARG per 31-12-2024 is € 13.292K.

In de Nota Grondbeleid Woerden 2023 staat in hoofdstuk 6 beschreven hoe om te gaan met de Algemene Reserve Grondbedrijf (ARG). De hoogte van de benodigde weerstandscapaciteit ofwel de minimale omvang van de ARG wordt bepaald aan de hand van de hoogste IFLO-norm van de afgelopen jaren en vooruitkijkend naar de komende jaren. Deze grens wordt met de uitkomsten van de Monte Carlo-simulatie, gestaafd aan de hand van de realisaties en prognoses uit de verschillende grondexploitaties. De Monte Carlo-simulatie wordt dus ter verificatie gebruikt om vervolgens de minimale omvang van de ARG te bepalen. Door twee methoden te gebruiken wordt enerzijds rekening gehouden met het risicoprofiel en wordt anderzijds een buffer van voldoende omvang gecreëerd die in lijn is met de voortgang in de projecten. Deze norm is gebaseerd op het voorzichtigheidsbeginsel, waarbij de buffer nooit lager kan zijn dan de geïdentificeerde risico's en hoger mag zijn als extra vangnet voor onvoorziene effecten.

In april 2024 zijn het Meerjarenperspectief Grondbedrijf (MPG) 2024, Minimale ondergrens ARG, bijlage Jaarschijven 2024, bijlage Kredietaanvraag 2024 – 2025 (D/24/142879) vastgesteld. De minimale grens van de ARG is toen vastgesteld op afgerond € 6.200K.

De hoogste uitslag over deze periode (2025) is € 6.658K. Dit is een procentuele wijziging van 5,04% t.o.v. de IFLO.

De uitslag van de Monte Carlo-simulatie van het MPG2025 is € 6.216K. De uitslag van de Monte Carlo-simulatie is 0,25% groter dan de vastgestelde grens van de ARG.

Het blijkt dat de Monte Carlo-simulatie of de IFLO-normen niet meer dan 15% hoger uitvallen dan de vastgelegde ondergrens. Middels het raadsvoorstel wat hoorde bij het MPG 2025 is voorgesteld wat te doen met de hoogte van de stand van de ARG.

Per 31 december 2024 is het geïnvesteerde vermogen als volgt:

Complex (Bedragen x € 1.000)	Boekwaarde 31-12-2024
Snel en Polanen	7.211
Brediuspark	2.213
Harmelen	-561
Putkop Harmelen	637
Burg. van Zwietenweg	636
Kamerik Schoollocaties	-1.374
Totale boekwaarde complexen per 31-12-2024	8.762

De stand van de ARG per 31-12-2024 is € 13.292K. De stand heeft een streefwaarde groter dan 1 (weerstandratio), en ligt tussen de door de raad besloten voorkeur van 1 en 2. Hieronder is het verloop van 2024 te zien.

Bedragen x € 1.000

Algemene Reserve Grondbedrijf	Bedrag mutatie	Stand ARG
Beginstand ARG per 31-12-2023		8.589
Poort van Woerden, kredietaanvraag MPG 2024, kosten 2024	-171	
Winstneming 2024 Kamerik Schoollocaties	1.279	
Winstneming 2024 Snel en Polanen	2.952	
Winstneming 2024 Harmelen	740	
Verliesvoorziening 2024 Burgemeester van Zwietenweg	-97	
Totaal mutaties 2024	4.703	
Stand ARG per 31-12-2024		13.292

4. Toelichting per exploitatiegebied

In het navolgende overzicht zijn de geprognosticeerde resultaten van de in exploitatie genomen complexen weergegeven per 1-1-2025:

Bedragen x € 1.000

In exploitatie genomen complex	Boekwaarde 31-12-2024	Geraamde nog te maken kosten	Geraamde te realiseren opbrengsten	Geraamd eindresultaat (eindwaarde)	Voorziening
Snel en Polanen	7.211	34.124	-54.134	-12.799	
Brediuspark	2.213	448	-2.950	-288	
Harmelen	-561	747	-756	-571	
Putkop Harmelen	637	9.669	-11.035	-729	
Burgemeester van Zwietenweg	636	18.140	-18.368	408	408
Kamerik Schoollocaties	-1.374	1.132	-2.305	-2.547	
Totaal	8.762	64.260	-89.548	-16.526	408

(-) = positief en (+) is negatief bij EW

Ad 1: Snel en Polanen

Snel en Polanen

Boekwaarde 31 december 2024

€ 7.211.031

De grondexploitatie Snel en Polanen bestaat uit drie deexploitatie, te weten Snel en Polanen Algemeen, Snellerpoort en Cattenbroek. Voor de totale ontwikkeling van het gebied Snellerpoort is de verwachting nog steeds dat het eind 2030 zal worden afgerond.

Planologie: In 2018 is het ambitiedocument 'Snellerpoort, een ander perspectief' vastgesteld. Hiervoor zijn in 2021 twee bestemmingsplannen (Snellerpoort en Winkelcentrum Snellerpoort) vastgesteld. Inmiddels zijn beide bestemmingsplannen onherroepelijk. Voor bouwveld B0 (Cattenbroekerdijk) is een procedure gevolgd om naast woningen ook maatschappelijke functies te kunnen realiseren op deze kavel (dit bestemmingsplan is onherroepelijk). Het college heeft het bestemmingsplan in 2025 ter vaststelling voorgelegd aan de gemeenteraad.

Aanleg openbare ruimte: Een groot deel van de oostelijke bouwvelden en toekomstige openbare ruimte in dit deel van Snellerpoort bouwrijp gemaakt. Hieronder vallen onder andere de verlegging van kabels en leidingen en ruwbouw van de kademuur en aanleg van de bouwwegen.

Het eerst deel van de heringerichte Steinhagenseweg ter hoogte van Het Bakken woonrijp gemaakt. Het deel voor het Gezondheidscentrum en voor het winkelcentrum blijft tijdens de bouw van oostelijke bouwvelden en uitbreiding van het winkelcentrum een tijdelijk ingerichte "fietsstraat". Rond oplevering van bouwveld B1 (De Waag) voor of na de zomervakantie zal de straat deels (en soms tijdelijk) woonrijp worden gemaakt en nadat bouwveld B2 (Huis in 't Veld) wordt opgeleverd wordt de Nieheimerstraat definitief woonrijp gemaakt.

Woonprogramma: In april 2025 is door het college het Woonprogramma vastgesteld. Het nieuwe Woonprogramma kent financiële consequenties. Doordat het besluit over het Woonprogramma door zowel gemeenteraad als college ruim na de jaargrens (31-12-2024) is genomen, kon de uitwerking van het Woonprogramma niet worden verwerkt in deze herziening van de grondexploitatie. Zodra de uitwerking van het programma bekend is wordt deze verwerkt in de grondexploitatie en vastgesteld worden in de gemeenteraad.

Blok B0: Dit blok is de Cattenbroekerdijk 1 (Zwijnenburg). Hiervoor is in 2024 een procedure gevoerd om extra functies dan woningen te kunnen toevoegen deze procedure is inmiddels afgerond.

De kavel wordt de komende jaren gebruikt door diverse ontwikkelaars als bouwplaats, voor eventueel parkeren en materiaalopslag tijdens de ontwikkeling van bouwblokken B1 t/m B6.

Blok B1: De Waag: Begin 2023 is de kavel geleverd aan CAZAS. Zij laten hier in totaal 100 sociale huurwoningen en 20 middeldure huurwoningen bouwen voor diverse doelgroepen. Dit bouwblok wordt na de bouwvak in 2025 opgeleverd. Hier opvolgend wordt een deel van de straat ingericht.

Blok B2: Huis in 't Veld: Hier worden 81 woningen gerealiseerd, langs de Steinhagenseweg worden op de begane grond een aantal aanvullende functies ontwikkeld. De bouw is inmiddels in volle gang oplevering zal in de loop van 2026 plaatsvinden.

Blok B3: Porta: Hier worden 80 woningen ontwikkeld in de diverse prijsklassen. Daarnaast komt hier een zogenaamd "Thuishuis" ook worden aanvullend in de plint langs de Steinhagenseweg gezamenlijke ruimtes ontwikkeld voor bewoners en de buurt. In 2025 wordt de bouwvergunning verleend. Uiterlijk eind 2025 zal de grond worden geleverd waarna gestart kan worden met de bouw. De oplevering zal in de loop van 2027 plaatsvinden.

Blok B4: De selectie voor dit bouwveld is opgestart. De ontwikkelovereenkomst met een ontwikkelaar zal in 2025 worden ondertekend.

Blok B5/6 (uitbreiding van Winkelcentrum Snel en Polanen): Dit bouwveld is geschikt voor de uitbreiding met een 2e supermarkt in het Winkelcentrum Snel en Polanen, een woningbouw-programma van 100 huurwoningen en bijhorende (gebouwde) parkeervoorzieningen. Inmiddels is de selectie afgerond is een ontwikkelovereenkomst gesloten met Hoogvliet (Heembouw). Eind 2025 zal , na goedgekeurd DO, bouwvergunning aanvraag de koopovereenkomst worden gesloten. Begin 2026 wordt de kavel bouwrijp gemaakt en geleverd.

Strand Cattenbroek: Voor het deelgebied Cattenbroek is door De Pretfabriek het recreatief concept ontwikkeld en de fysieke invulling van het plan uitgewerkt. Er is overeenstemming over de erfpachtovereenkomst en het ontwerp bestemmingsplan met omgevingsvergunning is in procedure gebracht. De nota van zienswijzen van het bestemmingsplan Cattenbroekerplas is vastgesteld en het bestemmingsplan zal na het zomerreces worden behandeld in de gemeenteraad. Er zijn diverse onderzoeken voor het bestemmingsplan uitgevoerd inclusief actualisatie. Daarnaast zijn de verenigingen bezig met de invulling van "Het verenigingseiland". In 2024 zijn gesprekken gevoerd met Watersportvereniging Woerden en afspraken gemaakt voor de realisatie van een watersporteiland. Medio 2025 is de uitvoering van de aanleg van "Het verenigingseiland" gestart.

De financiële hoofdlijn samengevat: Voor de totale ontwikkeling van het gebied Snellerpoort is de verwachting nog steeds dat het eind 2030 zal worden afgerond. De eindwaarde bedraagt €12.799K. Een toelichting hoe dit resultaat tot stand is gekomen is gegeven in het vastgestelde MPG.

Ad 2: Brediuspark

Brediuspark	Boekwaarde 31 december 2024	€ 2.213.431
-------------	-----------------------------	-------------

De grondexploitatie Brediuspark bestaat uit twee woningbouwontwikkelingen en de herinrichting van een deel van het Brediuspark. In 2023 zijn de herinrichtingswerkzaamheden in het Brediuspark afgerond. Er worden momenteel geen uitgaven meer voorzien. In het voorjaar van 2024 is het terrein aan het Thijssepad bouwrijp gemaakt voor vier vrije kavels. Deze kavels zijn na de zomer bij opbod in verkoop gebracht. De kavelbouwers werken per heden aan hun woningontwerp. Start bouw vindt naar verwachting plaats in het derde kwartaal van 2025 waarna de woningen rond de zomer van 2026 kunnen worden opgeleverd.

Vanwege het particulier opdrachtgeverschap zit er een spreiding in deze planning. De twee kavels aan de Burgemeester van Kempensingel zijn bestemd voor hospice De Mantelmeeuw. In maart 2025 heeft de gemeenteraad het TAM-imro plan vastgesteld. Eerder was de raad al akkoord gegaan met een lagere grondopbrengst vanwege een maatschappelijke bestemming in plaats van woningbouwbestemming. In mei 2025 is de omgevingsvergunning voor de bouw aangevraagd. Na oplevering in 2026 wordt de grondexploitatie gesloten.

Ad 3: Harmelen diverse locaties

Harmelen	Boekwaarde 31 december 2024	€ -561.005
----------	-----------------------------	------------

De grondexploitatie Harmelen bestaat uit meerdere gebieden waaronder de voormalige zwembadlocatie, de Fonteinschoollocatie, de voormalige Raadhuislocatie, de Mauritshof, de Triaq-locaties en de Kind&Co-locatie. Op deze locaties worden gezamenlijk 88 woningen gerealiseerd. Het is een divers programma van sociale en middeldure huur woningen tot vrije-sector koop, waaronder een CPO-project. De woningen op de Mauritshof zijn al in 2020 opgeleverd waarna de gemeente het openbaar gebied woonrijp heeft gemaakt. Het Kinderdagverblijf en het beweegpark op de Triaq-locatie zijn in 2022 opgeleverd.

De 17 seniorenwoningen op de Willem Alexanderlaan zijn rond de zomer in 2024 opgeleverd waarna eind 2024 het openbaar gebied woonrijp maakt is gemaakt. De 22 appartementen op de Raadhuislocatie zijn allen verkocht aan mensen met een binding met Harmelen. De bouw vordert gestaag, oplevering is eind 2025. Per april 2025 zit woningcorporatie CAZAS in een aanbesteding voor de bouw van 25 huurwoningen op de Willem Alexanderlaan waarna de gemeente de kavel kan leveren en eind 2026 het gebied woonrijp maakt. Hierna wordt de grondexploitatie afgesloten.

Ad 4: Putkop Harmelen

Putkop Harmelen**Boekwaarde 31
december 2024****€ 636.161**

In de zoektocht naar schuifruimte voor lokale bedrijven die groeien is als een van de locaties Putkop Harmelen naar voren gekomen. Plangebied Putkop III grenst aan het bestaande bedrijventerrein De Putkop. Er is voor gekozen om met het ontwerp het bestaande bedrijventerrein ruimtelijk af te ronden en zo ook de landschappelijke inpassing van het gehele bedrijventerrein te verbeteren. Inmiddels is er een stedenbouwkundig plan opgesteld, alsmede een inrichtingsplan en lopen er gesprekken met de grondeigenaren over aankoop van de benodigde gronden. Het bestemmingsplan en exploitatieplan zijn inmiddels vastgesteld. Hiertegen is beroep ingesteld. Ondertussen wordt gepoogd de benodigde gronden in eigendom te verkrijgen. Omdat de minnelijke pogingen voorsnog geen resultaat hebben opgeleverd heeft de Raad in de vergadering van 19 juni jl. besloten toe te gaan.

In de planning wordt de eerste gronduitgifte voorzien in 2026 en wordt de grondexploitatie in 2029 afgesloten. Deze grondexploitatie kent risico's, deze zijn beschreven in het MPG 2025.

Ad 5: Burgemeester van Zwietenweg**Burgemeester van Zwietenweg****Boekwaarde 31 december 2024****€ 636.288**

In de zoektocht naar schuifruimte voor lokale bedrijven die groeien, is als een van de locaties de Burgemeester van Zwietenweg naar voren gekomen. De locatie Burgemeester van Zwietenweg ligt in de oksel tussen de A12, de Burgemeester van Zwietenweg en ten zuiden van de Kromwijkerdijk. Het plangebied is circa 9 ha groot, waarvan 5,7 ha uitgeefbaar. Inmiddels is er een stedenbouwkundig plan richtinggevend vastgesteld en zijn er aanbiedingen gedaan aan de grondeigenaren in het kader van minnelijke verwerving.

Het bestemmingsplan en exploitatieplan zijn in procedure gebracht en hierop zijn 11 zienswijzen binnengekomen. Deze zienswijzen zullen worden beantwoord en leiden naast ambtshalve aanpassingen en nieuwe onderzoeken tot aanpassing van het bestemmingsplan en het exploitatieplan. De planning is dat de eerste gronduitgifte plaatsvindt in 2027 en dat de grondexploitatie in 2031 kan worden afgesloten. Deze grondexploitatie kent risico's, deze zijn beschreven in het MPG 2025.

Ad 6: Kamerik Schoollocaties**Kamerik Schoollocaties****Boekwaarde 31 december 2024****€ -
1.374.332**

De grondexploitatie Kamerik Schoollocaties is in 2021 geopend. Op dit moment zijn er binnen de grondexploitatie 20 appartementen (Weidse Weelde) opgeleverd. Begin 2025 is begonnen met de bouw van 37 woningen aan de Overstek (De Opkamer). Naar verwachting wordt er in het laatste kwartaal van 2025 begonnen met de oplevering van de eerste woningen. Momenteel wordt Mijzijde 88 (CPO) verder uitgewerkt. In 2025 zal er een kavelpaspoort voor de Mijzijde 76a (2 kavels) opgeleverd worden waarna het verkooptraject opgestart kan worden.

PARAGRAAF 8 WET OPEN OVERHEID

Wet open overheid (Woo)

De Wet open overheid (Woo) is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob). Hoofdonderdelen van de Woo zijn: passieve openbaarmaking, actieve openbaarmaking en het op orde brengen van de informatiehuishouding. Passieve openbaarmaking betekent dat de gemeente op verzoek bepaalde informatie openbaar maakt (Woo-verzoeken) en actief betekent dat de gemeente uit zichzelf informatie openbaar maakt. De informatie die actief openbaar zal worden gemaakt is geclusterd in meerdere informatiecategorieën. Ook is één van de verplichtingen van de Woo om in de begroting aandacht te schenken aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de wet. Deze paragraaf is de invulling van die verplichting.

Fasering actieve openbaarmaking

De informatiecategorieën zullen bij wet gefaseerd over meerdere jaren openbaar gemaakt worden. De invoering van de actieve openbaarmaking zal in vier tranches plaatsvinden. Aan iedere tranche zijn meerdere informatiecategorieën gekoppeld. Op dit moment publiceren wij de wettelijk voorgeschreven informatiecategorieën uit de eerste tranche: algemeen verbindende voorschriften, besluiten van algemene strekking, organisatie en werkwijze en bereikbaarheidsgegevens.

De gemeente volgt bij het actief openbaar maken de wettelijke fasering, conform de vastgestelde ambitie. Voor iedere informatiecategorie zal t.z.t. een impactanalyse worden opgesteld.

Toekomstige publicaties zullen kunnen worden ingezien op het gemeentelijke publicatieplatform open.oudewater.nl en open.woerden.nl. Deze websites worden in Q4 2025 in gebruik genomen.

FINANCIËLE BEGROTING

1 OVERZICHT VAN BATEN EN LASTEN

Baten en lasten

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid								
Baten	2.265	1.004	1.004	1.037	34	1.038	831	831
Lasten	12.480	10.837	10.770	11.644	874	11.541	11.433	11.438
Totaal 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	-10.215	-9.833	-9.766	-10.607	-841	-10.502	-10.602	-10.607
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer								
Baten	20.239	19.652	19.642	20.840	1.198	21.149	21.227	21.227
Lasten	40.998	34.490	35.264	35.316	52	36.392	36.960	36.816
Totaal 2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	-20.759	-14.837	-15.621	-14.476	1.146	-15.243	-15.734	-15.589
3. Sociaal domein								
Baten	22.250	13.325	25.466	17.653	-7.812	15.080	15.601	15.606
Lasten	78.745	73.748	86.162	82.440	-3.722	80.094	79.016	79.078
Totaal 3. Sociaal domein	-56.494	-60.422	-60.697	-64.786	-4.090	-65.014	-63.415	-63.472
4. Cultuur, economie en milieu								
Baten	3.314	2.273	5.610	2.271	-3.339	2.271	2.271	2.271
Lasten	11.090	10.335	13.259	10.618	-2.640	10.323	10.392	10.371
Totaal 4. Cultuur, economie en milieu	-7.776	-8.062	-7.649	-8.347	-699	-8.052	-8.121	-8.100
5. Sport en Onderwijs								
Baten	4.686	3.198	3.198	3.170	-28	3.170	3.170	3.170
Lasten	15.435	13.935	14.093	13.823	-269	13.449	13.376	13.322
Totaal 5. Sport en Onderwijs	-10.749	-10.737	-10.895	-10.653	242	-10.279	-10.206	-10.152
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen								
Baten	18.921	15.663	16.453	14.897	-1.555	13.939	9.495	8.531
Lasten	18.213	19.792	21.622	19.606	-2.016	18.795	14.344	13.326
Totaal 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	707	-4.129	-5.169	-4.709	460	-4.856	-4.849	-4.794
7. Algemene inkomsten								
Baten	127.615	127.888	129.759	134.654	4.895	135.224	133.226	134.756
Lasten	1.261	3.121	3.148	1.999	-1.149	1.139	2.323	3.049
Totaal 7. Algemene inkomsten	126.355	124.767	126.611	132.655	6.044	134.085	130.903	131.707
Overhead								
Baten	8.370	8.291	8.318	9.532	1.213	9.497	9.497	9.497
Lasten	24.766	25.153	25.833	27.708	1.875	27.325	27.547	27.368
Totaal Overhead	-16.396	-16.862	-17.515	-18.176	-661	-17.828	-18.050	-17.871
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	4.672	-115	-700	901	1.601	2.311	-72	1.122
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid								
Stortingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid	0	0	0	0	0	0	0	0
2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer								
Onttrekkingen	547	556	556	702	146	702	702	702
Stortingen	400	0	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Totaal 2. Fysiek beheer openbare ruimte en vervoer	147	556	556	702	146	702	702	702
3. Sociaal domein								
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting	920	0	1.120	0	-1.120	0	0	0
Totaal 3. Sociaal domein	-920	0	-1.120	0	1.120	0	0	0
4. Cultuur, economie en milieu								
Onttrekkingen	0	0	0	0	0	0	0	0
Storting	722	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 4. Cultuur, economie en milieu	-722	0	0	0	0	0	0	0
5. Sport en Onderwijs								
Onttrekkingen	0	29	29	159	130	240	408	496
Storting	804	670	670	1.070	400	2.170	670	670
Totaal 5. Sport en Onderwijs	-804	-641	-641	-911	-270	-1.929	-261	-174
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen								
Onttrekkingen	391	0	0	0	0	0	0	0
Storting	5.642	0	0	0	0	0	0	0
Totaal 6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen	-5.251	0	0	0	0	0	0	0
7. Algemene inkomsten								
Onttrekkingen	5.109	204	204	128	-76	129	130	130
Storting	1.100	0	0	800	800	1.200	1.500	2.000
Totaal 7. Algemene inkomsten	4.009	204	204	-672	-876	-1.071	-1.370	-1.870
Overhead								
Storting	169	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Overhead	-169	0	0	0	0	0	0	0
Mutaties reserves	-3.709	119	-1.001	-881	120	-2.298	-930	-1.342
Totaal alle programma's	963	3	-1.702	20	1.721	12	-1.002	-220

Totaaloverzicht

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten	207.661	191.294	209.450	204.055	-5.395	201.369	195.319	195.890
Lasten	202.988	191.410	210.150	203.155	-6.996	199.058	195.392	194.768
Gerealiseerd saldo van baten en lasten	4.672	-115	-700	901	1.601	2.311	-72	1.122
Onttrekkingen	6.048	788	788	989	200	1.071	1.240	1.328
Storting	9.757	670	1.790	1.870	80	3.370	2.170	2.670
Mutaties reserves	-3.709	119	-1.001	-881	120	-2.298	-930	-1.342
Gerealiseerd resultaat	963	3	-1.702	20	1.721	12	-1.002	-220

Algemene dekkingsmiddelen

(Bedragen x € 1.000)		Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Algemene uitkering gemeentefonds								
	Baten	108.265	108.785	110.381	114.592	115.162	113.165	114.694
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	108.265	108.785	110.381	114.592	115.162	113.165	114.694
Lokale heffingen								
	Baten	18.284	18.704	18.979	19.778	19.778	19.778	19.778
	Lasten	649	630	630	640	640	640	640
	Saldo	17.635	18.074	18.349	19.138	19.138	19.138	19.138
Dividenden								
	Baten	266	270	270	280	280	280	280
	Lasten	0	0	0	0	0	0	0
	Saldo	266	270	270	280	280	280	280
Saldo financieringsfunctie								
	Baten	801	129	129	4	4	4	4
	Lasten	593	272	272	-336	96	400	549
	Saldo	208	-143	-143	340	-93	-397	-545
Overige algemene dekkingsmiddelen								
	Baten	0	0	0	0	0	0	0
	Lasten	19	2.219	2.247	1.695	402	1.283	1.860
	Saldo	-19	-2.219	-2.247	-1.695	-402	-1.283	-1.860
Totaal algemene dekkingsmiddelen		126.355	124.767	126.611	132.655	134.085	130.903	131.707

Vennootschapsbelasting en Onvoorzien

	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Vennootschapsbelasting	1	0	0	0	0	0	0
Onvoorzien	18	0	0	0	0	0	0

2 INCIDENTELE LASTEN EN BATEN

In deze bijlage is rekening gehouden met de notitie structurele en incidentele baten en lasten van de commissie BBV van 30 augustus 2018. In aansluiting op deze notitie is in september 2021 een handreiking verschenen van de provincies ter verduidelijking van de notitie en als aanvulling op het Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader.

Bedragen x € 1.000	2026	2027	2028	2029
1. Bestuur, dienstverlening en veiligheid				
Gemeenteraadsverkiezingen	61			
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit				
Ontwikkeling, afvloeiing en opleiding herijking IBOR	50	50		
Verbeteringen aula Rijnhof	50			
3. Sociaal domein				
4. Cultuur, Economie, Recreatie en toerisme, Energietransitie				
Bijdrage VVE voor vrijgekomen pand, eerst gehuurd door School	50			
5. Sport en onderwijs				
Tijdelijke huisvesting St. BavoSchool	200			
Nulmeting en herijking IHP	188			
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen				
Grondexploitaties	11.618	10.960	6.516	5.551
Onderzoek en advieskosten toekomst Stadserf	102			
Grondexploitatie Brediuspark	200			
Schoollocatie Kamerik gebruiksklaar opleveren	383	192		
Onderhoud diversen locaties vastgoed Harmelen	189	159		
Uitwerking omgevingsvisie	50			
7. Algemene inkomsten				
8. Overhead				
Totaal incidentele lasten	13.141	11.361	6.516	5.551
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid				
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit				
3. Sociaal domein				
4. Cultuur, Economie, Recreatie en toerisme, Energietransitie				
5. Onderwijs en Sport				
6. Ruimtelijke ontwikkeling en Wonen				
Grondexploitaties	11.618	10.960	6.516	5.551
Herwaardering vastgoed diversen locaties Harmelen	194	151		
Subsidie versnelling woningbouw	300			
7. Algemene inkomsten				
8. Overhead				
Totaal incidentele baten	12.112	11.111	6.516	5.551
Saldo lasten minus baten	1.028	249	0	0

3 STRUCTURELE TOEVOEGINGEN EN ONTTREKKINGEN AAN DE RESERVES

Toevoegingen aan reserves	2026	2027	2028	2029
Structurele toevoegingen:				
Reserve dekking kapitaallasten maatschappelijk nut	0	0	0	0
Reserve dekking kapitaallasten economisch nut	0	0	0	0
Incidentele toevoegingen	1.870	3.370	2.170	2.670
Totaal toevoegingen	1.870	3.370	2.170	2.670

Onttrekkingen aan reserves	2026	2027	2028	2029
Structurele onttrekkingen:				
Reserve dekking kapitaallasten maatschappelijk nut	691	691	691	691
Reserve dekking kapitaallasten economisch nut	128	129	130	130
Incidentele onttrekkingen	169	251	419	506
Totaal onttrekkingen	988	1.071	1.240	1.327

Structurele saldi	2026	2027	2028	2029
Saldo baten en lasten	901	2.311	-72	1.122
Saldo toevoegingen en onttrekkingen aan reserves	-882	-2.299	-930	-1.342
Begrotingssaldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	19	12	-1.002	-220
Af:				
Incidentele baten	-12.112	-11.111	-6.516	-5.551
Incidentele onttrekkingen reserves	-169	-251	-419	-506
Bij:				
Incidentele lasten	13.141	11.361	6.516	5.551
Incidentele toevoegingen reserves	1.870	3.370	2.170	2.670
Structureel saldo (+ = voordelig, -/- = nadelig)	2.749	3.380	749	1.943

4 RAMINGSGRONDSLAGEN

In deze begroting zijn de volgende grondslagen gehanteerd:

Indexatie loonkosten, materiële kosten, investeringen en subsidies

Tot en met de begroting 2024 werden de kosten en subsidies geïndexeerd met de CPI (Consumentenprijsindex) van februari van het jaar vóór het begrotingsjaar. Vanaf de begroting 2025 is dit gewijzigd naar de systematiek die veel andere gemeenten hanteren, namelijk een indexatie op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP) van het CPB. Dit is namelijk ook de systematiek waarmee de Algemene Uitkering geïndexeerd wordt. Op basis hiervan zijn de volgende indexatiepercentages gehanteerd:

- Loonkosten: 2,0%
- Overige (materiële) kosten: 2,1%
- Investerings: 3,0%
- Subsidies : 2,2%

Hierbij moet wel een correctie gedaan worden op de indexatie van 2025, omdat in het CEP ook een bijstelling van het lopende jaar plaatsvindt (van 3,5% naar 4,8%, zie Kadernota). Op basis van het gewogen gemiddelde, zoals ook bovenstaand weergegeven, worden de subsidies verhoogd met 2,2% en wordt een correctie van 1,3% toegepast voor de bijstelling van de indexaties voor 2025 volgens het CEP. De subsidies worden dan dus totaal geïndexeerd met 3,5%.

Indexatie OZB en heffingen.

Tot en met de begroting 2024 werden de opbrengsten voor OZB en de heffingen geïndexeerd met de CPI van februari van het jaar vóór het begrotingsjaar. Conform hetgeen is besloten bij de Kadernota 2025 (en 2026) sluiten wij nu aan bij de meer gangbare methodiek van indexatie op basis van het Centraal Economisch Plan (CEP), en daarmee dus ook bij de ontwikkeling van de Algemene Uitkering. Op basis van het gewogen gemiddelde, zoals ook bovenstaand weergegeven, zijn de OZB en heffingen verhoogd met 2,2% en wordt een correctie van 1,3% toegepast voor de bijstelling van de indexaties voor 2025 volgens het CEP. De OZB en heffingen worden dan dus totaal geïndexeerd met 3,5%. Daar waar voor specifieke heffingen een andere verhoging wordt gehanteerd staat dit toegelicht in de paragraaf Lokale Heffingen. Voor afvalstoffenheffing en rioolrechten, alsmede diverse leges, wordt rekening gehouden met de maximale kostendeckendheid.

Algemene Uitkering (Gemeentefonds)

De Algemene Uitkering wordt geraamd op basis van de meicirculaire. Voor indexen worden alleen rekening gehouden met het begrotingsjaar 2026. Voor het meerjarenperspectief gelden constante prijzen (meerjarenbegroting is prijspeil 2026).

Omslagrente

Op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) moeten rentekosten aan de taakvelden/programma's worden toegerekend met behulp van een (rente)omslag. Het renteomslagpercentage is berekend op basis van de voorgeschreven systematiek van de commissie BBV en komt voor 2026 uit op 1,0% (2025: 1,0%). Het omslagpercentage geeft weer welk rentepercentage aan de activa wordt toegerekend. Dit percentage wordt berekend op basis van een raming van de netto door de gemeente te betalen rente en de totale boekwaarde van alle vaste activa van de gemeente. Het percentage wordt afgerond met maximaal 0,5%.

De berekening van de omslagrente is opgenomen in paragraaf 6, Financiering.

Er vindt geen rentebijbeschrijving plaats op reserves en voorzieningen.

Rente nieuw aan te trekken leningen

Prognoses over de rente hebben doorgaans een min of meer "glazenbol" niveau. Dit gegeven wordt nog versterkt door de vele onzekerheden in de geopolitiek. De rente op de geld- en kapitaalmarkt is het afgelopen twee jaar gestegen, na een relatief lange periode van historisch lage rente. De komende jaren verwachten wij dat de rente stabiel blijft op het huidige niveau. Voor nieuwe geldleningen gaan we in de begroting uit van 3,0% rente, gebaseerd op de gemiddelde rentepercentages bij verschillende looptijden gedurende de eerste drie maanden van 2025.

Grondexploitaties

Vanaf boekjaar 2025 is vanuit de commissie BBV voorgeschreven dat voor de rente op de grondexploitaties ook de omslagrente gehanteerd moet worden (2025: 1,0%). Voorheen gold hiervoor een aparte berekeningswijze.

De disconteringsvoet voor verliesvoorzieningen binnen grondexploitaties schrijft het BBV verplicht voor op 2,0%.

Overhead

In 2023 is een nieuwe Notitie Overhead opgesteld door de commissie BBV, deze is van toepassing vanaf begrotingsjaar 2025. Volgens deze notitie mag de methodiek voor het toerekenen van overhead, zoals opgenomen in het overzicht overhead, aan lokale heffingen en rechten niet afwijken van de overige methodieken voor het toerekenen van overhead aan overige taakvelden van de begroting. De methodiek die hiervoor gekozen is om de totale overheadkosten toe te rekenen op basis van de netto loonkosten (excl. inhuur). Zie hiervoor verder de paragraaf Lokale Heffingen.

5 GEPROGNOSTICEERDE BALANS

Activa (bedragen x € 1.000)	jaarrekening 2024	Prognose 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Vaste activa						
Totaal immateriële vaste activa	27	13	6	0	0	0
<u>Materiële vaste activa</u>						
- investeringen met een economisch nut	176.641	187.942	197.763	209.512	220.649	230.859
- investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	102.149	108.787	122.897	125.168	118.407	111.709
Totaal materiële vaste activa	278.790	296.729	320.660	334.680	339.056	342.568
<u>Financiële vaste activa</u>						
- Deelnemingen	352	352	352	352	352	352
- Langlopende leningen aan gemeenschappelijke regelingen						
- Overige langlopende geldleningen (niet-overheid)	782	576	576	576	576	576
Totaal financiële vaste activa	1.134	928	928	928	928	928
Totaal vaste activa	279.951	297.670	321.594	335.608	339.984	343.496
Vlottende activa						
- Onderhanden werk en bouwgrond in exploitatie	8.353	6.400	-5.399	-3.368	-7.201	-14.430
- Gereed product en handelsgoederen	2.410	2.410	2.410	2.410	2.410	2.410
Totaal voorraden (incl. verliesvoorziening)	10.763	8.810	-2.989	-958	-4.791	-12.020
<u>Uitzettingen (looptijd <1 jaar)</u>						
- Vorderingen op gemeenten	0	0	0	0	0	0
- Vorderingen op gemeenschappelijke regelingen	303	300	300	300	300	300
- Vorderingen op overige overheden	24.710	15.220	15.000	15.000	15.000	15.000
- Overige vorderingen	1.860	1.700	1.700	1.700	1.700	1.700
Totaal uitzettingen met een rentetypische looptijd < 1 jaar	26.873	17.220	17.000	17.000	17.000	17.000
Liquide middelen (kas- en banksaldi)	302	300	300	300	300	300
<u>Totaal overlopende activa</u>						
- Nog te ontvangen bijdragen van het Rijk	4.958	800	800	800	800	800
- Nog te ontvangen bijdrage van provincies	171	200	200	200	200	200
- Nog te ontvangen bijdrage van gemeenten	45	0	0	0	0	0
- Overige overlopende activa (niet-overheid)	8.784	8.000	8.000	8.000	8.000	8.000
Totaal Overlopende activa	13.958	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
Totaal vlottende middelen	51.896	35.330	23.311	25.342	21.509	14.280
Totaal activa	331.847	333.000	344.905	360.950	361.493	357.776

Passiva (bedragen x € 1.000)	rekening 2024	Prognose 2025	begroting 2026	begroting 2027	begroting 2028	begroting 2029
Vaste passiva						
<i>Totaal eigen vermogen</i>	89.138	91.139	92.021	94.320	95.250	96.592
<i>Totaal voorzieningen</i>	15.379	14.915	16.016	16.162	17.062	15.990
<i>Totaal vaste schulden, met een rentetypische looptijd >= 1 jaar verstrekkt door binnenlandse banken en overige financiële instellingen</i>	183.215	171.946	181.868	195.468	194.181	190.194
Totaal vaste passiva	287.732	278.000	289.905	305.950	306.493	302.776
Vlottende passiva						
<i>Netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>						
- Kasgeld	0	0	0	0	0	0
- Overige schulden	9.032	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
<i>Totaal netto vlott. schulden, met een rentetypische looptijd < 1 jaar</i>	9.032	9.000	9.000	9.000	9.000	9.000
<i>Overlopende passiva</i>						
- Vooruitontvangen bijdragen van het Rijk	19.597	30.000	30.000	30.000	30.000	30.000
- Overige overlopende passiva (niet-overheid)	11.553	12.000	12.000	12.000	12.000	12.000
- Vooruitontvangen bijdragen van provincies	3.890	4.000	4.000	4.000	4.000	4.000
- Vooruitontvangen bijdragen van gemeenten	41	0	0	0	0	0
- Vooruitontvangen bijdragen Overige overheden	2	0	0	0	0	0
<i>Totaal overlopende passiva</i>	35.083	46.000	46.000	46.000	46.000	46.000
Totaal vlottende passiva	44.115	55.000	55.000	55.000	55.000	55.000
Totaal passiva	331.847	333.000	344.905	360.950	361.493	357.776

6 EMU-SALDO

Omschrijving	bedragen x € 1.000	2025	2026	2027
		Volgens realisatie t/m sept. 2025, aangevuld met raming resterende periode	Volgens begroting 2026	Volgens meerjarenraming in begroting 2026
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV art. 17c)		-700	901	2.311
2. Mutatie (im)materiële vaste activa		17.946	23.937	14.020
3. Mutatie voorzieningen		-464	1.100	147
4. Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)		-1.953	-11.799	2.031
5. Verwachte boekwinst/verlies bij de verkoop van financiële vaste activa en (im)materiële vaste activa, alsmede de afwaardering van financiële vaste activa				
Berekend EMU-saldo (x 1.000)		-€ 17.157	-€ 10.137	-€ 13.593

7 INVESTERINGSPLANNING

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2026 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Bedrijfsvoering									
Software 2026	ovh.	2026	221	5	111	111			
Aanschaf devices 2026	ovh.	2026	887	3	443	443			
Aanschaf devices gemeenteraad	ovh.	2026	54	3	27	27			
ICT vergaderfaciliteiten vergaderkamers incl gemeentewerf	ovh.	2026	69	5	35	35			
ICT vergaderfaciliteiten vergaderruimte V7	ovh.	2026	21	5	11	11			
Vervangen opladers elektrische voertuigen	ovh.	2026	27	5	14	14			
Openbare Ruimte									
Renovatie verhardingen 2026: Nieuwstraat Zegveld	2	2026	400	40	200	200			
Vervanging verhardingen 2026 (Schilderskwartier West)	2	2026	3.215	40	1.608	1.608			
Vervanging verhardingen 2026 (Bedrijventerrein Polanen)	2	2026	1.450	40	725	725			
Vervanging verhardingen 2026 (Molenvliet Oost)	2	2026	2.100	40	1.050	1.050			
Vervanging verhardingen (Reconstructie Kamerik zuid oost)	2	2026	685	25	343	343			
Vervanging verhardingen 2026 (vervolg Aanpak Wagenstraat)	2	2026	200	25	100	100			
Groenvoorzieningen 2026	2	2026	700	20	350	350			
Civiele kunstwerken 2026	2	2026	980	25	490	490			
Oevers en beschoeiingen 2026	2	2026	621	25	311	311			
Openbare verlichting 2026 (armaturen)	2	2026	391	20	196	196			
Openbare verlichting 2026 (masten)	2	2026	465	40	233	233			
Speelvoorzieningen 2026	2	2026	90	12	45	45			
Snellerbrug	2	2026	900	25	450	450			
Sport									
Renovatie natuurgrasveld en toplaag kunstgras Athloi	5	2026	34	15	17	17			
Renovatie sprintlaan Athloi	5	2026	30	10	15	15			
Renovatie natuurgrasveld 4 Sportlust	5	2026	105	15	53	53			
Wagenpark									
Mercedes sprinter - enkele cabine -klein rijbewijs (V-293-NG)	2	2026	75	10	38	38			
Tractor nieuw Holland T4-75 TKB-71-X	5	2026	71	10	36	36			

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)							
Heftruck Linde TPB-99-Z	2	2026	80	20	40	40	
Power generator (noodstroomvoorziening) afschrijven 15 jaar	2	2026	20	15	10	10	
Hefbrug 20 ton garage	2	2026	18	20	9	9	
Hefbrug 40 ton garage	2	2026	40	20	20	20	
Aanhanger 61-WN-26 hekkenkar (wijkonderhoud)	5	2026	15		8	8	
Onderwijsinvesteringen							
Vernieuwing school Jorai - voorbereiding (8%) annuïtair	5	2026	245	50	123	123	
Riolering, conform het nieuwe GWP							
Vrijvervalriolering 2026	2	2026	2.632	40	1.316	1.316	
Vrijvervalriolering 2026: Reconstructie Nijverheidsweg	2	2026	550	40	275	275	
Reconstructie Kamerik Zuid-Oost riooldeel 2026 uitvoering	2	2026	965	40	483	483	
Vervanging en renovatie rioolgemalen	2	2026	367	15	184	184	
Duikers en drainage	2	2026	260	40	130	130	
Uitvoeringsplan KbOR	2	2026	650	40	325	325	
Afval & Reiniging							
Servicewagen V-794-BR	2	2026	85	10	43	43	
Servicewagen V-554-BV	2	2026	85	10	43	43	
Vervanging verzamelcontainers	2	2026	200	10	100	100	
Straatreiniging GLUTON	2	2026	30	8	15	15	
Vervanging kliko,s/mini-containers jaarschijf 2026	2	2026	53	10	26	26	
40m3 container milieustraten	2	2026	20	15	10	10	
Niet-cyclische investeringen							
Brandveiligheid openbare parkeergarages Castellum en Defensie-eiland *	2	2026	1.400	20	700	700	
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed Het Klooster en Het Stadsmuseum (tranche 6) *	6	2026	1.800	25	900	900	
Aanbrengen oeverbescherming Camping Batestein *	2	2026	480	25	240	240	
Aanpassingen inrichting gemeentehuis (werkplekken en vergaderruimtes)	ovh.	2026	410	10	205	205	
Totaal jaarschijf 2026			24.195		12.098	12.098	0 0 0
* Voor deze investeringskredieten worden afzonderlijke raadsvoorstellen aan de raad voorgelegd, voordat deze budgetten besteed kunnen worden.							

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2027 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Bedrijfsvoering									

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)						
Data center 2027	ovh.	2027	565	3	282	282
Netwerk 2027	ovh.	2027	184	5	92	92
Aanschaf devices 2027	ovh.	2027	54	3	27	27
Openbare Ruimte						
Renovatie verhardingen 2027	2	2027	2.206	25	1.103	1.103
Vervanging verhardingen 2027	2	2027	1.070	40	535	535
Reconstructie Kamerik zuid oost	2	2027	685	25	343	343
Groenvoorzieningen 2027	2	2027	700	20	350	350
Uitvoeringskrediet bomen Kamerik zuid oost	2	2027	50	20	25	25
Civiele kunstwerken 2027	2	2027	453	25	227	227
Oevers en beschoeiingen 2027	2	2027	126	25	63	63
Openbare verlichting 2027 (armaturen)	2	2027	391	20	196	196
Openbare verlichting 2027 (masten)	2	2027	465	40	233	233
Speelvoorzieningen 2027	2	2027	90	12	45	45
Sport						
SC Woerden veld 3 toplaag renovatie SBR	5	2027	425	12	213	213
Renovatie natuurgrasveld Reflex	5	2027	88	15	44	44
Sportvelden toplaagrenovatie Siveo SBR	5	2027	500	12	250	250
Kunstgrasmat vervangen toplaag veld 2 VEP SBR	5	2027	425	12	213	213
Kunstgrasmat vervangen toplaag veld 4 SCW SBR	5	2027	425	12	213	213
Ver. div. voorz (beregen/ ballenvang/ hekken)-Sportlust	5	2027	64	30	32	32
MHC, veld 3 toplaagrenovatie, kunstgrasveld (semi-water aanleg 2014)	5	2027	225	12	113	113
Toplaag renovatie Sportlust veld 6 (geen 5) SBR (aanleg 2012)	5	2027	440	15	220	220
Renovatie natuurgrasveld 3 Siveo	5	2027	50	15	25	25
Wagenpark						
vervanging V-050-FR, begraafplaatsen	2	2027	88	10	44	44
vervanging 00-BJZ-3 mercedes grijs	2	2027	80	10	40	40
vervanging 02-BJZ-3 groen	2	2027	80	10	40	40
vervanging 03-BJZ-3 groen	2	2027	80	10	40	40
vervanging 01-BJZ-3 mercedes, groen, enkele cabine	2	2027	80	10	40	40
Snippermachine LGZ-04-H	2	2027	65	10	33	33
Begraven						
Investerings begraafplaatsen	2	2027	100	20	50	50
Onderwijsinvesteringen						
Vernieuwing school Jorai - voorbereiding (12%) annuitair	5	2027	368	50	184	184

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)						
Riolering, conform het nieuwe GWP						
Vrijvervalriolering 2027	2	2027	3.182	40	1.591	1.591
Reconstructie Kamerik zuid Oost riooldeel 2027	2	2027	965	40	483	483
Vervanging en renovatie rioolgemaal	2	2027	276	15	138	138
Duikers en drainage	2	2027	260	40	130	130
vervanging 83-BJG-8 - riool tankauto	2	2027	80	10	40	40
Uitvoeringsplan KbOR	2	2027	596	40	298	298
Afval & Reiniging						
Vervanging verzamelcontainers	2	2027	200	10	100	100
Vervanging kliko,s/mini-containers jaarschijf 2027	2	2027	53	10	26	26
40m3 container milieustraten	2	2027	20	15	10	10
Vervanging V-249-VX	2	2027	40	8	20	20
Volvo/ kraanwagen ondergronds (81-BJH-6)	2	2027	360	10	180	180
Huisvuilvrachtauto (3 stuks)	2	2027	1.050	8	525	525
Niet-cyclische investeringen						
Ontsluiting Kassengebied Harmelerwaard *	5	2027	2.824	n.t.b.	1.412	1.412
Totaal jaarschijf 2027			20.527		0	10.263
* Voor deze investeringskredieten worden afzonderlijke raadsvoorstellen aan de raad voorgelegd, voordat deze budgetten besteed kunnen worden.						

OMSCHRIJVING JAARSCHIIF 2028 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Bedrijfsvoering									
Data center 2028	ovh.	2028	65	3			32	32	
Netwerk 2028	ovh.	2028	59	5			30	30	
Devices 2028	ovh.	2028	65	3			32	32	
Plotter/scanner	ovh.	2028	30	5			15	15	
Openbare Ruimte									
Renovatie verhardingen 2028	2	2028	2.206	25			1.103	1.103	
Vervanging verhardingen 2028	2	2028	1.749	40			875	875	
Groenvoorzieningen 2028	2	2028	700	20			350	350	
Civiele kunstwerken 2028	2	2028	453	25			227	227	

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)						
Oevers en beschoeiingen 2028	2	2028	126	25	63	63
Openbare verlichting 2028 (armaturen)	2	2028	391	20	196	196
Openbare verlichting 2028 (masten)	2	2028	465	40	233	233
Speelvoorzieningen 2028	2	2028	55	12	28	28
Sport						
Renovatie natuurgrasveld 4 VEP	5	2028	105	15	53	53
Sportlust, veld 5, toplaagrenovatie	5	2028	50	15	25	25
Sportlust,veld 5 drainage	5	2028	55	30	28	28
Vep, veld 5 toplaag renovatie, wetraconstructie	5	2028	66	15	33	33
SC Woerden vervangen ballenvangers/hekken gehele accommodatie	5	2028	310	25	155	155
Renovatie toplaag kunstgras Athloi	5	2028	25	15	13	13
Wagenpark						
Vervangen H-014-F	2	2028	40	8	20	20
Vervangen V-293-NG	2	2028	65	10	33	33
Vervangen 41-BKH-9	2	2028	65	10	33	33
Vervangen WZ-DL-60 Ansems aanhangwagen	2	2028	10	20	5	5
Begraven						
Investeringen begraafplaatsen	2	2028	150	20	75	75
Aula Rijnhof begraafplaats	2	2028	2.500	40	1.250	1.250
Onderwijsinvesteringen						
Vernieuwing school Jorai Uitvoering (80%) annuitair	5	2028	2.452	50	1.226	1.226
Vernieuwing school Jan de Bakker, voorbereiding (10%) annuitair	5	2028	360	50	180	180
Riolering, conform het nieuwe GWP						
Vrijvervalriolering	2	2028	4.147	40	2.074	2.074
Vervanging en renovatie rioolgemaal	2	2028	276	15	138	138
Duikers en drainage	2	2028	260	40	130	130
Uitvoeringsplan KbOR	2	2028	196	40	98	98
Vervangen 02-BLD-9 fuso riool / borden grijs	2	2028	75	10	38	38
Afval & Reiniging						
Vervanging verzamelcontainers	2	2028	200	10	100	100
Vervanging VHV-69-G	2	2028	40	8	20	20
Vervanging 00-BLG-3 haak/kraanwagen	2	2028	360	10	180	180
Vervanging klike,s/mini-containers jaarschijf 2027	2	2028	53	10	26	26

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)								
40m3 container milieustraten	2	2028	20	15			10	10
Totaal jaarschijf 2028			18.244		0	0	9.122	9.122
							0	0

OMSCHRIJVING JAARSCHIJF 2029 (Bedragen x € 1.000)	Progr.	Jaar	Investering	Afschr.	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Bedrijfsvoering									
Netwerk 2029	ovh.	2029	81	5				41	41
Devices 2029	ovh.	2029	887	3				444	444
Openbare Ruimte									
Renovatie verhardingen 2029	2	2029	2.206	25				1.103	1.103
Vervanging verhardingen 2029	2	2029	1.749	40				875	875
Groenvoorzieningen 2029	2	2029	700	20				350	350
Civiele kunstwerken 2029	2	2029	453	25				227	227
Oevers en beschoeiingen 2029	2	2029	126	25				63	63
Openbare verlichting 2029 (armaturen)	2	2029	391	20				196	196
Openbare verlichting 2020 (masten)	2	2029	465	40				233	233
Speelvoorzieningen 2029	2	2029	55	12				28	28
Sport									
Renovatie natuurgrasveld 3 Sportlust	5	2029	50	15				25	25
Toplaag renovatie veld 1 Sportlust	5	2029	500	15				250	250
Toplaag renovatie veld 2 Sportlust	5	2029	420	15				210	210
Toplaag renovatie veld 4 VEP	5	2029	72	15				36	36
Toplaag renovatie veld 2 sc Woerden	5	2029	500	15				250	250
Vervanging ballenvangers SCH 44 veld 4 en 5	5	2029	30	25				15	15
Toplaag renovatie MHCW veld 1	5	2029	260	15				130	130
Wagenpark									
Nader te bepalen 2029	2	2029	500	8				250	250
Begraven									
Kiefer Boki grafdelfmachine	2	2029	125	10				63	63
Fuso Canter (inrichting voor borden met laadkraan)	2	2029	80	10				40	40

INVESTERINGEN 2025-2028 (Bedragen x € 1.000)							
Onderwijsinvesteringen							
Vernieuwing school Jan de Bakker, uitvoering (90%)	5	2029	3.240	50		1.620	1.620
Nader te bepalen 2029	5	2029	300	50		150	150
Riolering, conform het nieuwe GWP							
Vrijvervalriolering 2029	2	2029	4.147	40		2.074	2.074
Vervanging en renovatie rioolgemalen 2029	2	2029	276	15		138	138
Duikers en drainage 2029	2	2029	260	40		130	130
Uitvoeringsplan KbOR 2029	2	2029	196	40		98	98
Afval & Reiniging							
Rolpacker A&R twee stuks 2029	2	2029	58	8		29	29
Veegmachine (electrisch)	2	2029	125	9		63	63
Niet-cyclische investeringen							
Verduurzaming gemeentelijk vastgoed *	6	2029	1.500	25		750	750
Omvormen woonstraten naar elementenverharding	2	2029	250	n.t.b.		125	125
Totaal jaarschijf 2029			20.002			10.001	10.001
* Voor deze investeringskredieten worden afzonderlijke raadsvoorstellen aan de raad voorgelegd, voordat deze budgetten besteed kunnen worden.							

Totaal Investerings 2025-2028	82.968	12.098	22.361	19.385	19.123	10.001
--------------------------------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------	---------------

Totaal jaarschijven (Bedragen x € 1.000)	Totaal	Uitgaven 2026	Uitgaven 2027	Uitgaven 2028	Uitgaven 2029	Uitgaven 2030
Totaal jaarschijf 2025	0	0	0	0	0	0
Totaal jaarschijf 2026	24.195	12.098	12.098	0	0	0
Totaal jaarschijf 2027	20.527	0	10.263	10.263	0	0
Totaal jaarschijf 2028	18.244	0	0	9.122	9.122	0
Totaal jaarschijf 2029	20.002	0	0	0	10.001	10.001
	82.968	12.098	22.361	19.385	19.123	10.001

8 STAAT VAN RESERVES

Beleidsuitgangspunten

De beleidsuitgangspunten voor reserves zijn opgenomen in de Financiële Verordening en in het raadsbesluit 'Herijken bestemmingsreserves' van 21 december 2023. In het overzicht reserves 2026-2029 is rekening gehouden met genomen raadsbesluiten tot 1 augustus 2025.

Algemene en bestemmingsreserves

In deze paragraaf staat het door de raad vastgestelde beleid over de algemene en bestemmingsreserves. Een algemene reserve is vrij aanwendbaar. Bestemmingsreserves zijn gevormd voor door de raad bepaalde bestemmingen. Deze reserves hebben specifiek een bestedingsfunctie.

In de begroting zijn de volgende reserves opgenomen:

Algemene reserves

Algemene Reserve

Doel: buffer voor calamiteiten, exploitatietekorten, incidentele uitgaven. Vanaf 2026 komt de structurele storting van € 2,0 miljoen in de Algemene Reserve ten behoeve van de verbetering van de schuldquote te vervallen.

Algemene Reserve Grondbedrijf

Doel: onvoorziene risico's in de grondexploitaties op te vangen. Winsten en verliezen uit grondexploitaties worden toegevoegd of onttrokken aan deze reserve. Bij de vaststelling van jaarrekening kan de raad afwijkend besluiten.

Bestemmingsreserves

Dekking kapitaallasten met maatschappelijk nut

Investerings met maatschappelijk nut moeten worden geactiveerd. Voor het bedrag van de investering kan een bedrag toegevoegd worden aan deze bestemmingsreserve. Ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten vindt onttrekking aan deze reserve plaats.

Dekking kapitaallasten met economisch nut

Investerings met economisch nut moeten worden geactiveerd. Voor het bedrag van de investering kan een bedrag toegevoegd worden aan deze bestemmingsreserve. Ter dekking van de jaarlijkse afschrijvingslasten vindt onttrekking aan deze reserve plaats.

Groenfonds

Doel: Realiseren van uitvoering van groenplannen, bijdrage aan particulieren voor onderhoud bomen met bijzondere status, uitvoeringsbudget landschapsbeleid, landschapsbeleidsplan, groenstructuurplan en aanleggen ecologische verbindingzones, natuurontwikkeling en/of 'groene' burgerinitiatieven. Structureel wordt de bijdrage aan particulieren voor onderhoud bijzondere status bomen onttrokken. Daarnaast kunnen incidentele onttrekkingen plaatsvinden die voldoen aan het doel van de reserve. In het verleden is deze reserve gevoed vanuit verkopen snippergroen en vanuit kostenverhaal. Er vinden geen nieuwe toevoegingen meer plaats aan deze reserve.

Infrastructuurle werken

Doel: realiseren van bovenwijkse voorzieningen van veelal grote omvang. Stortingen in deze reserve worden gedaan bij particuliere en gemeentelijke ontwikkelingen op basis van de Wro (Wet Ruimtelijke Ordening), de Nota Kostenverhaal 2014 en de Structuurvisie 2009. Het tarief wordt jaarlijks herzien via de grondprijsbrief. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Grote infrastructuurle werken

De reserve heeft als doel: realisering van grote infrastructuurle werken. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Gebiedsfonds Middelland

Het gebiedsfonds wordt gebruikt voor het realiseren van investeringen in de openbare ruimte Middelland. Deze reserve wordt gevuld door exploitatiebijdragen door initiatiefnemers, bijdragen door de gemeente en

bijdragen/subsidies van provincie en Rijk. Grondslag hiervoor is de Structuurvisie Middelland-Noord. In de begroting 2026-2029 is geen mutatie opgenomen.

Onderwijshuisvesting

Egalisatiereserve om de kapitaallasten voor onderwijsgebouwen te spreiden over de looptijd van het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs (IHP). Structureel wordt elk jaar een bedrag toegevoegd op basis de gemiddelde kapitaallasten over de looptijd van het IHP. De kapitaallasten van de investeringen die zijn opgenomen in het IHP worden onttrokken aan deze reserve. De bedragen in de begroting 2026-2029 zijn gebaseerd op het raadsvoorstel 'Investerings onderwijshuisvesting 2023 e.v.'.

Rentetoerekening:

Aan reserves wordt geen rente toegerekend.

Naam reserve (bedragen x € 1.000)	Saldo 1-1- 2025	resultaat- bestemming 2024	Storting 2025	Onttrek- king 2025	Saldo 31-12- 2025	Storting 2026	Onttrek- king 2026	Saldo 31-12- 2026	Storting 2027	Onttrek- king 2027	Saldo 31-12- 2027	Storting 2028	Onttrek- king 2028	Saldo 31-12- 2028	Storting 2029	Onttrek- king 2029	Saldo 31-12- 2029
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit																	
Kapitaallasten maatschappelijk nut	14.868			545	14.323		691	13.632		691	12.941		691	12.250		691	11.559
Groenfonds	765			10	755		10	745		10	734		10	724		10	714
Infrastructurele werken	4.454				4.454			4.454			4.454			4.454			4.454
Grote infrastructurale werken	1.482				1.482			1.482			1.482			1.482			1.482
Subtotaal 2	21.569	0	0	556	21.014	0	701	20.312	0	701	19.611	0	701	18.910	0	701	18.208
3. Sociaal Domein																	
Opvang Vijzelmolenlaan	0		1.120		1.120			1.120			1.120			1.120			1.120
Subtotaal 5	0	0	1.120	0	1.120	0	0	1.120	0	0	1.120	0	0	1.120	0	0	1.120
5. Onderwijs en sport																	
Onderwijshuisvesting	1.534		670	29	2.175	670	159	2.686	670	240	3.116	670	408	3.377	670	496	3.551
Zwembad	0				0	400		400	1.500		1.900			1.900			1.900
Subtotaal 5	1.534	0	670	29	2.175	1.070	159	3.086	2.170	240	5.016	670	408	5.277	670	496	5.451
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen																	
Gebiedsfonds Middelland	1.201		1.000		2.201			2.201			2.201			2.201			2.201
Subtotaal 6	1.201	0	1.000	0	2.201	0	0	2.201	0	0	2.201	0	0	2.201	0	0	2.201
7. Algemene dekkingsmiddelen																	
Algemene reserve	43.933	963			44.896	800		45.696	1.200		46.896	1.500		48.396	2.000		50.396
Algemene reserve grondbedrijf	13.292				13.292			13.292			13.292			13.292			13.292
Dekking kapitaallasten economisch nut	3.926			204	3.722		128	3.594		129	3.465		130	3.335		130	3.205
Budgetoverhevelingen	2.719	0			2.719			2.719			2.719			2.719			2.719
Subtotaal 7	63.871	963	0	204	64.630	800	128	65.301	1.200	129	66.372	1.500	130	67.742	2.000	130	69.612
Totaal reserves	88.175	963	2.790	788	91.139	1.870	988	92.021	3.370	1.071	94.320	2.170	1.240	95.250	2.670	1.327	96.592

9 STAAT VAN VOORZIENINGEN

In de begroting zijn de volgende voorzieningen opgenomen:

Pensioen (oud-)wethouders

Bedragen worden uit deze voorziening onttrokken als de betreffende personen de AOW gerechtigde leeftijd hebben bereikt. Ook worden ontvangen overhevelingsbedragen toegevoegd en worden toekomstige pensioenaanspraken verwerkt. Opbouw vindt plaats voor de huidige zittende wethouders, op basis van de opgebouwde pensioenrechten. Jaarlijks vindt bij de jaarrekening een bijstelling plaats op basis van actuariële berekeningen.

Wachtgelden wethouders

Deze voorziening is gevormd voor wachtgelden wethouders. Als een wethouder aftreedt vindt een storting in deze voorziening plaats op basis van de verwachte wachtgeldbetalingen en de verwachte looptijd. De werkelijke betalingen worden onttrokken uit deze voorziening.

Afvalstoffenheffing

Doel: gelijkmatige heffing afvalstoffen d.m.v. verrekening exploitatieoverschotten/-tekorten op de reiniging/afvalstoffen.

Riolering

Doel: gelijkmatige heffing rioolrechten d.m.v. verrekening exploitatieoverschotten/-tekorten op het begrotingsonderdeel riolering.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen

Doel; gelijkmatige begrotingsdruk van de kosten van onderhoud gemeentelijke gebouwen.

Spaarverlof

Doel: medewerkers kunnen verlofdagen opsparen om dit later in te zetten voor bijvoorbeeld (pre)pensioen en/of sabbaticals. Omdat hier geen sprake is van een arbeidsgerelateerde verplichting van jaarlijks gelijkblijvend volume moet hiervoor volgens het BBV een voorziening gevormd worden.

Rentetoerekening:

Aan voorzieningen wordt geen rente toegerekend.

Naam voorziening (bedragen x € 1.000)	saldo 1-1- 2025	Storting 2025	Onttrekking 2025	Saldo 31-12- 2025	Storting 2026	Onttrekking 2026	Saldo 31-12- 2026	Storting 2027	Onttrekking 2027	Saldo 31-12- 2027	Storting 2028	Onttrekking 2028	Saldo 31-12- 2028	Storting 2029	Onttrekking 2029	Saldo 31-12- 2029
1. Bestuur, Dienstverlening en Veiligheid																
Pensioen (oud-)wethouders	7.642			7.642	135	362	7.415	135	362	7.188	135	362	6.961	135	362	6.734
Wachtgelden wethouders	40		40	0			0			0			0			0
Subtotaal 1	7.682	0	40	7.642	135	362	7.415	135	362	7.188	135	362	6.961	135	362	6.734
2. Fysiek beheer openbare ruimte en Mobiliteit																
Afvalstoffen	773	315		1.088	34		1.122		90	1.031		385	647		302	345
Riolering	3.245		380	2.865	911		3.776	972		4.748	367		5.116	178		5.294
Rembrandtbrug	450		450	0			0			0			0			0
Subtotaal 2	4.468	315	830	3.953	945	0	4.898	972	90	5.780	367	385	5.762	178	302	5.639
6. Ruimtelijke ontwikkeling en wonen																
Onderhoud gem. gebouwen	3.097	1.073	1.017	3.153	1.073	762	3.463	1.073	1.652	2.884	1.073	864	3.093	1.073	1.002	3.164
Subtotaal 6	3.097	1.073	1.017	3.153	1.073	762	3.463	1.073	1.652	2.884	1.073	1.937	3.957	1.073	2.075	3.164
Overhead																
Spaarverlof	133	35		168	71		239	71		310	71		381	71		452
Subtotaal Overhead	133	35	0	168	71	0	239	71	0	310	71	0	381	71	0	452
Totaal voorzieningen	15.379	1.423	1.887	14.915	2.224	1.124	16.016	2.251	2.104	16.162	1.646	2.684	17.062	1.457	2.738	15.990

10 KASSTROOMOVERZICHT

(bedragen x € 1.000)	Jaar- rekening 2021	Jaar- rekening 2022	Jaar- rekening 2023	Jaar- rekening 2024	Prog- nose 2025	Begro- ting 2026	Begro- ting 2027	Begro- ting 2028	Begro- ting 2029
Operationele kasstromen									
Baten	145.253	177.271	183.585	207.661	210.450	204.055	201.369	195.319	195.890
Lasten *	-141.677	-167.089	-175.752	-202.988	-208.447	-203.174	-199.070	-194.390	-194.549
Saldo van baten en lasten (excl. Reservemutaties)	3.576	10.182	7.833	4.673	2.003	882	2.299	930	1.341
<i>Mutaties in balansposities</i>									
Voorraden (grex), inclusief verliesvoorziening	-1.756	-5.334	-5.370	-5.699	1.953	11.799	-2.031	3.833	7.229
Uitzettingen	1.503	-26.121	6.701	9.059	9.653	220	0	0	0
Overlopende activa	1.392	-4.638	1.442	-5.061	4.959	0	0	0	0
Voorzieningen (excl. Grex)	-460	1.106	1.239	3.156	-464	1.101	146	900	-1.072
Netto vlottende schulden	-536	-1.264	1.299	-1.952	-32	0	0	0	0
Overlopende passiva	5.618	2.510	3.142	7.985	10.917	0	0	0	0
FVA - waarborgsommen	199	237	1.428	712	-708	54	0	0	0
Afschrijvingslasten (geen kasstroom)	9.885	10.217	10.770	17.314	12.199	12.888	13.843	15.009	15.611
Totaal Operationele kasstromen	19.421	-13.105	28.484	30.187	40.480	26.944	14.257	20.672	23.109
Investeringskasstromen									
Immateriële Vaste Activa	285	-31	0	0	0	0	0	0	0
Materiële Vaste Activa	-16.038	-18.347	-14.380	-16.799	-30.126	-36.812	-27.857	-19.385	-19.123
Financiële Vaste Activa	1.628	208	91	-84	206	0	0	0	0
Totaal Investeringskasstromen	-14.125	-18.170	-14.289	-16.883	-29.920	-36.812	-27.857	-19.385	-19.123
Financieringskasstromen									
Aflossingen	-13.059	-21.574	-14.180	-13.279	-10.562	-9.446	-8.266	-7.904	-7.938
Nieuwe leningen	17.000	63.000	0	0	0	19.314	21.866	6.617	3.951
Netto vlottende schulden - kasgeld	-10.000	-10.000	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Financieringskasstromen	-6.059	31.426	-14.180	-13.279	-10.562	9.868	13.600	-1.287	-3.987
Saldo Operationele + Financierings- + Investeringskasstromen (= mutatie liquide middelen)	-763	151	15	25	-2	-0	-0	-0	-0

*1) Bij de bepaling van de lasten 2026-2029 is rekening gehouden met een stelpost om in de betreffende jaren tot een begroting met saldo 0 te komen.

11 AFSCHRIJVINGSTERMIJNEN

Conform de Financiële Verordening worden de Afschrijvingstermijnen in de Begroting opgenomen. De afschrijvingstermijnen zijn in jaren weergegeven.

Apparatuur		Diversen	
Kopieerapparaat	5	Verkeerslichtinstallaties	15
Frankeermachine	10	Elektriciteitsvoorzieningen, kasten e.d.	10
Inbindapparatuur	5	Dienstfietsen	5
Beveiligingsapparatuur	5	Ondergrondse container	15
Lamineerapparatuur	5		
Mobilfoon	10	Grond	
Portofoon	5	Grond	n.v.t.
Telefoon (draadloos)	3	Gebouwen	
Telefoon vast	6	Nieuwbouw steen:	
Telefonie overig	3	- woningen	40
Videosystemen	5	- bedrijfsgebouw	40
Telefooncentrale	15	- sporthal	40
		- onderwijsgebouw t/m 2020	40
		- onderwijsgebouw vanaf 2021	42
		- onderwijsgebouw vanaf 2023	50
		- brandweerkazerne	40
Abri's	10		
		aanbouw/bijgebouw volgt resterende afschrijvingsduur hoofdgebouw	
Automatisering Computer		aanbouw/bijgebouw (zelfstandig onderdeel)	40
Hard- en software	5	Leidingen	25
Citrix licenties	3	Liften	25
I-pads	3	Semipermanente gebouwen	40
Schermen (klein en groot)	6	Molens	25-40
Thin clients	6	Wieken	40
CYOS laptop en accessoires	3	Restauratie / renovatie	25
Laptops	3	Overige:	
Mobile device management	3	noodgebouw (hout)	15-25
Uitwijklocaties (ESX / back up server)	5	loodsen/opslagplaatsen/schaftketen	5
Virtual platform (storage en san switches)	3	legionellapreventie-installatie	10
Overige servers	3		
Networking		Gereedschappen	
- Werkplek switches	7	Elektronisch en hand	5
- 10G switches	5	Compressor	10
- Server switches	5	Graskantenknipper	10
- Firewall	5	Knipper/snijder	10
- Wifi network	3	Motorkettingzaag	10
- Beveiligingssoftware telewerken	3	Priktol	10
Begraafplaatsen		Sneeuwschuif	10
Aanleg	40		
Uitbreiding	40	Klokken, uurwerken, carillons	
Urnenmuur	25		15
Overig	25		
Bruggen, viaducten, tunnels, duikers etc.		Markten / kermis	
Activa met een meerjarig maatschappelijk nut in de openbare ruimte		Voorzieningen	10
Vaste bruggen (hout)	25		
Vaste bruggen (beton, staal)	40	Onderwijs huisvesting	
Beweegbare bruggen (combinatie)	25	1e inrichting	15

Apparatuur		Diversen	
Hekwerken (metaal)	25	Technische Installaties (vanaf 2020)	20
Vervanging brugonderdelen (dek, rijbaan, antisliplagen, houten leuningen)	10		
Steigers, afmeerpalen, dukdalven e.d.	25		
Renovatie bestaande bruggen	25		
0			
Installaties (vervanging/later toegevoegd)		Voorzieningen aan gebouw/buiten	
Afzuiginstallaties	15	Betonlateien	40
Alarminstallaties	20	Boeidelen	15
Beregeningsinstallaties	10	Buitenzonwering	10
Brandblusinstallaties	20	Dakbedekking	15
Centrale verwarmingsinstallaties	20	Dakkapel	25
Filterinstallatie	10	Garagedeur	10
Geluidsinstallatie	10	Goten	20
Glazenwasinstallaties	10	Isolatie/energiebesparende maatregelen	10
Grafinstallatie	10	Kozijnen geheel	30
Lichtinstallaties	15	Luifel, overkapping	20
Luchtverversingsinstallaties	15		
Pompinstallaties	15	Openbare verlichting	
Radiator	20	Masten	40
Ventilatie en verwarming	15	Armaturen	25
Verlichtingsarmaturen	10		
Discussieapparatuur Raadszaal	10	Parkeren	
Mobilofooninstallatie	10	Aanleg parkeerterreinen	40
Persinstallatie (afvalbrengrstation)	10	Parkeergarage	50
Stemmachines	10	Parkeerautomaten	10
Telefoonaansluiting / -installaties / -uitbreiding en –aanleg	10	Parkeerdekken	40
Inbraakbeveiliging	15	Handterminals parkeerwachters	5
Inventaris/meubilair (nieuw, vanaf 2020)		Riolering op basis van grp	
Inventaris / meubilair (vervanging/later toegevoegd)		Rioolgemaal:	
Aula begraafplaats	15	- bouwkundig onderdeel	30
Inrichting magazijn	15	- elektromechanisch onderdeel	15
Kantinemeubilair	10	Persleidingen	40
Kantoorinventaris	10	Drukriolering:	
Kantoormachines	5	- pompunits elektronisch onderdeel	15
Kantoormeubilair:		- pompunits bouwkundig onderdeel	30
- Bureaus	25	- leidingwerk	40
- Kasten	25	Vrijvalriolering	40
- Meubilair raadszaal	25	Milieumaatregelen	40
- Paternosterkasten	15	Randvoorzieningen:	
- stoelen	5	Bouwkundig onderdeel	40
Keuken en kantine-inventaris	10	Elektromechanisch onderdeel	15
Koffieautomaten/frisdrankautomaten	5		
Voorziening aan gebouw/binnen:		Rollend materieel	
Bedrading	20	Minicontainer	15
Bewegwijzering	10	Verzamelcontainers	15
Gordijnen, luxaflex	5	Verzamelcontainers ombouw	15
Keukenblok	15		
Riolering	30	Speelvoorzieningen	
Sanitair	20	Speelvoorzieningen	12
Schilder- en behangwerk	5		
Tegelwerk	30		
Trappen	30		

Apparatuur	
Veiligheidsvoorzieningen	20
Vloerbedekking	10
zonwering	10

0

Diversen

Sportvelden/terreinen	
Aanleg grassportvelden	15
Aanleg zand ingestrooid kunstgrasveld (toplaag)	15
Toplaag kunstgrasveld (incl. doelgebieden)	12
Constructie kunstgrasveld	24
Terreinafrastering / ballenvangers	24
Sportveldverlichting (masten)	40
Sportveldverlichting (armaturen)	20
Kunststof atletiek renovatie (retoppen)	10
Kunststof atletiek renovatie toplaag/ asfalt/ inrichting	20
Kunststof atletiek geheel vervangen	40

Voertuigen	
Aanhangwagen	10
Bestelauto's	7
Fietspadschuivers	10
Grafdelfmachine	10
Grote motormaaier	5
Houtversnipperaar	5
Kleine motormaaier	5
Kraanauto	10
Laadsysteem vuilnisauto	10
Personenauto	7
Sneeuwplough/schuiver	10
Tractor	10
Veegmachine (klein)	5
Vorkheftruck	15
Vrachtwagens	10
Vuilnisauto's	8
Zand- en zoutstrooier	10

Volkstuinen	
Aanleg	25

Waterwegen / Vijvers	
Lichte beschoeiing	20
Damwandconstructies	30
Combinatie damwanden/beschoeiingen	25
Kademuren	10

Wegen (nieuwe aanleg en herinrichting)	
Grijs (asfalt)	25
Betonconstructie op paalfundering (nieuw)*	75
Constructie met BIMS (nieuw) *	25
Constructie EPS (nieuw) *	40
Grijs renovatie (vervanging constructie)	40
Grijs straatwerk (elementen)	25

Woonwag	
Aanleg terrein	40
Aankoop- en plaatsingskosten	25

Zoutopslag	
	20

Zwembaden	
Bouw zwembad	40
Verbouw	25

12 BEGROTINGSSUBSIDIES

Een begrotingssubsidie is een subsidie die met naam en toenaam op de gemeentebegroting staat. Deze beleidsthema's zijn uniek en hebben slechts één (of enkele) potentiële aanvragers waardoor het opstellen van een eigen subsidieregeling niet efficiënt is. Verstrekken via een begrotingssubsidie gaat via de Algemene subsidieverordening. In onderstaande tabel staat vermeld welke instellingen een begrotingssubsidie krijgen en voor welk bedrag.

Nr.	Programma	Taakveld	Onderwerp	Toelichting	Subsidie 2026 (in €)
1	4	5.6	Bibliotheek	Bibliotheek Utrechtse Venen Woerden	1.595.943
1	4	5.6	IDO (Informatiepunt Digitale Overheid)	Bibliotheek Utrechtse Venen Woerden	50.000
2	3 en 5	6.1 en 5.2	Dorpshuis + Sporthal	De Schulenburg Kamerik	97.218
3	3	6.1	Dorpshuis	Stichting De Milandhof	32.708

13 OVERZICHT MUTATIES KADERNOTA NAAR BEGROTING

In de Kadernota 2026 zijn diverse maatregelen opgenomen om de kosten te verlagen en opbrengsten te verhogen. Ook zijn enkele financieel-technische aanpassingen voorgesteld. Naar aanleiding van de bespreking van de Kadernota in de raad op 10 juli 2025 en de hierbij aangenomen moties en amendementen zijn nog diverse aanpassingen gedaan. In aanvulling op de Kadernota stelt het college voor een aantal aanvullende beleidskeuzes in deze begroting op te nemen.

In onderstaande tabellen staan de doorgevoerde en niet-doorgevoerde bezuinigingen, de aanvullende beleidskeuzes op basis van aangenomen moties en amendementen, en de aanvullende beleidskeuzes van het college.

Doorgevoerde bezuinigingen conform vastgestelde kadernota

Nr.	Pro-gramma	Taak-veld	Onderwerp	Toelichting (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Bezuinigingen (lasten)								
1	1/6	0.2/8.3	Verkiezingen / Omgevingsvergunningen	Evaluatie, aanscherpen en aanpassing beleid: - Licentiekosten app beheer leefomgeving - Vermindering vergoeding stembureauleden - Verlaging servicenorm TIP (Telefonisch Informatiepunt) bij ziekte (beperking inhuur)	53	53	53	53
2	1	0.1	Burgemeester & wethouders	Wethouder minder	80	160	160	160
3	1	0.1	Burgemeester & wethouders	Taakstelling budget B&W	25	25	25	25
4	1	0.1	Gemeenteraad	Verminderen budget griffie	PM	PM	PM	PM
5	2	2.1	Verlichting	Minder verlichting	100	100	100	100
6	3	6.752	Sturingsmaatregelen Jeugd	Opzetten van diverse slimme Business Cases: - Inzet op ontwikkelopdracht 'de waarde van informeel': samenwerking tussen formeel aanbod-lokaal team en sociale basis - Vergroten van groepsaanbod voor jeugdigen - Investeren in mantelzorgondersteuning - Inzet van BG collectivieren ofwel van minder individuele begeleiding naar meer groepsgerichte begeleiding - Andere oplossingen voor vervoersvragen - Jeugdhulpverleners Voortgezet Onderwijs - Inzet op reablement, powerfull ageing, valpreventie	250	250	250	250
7	3	6.5 6.752	Sturingsmaatregelen Inkomensregelingen / Jeugd	Aanscherpen afspraken GR-en en partners: - 'Knoppendocument' Ferm Werk - Inkoopafspraken maatwerkpartijen aanscherpen - Inkoop jongerenwerk - Onderzoeken samenwerkingsverband vijf grootste partijen Sociale Basis	100	100	100	100
8	3	6.71	Sturingsmaatregelen Wmo HH	Evaluatie, aanscherpen en aanpassing beleid: Wmo en Jeugd > Verordeningen aanscherpen	35	35	35	35
9	3	6.752	Jeugd Doorbraakbudget	Technische begrotingswijzigingen: Crisisbudget	15	15	15	15
10	4	3.1	Algemeen economisch beleid	Centrummanagement beleggen, EZ focus	50	60	80	100
11	4	3.1/5.7	Algemeen economisch beleid / Toerisme & openlucht recreatie	Focus toerisme	65	65	65	65
12	4	2.1/3.1/ 3.3/5.5	Verkeerszaken / Woerden Werk / Herstructureringsprog. bedrijventerrein / Erfgoed & monumenten / OdRU	Evaluatie, aanscherpen en aanpassing beleid: - Vrij laten vallen werkbudget Harmelerwaard - Verhoogde opbrengst leges kabels en leidingen - Gunstiger kosten door overdracht contractbeheer milieustraatstromen - Plan van aanpak luchtkwaliteit niet uitvoeren, idem convenant duurzame woningbouw - Minder subsidie gemeentelijke monumenten	110	110	110	110
13	5	4.1	Sturingsmaatregelen sport & onderwijs	Aanscherpen afspraken GR-en en partners:	75	75	75	75

Nr.	Pro-gramma	Taak-vel	Onderwerp	Toelichting (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
				- Onderzoeken mogelijke kostenverlaging vanuit het nieuw op te stellen IHP (integraal huisvestingsplan) - Onderzoeken samenwerkingsverband vijf grootste partijen Sociale Basis				
14	5	4.1	Sturingsmaatregelen sport & onderwijs	Evaluatie, aanscherpen en aanpassing beleid: - Invoering subsidieplafond - Valpreventie onderbrengen bij MBVO docenten - Leerlingenvervoer zelfstandigheid vergroten	125	125	125	125
15	5	4.1	Sturingsmaatregelen sport & onderwijs	Technische begrotingswijzigingen: - Budget kinderopvang onderuitnutting - MAG budget cultuur anders financieren	75	75	75	75
16	3/5	4.3 / 6.1	Werkbudget SD	Werkbudget voor transitiemaatregelen Sociaal Domein	-100	-100	-100	-100
17	7	0.8	Taakstelling bedrijfsvoering organisatiebreed	Taakstelling bedrijfsvoering - Algemeen (efficiencymaatregelen)	150	250	350	550
18	7	0.8	Taakstelling bedrijfsvoering	Evaluatie, aanscherpen en aanpassing beleid: - Geen publicaties in lokale kranten - Schrappen TamTam (interne communicatie)	56	56	56	56
Totaal bezuinigingen (lasten)					1.264	1.454	1.574	1.794
Inkomsten (baten)								
19	2	3.4	Evenementen	Kosten t.b.v. commerciële evenementen doorbelasten aan organisaties	100	100	100	100
20	3	6.1	Sturingsmaatregelen inkomstenverhoging	Inzetten op inkomstenverhoging: - SROI (Social Return on Investment) gemeente Woerden - SROI i.s.m. Cazas Wonen - SROI I&M Utrecht West - Uitbreiding inzet subsidiecoördinator voor extra inkomsten vanuit landelijke, regionale en lokale subsidies en fondsen - Beter benutten inkomsten vanuit IZA (integraal Zorg Akkoord) en AZWA (algemeen zorg en welzijn akkoord)	50	50	50	50
21	5	4.1	Sturingsmaatregelen inkomstenverhoging	Inzetten op inkomstenverhoging: - SROI (Social Return on Investment) gemeente Woerden - SROI i.s.m. Cazas Wonen - SROI I&M Utrecht West - Uitbreiding inzet subsidiecoördinator voor extra inkomsten vanuit landelijke, regionale en lokale subsidies en fondsen - Beter benutten inkomsten vanuit IZA (integraal Zorg Akkoord) en AZWA (algemeen zorg en welzijn akkoord)	75	75	75	75
22	6	8.3	Versnelling woningbouw	Subsidie versnelling woningbouw	300	0	0	0
23	7	0.7	Algemene uitkering	Arbeidsmigranten inschrijven in BRP	PM	PM	PM	PM
24	8	0.4	Dienstverlening Oudewater	Nieuwe afspraken t.a.v. samenwerkingsovereenkomst met gemeente Oudewater	950	950	950	950
Totaal inkomsten (baten)					1.475	1.175	1.175	1.175
Financieel-technische maatregelen								
25	7	0.10	Mutaties reserves	Schrappen storting in Algemene Reserve	2.000	2.000	2.000	2.000
26	7	0.10	Mutaties reserves	Incidentele inzet surplus in Algemene Reserve	1.400	1.250	0	0
Totaal financieel-technische maatregelen					3.400	3.250	2.000	2.000
TOTAAL DOORGEVOERDE BEZUINIGINGEN KADERNOTA 2026-2029					6.139	5.879	4.749	4.969

1. Verkiezingen / Omgevingsvergunningen

We scherpen een aantal bestaande regelingen aan. Zo beperken we de licentiekosten voor de app Beheer Leefomgeving door functionaliteiten en gebruik te rationaliseren. De vergoedingen die we hanteren voor stembureauleden in Woerden is hoog. We kiezen ervoor om deze terug te brengen tot een gemiddelde. De aangepaste manier van tellen (centrale stemopneming) houden we wel in stand. Verder kiezen we ervoor om bij ziekte bij ons telefonisch informatiepunt niet langer in te huren. Dit kan erin resulteren dat wachttijden aan de telefoon oplopen.

2. Burgemeester & wethouders

Gedurende deze bestuursperiode is – in verband met een hoge werklast rond enkele majeure dossiers – een extra wethouder aangesteld. Nu de bijbehorende projecten stevig in de uitvoeringsfase staan, verwachten wij dat het reguliere college in de komende raadsperiode de portefeuilles weer binnen de eerder gebruikelijke bezetting kan dragen.

3. Burgemeester & wethouders

Ook in de kosten van het college zelf willen we een besparing realiseren door een versobering van geschenken en representatiekosten.

4. Gemeenteraad

Als college hebben we logischerwijs geen besparing opgenomen op de ambtelijke ondersteuning van de gemeenteraad. We hebben deze wel pro memorie vermeld, omdat het door de gemeenteraad zelf overwogen kan worden.

5. Verlichting

De bezuiniging betreft een onderhoudsbudget waarmee het effect niet minder verlichting (investeringsbudget) is of het stoppen met het aanlichten van gebouwen (budget voor elektra kosten). Het effect is dat minder storingsen kunnen worden afgehandeld en minder kleine incidentele vervangingen kunnen worden uitgevoerd. Vaker en langer zal het areaal niet naar behoren functioneren.

6. Sturingsmaatregelen Jeugd

De hier genoemde maatregelen zijn aanvullend op de maatregelen die al zijn ingezet vanuit de huidige taakstellingen en komen grotendeels voort uit de aanvullende afspraken vanuit de hervormingsagenda. Het Rijk stelt hiervoor ook aanvullend investeringsbudget beschikbaar. Voor dit onderdeel wordt momenteel een uitvoeringsplan opgesteld, welke als bijlage bij de begroting wordt meegestuurd. Specifiek op het onderdeel 'opzetten van slimme business cases' is overleg gevoerd met de kerngroep van het Netwerk Informele Organisaties (NIO). Het NIO heeft aangegeven kansen te zien in het verder ontwikkelen van de samenwerking tussen formele aanbieders, het lokale team en de Sociale basis. Hieruit is de ontwikkelopdracht 'de waarde van informeel' voortgekomen. Voor realisatie van deze ontwikkeling zijn duidelijke en structurele afspraken tussen betrokken partijen noodzakelijk. Op die manier blijft kwaliteit van zorg en ondersteuning gewaarborgd, terwijl de rol van de Sociale basis wordt vergroot. Daarom is deze ontwikkelopdracht expliciet onderdeel het uitvoeringsplan wat ten grondslag ligt aan de realisatie van de taakstellingen binnen het Sociaal Domein.

7. Sturingsmaatregelen Inkomensregelingen / Jeugd

Met Ferm werk zijn in regionaal verband afspraken gemaakt om te inventariseren welke maatregelen mogelijk zijn om de kosten omlaag te brengen. De precieze uitwerking wordt momenteel regionaal nog uitgewerkt en moet vanaf 2026 leiden tot een beperkte kostenverlaging. Daarnaast worden met de nieuwe inkoop een aantal afspraken met maatwerkpartijen aangescherpt met betrekking tot declaratie en verantwoording van uren. Tot slot onderzoeken de 5 grootste partijen in de sociale basis (Gro-Up, bibliotheek, Kwadraad, Hart voor Woerden en het beweegteam) een nauwere samenwerking, wat op termijn moet leiden tot efficiëntie en kostenbesparing.

8. Sturingsmaatregelen Wmo HH

Door aanscherpen van ons beleid, met name op het gebied van Jeugdzorg en Wmo kan de reikwijdte en oneigenlijk gebruik van regelingen worden teruggebracht, wat leidt tot minder verstrekkingen en dus een besparing op maatwerk. De raad heeft het college via motie M28 echter opgeroepen minimele beleid te herzien. De ingeschatte besparing op dit onderdeel van € 50.000 kan daardoor niet gerealiseerd worden en is in mindering gebracht op de taakstelling binnen het Sociaal Domein.

9. Jeugd Doorbraakbudget

Dit betreft (kleine) begrotingswijzigingen die zonder maatschappelijk effect kunnen worden doorgevoerd. Zo was er een onderbesteding op het crisisbudget waardoor deze verlaagd kan worden.

10. Algemeen economisch beleid

De binnenstad van Woerden heeft een grote economische en sociaal- maatschappelijke betekenis. Om dit te behouden is een samenwerking tussen gemeente, ondernemers (Stadshart) en vastgoedeigenaren (BIZ Vastgoed) belangrijk. Deze samenwerking wordt ondergebracht in een CentrumManagementOrganisatie. Waarin we gezamenlijk de te behalen doelen bepalen en budgetten samenvoegen.

11. Algemeen economisch beleid / Toerisme & openluchtrecreatie

Taakstellende bezuiniging recreatie & toerisme wordt ingevuld door te stoppen met de marketingsamenwerking Cheese Valley (€ 15.000), een verlaging van het aanjaagbudget recreatiebeleid (€ 6.500), het budget voor beheer routestructuren (€ 6.742) en het budget Agenda Recreatie & Toerisme (€ 5.000). Verder gaat de subsidie die beschikbaar is voor kinderboerderij Kukele Boe omlaag (€ 3.974) en verdwijnen de budgetten voor zakelijk toerisme (€ 7.000) en de zomerse kaasmarkten (€ 21.237), omdat die voortaan door centrummanagement worden opgepakt. In totaal levert dat een bezuiniging op van € 65.453.

12. Verkeerszaken / Woerden Werkt / Herstructureringsprog. bedrijventerrein / Erfgoed & monumenten / OdRU

Op een aantal specifieke punten gaan we taken verminderen of laten we middelen vrijvallen:

- *Vrij laten vallen werkbudget Harmelerwaard*

Het beschikbare budget van euro 62.000 zal in de komende periode niet besteed worden. Op termijn is het wel de intentie het betreffende project op te starten. Daaraan gekoppeld zit dan ook een budgetvraag.

- *Verhoogde opbrengst leges kabels en leidingen*

Vanaf 1 januari 2026 worden de huidige leges voor het aanvragen van vergunningen en meldingen voor kabels en leidingen verhoogd. De reden hiervoor is een toename van het aantal aanvragen en toegenomen complexiteit van de werkzaamheden door onder andere de energietransitie en digitalisering. Dit leidt tot een verdubbeling van de huidige legesinkomsten bij gelijkblijvende aanvragen.

- *Gunstiger kosten door overdracht contractbeheer milieustraatstromen*

Het beheer van de contracten voor de milieustraatstromen is per 1 juni 2025 ondergebracht bij Cirkelwaarde, een samenwerkingsverband van meerdere gemeenten. Hierdoor kunnen deze stromen op een duurzamere wijze en tegen gunstigere tarieven worden verwerkt.

- *Plan van aanpak luchtkwaliteit niet uitvoeren*

Te behalen bezuiniging stoppen plan van aanpak luchtkwaliteit zit vooral bij verminderen inzet milieumedewerker ODU:

2026: Vanwege de oprichting van de ODU zijn de afspraken voor 2026 al vastgelegd. Die kunnen we niet meer aanpassen en kan geen bezuiniging meer geëffectueerd worden.

2027: In 2027 kunnen we het contract met de ODU aanpassen en de capaciteit voor milieubeleid verminderen voor ca. € 10.000.

- *Minder subsidie gemeentelijke monumenten*

Er wordt geen bezuiniging doorgevoerd voor het volledige bedrag zoals genoemd in de bijlage 3 (€ 20k). In de totale taakstellende bezuiniging die onder post B-17 is genoemd kan wel (gedeeltelijk) komen uit een bezuiniging op de subsidies voor gemeentelijke monumenten. Welk deel van de totale bezuiniging op deze post B-17 ad € 110.000 uit de subsidieverlaging zou moeten komen is nog niet bekend.

13. Sturingsmaatregelen sport & onderwijs

Het IHP wordt in 2026 herijkt. Vanuit deze herijking wordt onderzocht waar er mogelijkheden zijn financiële voordelen te behalen, bijvoorbeeld door te onderzoeken of we met minder scholen toe zouden kunnen en/of scholen kunnen clusteren. Dit zou voor de langere termijn een financieel voordeel op kunnen leveren. Ook onderzoeken de 5 grootste partijen in de sociale basis (Gro-Up, bibliotheek, Kwadraad, Hart voor Woerden en het beweegteam) een nauwere samenwerking, wat op termijn moet leiden tot efficiëntie en kostenbesparing.

14. Sturingsmaatregelen sport & onderwijs

Er wordt een subsidieplafond ingesteld. Dit leidt tot een besparing op de subsidies doordat er strakker kan

worden toegekend en afgewezen, met name bij nieuwe partijen. Daarnaast worden valpreventie trainingen nu door HBO opgeleide professionals gegeven. Wanneer (een deel van) de trainingen door MBVO docenten gegeven wordt, scheelt dit in de uitgaven, doordat de uurlonen lager zijn. Tot slot is de verordening leerlingenvervoer aangepast en kan vanuit de verordening de zelfstandigheid van leerlingen worden vergroot waardoor zij getraind worden eerder met eigen/openbaar vervoer te reizen. Dit scheelt maatwerk kosten voor vervoer met speciaal leerlingenvervoer. Reizen met eigen vervoer/openbaar vervoer is goedkoper dan reizen met leerlingenvervoer

15. Sturingsmaatregelen sport & onderwijs

Dit betreft (kleine) begrotingswijzigingen die zonder maatschappelijk effect kunnen worden doorgevoerd. Zo was er een onderbesteding op het budget voor inspecties kinderopvang en kan de extra subsidie voor de bibliotheek vanuit het MAG budget anders worden gefinancierd.

16. Werkbudget SD

Voor het doorvoeren van de maatregelen zoals benoemd in programma 3 en 5 is een werkbudget noodzakelijk. Dit budget is bedoeld voor het financieren van (incidentele) extra ambtelijke capaciteit voor het uitwerken en doorvoeren van maatregelen, implementatie en borging van maatregelen, tijdelijke investeringen (in geval van bijvoorbeeld business cases) en mogelijke frictie of afbouwkosten.

17. Taakstelling bedrijfsvoering organisatiebreed

Door het verder optimaliseren van onze interne processen en het doorvoeren van gerichte procesverbeteringen verhogen we de efficiency en output, waardoor de structurele kosten dalen. In de Voorjaarsrapportage 2025 moesten wij extra uren bijramen voor reeds gemaakte, maar niet-declareerbare werkzaamheden; dit onderstreept de noodzaak tot strakkere sturing van onze bedrijfsvoering. Tegelijkertijd heeft de directie de opdracht gekregen de personele formatieknelpunten binnen de bestaande budgettaire kaders op te lossen. Boven op deze inspanningen leggen we een extra taakstelling op de bedrijfsvoering. Om deze realistisch te kunnen behalen hanteren we een ingroeipad, waardoor de organisatie de tijd krijgt de verbetermaatregelen daadwerkelijk te implementeren en de bezuiniging te verzilveren.

18. Taakstelling bedrijfsvoering

We doen een aantal ingrepen in onze communicatiekanalen. Wettelijke bekendmakingen worden voortaan uitsluitend digitaal gepubliceerd via het daarvoor bestemde landelijke platform. Vele gemeenten gingen ons daarin voor. De gemeentelijke informatiepagina zelf houden we wel in stand. Verder beëindigen we de interne nieuwsbrief TamTam, die het lokale nieuws samenvat en daaraan duiding geeft.

19. Evenementen

Kosten die wij als gemeente maken voor commerciële evenementen gaan wij meer doorbelasten aan de organisaties.

20. Sturingsmaatregelen inkomstenverhoging P3

Door in te zetten op benutten van geldstromen vanuit SROI, fondsenwerving en aanvragen van IZA/AZWA kunnen lokale projecten hiermee worden gefinancierd. Doordat wij deze projecten normaliter zelf financieren vanuit subsidiering levert dit een besparing op de uitgaven aan subsidies op.

21. Sturingsmaatregelen inkomstenverhoging P5

Door in te zetten op benutten van geldstromen vanuit SROI, fondsenwerving en aanvragen van IZA/AZWA kunnen lokale projecten hiermee worden gefinancierd. Doordat wij deze projecten normaliter zelf financieren vanuit subsidiering levert dit een besparing op de uitgaven aan subsidies op.

22. Versnelling woningbouw

Subsidiewoningbouwversnelling blijft ook in 2026 bestaan. De verwachting is dat we op dit bedrag aanspraak kunnen maken in 2026.

23. Algemene uitkering

Door actief te sturen dat arbeidsmigranten ingeschreven worden in de BRP (Basisregistratie Persoonsgegevens) wordt het inwoneraantal van onze gemeente hoger. Omdat dit een maatstaf is in de Algemene Uitkering, zal deze dus ook hoger worden. Het financiële effect is nog niet goed in te schatten, maar dit wordt meegenomen in de Begroting 2026.

24. Dienstverlening Oudewater

Op basis van de samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Oudewater, die vanaf 2026 in moet

gaan, is de financiële doorrekening gemaakt wat het financiële effect hiervan is. In de Kadernota was een hogere bijdrage van € 950k voorzien. De uiteindelijke doorrekening van de nieuwe Samenwerkingsovereenkomst (SOK) met gemeente Oudewater op basis van de personeelsbegroting 2026 en overige kostenramingen 2026 heeft geleid tot een hogere bijdrage van in totaal € 1.365k.

25. Mutaties reserves

Sinds enige jaren nemen wij in de begroting een storting op in de Algemene Reserve van € 2 miljoen ter versterking van de vermogenspositie. Deze storting zorgde er ook voor dat er minder 'cash out' plaatsvindt vanuit de begroting, waardoor er meer ruimte is om investeringen te doen. Daarmee is deze storting onderdeel van de berekening van het investeringsplafond. Omdat we de afgelopen jaren steeds positieve jaarrekeningresultaten zien, is er ruimte om deze storting van € 2 miljoen te schrappen.

26. Mutaties reserves

In het Bestuurlijk Overleg Financiële Verhoudingen (BoFV) van november 2023 tussen Rijk en gemeenten is de afspraak gemaakt dat onder voorwaarden een gedeelte van het surplus in de Algemene Reserve, dat wil zeggen het deel dat niet nodig voor het afdekken van risico's, jaarlijks voor maximaal 10% ingezet mag worden voor het dekken van structurele lasten. Voorwaarde hiervoor is dat de solvabiliteit boven de 20% blijft. Conform amendement A51-2025 is deze dekkingsbron beperkt tot de jaren 2026 en 2027.

Niet doorgevoerde bezuinigingen conform vastgestelde kadernota

Nr.	Programma	Taakveld	Onderwerp	Toelichting (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Niet doorgevoerde bezuinigingen (lasten)								
27	1	1.2	Veiligheid	Stoppen camerabewaking station - amendement A58-2025	22	22	22	22
28	3	6.3	Minimabeleid	Aanscherpen en aanpassing minimabeleid - motie M28-2025	50	50	50	50
29	4	7.4	Energie	Energietransitie vertragen - motie M28-2025	100	100	100	100
Totaal niet doorgevoerde bezuinigingen (lasten)					172	172	172	172
Niet doorgevoerde inkomsten (baten)								
30	1	0.2	Burgerzaken	Leges burgerzaken maximaal verhogen naar kostendekkend niveau - motie M28-2025	PM	PM	PM	PM
31	2	2.2	Parkeren	Parkeeropbrengsten verhogen - motie M28-2025	200	200	200	200
32	2	7.5	Begraven	Begrafnisrechten verhogen (10%) - motie M28-2025	95	95	95	95
33	2	3.4	Marktgelden	Marktgelden verhogen (10%) - motie M28-2025	15	15	15	15
34	2	2.4	Havengelden	Havengelden verhogen (10%) - motie M28-2025	6	6	6	6
35	6	8.3	Omgevingsvergunningen	Omgevingsvergunningen verhogen (10%) - motie M28-2025	170	170	170	170
36	7	0.64	Precario	Precariobelasting verhogen (10%) - motie M28-2025	15	15	15	15
37	7	0.64	Toeristenbelasting	Toeristenbelasting verhogen (10%) - motie M28-2025	22	22	22	22
38	7	0.64	Reclamebelasting	Reclamebelasting invoeren- motie M28-2025	60	60	60	60
Totaal niet doorgevoerde inkomsten (baten)					583	583	583	583
Niet doorgevoerde financieel-technische maatregelen								
39	7	0.10	Mutaties reserves	Incidentele inzet surplus in Algemene Reserve - amendement A51-2025	0	0	3.000	3.000
Totaal niet doorgevoerde financieel-technische maatregelen					0	0	3.000	3.000
TOTAAL NIET-DOORGEVOERDE BEZUINIGINGEN KADERNOTA 2026-2029					755	755	3.755	3.755

27. t/m 39. Dit betreffen de niet doorgevoerde bezuinigingen, het niet verhogen van inkomsten en het terugdraaien van de incidentele inzet surplus in de Algemene Reserve, conform de uitvoering van amendementen: A51-2025 en A58-2025 en motie: M28-2025.

Aanvullende beleidskeuzes kadernota conform aangenomen amendementen en moties

Nr.	Prog- ramma	Taak- veld	Onderwerp	Toelichting (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
Lasten								
40	2	5.7	Ecologie	Biodiversiteit - motie M28-2025	-45	-45	-45	-45
41	2	2.1	IBOR	Herijking IBOR - amendement A47-2025	800	1.200	1.500	2.000
42	4	5.3	Cultuur	Scenario 1 Cultuurnota - motie M28-2025	-157	-157	-157	-157
43	5	6.1	Kinderopvang	BSO+ - motie M28-2025	-75	-75	-75	-75
44	5	5.2	De Schulenburg	Onderzoek en voorbereiding Schulenburg - amendement A53-2025	-200	0	0	0
45	6	8.3	Omgevingswet	Omgevingsvisie - motie M32-2025	-50	0	0	0
46	7	0.10	Mutaties reserves	Storting Algemene Reserve - amendement A47-2025	-800	-	-	-
					1.200	1.500	2.000	
Totaal aanvullende beleidskeuzes n.a.v. amendementen/moties Kadernota 2026-2029					-527	-277	-277	-277

40. t/m 46. Conform de aangenomen amendementen en moties, betreffen dit de aanvullende beleidskeuzes voor: biodiversiteit (M28-2025), herijking IBOR/AR (A47-2025), Cultuurnota (M28-2025), BSO+ (M28-2025), Schulenburg (A53-2025) en de uitvoering van de omgevingsvisie (M32-2025).

Met betrekking tot de Schulenburg: het amendement om € 500.000 op te nemen als investeringskrediet is niet 1-op-1 in de begroting verwerkt. Eerst moeten namelijk onderzoeken / voorbereidingen gedaan worden om hiermee te bepalen welke investeringen nodig zijn. Deze voorbereidingskosten mogen conform BBV nog niet geactiveerd worden en daarom is een investeringskrediet ook nog niet nodig. Voor onderzoek/voorbereiding is een bedrag van € 200.000 opgenomen in de exploitatiebegroting. Op basis van de uitkomsten hiervan zal bepaald moeten worden welk investeringskrediet in welk jaar benodigd is en wordt hier later een bedrag voor opgenomen in de investeringsplanning.

Aanvullende beleidskeuzes college naar aanleiding van positief saldo begroting

Nr.	Prog- ramma	Taak- veld	Onderwerp	Toelichting (Bedragen x € 1.000)	2026	2027	2028	2029
AANVULLENDE BELEIDSKEUZES COLLEGE N.A.V. POSITIEF SALDO BEGROTING 2026-2029								
Lasten								
47	1	1.2	Openbare orde & veiligheid	Weerbare samenleving	-75	-75	-75	-75
48	3/6/8	6.91/8.3/0.4	Loonkosten organisatieontwikkeling	Correctie formatie organisatieversterking	-275	-275	-275	-275
49	4	7.4	Milieubeheer-netcongestie	Netcongestie	-75	-75	-75	-75
50	5	5.2	Sportaccommodaties	Onderhoudskosten maatschappelijke accommodaties	-150	-150	-150	-150
51	5	0.10	Mutaties reserves	Bestemmingsreserve zwembaden	-400	-1.500	0	0
52	7	0.8	Taakstelling bedrijfsvoering organisatiebreed	Bezuiniging bedrijfsvoering	-150	0	0	0
53	7	0.10	Mutaties reserves	Incidentele inzet surplus in Algemene Reserve	-1.400	-1.250	0	0
54	8	0.4	Organisatieontwikkeling	Uitvoeringsbudget organisatieverandering	-125	-125	-125	-125
TOTAAL AANVULLENDE BELEIDSKEUZES COLLEGE					-2.650	-3.450	-700	-700

47. Weerbare samenleving

Gemeenten spelen een sleutelrol in het versterken van maatschappelijke weerbaarheid en veerkracht in tijden van crisis en verstoringen. Onder andere geopolitieke spanningen, kwetsbaarheid van vitale voorzieningen en klimaatverandering maken het noodzakelijk om hier als gemeente extra in te investeren. Komend jaar kijken we, op basis van de handreiking 'Weerbaarheid en Veerkracht op lokaal niveau' van de VNG, hoe onze gemeente en organisatie ervoor staan en welke (extra) acties noodzakelijk zijn. We focussen in eerste instantie op de eigen gemeentelijke bedrijfscontinuïteit, de crisisorganisatie, het sociaal weefsel in onze gemeente en communicatie over zelf- en samenredzaamheid van inwoners. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij bestaande (gemeentelijke) activiteiten.

48. Correctie formatie organisatieversterking

In 2022 is een aanvraag gedaan voor uitbreiding van de organisatie met 27 FTE. Hiervan was toen de inschatting dat hier € 2 miljoen voor nodig was en hiermee is de formatie uitgebreid. Omdat wij in onze begrotingssystematiek vacatures opnemen tegen het maximum van de salarisschaal bleek dit bedrag niet toereikend voor alle functies, waardoor er nu voor een aantal functies geen dekking is. Met dit voorstel wordt dit hiaat opgelost. Dekking komt uit de extra bijdrage die we met de nieuwe SOK ontvangen van de gemeente Oudewater. Deze formatie is ook nodig om aan de resultaatafspraken te voldoen.

49. Netcongestie

Netcongestie gaat een grote impact hebben op de gemeentelijke plannen voor woningbouw, herstructurering en uitbreiding van bedrijventerreinen en economische activiteiten en op gemeentelijke projecten. Met een duidelijke strategie en een gerichte aanpak, verminderen we de kans op ernstige netcongestie, pakken we de acute problemen aan, en zijn we voorbereid op toekomstscenario's waarbij netcongestie verder verergert. Zo verkleinen we de gevolgen van netcongestie voor onze samenleving.

50. Onderhoudskosten maatschappelijke accommodaties

Voor het onderhoud van maatschappelijke accommodaties is structureel budget beschikbaar gesteld, gericht op het waarborgen van de kwaliteit, veiligheid en duurzaamheid van deze voorziening.

51. Bestemmingsreserve zwembaden

Er wordt een storting gedaan in een nieuw te vormen bestemmingsreserve voor nieuwbouw/renovatie zwembad/zwembaden (€ 0,4 miljoen in 2026 en € 1,5 miljoen in 2027).

52. Bezuiniging bedrijfsvoering

We hebben de directie een bestuursopdracht gegeven om besparingen te vinden in de bedrijfsvoering, oplopend van € 150.000 in 2026 naar € 550.000 in 2029. Gezien de wijziging in de organisatiestructuur is

het niet realistisch om de besparing al in 2026 te realiseren. Daarom laten de besparing ingaan vanaf 2027.

53. Incidentele inzet surplus in Algemene Reserve

De opgenomen dekkingsbron in de Kadernota m.b.t. het surplus in de Algemene Reserve ter dekking van structurele kosten, wordt teruggedraaid.

54. Uitvoeringsbudget organisatieverandering

In het bestuursakkoord van 2022 is afgesproken dat organisatieontwikkeling structureel in de begroting wordt opgenomen. Gezien de omvang van de opgaven waar we voor staan, zijn extra middelen nodig om de ontwikkeling stevig voort te zetten. We geven de directie daarom ruimte om hiervoor aanvullende middelen in te zetten.

14 OVERZICHT OP TAAKVELDEN

Bedragen x €1.000

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
Baten								
0.1 Bestuur	115	0	0	0	0	0	0	0
0.2 Burgerzaken	1.268	941	941	974	33	974	767	767
0.4 Overhead	8.370	8.291	8.318	9.532	1.213	9.497	9.497	9.497
0.5 Treasury	1.067	399	399	284	-115	284	284	284
0.61 OZB woningen	11.168	11.444	11.634	12.073	440	12.073	12.073	12.073
0.62 OZB niet-woningen	6.682	6.798	6.883	7.265	382	7.265	7.265	7.265
0.63 Parkeerbelasting	2.199	2.357	2.357	2.568	212	2.568	2.646	2.646
0.64 Belastingen overig	271	241	241	211	-30	211	211	211
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	108.265	108.785	110.381	114.592	4.211	115.162	113.165	114.694
0.8 Overige baten en lasten	0	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	177	6	6	6	0	6	6	6
1.2 Openbare orde en veiligheid	111	35	35	35	0	35	35	35
2.1 Verkeer en vervoer	1.163	301	301	309	8	309	309	309
2.2 Parkeren	21	0	0	0	0	0	0	0
2.4 Economische havens en waterwegen	100	70	70	72	2	72	72	72
3.1 Economische ontwikkeling	2	0	0	0	0	0	0	0
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	291	5.511	5.511	6.269	757	4.268	1.405	1.330
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	244	308	308	300	-7	300	300	300
3.4 Economische promotie	799	284	284	392	108	392	392	392
4.1 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0	0	0	0
4.2 Onderwijshuisvesting	72	37	37	48	11	48	48	48
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	1.614	1.041	1.041	973	-68	973	973	973
5.1 Sportbeleid en activering	271	262	262	247	-15	247	247	247
5.2 Sportaccommodaties	3.007	2.087	2.087	2.159	72	2.159	2.159	2.159
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	238	229	229	237	8	237	237	237
5.4 Musea	19	22	22	22	0	24	24	24
5.5 Cultureel erfgoed	478	19	19	19	0	19	19	19
5.6 Media	259	318	758	306	-452	306	306	306
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	117	80	70	50	-20	50	50	50
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	1.837	1.713	9.725	1.701	-8.024	1.701	1.701	1.701
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	312	0	0	0	0	0	0	0
6.3 Inkomensregelingen	16.465	11.036	15.030	15.468	438	12.409	12.409	12.409
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	325	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	304	304	287	-17	773	773	773
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	16	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	1	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	1.159	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	2	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	0	0	0	0	0	521	526
6.81A Beschermd wonen (WMO)	1.231	0	0	0	0	0	0	0
6.82A Jeugdbescherming	193	0	0	0	0	0	0	0

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Vershil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.82B Jeugdreclassering	172	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	20	20	20	0	20	20	20
7.1 Volksgezondheid	555	252	386	177	-209	177	177	177
7.2 Riolering	7.824	8.146	8.146	8.854	708	9.163	9.163	9.163
7.3 Afval	8.044	7.963	7.963	8.244	281	8.244	8.244	8.244
7.4 Milieubeheer	2.061	905	3.802	889	-2.913	889	889	889
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	921	958	958	862	-96	862	862	862
8.1 Ruimte en leefomgeving	2.068	1.067	1.067	983	-83	983	983	983
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	13.188	7.142	7.142	5.349	-1.793	6.692	5.111	4.222
8.3 Wonen en bouwen	2.895	1.925	2.714	2.277	-437	1.977	1.977	1.977
Totaal Baten	207.661	191.294	209.450	204.055	-5.395	201.369	195.319	195.890
Lasten								
0.1 Bestuur	4.424	3.216	3.269	3.265	-4	3.098	3.116	3.116
0.2 Burgerzaken	1.758	1.352	1.352	1.486	134	1.486	1.383	1.383
0.4 Overhead	24.766	25.153	25.833	27.708	1.875	27.325	27.547	27.368
0.5 Treasury	593	272	272	-336	-608	96	400	549
0.61 OZB woningen	479	432	432	432	0	432	432	432
0.62 OZB niet-woningen	95	109	109	111	2	111	111	111
0.64 Belastingen overig	75	89	89	96	7	96	96	96
0.8 Overige baten en lasten	18	2.219	2.247	1.695	-551	402	1.283	1.860
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	1	0	0	0	0	0	0	0
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	3.899	4.333	4.212	4.546	334	4.571	4.576	4.544
1.2 Openbare orde en veiligheid	1.311	1.554	1.554	1.932	377	1.964	1.931	1.961
2.1 Verkeer en vervoer	20.236	13.357	14.142	13.616	-527	14.314	14.659	14.567
2.2 Parkeren	1.977	1.934	1.951	1.861	-90	1.865	1.935	1.925
2.4 Economische havens en waterwegen	1.634	1.488	1.488	1.470	-18	1.566	1.699	1.671
3.1 Economische ontwikkeling	478	533	533	504	-28	494	474	454
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	388	5.511	5.511	6.269	757	4.268	1.405	1.330
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	394	540	540	500	-40	522	522	522
3.4 Economische promotie	1.162	276	276	317	41	317	317	317
4.1 Openbaar basisonderwijs	415	430	430	85	-345	85	85	85
4.2 Onderwijshuisvesting	3.811	4.340	4.340	3.964	-376	3.958	3.959	3.938
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	4.726	3.744	3.929	4.011	82	3.784	3.774	3.774
5.1 Sportbeleid en activering	701	746	746	754	8	754	754	754
5.2 Sportaccommodaties	6.290	5.257	5.296	5.578	282	5.388	5.323	5.290
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	1.671	1.646	1.646	1.754	108	1.714	1.786	1.785
5.4 Musea	605	696	696	749	53	757	771	778
5.5 Cultureel erfgoed	326	406	366	398	32	398	398	398
5.6 Media	1.542	1.504	2.103	1.630	-473	1.471	1.471	1.471
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	5.963	6.232	6.205	6.257	52	6.302	6.367	6.319
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.197	7.683	16.529	9.575	-6.954	8.737	8.821	8.885
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	3.142	0	0	0	0	0	0	0
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	0	160	160	338	178	338	338	338
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	0	106	106	110	4	110	110	110
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	0	1.652	1.652	1.266	-386	1.170	1.170	1.170
6.3 Inkomensregelingen	21.007	17.115	21.580	22.165	585	21.640	21.642	21.642

Exploitatie	Werkelijk 2024	Primitieve begroting 2025	Begroting 2025 inclusief wijzigingen	Begroting 2026	Verschil begroting 2026 en begroting 2025 na wijzigingen	Begroting 2027	Begroting 2028	Begroting 2029
6.4 WSW en beschut werk	5.452	6.762	5.978	6.383	405	6.383	6.383	6.383
6.5 Arbeidsparticipatie	1.951	3.530	2.028	2.062	34	2.062	2.062	2.062
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	2.271	0	0	0	0	0	0	0
6.60 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	0	2.317	2.317	2.336	19	2.336	2.336	2.336
6.711 Huishoudelijke hulp (WMO)	0	4.231	4.231	4.529	298	4.524	4.524	4.524
6.712 Begeleiding (WMO)	0	2.228	2.228	2.341	113	2.341	2.341	2.341
6.713 Dagbesteding (WMO)	0	3.636	3.636	4.071	435	4.071	4.071	4.071
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	5.206	0	0	0	0	0	0	0
6.71B Begeleiding (WMO)	2.029	0	0	0	0	0	0	0
6.71C Dagbesteding (WMO)	3.136	0	0	0	0	0	0	0
6.72A Jeugdhulp begeleiding	8.616	0	0	0	0	0	0	0
6.72B Jeugdhulp behandeling	2.035	0	0	0	0	0	0	0
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	1.242	0	0	0	0	0	0	0
6.73A Pleegzorg	481	0	0	0	0	0	0	0
6.73B Gezinsgericht	702	0	0	0	0	0	0	0
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	1.990	0	0	0	0	0	0	0
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	3.970	0	0	0	0	0	0	0
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	932	0	0	0	0	0	0	0
6.752 Jeugdhulp ambulant regionaal	0	5.773	6.784	8.306	1.521	7.479	6.315	6.314
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	0	9.766	9.766	9.852	86	9.793	9.793	9.793
6.791 PGB WMO	0	156	156	156	0	156	156	156
6.792 PGB Jeugd	0	397	397	397	0	397	397	397
6.811 Beschermd wonen (WMO)	0	159	159	95	-65	95	95	95
6.81A Beschermd wonen (WMO)	518	0	0	0	0	0	0	0
6.821 Jeugdbescherming	0	1.960	1.920	1.961	41	1.961	1.961	1.961
6.82A Jeugdbescherming	1.626	0	0	0	0	0	0	0
6.82B Jeugdreclassering	172	0	0	0	0	0	0	0
6.91 Coördinatie en beleid WMO	0	729	833	841	8	841	841	841
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	0	2.203	2.381	2.521	140	2.521	2.521	2.521
7.1 Volksgezondheid	3.192	3.338	3.458	3.349	-109	3.353	3.353	3.353
7.2 Riolering	5.439	5.705	5.705	6.322	617	6.599	6.554	6.568
7.3 Afval	5.954	5.885	5.885	5.856	-29	5.838	5.855	5.882
7.4 Milieubeheer	4.603	3.649	5.924	3.765	-2.159	3.749	3.749	3.749
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	887	1.021	1.021	964	-57	895	885	880
8.1 Ruimte en leefomgeving	3.892	2.388	2.461	2.971	510	2.869	2.869	2.869
8.2 Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)	8.388	7.142	7.142	5.349	-1.793	6.692	5.111	4.222
8.3 Wonen en bouwen	5.219	4.345	6.142	4.619	-1.523	4.569	4.562	4.507
Totaal Lasten	202.988	191.410	210.150	203.155	-6.996	199.058	195.392	194.768
Onttrekkingen								
0.10 Mutaties reserves	6.048	788	788	989	200	1.071	1.240	1.328
Totaal Onttrekkingen	6.048	788	788	989	200	1.071	1.240	1.328
Stortingen								
0.10 Mutaties reserves	9.757	670	1.790	1.870	80	3.370	2.170	2.670
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal Stortingen	9.757	670	1.790	1.870	80	3.370	2.170	2.670
Gerealiseerd resultaat	963	3	-1.702	20	1.721	12	-1.002	-220

AFKORTINGENLIJST

Afkorting	Betekenis
AB	Algemeen Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling
AMW	Algemeen Maatschappelijk Werk
AOW uitkering	Algemene Ouderdomswet pensioen uitkering
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemene Plaatselijke Verordeningen
ARBO	Arbidsomstandighedenwet
ARG	Algemene reserve grondbedrijf
AU	Algemene Uitkering van het Rijk
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
AVU	Afval Verwijdering Utrecht
B&W	Burgemeester en Wethouders
B1-niveau	Taalniveau B1 staat voor eenvoudig Nederlands
B1-route	Is een route voor taal en (vrijwilligers)werk.
BAG	Basisregistratie adressen en gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording
Bbz	Besluit Bijstandverlening zelfstandigen
BEN middelen	Bovenregionaal Expertise Netwerk middelen
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BIE	Bouwgrond in exploitatie
BIO informatiebeveiliging	De BIO biedt een uniform normenkader voor de beveiliging van de informatie huishouding van alle overheidsorganisaties.
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BO MIRT	Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BSO+	Buitenschoolse opvang plus; opvang op schooldagen voor kinderen uit het speciaal basis onderwijs of voortgezet speciaal onderwijs.
CAI	Centrale Antenne Inrichting
CAK	Centraal Administratie Kantoor AWBZ
CAO	Collectieve Arbeids Overeenkomst
CBS	Centraal Bureau voor de Statistiek
CIV	Centrum voor innovatief vakmanschap
COA	Centraal Orgaan opvang Asielzoekers
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPO project	Collectief Particulier Opdrachtgeverschap
CPS	Coöperatie Parkeerservice
DB	Dagelijks Bestuur van Gemeenschappelijke Regeling
DD-JGZ	Digitaal Dossier Jeugdgezondheidszorg
DMOP	Duurzaam meerjarenonderhoudsplan
DNB	De Nederlandse Bank
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
DVO	Dienstverleningsovereenkomst
EBIT	Earnings before interest and taxes: inkomsten voor aftrek van rente en belastingen
ECB	Europese Centrale Bank
e-diensten Burgerzaken	Digitale dienstverlening Burgerzaken
EMU saldo	Economische en Monetaire Unie (EMU) overheidssaldo
Fte	Fulltime equivalent, 1 fte is een volledige werkweek
GEO informatie	Informatie met een ruimtelijk component
GFT	Groente, fruit en tuinafval
GGD	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst
GGDrU	Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst regio Utrecht
GGZ	Geestelijke Gezondheidszorg
GHOR	Geneeskundige hulpverleningsorganisaties in de regio

GMSD	Gemeentelijke Monitor Sociaal Domein
GR	Gemeenschappelijke Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRIP incidenten	Gecoördineerde Regionale incidentbestrijdingsprocedure
Gwh	Gigawatt per uur
HDSR	Hoogheemraadschap de Stichtse Rijnlanden
HH indicatie	Huishoudelijke Hulp indicatie
HIOR	Handboek inrichting openbare ruimte
HRM	Human Resource Management
IBOR	Integraal beleidsplan Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en communicatietechnologie
IHP	Integraal Huisvestingsplan
IHP	Instandhoudingsplan
IOAW	Inkomensvoorziening voor oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen
IPM	Integraal Project Management
IRP	Integraal Ruimtelijk Perspectief
IRP	Integraal ruimtelijk perspectief
ISAE3402 verklaring	Een internationaal erkende standaard die de kwaliteit en beheersing van uitbestede (financiële) processen beoordeelt.
IVP 2023-2026	Integraal Veiligheidsplan 2023-2026
KCC	Klant Contact Centrum
LEU	Landschap Erfgoed Utrecht
LHBT	Lesbisch, homoseksueel, biseksueel, transgender
LTA/GGZ verblijf	Landelijke Transitie Arrangement / Geestelijke Gezondheidszorg verblijf, biedt jeugdhulp dat vanwege een crisissituatie verleend wordt thuis of bij een aanbieder.
M&O beleid	Misbruik en Oneigenlijk gebruik beleid
MAG	Maatschappelijke Agenda
Min van VWS	Ministerie van Volksgezondheid , Welzijn en Sport
MJOP	Meerjarenonderhoudsplan
MPG	Meerjarenperspectief Grondbedrijf
MTO	Medewerkers-tevredenheidonderzoek
MVP	Meerjaren verkeersmaatregelen plan
NEN	Nederlandse normering van richtlijnen
NOVEX	Nationale Omgevingsvisie Extra
ODRU	Omgevingsdienst Regio Utrecht
OMU	Ontwikkelingsmaatschappij Utrecht
Onderzoeksbureau AEF	Onderzoeksbureau Andersson Eiffers Felix
OOGO overleg	Het Op Overeenstemming Gericht Overleg
OVL kabels	Openbare Verlichting kabels
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&C cyclus	Planning en Control cyclus
P&O	Personeel en Organisatie
PGA	Persoonsgerichte Aanpak
PGB	Persoonsgebonden budget
PIP	Plan Inburgering en Participatie
POH-jGGZ	Praktijk Ondersteuner Huisarts- jeugd geestelijke gezondheidszorg
R&B	Ruimte en Beheer
REP	Ruimtelijk Economisch Programma en Perspectief
RES U16	Regionale Energie Strategie, een samenwerkingsverband tussen de U16 gemeenten, de Provincie Utrecht, waterschap Amstel, waterschap Gooi en Vecht, Waterschap Rivierenland en waterschap Vallei en Veluwe.
RHC Rijnstreek en Lopikerwaard	Regionaal Historisch Centrum Rijnstreek en Lopikerwaard
RIB	Raadsinformatiebrief
RMN	Recreatie Midden Nederland
RO	Ruimtelijke ontwikkeling

RPL	RTV Midden Holland (Bodegraven-Reeuwijk, Gouda, Krimpenerwaard, Oudewater, Waddinxveen en Woerden.
RSG	Recreatieschap Stichtse Groenlanden
RWS	Rijkswaterstaat
SBO	Speciaal basis onderwijs
SD	Sociaal Domein
SGBW	Stichting gebouwenbeheer Woerden
SH	Strategische Heroriëntatie
SiSa	Single information, Single audit
SMP	Soortenmanagementplan
SPUK	Specifieke Uitkering van het rijk
SPUK CDOKE	Specifieke Uitkering Capaciteit decentrale overheden voor klimaat- en energiebeleid
SPUK IJZ	Specifieke Uitkering IJsbanen en Zwembaden
SPUK IZA	Specifieke Uitkering Integraal Zorgakkoord
SPUK MEOZ	Specifieke Uitkering Meerkosten energie openbare zwembaden
SPUK NEAS	Specifieke Uitkering Noodfonds energie amateursportverenigingen
SPUK WBI	Specifieke Uitkering Woningbouwimpuls
Stichting LISA	Het werkgelegenheidsregister van Nederland, LISA is een databestand met gegevens over alle vestigingen in Nederland waar betaald werk wordt verricht.
SUWU	Stichting Urgentieverlening West Utrecht
Sw	Sociaal werk
TCO/LCC	Total cost of ownership / Life cycle cost. Dit is een methode waarbij alle kosten gedurende de volledige levensduur van een product in beeld zijn gebracht.
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers
U10 regio	Netwerkorganisatie van de gemeenten Bunnik, De Bilt, De Ronde Venen, Houten, IJsselstein, Lopik, Montfoort, Nieuwegein, Oudewater, Stichtse Vecht, Utrecht, Utrechtse Heuvelrug, Vijfheerenlanden, Wijk bij Duurstede, Woerden en Zeist.
U16 verband	Zie U10 regio
UTA	Utrecht Talentent Alliantie
UVO	Uitvoeringsovereenkomst
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
VAT kosten	Kosten voor voorbereiding, administratie en toezicht
VIC	Verbijzonderde interne controle
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VO	Stichting Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs
VPB	Vennootschapsbelasting
VR paal	Virtual reality paal
VRI	Verkeersregelininstallatie
VRIS	Applicatie voor het heffen van lokale belastingen
VRU	Veiligheidsregio Utrecht
VSGH	Vluchtelingen Steunpunt Groene Hart
VTH/OOV	Vergunningen, toezicht en handhaving / Openbare orde en veiligheid
VTH-beleid	Vergunningen, toezicht en handhavingsbeleid
VVV	Vereniging voor Vreemdelingenverkeer
WACC	Weighted Average Cost of Capital: het gewogen gemiddelde kostenvoet van het kapitaal van de organisatie
Wet Bibob	Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur
Wet BOPZ	Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen
Wmo	Wet Maatschappelijke Ondersteuning
WNT	Wet Normering Topinkomens
WOB / WOO	Wet Openbaar Bestuur / Wet Open Overheid
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
Wpg	Wet Politiegegevens
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
Wsw-bestand	Werknemersbestand van de Wet sociale werkvoorziening
Wvggz	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
Z-route	Is een intensieve route in het inburgeringsstelsel, waarin inburgering en participatie stevig worden gecombineerd.